

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
ปีการศึกษา ๒๕๖๔

นางประพิน อินไช
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนเมืองราชวิทยาลัย
ตำบลนาซำ อำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการสอน โดยการนำรูปแบบการสอนมาจากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โครงสร้างการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัดผลและประเมินผล ใบความรู้และใบงาน

ขอขอบคุณ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ช่วยให้แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จด้วยดี มา ณ โอกาสนี้

นางประพิน อินใจ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำอธิบายรายพื้นฐาน	ก
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	ข
โครงสร้างรายวิชา	ง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ร้อยเรียงความคิด	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว	๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๑)	๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)	๑๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	๒๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนโครงเรื่อง	๓๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนคำนำ	๓๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนเนื้อเรื่อง	๔๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ : การเขียนสรุป	๔๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ	๖๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ	๗๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เรียนรูกลอนดอกสร้อย	๘๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด	๘๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พินิจภาษา	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง การเขียนจดหมาย	๙๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๑)	๑๐๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๒)	๑๑๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้	๑๑๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ลักษณะคำต่างประเทศ	๑๒๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศ	
มาใช้ในภาษาไทย	๑๓๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙ เรื่อง รู้จักบาลีสันสกฤต	๑๔๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง คำสมาส	๑๔๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การสรุพคำสมาสแบบมีสนธิ	๑๕๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง คำราชาศัพท์	๑๕๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์	๑๖๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง คำสุภาพ	๑๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พัฒนาการเขียน	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาคนควา (๑)	๑๗๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาคนควา (๒)	๑๗๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ เรื่อง โครงสร้างประโยค	๑๘๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ เรื่อง ประโยคสามัญ	๑๙๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ เรื่อง ประโยคความรวม	๑๙๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ เรื่อง ประโยคความซอน	๒๐๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาคนควา (๑)	๒๑๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาคนควา (๒)	๒๑๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการน (๑)	๒๒๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการน (๒)	๒๓๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการน (๓)	๒๔๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง แลกเปลี่ยนพิจาณ	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและขอโต้แย้ง(๑)	๒๔๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและขอโต้แย้ง(๒)	๒๕๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง	๒๕๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผล	๒๖๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ เรื่อง พูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีฟังและดู (๑)	๒๗๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๑ เรื่อง พูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่องทีฟังและดู (๒)	๒๘๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒ เรื่อง รุหลักร้อยกรอง	๑๘๓
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ	๒๙๒
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔ เรื่อง การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)	๒๙๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๕ เรื่อง การวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๒)	๓๐๖
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๖ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๑)	๓๑๑
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๗ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)	๓๑๔
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๘ เรื่อง สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง	๓๒๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สืบสานวรรณคดี	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๙ เรื่อง จำแนกแยกข้อมูล	๓๒๗
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๐ เรื่อง ระบุงอสังเกตจากงานเขียน	๓๓๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๑ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)	๓๓๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๒ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)	๓๔๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สืบสานวรรณคดี	
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๓ เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณปราบนทก	๓๕๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๔ เรื่อง พินิจคุณค่า	๓๕๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๕ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง	๓๖๘
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๖ เรื่อง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม	๓๘๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๗ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ	๓๗๙
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๘ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี	๓๘๕
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๙ เรื่อง สรุปความรู้และขอคิด	๓๙๐
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖๐ เรื่อง ทองอาชยานสืบสานความเป็นไทย	๓๙๓

คำอธิบายรายวิชา

รหัสวิชา ท ๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านจับใจความสำคัญ คิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการอ่าน เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูล สนับสนุน และขอคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโนมน้าวหรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน มีมารยาทในการอ่าน และวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน พัฒนาทักษะการคัดลายมือ การเขียนเพื่อการสื่อสาร เขียนบรรยายและพรรณนา เขียนเรียงความ รายงานการศึกษาคนควา จดหมายกิจธุระ วิเคราะห์วิจารณ์เพื่อแสดงความรู้ แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งจากสื่อต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และมีมารยาทในการเขียน สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิจารณ์ญาณ พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่อง พุดรายงานการศึกษาคนควาจากสื่อเรียนรู้ต่าง ๆ และพุด วิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีมารยาท เขาใจธรรมชาติของภาษาและหลักการใช้ภาษาไทย การสร้างคำ การวิเคราะห์โครงสร้างของประโยค การใช้คำราชาศัพท์ ศึกษา รวบรวม อธิบายความหมายของ คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย แต่งกลอนสุภาพ สรุปความรู้ ข้อคิด อธิบายคุณค่า วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมยกเหตุผลประกอบ และท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้ทักษะการอ่านการเขียน การฟัง การดู การพุด การสืบคน การตรวจสอบ การวิพากษ การใช้เหตุผล กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม และการสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้ความคิด ความเข้าใจ มีจิตสำนึก รักความเป็นไทย อนุรักษ์ภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รักชาติ ศาสน กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕, ม.๒/๖, ม.๒/๘

ท ๒.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๕, ม.๒/๖, ม.๒/๗, ม.๒/๘

ท ๓.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๕, ม.๒/๖

ท ๔.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕

ท ๕.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕

รวม ๒๙ ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ไชกระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ท ๑.๑ ม.๒/๑ อานออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
- ท ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๓ เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็นและขอโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๕ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ขอมูลสนับสนุน และขอคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
- ท ๑.๑ ม.๒/๖ ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน
- ท ๑.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ไชกระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานขอมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาคนควาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ท ๒.๑ ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
- ท ๒.๑ ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา
- ท ๒.๑ ม.๒/๓ เขียนเรียงความ
- ท ๒.๑ ม.๒/๔ เขียนรายงานการศึกษาคนควา
- ท ๒.๑ ม.๒/๕ เขียนจดหมายกิจธุระ
- ท ๒.๑ ม.๒/๖ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- ท ๒.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ พูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้ ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- ท ๓.๑ ม.๒/๑ พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
- ท ๓.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ขอคิดเห็นและความนาเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

ท ๓.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำขอคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ท ๓.๑ ม.๒/๕ พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา คนควาจากการฟัง การดู และการสนทนา

ท ๓.๑ ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เขาใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิภาคทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ท ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน

ท ๔.๑ ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

ท ๔.๑ ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ท ๔.๑ ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เขาใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ท ๕.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ท ๕.๑ ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ท ๕.๑ ม.๒/๔ สรุปความรู้และขอคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท ๕.๑ ม.๒/๕ ทองจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โครงสร้างรายวิชา
วิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
รวมเวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วย การเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
๑	เรียงร้อยความคิด (อิคสปกรณำ)	ท ๑.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ ม.๒/๓ , ม.๒/๘ ท ๒.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรอง จับใจความสำคัญ สรุป ความและอธิบายรายละเอียดจาก เรื่องที่อ่าน เขียนแผนผังความคิดเพื่อ แสดงความเข้าใจในบทเรียน มี มารยาทในการอ่าน คิดลายมือ ตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนเรียงความ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านยากขึ้น	๑๒	๑๐
๒	พินิจภาษา (โสฬสไตรยางศ)	ท ๒.๑ ม.๒/๖ , ม.๒/๘ ท ๔.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๔ ม.๒/๕ ท ๕.๑ ม.๒/๑	การเขียนจดหมายกิจธุระ และมี มารยาทในการเขียน สร้างคำใน ภาษาไทย ไขคำราชาศัพท์ รวบรวม และอธิบายความหมายของคำ ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น	๑๒	๑๐
๓	พัฒนาการเขียน	ท ๒.๑ ม.๒/๕ ท ๓.๑ ม.๒/๕ , ม.๒/๖ ท ๔.๑ ม.๒/๒	การเขียนรายงานการศึกษาคนควา พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา คนควา จากการฟัง การดู และ การสนทนา มีมารยาทในการฟัง การดู และ การพูด วิเคราะห์ โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน	๑๑	๑๐
๔	แลกเปลี่ยน พิจารณา (นฤพุมนาการ)	ท ๑.๑ ม.๒/๔ ท ๒.๑ ม.๒/๗ ท ๓.๑ ม.๒/๑ ท ๔.๑ ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๒ ม.๒/๔	อภิปรายแสดงความคิดเห็น และขอ โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เขียน วิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล พูดสรุปใจความสำคัญ ของเรื่องที่ฟังและดู แต่งบทร้อยกรอง สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น วิเคราะห์และ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ทองถิ่น พรอมยกเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และขอคิดจากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	๑๓	๑๐
๕	สืบสานวรรณคดี (กาพย์ห่อโคลง)	ท ๑.๑ ม.๒/๕ , ม.๒/๖ ท ๒.๑ ม.๒/๒ ท ๓.๑ ม.๒/๒ , ม.๒/๓ ท ๕.๑ ม.๒/๑ , ม.๒/๓ ม.๒/๔ , ม.๒/๕	วิเคราะห์และจำแนกขอเท็จจริง ขอมมุสสนับสนุนและขอคิดเห็นจาก บทความที่อ่าน ระบุงอสังเกต การชวนเชื่อ การโนมนำ หรือ ความสมเหตุสมผลของงานเขียน เขียนบรรยายและพรรณนา วิเคราะห์	๑๒	๑๐

โครงสร้างรายวิชา
 วิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒
 รวมเวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

หน่วย การเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
๕			ขอเท็จจริง ขอบคิดเห็น และ ความมโนเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อ ต่าง ๆ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำขอคิดมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต สรุป เนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน ในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของ วรรณคดีและวรรณกรรม สรุปความรู้ และขอคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริง ท่องจำบทอาขยานตามที่ กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจ		
สอบกลางปี/สอบปลายปี					๕๐
รวมตลอดภาคเรียน				๖๐	๑๐๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด

เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา

ขอบเขตเนื้อหา

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ
๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง	ประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้ว	แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงร้อยแก้ว	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนชมวีดิทัศน์รางวัลชนะเลิศการอ่านฟังเสียงจากลิงค์ยูทูป <https://www.youtube.com/watch?v=m4kGcyriAgc> จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวีดิทัศน์ในประเด็นน้ำเสียง บุคลิกภาพ สีลาของผู้อ่าน

๒. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ใช้เวลา ประมาณ ๕ นาที

๒. ครูสุ่มนักเรียนสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ประมาณ ๒-๓ คน

๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๒ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง

และอ่อน

๔. ครูอ่านตัวอย่างบทอ่านจากใบความรู้ให้นักเรียนฟัง โดยให้นักเรียนสังเกต ความแตกต่างของลีลาจากบทอ่านทั้ง ๒ ประเภท

๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วจากใบงาน ดังนี้ กลุ่ม ๑ ใบงานที่

๑ เรื่อง บทบรรยาย กลุ่ม ๒ ใบงานที่ ๒ เรื่อง บทพรรณนา

๖. นักเรียนทั้ง ๒ กลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วตาม ใบงานที่กลุ่มของตนเอง

รับผิดชอบ

๗. ครูสังเกตการอ่านออกเสียงของนักเรียน แล้วเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อ นำไปปรับปรุงแก้ไข
ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วในประเด็น ดังต่อไปนี้

- ความหมายของร้อยแก้ว
- หลักการอ่านบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. วิดิทัศน์จากยูทูป
๒. ใบความรู้ เรื่อง การอ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้ว
๓. ใบงาน เรื่อง บทบรรยาย
๔. ใบงาน เรื่อง บทพรรณนา

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ร้อยแก้ว คืองานเขียนในรูปแบบของความเรียงอย่างสละสลวย โดยเรียบเรียงตามภาษาที่พูดหรือ เขียนไม่มีการบังคับในการแต่ง

หลักการอ่านบทร้อยแก้ว

๑. ควรศึกษาเรื่องที่จะอ่านให้เข้าใจก่อน เพื่อทราบสาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่าน
๒. การแบ่งวรรคตอนในการอ่านร้อยแก้วมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าอ่านเว้นวรรคตอนผิดก็อาจ ทำให้การสื่อความหมายผิดไปจากเดิมได้ ควรทดลองอ่านเพื่อแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องก่อน
๓. อ่านให้คล่องถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน การอ่าน ออกเสียงคำให้ยึดหลักการอ่านตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
๔. อ่านออกเสียงให้ดังพอสมควร ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป อาจทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญหรือไม่สนใจ
๕. อ่านออกเสียงให้เป็นเสียงพูดอย่างธรรมชาติให้ถูกต้องชัดเจน เน้นเสียงหนักเบา สูงต่ำ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องที่จะอ่าน ใช้ลีลา จังหวะ น้ำเสียง ถ่ายทอดให้กับผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม
๖. มีความมั่นใจ มีสมาธิในการอ่าน ไม่อ่านผิด อ่านตก อ่านเพิ่มหรืออ่านผิดบรรทัด
๗. การอ่านกำหนดความเร็วให้เหมาะสม ถ้าอ่านเร็วเกินไปผู้ฟังจับใจความไม่ทัน แต่ถ้าอ่านช้าเกินไป จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรำคาญ
๘. เวลาอ่านควบคุมฝีปากส่ายตาไปตามตัวอักษรในแต่ละบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบรรทัดบนลง บรรทัดล่างถัดไปได้้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว มองสบตาผู้ฟังบ้างตามความเหมาะสม
๙. อ่านข้อความที่มีเครื่องหมายวรรคตอนกำกับให้อ่านให้ถูกต้องตามหลักภาษา ส่วนคำที่เป็นคำย่อ เวลาอ่านให้อ่านเต็มคำ

ตัวอย่าง บทอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบบรรยาย

ในปัจจุบันกล่าวกันว่า/ เรากำลังอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ หรือเรียกอีกอย่างว่าโลกไร้พรมแดน// แต่จะเรียกอย่างไรก็ตามเถิด/ การอ่าน/ ก็เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในทศวรรษนี้/ เพราะโลกของการศึกษา/ มิได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียน/ ที่มีลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมแคบ ๆ เท่านั้น/ แต่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่าง ๆ/ ได้ย่อโลกให้เล็กลงเท่าที่เราอยากรู้ได้รวดเร็ว/ ในชั่วลัดนิ้วมือเดียวอย่างที่คนโบราณกล่าวไว้/ จะมีสื่อให้อ่านอย่างหลากหลายให้เลือก/ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่เราคุ้นเคย/ ไปจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า “อินเทอร์เน็ต” เพราะการต่อสู้อุปกรณ์ของมนุษย์ยุคใหม่/ จะใช้ข้อมูล/ สติ/ ปัญญา/ และคุณภาพของคนในชาติ/ มากกว่าการใช้กำลังอาวุธเข้าประหัดประหารกัน// หากคนในชาติด้อยคุณภาพ/ ขาดการเรียนรู้/ จะถูกรอบงำทางปัญญาได้ง่าย ๆ / จากสื่อต่าง ๆ จากชาติที่พัฒนาแล้ว

หากคนไม่อ่านหนังสือ/ ก็ยากที่จะพัฒนาสติปัญญาและความรู้ได้/ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา/ จะต้องทุ่มเทให้คนมีนิสัยรักการอ่าน/ มีทักษะในการอ่าน/ และพัฒนาวิธีการอ่านให้เป็นนักอ่านที่ดี// นักอ่านที่ดีจะมีภูมิคุ้มกันการรอบงำทางปัญญาได้เป็นอย่างดี/ รู้เท่าทันคน และสามารถแก้ปัญหาได้ดี

ชาติก้าวไกลด้วยคนไทยรักการอ่าน: มานพ ศรีเทียม

ตัวอย่าง บทอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบพรรณนา

ณ ห้องทุ่งอันเว้งว้าง/ ภายใต้ท้องฟ้าสีคราม/ ที่นาน ๆ ลึกครั้งมีลมพัดผ่านมาแผ่วเบาเหมือนขี้เกียจเสียดเต็มประดา/ โอบอุ้มปุยมะเข็สขาวลอยฟ่องไปอย่างเชื่องช้า/ น้ำค้างจับเกาะตัวอยู่ตามยอดหญ้า/ น้ำในสระหน้าอาคารอันโอ่อ่าดูเงียบสงบ/ และเรียบดูแจ่มกระจ่าง/ นาน ๆ ลึกครั้งจะมีปลาน้อย ๆ โผล่ขึ้นมาสูดอากาศ อันบริสุทธิ์/ และทำเกิดระลอกคลื่นน้อย ๆ เข้าสู่ฝั่ง

ตัวอย่างบทพรรณนา: โครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย ลพฐ.

หมายเหตุ

ก. เครื่องหมายขีดเฉียงขีดเดียว (/) ขีดระหว่างคำ แสดงการหยุดเว้นนิตหนึ่งเพราะมีคำหรือข้อความอื่นต่อไปอีก การอ่านตรงคำที่มีเครื่องหมายนี้ จึงไม่ควรลงเสียงหนักเพราะยังไม่จบประโยค

ข. เครื่องหมายขีดเฉียงสองขีด (//) ขีดหลังประโยคหรือระหว่างคำเพื่อแสดงให้เห็นว่าให้หยุดเว้นนาน

ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบบรรยาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทบรรยายให้ถูกต้องตามหลักการอ่านร้อยแก้วแบบบรรยาย

เพลงกล่อมเด็กอีกประเภทหนึ่งเป็นเพลงที่ใช้ในพระราชพิธีทำขวัญเมื่อพระราชโอรส หรือพระราชธิดา มีพระชนมายุครบ ๑ เดือน เรียกว่า “พระราชพิธีสมโภชเดือนและขึ้นพระอู่” ผู้แต่งบทเห่กล่อมพระบรรทม เป็นกวีของราชสำนัก เป็นบทกล่อมที่ร้อยกรองตามฉันทลักษณ์อย่างเคร่งครัด แต่งเป็นกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ และกลอนสุภาพ ใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ เลือกสรรให้สอดคล้องกับทำนองที่ใช้เห่กล่อม ซึ่งอาจเป็นทำนองสรภัญญะหรือเพลงไทยเดิม

ผู้ที่ร้องเพลงกล่อมพระบรรทมเป็นพระพี่เลี้ยงนางนมหรือข้าหลวง ไม่ใช่แม่หรือญาติผู้ใหญ่ตั้งผู้ร้องเพลงกล่อมเด็กชาวบ้าน จึงต้องเข้าใจศัพท์ในบทเพลงที่ร้อยเรียงอย่างประณีตตามฉันทลักษณ์ รู้เรื่องราชาศัพท์ และสาระในวรรณคดีที่นำมาแต่ง ซึ่งมีความยาวกว่าบทเห่กล่อมธรรมดา เพลงกล่อมเด็กของหลวงจึงเป็นเพลง ที่ซับซ้อนเฉพาะในพระราชพิธีเท่านั้น

เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของครอบครัวไทยก็แตกต่างจากเดิม การเลี้ยงดูทารกด้วยการขับกล่อมให้ลูกน้อยนอนหลับเริ่มเห็นได้ยาก อาจพบได้บ้างในชุมชนที่ยังคงมีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม ยังมีสถาบันทางการศึกษาและวัฒนธรรมหลายแห่งที่จัดงานทางวิชาการ นิทรรศการ มีการสาธิตและเผยแพร่ความไพเราะของเพลงกล่อมเด็ก สืบต่อคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่คนไทยรุ่นต่อไป

ที่มา: สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๓๙

ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วแบบพรรณนา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทพรรณนาให้ถูกต้องตามหลักการอ่านร้อยแก้วแบบพรรณนา

เกลียวคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่งแผ่วลง ชายหาดกว้างขึ้นในขณะที่อาทิตย์เริ่มอ่อนแสง... ระลอกคลื่น
 ทั้กทหาย สายลมที่พัดกระแสน้ำจากกลางอ่าวเข้าสู่ชายหาดเป็นระยะ ๆ รุ่งเช้าจรดย่ำค่ำสนธยา สีเมฆาขาวจาง
 ปรับเป็น สีแดงฉานไล่กับเวลาพลบค่ำ ประกายแสงทางยาวล่องลงพสุธาขนานกันเป็นทางเส้นฟ้าริมเกาะร้าง
 บรรยากาศเปลี่ยนไปในทันตา เกลียวคลื่นพัดเข้าสู่ฝั่งแผ่วลง ชายหาดกว้างขึ้น ในขณะที่อาทิตย์เริ่มอ่อนแสง
 เงาของชายเขาเริ่มทอดยาวทับพื้นน้ำเป็นสีดำทึบ ความสงบเงียบเริ่มคืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ วิหกน้อยถลา
 สู่รวงรังบน ยอดกรันเกรา เฉากเช่นเหล่าภมรน้อยหยุดนิ่งกับการคลึงเคล้าเหล่าเกสรในช่วงขณะ กลิ่นอายดินเค้
 ้าหญ้าแห้ง ริมถนนผสมกลิ่นขึ้นในสวนผลไม้กระจายไปทั่ว ฝึเสื้อกลางคืนเริ่มทำหน้าที่ของตัวเองอีกครั้ง ในขณะที่
 ที่ทุกสิ่ง ทุกอย่างกำลังหลับใหล

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/423440>

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกด ควบกล้ำถูกต้อง ทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑- ๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำมีจุด ผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ เนื้อเรื่อง เป็นส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง เป็นบางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง
๓. ความถูกต้องในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาดลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาดลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความเป็นธรรม ชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมิน เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

ชื่อ - สกุล	อักขรวิธี	น้ำเสียง	ความถูกต้องในการอ่าน	บุคลิกภาพ	รวม	สรุปผล การประเมิน	
						ผ่าน	ไม่ผ่าน
	๑	๑	๑	๑	๑๖		

เกณฑ์การตัดสิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (๑๓ คะแนนขึ้นไป)

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

หมายเหตุ: การพิจารณาตัดสินอักขรวิธี ให้ตัดคะแนนครั้งละ ๑ คะแนน วรรคตอน ตัวสะกด อ่านผิด อ่านตก
อ่านเต็ม อ่านคู่ตัว ฯลฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๑)
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภท
กาพย์ห่อโคลง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

ขอบเขตเนื้อหา

๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั่วไปได้
๒. อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. รักความเป็นไทย
๖. มีจิตสาธารณะ
๗. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑.อธิบายหลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองทั่วไปได้ ๒.อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติได้	ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	แบบประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

.กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนฟังเพลง เช่น เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมาร์ชโรงเรียน เป็นต้น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับท่วงทำนองที่ทำให้เกิดความไพเราะ แล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านบทร้อยกรองในประเด็น ดังต่อไปนี้
 - หลักการอ่านบทร้อยกรอง
 - หลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และ โคลงสี่สุภาพ)

๓. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงโดยขีดเส้นแบ่ง
จังหวะการอ่านให้ถูกต้อง

๔.ครูสาธิตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองธรรมชาติจากใบงาน
ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามไปที่ละวรรค จากนั้นจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ๑ รอบ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองในประเด็น ดังต่อไปนี้

- หลักการอ่านบทร้อยกรอง
- หลักการอ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และ โคลงสี่สุภาพ)

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้เรื่อง การอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง
๒. ใบงาน เรื่อง การอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรองประเภท กาพย์ห่อโคลง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยกรอง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การอ่านบทร้อยกรอง อ่านได้ ๒ แบบ

๑. อ่านแบบธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงพูดธรรมดา ไม่มีทำนองเหมือนอ่านร้อยแก้ว แต่มีการ แบ่งจังหวะวรรคตอนให้ถูกต้องตามชนิดของคำประพันธ์

๒. อ่านแบบทำนองเสนาะ เป็นการอ่านออกเสียงที่มีทำนองอย่างไร้เพราะ มีเอื้อนเสียง เน้นสัมผัส แบ่งจังหวะจำนวนคำ การอ่านตามฉันทลักษณ์บังคับของคำประพันธ์

หลักการอ่านบทร้อยกรอง

๑. อ่านตามฉันทลักษณ์บังคับและจำทำนองของชนิดคำประพันธ์ที่จะอ่านได้
๒. มีใจรัก หมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ
๓. อ่านออกเสียง คำควบกล้ำ ร ล ให้ชัดเจน
๔. มีศิลปะในการออกเสียง เช่น เอื้อนเสียง หลบเสียง ทอดเสียง ครั้นเสียง กระทบเสียง
๕. มีน้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง ดังชัดเจน
๖. มีการถ่ายทอดอารมณ์โดยใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

กาพย์ห่อโคลง

กาพย์ห่อโคลง เป็นชื่อบทประพันธ์ที่แต่งขึ้นโดยใช้กาพย์ยานี ๑๑ แต่งสลับกับโคลงสี่สุภาพอย่างละ ๑ บท โดยขึ้นต้นด้วยกาพย์ยานี ๑๑ ละตามด้วยโคลงสี่สุภาพที่มีเนื้อความอย่างเดียวกันคือให้วรรคที่หนึ่งของ กาพย์ยานี ๑๑ กับบาทที่หนึ่งของโคลงสี่สุภาพบรรยายข้อความอย่างเดียวกันหรือให้คำต้นวรรคของกาพย์ กับคำต้นวรรคของโคลงสี่สุภาพบรรยายข้อความอย่างเดียวกันหรือให้คำต้นวรรคของกาพย์กับคำต้นวรรคของ โคลงเป็นคำเหมือนกัน ไม่ต้องส่งสัมผัสระหว่างบท

ตัวอย่าง

นกแก้วแจ้วเสียงใส	คลอไคล้คู่หมู่สาธิตา
นกตัวฟัวเมียคลา	ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี
นกแก้วแจ้วรื้อร้อง	เร่หา
ใกล้คู่หมู่สาธิตา	แวดเกล้า
นกตัวฟัวเมียมา	สมสู่
สั้ววาฝ่าแขกเต้า	พวกพ้องโนรี

วิธีอ่านโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีจังหวะในการอ่าน ดังนี้

๒/๓	๒/(๒)	บาทที่หนึ่ง
๒/๓	๒	บาทที่สอง
๒/๓	๒/(๒)	บาทที่สาม
๒/๓	๒/๒	บาทที่สี่

ตัวอย่าง

เสียงลือ/เสียงเลาอาง	อันใด/พี่เอย
เสียงยอม/ยอยศใคร	ทั่วหลา
สองเชื้อ/พี่หลับไหล	ลืมนั้น/ฤพี่
สองพี่/คิดเองอา	อย่าใด/ถามเฝ้าฯ

ลิลิตพระลอ

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ชื่อ.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

- ๔ หมายถึง ดีมาก
- ๓ หมายถึง ดี
- ๒ หมายถึง พอใช้
- ๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๔ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบา ขาดความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบา ขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะคำประพันธ์
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาดลีลา ๑	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็นธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความเป็นธรรม ชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วทั้งบทบรรยายและบทพรรณนา การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภท
กาพย์ห่อโคลง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง (กาพย์ยานี ๑๑ และโคลงสี่สุภาพ)

ขอบเขตเนื้อหา

๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยตนเองสามารถ

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. รักความเป็นไทย
๖. มีจิตสาธารณะ
๗. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. กระบวนการกลุ่ม

ภาระชิ้นงาน

อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองเสนาะ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการอ่านออกเสียงร้อย กรองประเภทกาพย์ห่อโคลงได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภท กาพย์ห่อโคลงด้วยทำนองเสนาะได้	ประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง	แบบประเมินการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย ๖. มีจิตสาธารณะ ๗. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูยกตัวอย่างบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี ๑๑ โคลงสี่สุภาพ และ กาพย์ห่อโคลง แล้ว
อ่านออกเสียงเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง

กาพย์ยานี ๑๑

พระเสด็จโดยแดนชล

ทรงเรือต้นงามเฉิดฉาย

กิ่งแก้วแพรวพรรณราย

พายอ่อนหยับจับงามอน

นาวาแน่นเป็นขนัด

ล้วนรูปสัตว์แสนยาก

เรือริ้วทิวธงสลอน

สาครลั่นครั่นครื้นฟอง

(กาพย์เห่เรือ: เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร)

โคลงสี่สุภาพ

นาคีมิพิชเพียง

สุริโย

เลื้อยบ่ทำเดโช

แชน่ฆ่า

พิชน้อยหยิ่งโยโส

แมลงป่อง

ชูแต่ทางเองอ้า

อวดอ้างฤทธิ

(โคลงโลกนิติ: กรมพระยาเดชาติศร)

กาพย์ห่อโคลง

งามพัคตร์เพียงจันทร์เพ็ญ

พัคตร์ผ่อนเด่นเพียงเดือนฉาย

จันทร์ส่องแสงพราย

ส่องน้อยกว่าหน้าवलนาง

งามพัคตร์ผุดส่องเพียง

จันทร์เพ็ญ

พัคตร์ส่องตั้งเดือนเห็น

ส่องแผ้ว

จันทร์ส่องแสงเย็น

พรายพราว

ส่องบ่ปานเดือนแก้ว

ก่องหล้าเลื่อนจันทร์

(กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง: เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร)

๒. นักเรียนฝึกอ่านตามและครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับหลักการอ่านออกเสียงทำนองเสนาะ ว่ามีความแตกต่างจากการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองแบบ ธรรมดาอย่างไร

๓. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาการอ่านทำนองเสนาะประเภทกาพย์ห่อโคลง

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง การอ่านทำนองเสนาะประเภทกาพย์ห่อโคลง โดยใช้เวลา ประมาณ ๕ นาที

๒. ครูสาธิตการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงด้วยทำนอง เสนาะจากใบความรู้ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตามไปที่ละวรรค จากนั้นจึงให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ๑ รอบ

๓. นักเรียนจับคู่กัน กลับไปฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง ด้วยทำนอง เสนาะจากใบความรู้ให้เกิดความชำนาญแล้วมาสอบอ่านในช่วงเวลาว่างจากการเรียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

ใบงาน เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยกรอง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

กระจงกระจิตเตี้ย	วังเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู
เหมือนกว้างอย่างตาหู	มีเขี้ยวน้อยสร้อยแฉนมสอง
กระจงกระจิตหน้า	เอ็นดู
เดินร่อยเรี่ยงามตรู	กระจ้อย
เหมือนกว้างอย่างตาหู	ตีนกีบ
มีเคี้ยวขาน้อยซ้อย	แนบข้างเคียงสอง
ยุงทองย่องเอื้องย่าง	รำรางช่างช่างฟ้ายหาง
ปากหงอนอ่อนสำออง	ช่างรำเล่นเต้นตามกัน
ยุงทองย่องย่างเอื้อง	รำฉวาง
รายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง	เฉิดหน้า
ปากหงอนอ่อนสำออง	ลายเลิศ
รำเล่นเต้นงามหง่า	ปีกป้องเป็นเพลง
หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นกลางลิงแลหูลิง
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงโลดคว่ำประสาสิง
หัวลิงหมากเรียกไม้	ลางลิง
ลางลิงหูลิงลิง	หลอกขู้
ลิงไต่กระไดลิง	ลิงห่ม
ลิงโลดฉวยชมผู้	ฉีกคว่ำประสาสิง

ที่มา: กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง หนังสือวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ชื่อ.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. อักษรวิธี	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกด ควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑- ๒ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักษรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
๒. น้ำเสียงอารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ เนื้อเรื่อง เป็นส่วนใหญ่	เสียงเบาขาด ความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง เป็นบางส่วน	เสียงเบาขาด ความไพเราะเพียง เล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะเนื้อเรื่อง
๓. ความถูกต้อง ในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุด จังหวะ ถูกต้อง แต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาด ลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้ง จังหวะและลีลา
๔. บุคลิกท่าทาง	เชื่อมั่นในตนเอง แสดงออกถึง ความมั่นใจ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเอง แต่ยังขาด ความเป็น ธรรมชาติ	มีความเชื่อมั่นใน ตนเองในระดับ พอใช้ ขาดความ เป็นธรรมชาติ	ขาดความเชื่อมั่น

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ ตัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การตัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
๒. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายของการเขียนเรียงความ
๒. องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายของการเขียนเรียงความได้
๒. อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่อง

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ
๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

ภาระชิ้นงาน

เขียนองค์ประกอบของเรียงความ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของการเขียนเรียงความได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการเขียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนอ่านตัวอย่างงานเขียน (เรียงความ เรื่อง ทำดีเพื่อพ่อ)
๒. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนทราบหรือไม่ว่างานเขียนที่นักเรียนอ่านนั้นเป็นงานเขียนประเภทใด จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของ การเขียนเรียงความตามความหมายของนักเรียน
๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ (เฉพาะในส่วนของความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ) พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม

๓. ครูนำตัวอย่างเรียงความประมาณ ๒-๓ เรื่อง มาให้นักเรียนศึกษาถึงลักษณะขององค์ประกอบในการเขียนเรียงความแล้วร่วมกันสนทนา

๔. นักเรียนทำใบงานสรุปความหมายและองค์ประกอบของเรียงความ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ ใน ประเด็นดังต่อไปนี้

- ความหมายของเรียงความ
- องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๒. ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนเรียงความ

๑. ความหมายของเรียงความ

เรียงความ คือ การนำข้อความต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวให้ถูกต้องตามรูปแบบ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดของผู้เขียนให้ผู้อ่านรับทราบ

๒. องค์ประกอบของเรียงความ

เรียงความมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ ๓ ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังนั้น เรียงความเรื่องหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยข้อความ ๓ ย่อหน้าเป็นอย่างน้อย

๒.๑ คำนำ

คำนำ คือ ข้อความต้นเรื่อง เพื่อนำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องนั้นและติดตามเรื่องต่อไป มีใจความเพื่อเกริ่นและบอกแนวทางของเรื่องว่าจะเป็นไปในทำนองใด

คำนำที่ดี คือ คำนำที่บอกให้ผู้อ่านรู้ได้ทันทีว่าผู้เขียนเขียนเรื่องอะไร โดยต้องเขียนให้กระชับและรวดเร็ว เพื่อกระตุ้นความสนใจผู้อ่าน นำเข้าเนื้อเรื่องทันที ซึ่งมีวิธีการขึ้นคำนำในหลายลักษณะ เช่น ขึ้นคำนำ ด้วยคำคม สุภาษิต หรือบทร้อยกรองที่สอดคล้องกับเรื่อง ดังตัวอย่างคำนำเรื่อง “การประหยัดพลังงาน”

“ปปลานันหยาาก ต้องลำบากออกเรือไป

ขนส่งจากแดนไกล ใช้น้ำแข็งเปลืองน้ำมัน

แช่เย็นต้องใช้ไฟ หุงต้มใช้แก๊สทั้งนั้น

พลังงานหมดสิ้นพลัน ไอ้ลูกหลานจงจำดี”

จากบทร้อยกรองข้างต้นนี้ เราต้องหันมาสนใจ “การประหยัดพลังงาน” ให้มากขึ้น

๒.๒ เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ทำหน้าที่ขยายความของเรื่อง จะมีกี่ย่อหน้าแล้วแต่ขนาดของเรื่องและทุกย่อหน้าต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันกับชื่อเรื่องอย่างเป็นเอกภาพ ผู้เขียนต้องแสดงความรู้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ตรงตามหัวเรื่องที่เขียน จะต้องเรียบเรียงเนื้อเรื่องไปตามลำดับของโครงเรื่อง

เนื้อเรื่องของเรียงความที่ดีต้องมี “เอกภาพ” คือมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวตลอดทั้งเรื่อง ใช้ภาษาระดับเดียวกัน เป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด และมี “สัมพันธ์ภาพ” คือ เขียนให้สัมพันธ์กันตลอดตามโครงเรื่องที่วางไว้ ประการสุดท้ายต้องมี “สารัตถภาพ” คือ เขียนให้เน้นใจความสำคัญของเรื่องได้แจ่มแจ้งและมีเหตุผล เนื้อหาของเรียงความควรมีย่อหน้า แต่ละย่อหน้านั้นขึ้นอยู่กับเรียงความขนาดยาวหรือสั้น

๒.๒.๑ หลักการเขียนเนื้อเรื่อง

- เริ่มต้นให้มีน้ำหนักร ขวนให้คิด ขวนให้ติดตาม
- จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ดีกว่าอะไรควรเขียนก่อน หลัง
- ใช้ประโยคที่ดี เหมาะสม ถูกต้องตามโครงสร้างของประโยคโดยประโยคต้องไม่สั้น

หรือเยิ่นเย้อเกินไป

- ใช้สำนวนโวหารที่ดี เหมาะกับเรื่องที่เขียน และเขียนให้แจ่มแจ้งชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย -ควรแยกเนื้อเรื่องออกเป็นย่อหน้า แต่ไม่ควรเกิน ๓ ย่อหน้า เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น

- การจบเนื้อเรื่องควรจบให้ประทับใจ และควรฝากข้อคิดไว้ให้ผู้อ่านได้ไตร่ตรองอย่าง
เหตุผลด้วย

๒.๓ สรุป

สรุป คือ การทิ้งท้ายเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สรุปที่ดีต้องกระชับ ตรง
ประเด็น ต้องสอดคล้องกับคำนำและเนื้อเรื่องทั้งหมด กลวิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

- ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองลงไปได้
- อาจใช้สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคมต่าง ๆ มาช่วยทำให้บทสรุปน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- อาจสรุปโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านขบคิดอย่างมีเหตุผลก็ได้

๓. หลักการเขียนเรียงความ

๓.๑ การเลือกหัวข้อหรือชื่อเรื่อง

ในกรณีที่มีชื่อเรื่องกำหนดให้แล้ว ควรเลือกตามหลักการเลือกดังนี้

- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสนใจมากที่สุดและอยากเขียนมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนมีความรู้และมีความชำนาญมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้สะดวกและครบถ้วนมากที่สุด
- เลือกเรื่องที่ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้กว้างขวางที่สุด ในกรณีที่ผู้เขียนต้องการตั้งชื่อ

เรื่องเอง ควรปฏิบัติดังนี้

- ชื่อเรื่องต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด
- ชื่อเรื่องต้องบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ชัดเจน
- ชื่อเรื่องต้องกระชับ กะทัดรัด เข้าใจง่าย

๓.๒ การวางโครงเรื่อง

การเขียนเรียงความมีลักษณะเหมือนการสร้างบ้านที่ต้องเริ่มจากโครงก่อนแล้วจึงเติม
รายละเอียดอื่น ๆ มิฉะนั้นจะทำให้เขียนยาก ขาดความเป็นระบบ เนื้อหาใจความอาจสับสนทำให้ผู้อื่นไม่
เข้าใจเนื้อเรื่องได้ ลักษณะ โครงเรื่องที่ดี มีดังนี้

- อยู่ภายในขอบข่ายของชื่อเรื่อง ไม่กล่าวออกนอกเรื่อง เพราะจะทำให้ผิดประเด็น ทำให้
ใจความสำคัญไม่ชัดเจน

- มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมสาระสำคัญครบทุกข้อ
- มีความสมดุลสม่ำเสมอ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- ความเป็นอิสระ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน
- มีความต่อเนื่องกัน คือ เมื่อนำทุกประเด็นมาเรียงต่อกันจะต้องกลมกลืนและมีใจความสำคัญ

เดียวกัน

การเขียนโครงเรื่องเป็นการเตรียมข้อมูลไว้เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ อาจเขียน
เป็นข้อ ๆ ดังตัวอย่าง

โครงเรื่องเรียงความเรื่อง วันสงกรานต์

๑. ความเป็นมาของวันสงกรานต์ (วันสงกรานต์เป็นประเพณีของไทยที่มีมานาน)
๒. ความสำคัญของวันสงกรานต์ (เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย วันครอบครัว)
๓. กิจกรรมต่าง ๆ ในวันสงกรานต์ (ได้แก่ การสาดน้ำ การรดน้ำดำหัว การสรงน้ำพระ)
๔. ความสนุกสนานและข้อคิดที่ได้จากเทศกาลสงกรานต์

๔. ลักษณะของเรียงความที่ดี

๔.๑ มีเอกภาพ หมายความว่า เนื้อหาจะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่กล่าวนอกเรื่อง ไม่ขึ้นอยู่กับ การวางโครงเรื่อง

๔.๒ มีสัมพันธภาพ หมายความว่า เนื้อหาต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง เกิดจากการจัดลำดับความคิดและการวางโครงเรื่องที่ดี และเกิดจากการเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบ

๔.๓ มีสารัตถภาพ หมายความว่า เรียงความแต่ละเรียงจะต้องมีสาระสมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี

ตัวอย่างเรียงความ เรื่อง ทำดีเพื่อพ่อ

ความดีหน้าตาเป็นอย่างไร รูปร่างลักษณะเป็นแบบไหน มีตัวตนหรือไม่ฉันก็ไม่รู้ แต่ที่ฉันรู้ ฉันรู้ว่าความดีไม่เคยทำให้ใครเดือดร้อน ถ้าคุณไม่เชื่อคุณก็ลองสัมผัสดูสิ แล้วคุณจะรู้ว่าความสุขทางใจมันยิ่งใหญ่มหาศาลกว่าวัตถุที่มนุษย์ในปัจจุบันแก่งแย่งกันซะอีก

ภาพผู้ชายที่มีอยู่ทุกบ้าน ภาพที่ดูอบอุ่น ภาพที่ดูยิ่งใหญ่ ภาพที่ดูเหมือนว่าผู้ชายคนนี้เป็นห่วงเรา ภาพภาพนี้ตอนฉันเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจอะไร ฉันจะชอบว่าภาพใครหรือ ยายก็จะบอกฉันว่า นี่คือพ่อของแผ่นดิน พระองค์ทรงเป็นห่วงและดูแลพสกนิกรพระองค์เสมอ ตั้งแต่นั้นมาฉันก็ทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสมอมา ฉันดีใจและภาคภูมิใจมากที่สุดที่ได้เกิดมาบนผืนแผ่นดินสยามผืนนี้ แผ่นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ แผ่นดินที่มีพ่อคอยดูแลลูกไม่เคยห่าง ทุกครั้งที่ฉันเห็นพระองค์ทรงงานหนัก พระองค์ไม่เคยย่อท้อ ทรงทำงานด้วยพระราชหฤทัยที่เต็มเปี่ยม ฉันปลาบปลื้มและจะทำดีเหมือนที่พ่อทำแม้จะต่างสถานะ ต่างชนชั้น แต่คนเราทุกคนก็ทำความดีได้ การทำความดีมิใช่ทำเป็นครั้ง ๆ แต่เราควรทำให้สม่ำเสมอ เพราะผลของความดีจะตอบแทนการกระทำของเราเอง คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าไม่รู้จักรัชมหากษัตริย์แห่งสยาม ความดีของพระองค์แผ่ขยายไปทั่วโลก ทุกคนต่างสรรเสริญและยกย่องในความดีของพระองค์ พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์นานที่สุดในโลกและทรงงานหนักที่สุด และไม่ต้องบอกเลยว่าเป็นประชาชนของพระองค์รักและห่วงใยพระองค์ขนาดไหน และสิ่งที่เราชาวไทยทุกคนจะทำดีเพื่อถวายในหลวงนั้น เราทุกคนสามารถทำได้ทุกคน แค่สิ่งที่เราทำเป็นประโยชน์และไม่เกิดโทษกับผู้อื่นก็เพียงพอ

ฉันเป็นคนไทยคนหนึ่งและเป็นลูกของพ่อ ฉันจะทำงานในหน้าที่ของฉันด้วยหัวใจ มิใช่ทำตามหน้าที่เท่านั้น แม้ว่าสิ่งที่ฉันทำอาจจะดูเล็กน้อยไม่ได้ยิ่งใหญ่อะไรมากมาย แต่ฉันก็ภูมิใจที่ได้ทำสิ่งที่พ่อทำ “ความดี” ทำให้คนเป็นคนดี ถ้าไม่เชื่อคุณก็ต้องทำแล้วคุณจะรู้จักกับความดีอย่างแน่นอน

นางสาววรรณ ลังธรรมรอด นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ ๑

ใบงาน เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความหมายและองค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนสรุปความหมายและองค์ประกอบของเรียงความให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๑. เรียงความ คือ.....

๒. เรียงความมีองค์ประกอบสำคัญ.....ส่วน ได้แก่
 ๒.๑.....คือ.....

๒.๒.....คือ.....

๒.๓.....คือ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
๒. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

ขอบเขตเนื้อหา

- หลักการเขียนเรียงความ
- การตั้งชื่อเรื่อง/เลือกเรื่อง
 - การวางโครงเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการเขียนเรียงความได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. ทักษะการเขียน
๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์
๓. เขียนโครงเรื่องได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ฝึกการเลือกเรื่อง การตั้งชื่อ และการวางโครงเรื่อง

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเรียงความได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. ทักษะการเขียน ๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์และ สังเคราะห์	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การวาง โครงเรื่อง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบของเรียงความ
๒. ครูถามนักเรียนว่านักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้เนื้อหา เรียงความที่เราเขียนไม่วกวน จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ (เฉพาะในส่วนของหลักการเขียนเรียงความ)

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการเลือกเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องพร้อมทั้งการวางโครงเรื่องและยกตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา

๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันเลือกเรื่องและตั้งชื่อเรื่อง จากนั้นให้ช่วยกันวางโครงเรื่องโดยใช้ผังความคิด

๔. ให้นักเรียนเขียนโครงเรื่องในใบงาน เรื่อง การวางโครงเรื่อง แล้วครูลุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุป เรื่อง การเขียนเรียงความในประเด็น ดังต่อไปนี้

- กลวิธีการเขียนเรียงความ
- การเขียนโครงเรื่อง

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
๒. ใบงาน เรื่อง การวางโครงเรื่อง
๓. ตัวอย่างการวางโครงเรื่อง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนโครงเรื่องของเรียงความ
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนโครงเรื่อง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หลักการเขียนโครงเรื่อง

การเขียนเรียงความมีลักษณะเหมือนการสร้างบ้านที่ต้องเริ่มจากโครงก่อนแล้วจึงเติมรายละเอียดอื่นๆ มิฉะนั้นจะทำให้เขียนยาก ขาดความเป็นระบบ เนื้อหาใจความอาจสับสนทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อเรื่องได้ ลักษณะโครงเรื่องที่ดี มีดังนี้

- อยู่ในขอบข่ายของชื่อเรื่อง ไม่กล่าวออกนอกเรื่อง เพราะจะทำให้ผิดประเด็น ทำให้ใจความสำคัญไม่ชัดเจน

- มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมสาระสำคัญครบทุกข้อ

- มีความสมดุลสม่ำเสมอ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน

- ความเป็นอิสระ คือ ทุกประเด็นควรมีความสำคัญเท่ากัน

- มีความต่อเนื่องกัน คือ เมื่อนำทุกประเด็นมาเรียงต่อกันจะต้องกลมกลืนและมีใจความสำคัญเดียวกัน

การเขียนโครงเรื่องเป็นการเตรียมข้อมูลไว้เพื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ อาจเขียนเป็นข้อๆ ดังตัวอย่าง

โครงเรื่องเรียงความเรื่อง วันสงกรานต์

๑. ความเป็นมาของวันสงกรานต์ (วันสงกรานต์เป็นประเพณีของไทยที่มีมานาน)

๒. ความสำคัญของวันสงกรานต์ (เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย วันครอบครัว)

๓. กิจกรรมต่าง ๆ ในวันสงกรานต์ (ได้แก่ การสาดน้ำ การรดน้ำดำหัว การสรงน้ำพระ การปล่อยปลา)

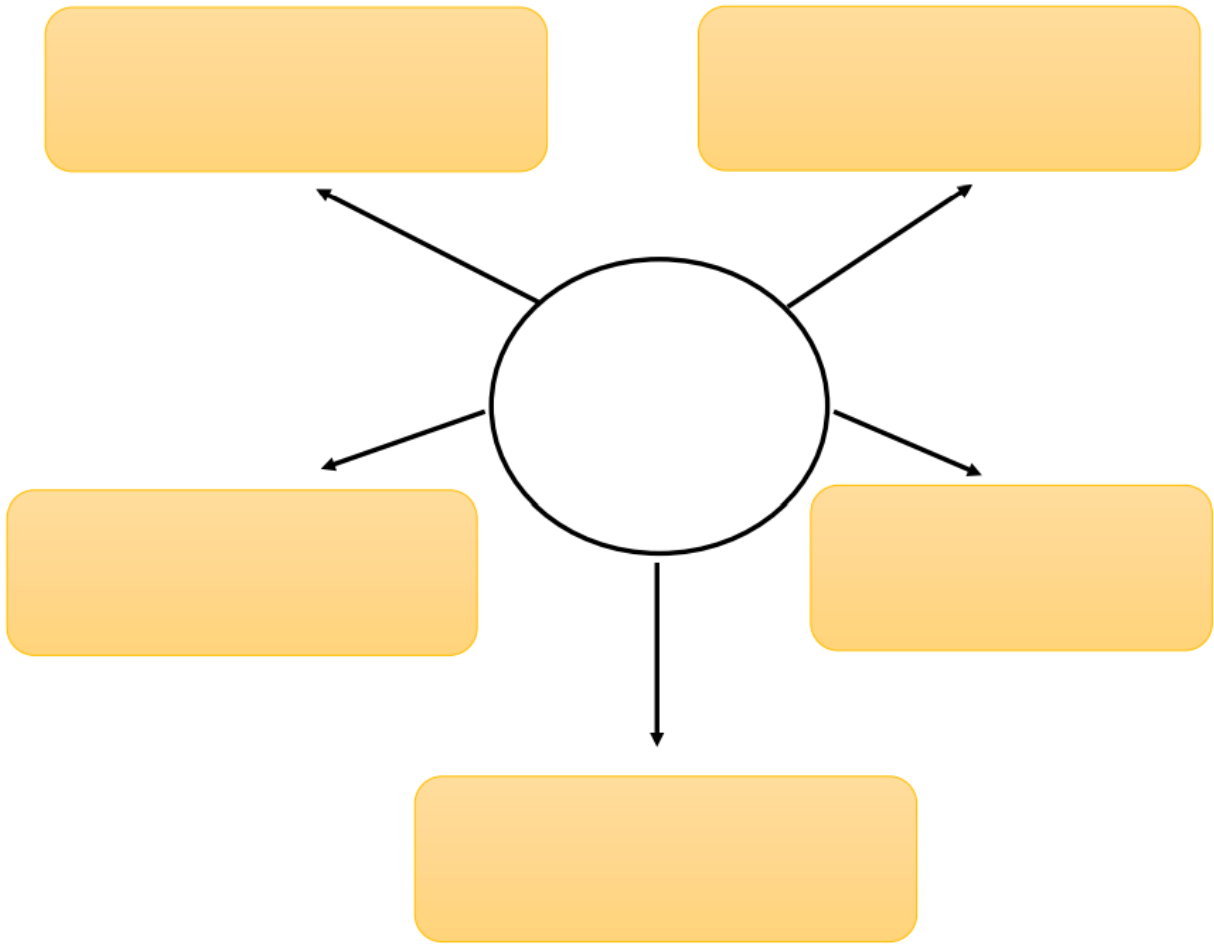
๔. ความสนุกสนานและข้อคิดที่ได้จากเทศกาลสงกรานต์

ใบงาน เรื่อง การเขียนโครงเรื่องของเรียงความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนโครงเรื่อง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนโครงเรื่องเรียงความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ให้ถูกต้อง เหมาะสม

โครงเรื่อง

เรียงความเรื่อง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนคำนำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๒. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนคำนำของเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายวิธีการเขียนคำนำได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนคำนำของเรียงความได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ฝึกการเขียนคำนำในเรียงความ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเรียงความได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายวิธีการเขียนคำนำได้	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียน คำนำในเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างคำนำของเรียงความเรื่องต่าง ๆ มาให้นักเรียนอ่าน และสังเกตร่วมกัน จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

- นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำเรียงความ พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม
- ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างว่าการเขียนคำนำในเรียงความนั้นควรมีรูปแบบใดบ้าง
- นักเรียนฝึกเขียนคำนำตามตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ โดยใช้การศึกษาค้นคว้าด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต เอกสาร ตำรา ประกอบได้ (อาจทำกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล)

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำในเรียงความ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำ
- ๒. ใบงาน เรื่อง การวางเขียนคำนำ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนคำนำเรียงความ
 หน้าที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนคำนำ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนคำนำเรียงความ

ความหมายของคำนำ

คำนำ คือ ย่อหน้าแรกของเรียงความ มีความยาวไม่มากนัก อาจจะประมาณ ๓- ๕ บรรทัด คำนำทำหน้าที่เปิดเรื่องหรือนำเรื่อง เพื่อเกริ่นให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรียงความในแนวใด คำนำจึงมีความสำคัญมาก เพราะนอกจากจะบอกแนวของเรื่องแล้ว ยังต้องเรียกความสนใจของผู้อ่าน ให้อยากอ่านเนื้อเรื่องของเรียงความด้วย

วิธีเขียนคำนำเรียงความ

การขึ้นต้นคำนำของเรียงความต้องเรียกความสนใจจากผู้อ่าน ดังนั้นจึงอาจจะขึ้นต้นด้วย สำนวน สุภาษิต คำขวัญ เพลง บทร้อยกรอง คำพูดของบุคคลสำคัญ การให้ความหมาย หรือให้คำจำกัดความ หรือประโยคที่สามารถ กระทบบใจผู้อ่านได้ ทั้งนี้ ข้อความที่เลือกมาใช้ในการนำเรื่องนั้นต้องเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องของเรียงความ และเนื้อหา ของคำนำต้องบอกแนวของเรื่องด้วย

ตัวอย่าง คำนำที่นำเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ

๑. นำเรื่องด้วยประโยคที่เรียกความสนใจ

เรียงความเรื่อง เราคนไทย...จะช่วยเหลืออย่างไรในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ค่าเงินบาทลดลง ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น สถาบันการเงินหลายแห่งถูกปิด การลงทุนภาคเอกชนล้มละลาย ต่างชาติไม่กล้ามาลงทุนเพราะขาดความเชื่อมั่น เกิดปัญหาคนว่างงาน ปัญหาสังคม เราคนไทยต่างได้รับความเดือดร้อนจากผลพวงของภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วกัน ภาวะเช่นนี้ ภาครัฐ เอกชนและเราคนไทยต้องร่วมมือร่วมใจกันฝ่าฟันอุปสรรค ด้วยความเชื่อมั่นว่าเราคนไทยช่วยเหลือกันฝ่าวิกฤตการณ์นี้ได้

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยประโยคที่เรียกความสนใจได้ เพราะกล่าวว่า “ประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ” ประโยคนี้สามารถเร้าใจผู้อ่านได้ เพราะคำว่า “วิกฤต” แปลว่า ร้ายแรง
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการบอกแนวของเรื่อง

๒. นำเรื่องด้วยคำขวัญ

เรียงความเรื่อง ศรีสังฆาลย์บ้านเรา

“ประเพณีลือก้อง ท่องโบราณ ย่านผ้าจีน ถิ่นมรดกโลก” เป็นคำขวัญประจำอำเภอศรีสังฆาลย์ คำขวัญนี้กล่าวถึงสิ่งดี ๆ ของอำเภอศรีสังฆาลย์ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีชื่อไพเราะไม่น้อยหน้าชื่ออำเภอใด ๆ และสำหรับฉันแล้วยิ่งไพเราะ เพราะศรีสังฆาลย์คือบ้านของเรา

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยคำขวัญ และเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง
๓. ข้อความของคำนำสามารถทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า จะได้อ่านเรื่องเกี่ยวกับอำเภอศรีสังขาลย์ เป็นการบอกแนวของเรื่อง
๓. นำด้วยบทเพลง

เรียงความเรื่อง พ่อของฉัน

“ใครหนอรักเราเท่าชีวิต ใครหนอปราณีไม่มีเสื่อมคลาย ใครหนอรักเราใช่เพียงรูปกายรักเขาไม่หน่าย มีคิดทำลาย ใครหนอ” ฉันฟังเพลงนี้มาตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่ฉันยังพูดไม่ได้คุณแม่ร้องให้ฉันฟังและทุกครั้งท่านจะถามฉันว่าใครหนอรักฉันมากที่สุด ฉันจะตอบว่า “คุณแม่ คุณพ่อ” ตามเนื้อเพลงที่ได้ฟัง และฉันก็รับรู้ด้วยความรู้สึกที่แท้จริงว่า นอกจากคุณแม่แล้ว ยังมีคุณพ่อที่รักฉันอย่างจริงใจตลอดมา

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วย บทเพลง “ใครหนอ” ซึ่งเป็นบทเพลงที่รู้จักกันแพร่หลาย
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องพ่อของผู้เขียน เป็นการบอกแนวของเรื่อง
๔. นำด้วยการให้ความหมายหรือให้คำจำกัดความ

เรียงความเรื่อง พ่อของฉัน

“พ่อ คือ พรหมของลูก” คำกล่าวนี้หลายคนอาจตีความหมายว่า พ่อคือบุคคลที่ควรยกย่อง บูชาดุจ พระพรหม แต่อีกความหมายหนึ่งอาจหมายถึง พ่อคือบุคคลที่มีพรหมวิหารสี่ตามหลักของพุทธศาสนา คือ ความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา แต่จะตีความหมายใดก็ตาม เราทุกคนต้องยอมรับความจริงว่า พ่อคือ บุคคลสำคัญในครอบครัวที่เป็นเสาหลักในการทำให้ครอบครัวมั่นคงนั่นเอง

ข้อสังเกต

๑. คำนำนี้ไม่ยาวเกินไป
๒. นำเรื่องด้วยการบอกความหมายหรือให้คำจำกัดความของคำว่า “พ่อ” ซึ่งเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง
๓. ข้อความของคำนำ ทำให้ผู้อ่านทราบว่า จะได้อ่านเรียงความเกี่ยวกับ “พ่อ” เป็นการบอกแนวของเรื่อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด

เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

๒. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนเนื้อเรื่องของเรียงความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายการเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนเนื้อเรื่องในเรียงความได้ถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายการเขียนเนื้อเรื่องใน เรียงความได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเนื้อเรื่องในเรียงความได้ ถูกต้อง	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียน เนื้อเรื่องในเรียงความ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูยกประเด็น “ศิลปวัฒนธรรมไทย” บนกระดานแล้วให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังความคิดจากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

- นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ พร้อมทั้งครูอธิบายประกอบเพิ่มเติม
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ กลวิธีหรือแนวทางที่ใช้ในการเขียนเรียงความ
- นักเรียนนำโครงเรื่องที่ได้เขียนในชั่วโมงที่ผ่านมาฝึกการเขียนเนื้อเรื่อง พร้อมครูให้คำปรึกษาในการ

เขียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียน เนื้อเรื่องในเรียงความ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ
๒. ใบงาน เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องในเรียงความ
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนเนื้อเรื่อง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่อง คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง ทำหน้าที่ขยายความของเรื่อง จะมีก็ย่อหน้าแล้วแต่ขนาดของเรื่องและทุกย่อหน้าต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันกับชื่อเรื่องอย่างเป็นเอกภาพ ผู้เขียนต้องแสดงความรู้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ตรงตามหัวเรื่องที่เขียน จะต้องเรียบเรียงเนื้อเรื่องไปตามลำดับของโครงเรื่อง

เนื้อเรื่องของเรียงความที่ดีต้อง “เอกภาพ” คือมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายเดียวตลอดทั้งเรื่อง ให้ภาษาระดับเดียวกัน เป็นภาษาเขียนไม่ใช่ภาษาพูด และมี “สัมพันธ์ภาพ” คือ เขียนให้สัมพันธ์กันตลอดตามโครงเรื่องที่วางไว้ ประการสุดท้ายต้องมี “สารัตถภาพ” คือ เขียนให้เน้นใจความสำคัญของเรื่องได้แจ่มแจ้งและมีเหตุผล เนื้อหาของ เรียงความควรมีย่อหน้า แต่ละย่อหน้านั้นขึ้นอยู่กับเรียงความขนาดยาวหรือสั้น

หลักการเขียนเนื้อเรื่อง

- เริ่มต้นให้มีน้ำหนักร ขวนให้คิด ขวนให้ติดตาม
- จัดลำดับเนื้อเรื่องให้ดีกว่าอะไรควรเขียนก่อน หลัง
- ใช้ประโยคที่ดี เหมาะสม ถูกต้องตามโครงสร้างของประโยค โดยประโยคต้องไม่สั้น หรือเยิ่นเย้อเกินไป
- ใช้สำนวนโวหารที่ดี เหมาะกับเรื่องที่เขียนและเขียนให้แจ่มแจ้งชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
- ควรแยกเนื้อเรื่องออกเป็นย่อหน้า แต่ไม่ควรเกิน ๓ ย่อหน้า เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องได้ง่ายขึ้น
- การจบเนื้อเรื่องควรจบให้ประทับใจ และควรฝากข้อคิดไว้ให้ผู้อ่านได้ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลด้วย

ลักษณะของเรียงความที่ดี

มีเอกภาพ หมายความว่า เนื้อหาจะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่กล่าวนอกเรื่อง ไม่ขึ้นอยู่กับการวางโครงเรื่อง

มีสัมพันธ์ภาพ หมายความว่า เนื้อหาต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตลอดทั้งเรื่อง เกิดจากการจัดลำดับความคิดและการวางโครงเรื่องที่ดี และเกิดจากการเรียบเรียงย่อหน้าอย่างมีระเบียบ

มีสารัตถภาพ หมายความว่า เรียงความจะต้องมีสาระสมบูรณ์ตลอดทั้งเรื่อง ความสมบูรณ์ของ เนื้อหาเกิดจากการวางโครงเรื่องที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนสรุป
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
- ม.๒/๓ เขียนเรียงความ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

สาระการเรียนรู้/ความรู้

- ๑. หลักการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
- ๒. หลักการเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์

ขอบเขตเนื้อหา

- ๑. องค์ประกอบของเรียงความ
 - ผูกเขียนสรุป
- ๒. การเขียนเรียงความ
- ๓. การคัดลายมือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- ๑. อธิบายวิธีการเขียนเรียงความได้
- ๒. มีมารยาทในการเขียน

ด้านทักษะและกระบวนการ

- ๑. เขียนเรียงความได้
- ๒. การคัดลายมือ

ด้านคุณลักษณะ

- ๑. ซื่อสัตย์สุจริต
- ๒. มีวินัย
- ๓. ใฝ่เรียนรู้
- ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

เขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์ด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาด เรียบร้อย

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายวิธีการเขียนเรียงความ ได้ ๒. มีมารยาทในการเขียน	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนเรียงความได้ ๒. การคัดลายมือ	ตรวจใบงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียน เรียงความ: การเขียน สรุป	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูร่วมกันสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรียงความทั้งหมดที่ได้เรียนรู้ในชั่วโมงที่
ผ่านมา
๒. ครูตั้งประเด็นการเขียนสรุปของรายงานแล้วเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูยกตัวอย่างการเขียนเรียงความการเขียนสรุปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนสังเกต
๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ การเขียนสรุป

๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน ช่วยกันฝึกสรุปจากเรียงความ หรือข้อความ บทอ่านสั้น ๆ ที่ครูแจกให้ ลงในใบงานเรื่อง การเขียนเรียงความ การเขียนสรุป

๔. ครูมอบหมายชิ้นงานให้นักเรียนเขียนเรียงความในประเด็น “ท้องถิ่นของฉัน” (ตั้งชื่อเรื่องเอง) ลงในใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความ ด้วยลายมือที่สวยงาม สะอาด เรียบร้อย

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความในประเด็นดังต่อไปนี้

- ความหมายของการเขียนเรียงความ
- องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ
- การเขียนเรียงความ การเขียนคำนำ
- การเขียนเรียงความ การเขียนเนื้อเรื่อง
- การเขียนเรียงความ การเขียนสรุป

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
๒. ใบงาน เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
๓. ตัวอย่างของเรียงความในส่วนของสรุป

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การเขียนเรียงความ: การเขียนสรุป
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เนื้อเรื่อง

สรุป คือ การทิ้งท้ายเกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สรุปที่ดีต้องกระชับ ตรงประเด็น ต้องสอดคล้องกับค่านำและเนื้อเรื่องทั้งหมด กลวิธีการเขียนบทสรุป มีดังนี้

- ผู้เขียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองลงไปได้
- อาจใช้สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคมต่าง ๆ มาช่วยทำให้บทสรุปน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- อาจสรุปโดยทิ้งปัญหาไว้ให้ผู้อ่านขบคิดอย่างมีเหตุผลก็ได้

ตัวอย่างการเขียนสรุป

เรียงความเรื่อง "พ่อหลวง ของปวงชน" โดย เด็กหญิงณัฐธิดา ไทรงามเอี่ยม ป.๖/๓

ในหลวงท่านทรงทำเพื่อเราตั้งมากมายโดยไม่หวังผลตอบแทน ท่านเพียงอยากเห็นทุกคนเป็นคนดี ท่านก็สุขใจ ดังนั้น เราควรทำดีเพื่อตอบแทนท่านให้มากที่สุด ทำตามหลักคำสอนของท่าน รู้จักการพอเพียง การอดออม ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย ไม่นำความเดือดร้อนมาสู่ประเทศชาติให้ท่านสบายใจ ให้ท่านหายเหนื่อยจากการทำงาน หายเมื่อยจากการเยี่ยมประชาชน หายเปลี้ยจากการอดนอนเพราะทรงทำงาน เพราะท่านคือพระมหากษัตริย์ในดวงใจและเป็นพ่อหลวงของปวงชน

เรียงความเรื่อง "ทำไมเราจึงรัก พระเจ้าอยู่หัว" โดย นางสาวปวีณา อินทะปัญญา ได้รับรางวัลที่ ๒

ภูมิใจและดีใจที่เกิดมาเป็นลูกของพ่อหลวง สิ่งที่ลูกจะตอบแทนให้พ่อ มันคงเทียบเท่ากับสิ่งที่พ่อทำให้ลูกไม่ได้ แต่ลูกคนนี้ขอสัญญาว่าจะเป็น "คนดี" ให้พ่อภูมิใจ จะเดินตามเส้นทางของพ่อและลูกจะขอเป็นข้าฯ ฝ่าพระบาทของพ่อทุกชาติไป วันนี้สิ่งที่ลูกอยากบอกพ่อก็คือ "ถึงพ่อจะไม่เคยบอกเคยสอนให้รักพ่อ แต่ลูกก็รักพ่อ สุดซึ้งหัวใจของลูกจริง ๆ พ่อ"

เรียงความ เรื่อง “แม่ของแผ่นดิน” โดยนางสาวรุ่งนภา ฐปหอม ม.๔/๒
โรงเรียนนาโบสถ์พิทยาคม จังหวัดตาก ได้รับรางวัลชนะเลิศ

ความรักความเอื้ออาทรที่แม่คนหนึ่งได้มอบให้ลูกหลายสิบล้านคนอย่างเท่าเทียมไม่เอนเอียง ปลื้มปีติยินดีกับลูกที่ประสบความสำเร็จและพยายามบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ลูก ๆ ที่ยังได้รับความทุกข์ยากด้วยพระราชอัจฉริยภาพอันปราดเปรื่อง ดังสายฝนที่โปรยความชุ่มชื้นให้แก่แผ่นดินที่แห้งแล้งให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง พระองค์ทรงเป็น "แม่หลวง" เป็น "แม่ของแผ่นดิน" ที่ลูก ๆ กว่าหกสิบล้านคนเคารพรักและรักดีอย่างไม่มีวันเสื่อมคลายไปจากหัวใจของชาวไทยทุกดวง

"ซาบซึ้งใน พระองค์ ทรงก่อเกิด
ไต่จดเหนือ เสด็จเยือน เลื่อนทุกข์เข็ญ
เคยกันดาร พลันชื่นน้ำ คลายลำเค็ญ
พระทรงเป็น "แม่หลวง" ของปวงชน"

ตัวอย่างบทอ่าน บทความขนาดสั้น ปลา

ประเทศไทย มีภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้เป็นอาหารประเทศหนึ่งในโลก นับตั้งแต่โบราณกาลตลอดมา ประเทศของเรามีผักปลาและอาหารอย่างบริบูรณ์ จะเห็นได้จากข้อความที่ว่า "ในน้ำ มีปลา ในนามีข้าว" ซึ่งปรากฏบนศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ในสมัยเจ็ดร้อยปีที่ผ่านมา คนไทยส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชาวไร่ชาวนาก็เป็นชาวประมงโดยปริยาย จับปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ฯลฯ เพื่อใช้บริโภคกันในครอบครัว ส่วนที่เหลือก็นำไปแลกเปลี่ยนหรือขาย ส่วนประชาชนซึ่งอยู่ตามจังหวัดชายทะเล ๒๓ จังหวัดของประเทศของเรา ส่วนใหญ่ยังดำรงชีพอยู่ด้วยการทำการประมง เมื่อ ๖๐ ปีก่อน การประมงทะเลของประเทศเราเป็นการประมงแบบชายฝั่ง ชาวประมงจับปลาด้วยเครื่องมือประจำที่ชนิดต่าง ๆ เช่น ลอบ โพงพาง หรือ โป๊ะ เป็นต้น ปัจจุบันก็ได้มีการใช้วนลากทำการประมงในทะเล ทำให้กิจการประมงของประเทศเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บังเกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศของเรา ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าทรัพยากรสัตว์น้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งปลามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศของเรา

อย่างไรก็ตาม ความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีของประเทศและการเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็วของประชากรของประเทศของเรา ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีผลกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของปลาหลายชนิด การสร้างเขื่อนกั้นลำน้ำทำให้พื้นที่ใต้เขื่อนซึ่งเคยเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงในฤดูน้ำหลาก และเป็นเขตที่ปลาน้ำจืดหลายชนิด ชอบตามน้ำขึ้นไประหว่างและหาอาหารกินลดลงอย่างมาก เป็นเหตุให้พวกปลาเหล่านั้นหลายชนิดมีขนาดเล็กลง ปลาบางชนิดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพที่อยู่อาศัยก็เริ่มมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ จนเหลือน้อยมาก แหล่งน้ำหลายแหล่งต้นเขื่อนขึ้นเนื่องจากประชาชนบุกรุกเข้าไปอยู่อาศัยและทำเป็นที่เพาะปลูกหากิน ทำให้บริเวณเหล่านั้นมีสภาพไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำหลายชนิด นอกจากนี้ในแม่น้ำลำคลองใกล้ตัวเมืองที่มีประชาชนอยู่อย่างหนาแน่นและมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น น้ำสะอาดจะค่อย ๆ เปลี่ยนสภาพเป็นน้ำเสีย ปลา และสัตว์น้ำส่วนใหญ่ก็ไม่สามารถจะอยู่อาศัยต่อไปได้

ยาเสพติด

มนุษย์เราสามารถใช้สิ่งต่าง ๆ เป็นยารักษาโรค ทั้งที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จากพืช สัตว์ หรือแร่ธาตุต่าง ๆ และที่ มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเองในการบรรเทาอาการหรือรักษาโรคให้หายนั้น ยาเหล่านี้อาจออกฤทธิ์ต่อร่างกายหรือต่อจิตใจก็ได้ ยาที่มีฤทธิ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อจิตประสาท อาจเป็นการกระตุ้นทำให้รู้สึกร่าเริง เบิกบาน ไม่ง่วง หรือ เป็นการกดทำให้รู้สึกสงบ ไม่กระวนกระวาย และสบายใจ หรือเป็นยาที่ทำให้รู้สึกเมา หรือ เกิดประสาทหลอน การรับรู้ต่าง ๆ และความนึกคิดผิดไปจากความเป็นจริง วัตถุที่มีฤทธิ์แบบนี้ เรียกว่า "วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท" มนุษย์เรายังได้นำวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท มาใช้โดยมีเป้าหมายอื่นที่ไม่ใช่การรักษาโรค เช่น ใช้ในทางสังคมเพื่อให้เกิดความรื่นเริง หรือใช้ในการหนีจากความกดดันทางจิตใจต่าง ๆ หรือใช้ในพิธีกรรมบางอย่าง เป็นต้น การที่นักเรียนหรือคนขับรถ ใช้ยากระตุ้นเพื่อให้ไม่ง่วง สามารถดูหนังสือหรือขับรถกลางคืนได้ หรือการที่ผู้ที่ทำงานหนักแล้วใช้ยาแก้ปวด หรือยากดประสาทช่วยให้อดทนและลืมความทุกข์ยาก หรือการที่เยาวชนมั่วสุมกันแล้วทดลองใช้ยาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกแปลก ๆ ไป หรือเพื่อให้เข้าพวกพ้องได้ ถือว่าเป็นการใช้ยาในทางที่ผิด เพราะการกระทำดังกล่าวนี้ จะเกิดผลเสียต่อร่างกาย จิตใจ ตลอดไปจนถึงสังคม

หากใช้ยาแก้ปวดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทเป็นประจำแล้วจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในร่างกาย หรือจิตใจของผู้ที่ใช้ เป็นผลให้ผู้นั้น อยากรจะได้รับหรือจำเป็นต้องได้รับสารนั้นอยู่เป็นอาจิม สภาพดังกล่าวนี้ เรียกว่า การเสพติด และสารที่มีฤทธิ์ทำให้เกิดการเสพติดได้ เรียกว่า สารเสพติด หรือยาเสพติด เบียร์ เหล้า และบุหรี่ สามารถทำให้ผู้ใช้ติดได้ จึงนับได้ว่าเป็นยาเสพติด แต่สารเสพติดเหล่านี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและใช้กันอยู่โดยทั่วไป หากใช้ภายในขอบเขตก็ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม แม้ว่าผู้ที่ติดบุหรี่จะเสียเงินไปไม่น้อย และบุหรี่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ทำให้เกิดโรคหลอดโลหิตตีบตัน และเกิดมะเร็งปอด ส่วนผู้ติดเหล้าอาจเกิดปัญหามากกว่า เช่น ปัญหาในการทำงาน ปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคม ยิ่งเป็นคนที่ติดจนงอมแงมแล้ว ยิ่งเป็นปัญหามาก อันตรายต่อร่างกายก็มีไม่น้อย ทั้งการเกิดตับแข็ง ประสาทเสื่อม และสมองเสื่อม เป็นต้น

บายศรี

บายศรีมีลักษณะคล้ายกระทงลอยน้ำในเทศกาลลอยกระทงของภาคกลาง เป็นสิ่งที่ทำขึ้นสำหรับใช้ในพิธีสังเวยเทวดาและพิธีทำขวัญ ทั้งในพิธีของหลวงและพิธีของราษฎร ทำด้วยใบตองม้วนเป็นกรวยแหลม ใส่ข้าวสุกอัดแน่นเต็มกรวย แล้วคว่ำกรวยตั้งไว้ในภาชนะ เช่น พานเงิน พานทอง มีไม้เสียบไขตัมให้ตั้งไว้บนปลายกรวย เชิงกรวย แต่ละต้นมีส่วนประกอบโดยรอบทำด้วยใบตองม้วนเป็นกรวยเล็ก ๆ จับซ้อนเป็นต้นบายศรี ปลายกรวยเสียบดอกไม้อ่อน และใส่อาหารคาว-หวาน ใช้ในพิธีสังเวยบูชาเทวดา พิธีทำขวัญทั้งในพิธีของหลวงและพิธีของราษฎร

ในสมัยอยุธยามีหลักฐานชัดเจนเกี่ยวกับบายศรี เช่น มีคำว่า "บายศรี" ในวรรณคดีเรื่องมหาชาติ คำหลวง กัณฑ์มหาราช และที่บานประตูตุลารตน้ำศิลปะอยุธยา ก็ปรากฏเรื่องราวเกี่ยวกับบายศรีเช่นกัน จึงยืนยันได้ว่า บายศรีมีใช้กันในสมัยอยุธยาแล้ว และสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ในปัจจุบันคนไทยมีความเชื่อและนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งเทพเจ้าในลัทธิต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวาง และมีศรัทธาว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเทพเจ้าที่ตนนับถือนั้นจะสามารถดลบันดาลให้มีความสุข ความเจริญรุ่งเรืองและ ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ดังนั้น ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า คนไทยนับถือเทพเจ้าบนสวรรค์ที่ ตลอดจนเทวดาอารักษ์และสมมติเทพที่เป็นสมเด็จพระบูรพมหากษัตริย์ราชในอดีตของไทยหลายพระองค์ ผู้ที่นับถือศรัทธาเทพเจ้าองค์ใดก็สักการะเทพเจ้าองค์นั้น ตามความเชื่อในลัทธิของตนในบรรดาเทพเจ้าเหล่านั้นจะมีเทพเจ้าชั้นสูงของพราหมณ์รวมอยู่ด้วยหลายองค์ ผู้ที่สืบเชื้อสายจากพราหมณ์ หรือผู้ที่เชื่อว่าสามารถสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ มักจัดทำบายศรีเป็นเครื่องสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ประกอบกับบายศรีเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากพราหมณ์โดยตรง ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการบวงสรวงสังเวย สักการะ หรือไหว้ครูประจำปี เพื่อขอความเป็นสิริสวัสดิมงคลแก่ตน จึงมักนำบายศรีไปเป็นเครื่องบูชา

แบบประเมินการเขียนเรียงความ

ชื่อ.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๕	๔	๓	๒	๑
๑. การตั้งชื่อเรื่อง					
๒. การเขียนคำนำ					
๓. การเขียนเนื้อเรื่อง					
๔. การเขียนสรุป					
๕. การใช้ภาษา					
๖. การเขียนสะกดคำ					
รวมคะแนนที่ได้					

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๕	หมายถึง	ดีเยี่ยม	
๔	หมายถึง	ดีมาก	
๓	หมายถึง	ดี	
๒	หมายถึง	พอใช้	
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง	

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕ (ดีมาก)	๔ (ดี)	๓ (ปานกลาง)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. การตั้งชื่อเรื่อง			ตั้งชื่อเรื่องได้ ครอบคลุมทุกข้อ สอดคล้องกับ ประเด็น มีความคิดสร้างสรรค์ และน่าสนใจ	ตั้งชื่อเรื่อง ได้สอดคล้องกับ ประเด็น และสามารถสื่อ ความหมายได้	ไม่ตั้งชื่อเรื่องใหม่ หรือชื่อเรื่องที่ ตั้งขึ้นไม่สะท้อน ประเด็นของเรื่อง
๒. การเขียน คำนำ			เขียนคำนำได้ครอบคลุมทุกข้อ ดังนี้ ๑.เปิดประเด็นเร้าใจให้เกิดความรู้สึกอยากอ่าน ๒.เนื้อหาสอดคล้องกับภาพและชื่อเรื่อง ๓.ใช้ภาษาประณีตชวนอ่าน เช่น มีคำคม สำนวน สุภาพศิต เหตุการณ์ที่ เกี่ยวข้อง หรือ บทกลอนที่ไพเราะ	เขียนคำนำได้ ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนคำนำ ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่ เข้าประเด็น
๓. การเขียน เนื้อเรื่อง	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุม ดังนี้ ๑.เนื้อเรื่องสอดคล้องกับประเด็น ๒.การดำเนินเรื่อง มีเนื้อหาไปใน ทิศทางเดียวกันกับ ชื่อเรื่องและประเด็น ๓.เนื้อเรื่องสัมพันธ์กันทั้งเรื่อง ๔.มีข้อเท็จจริงมี รายละเอียดนำเสนอ ๕.นำเสนอแนวคิด อย่างเหมาะสม และ สร้างสรรค์	เขียนเนื้อเรื่องได้ ครอบคลุม ๔ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนเนื้อเรื่อง ได้ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่ เข้า ประเด็นใด

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
	๕ (ดีมาก)	๔ (ดี)	๓ (ปานกลาง)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๔. การเขียนสรุป		เขียนสรุปเรื่อง ได้ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้ ๑. เขียนได้ใจความ ชัดเจน ๒. ระบุแนวทาง นำไปใช้ในชีวิต ๓. เขียนทิ้งท้าย ให้ผู้อ่านเกิด ความประทับใจ ๔. ไม่เพิ่มประเด็น ใหม่	เขียนสรุป ได้ครอบคลุม ๓ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๒ ข้อ	เขียนสรุปได้ ครอบคลุม ๑ ข้อ หรือไม่เข้า ประเด็นใด
๕. การใช้ภาษา				ใช้ภาษาได้ ครบถ้วนทุกข้อ ดังนี้ ๑. เลือกใช้คำ ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับ เนื้อหาของเรื่อง ๒. ใช้ภาษาไม่วกวน	ใช้ภาษาได้ ครอบคลุมเพียง ข้อใดข้อหนึ่ง
๖. การเขียน สะกตคำ			เขียนถูกต้อง ทุกคำ	เขียนผิด ไม่เกิน ๓ คำ	เขียนผิด ๔ คำ ขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๓ - ๑๖	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๒	หมายถึง	ดี
คะแนน ๕ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๔	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- ม.๒/๓ เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน
- ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การจับใจความสำคัญ การสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การมีมารยาทในการอ่าน

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
๒. หลักการอ่านสรุปความ
๓. มารยาทในการอ่าน

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ
๒. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
๓. วิธีการจับใจความสำคัญ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายการอ่านจับใจความสำคัญได้
๒. อธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้
๓. อธิบายวิธีการอ่านจับใจความสำคัญได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านจับใจความสำคัญได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ
๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ทักษะการอ่าน
๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์
๓. ทักษะการสรุปความ
๔. กระบวนการกลุ่ม

ภาระชิ้นงาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ นิยาย หรืองานเขียนอื่น ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่านจับใจความสำคัญได้ ๒. อธิบายหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้ ๓. อธิบายวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการอ่านจับใจความสำคัญได้	- ตรวจสอบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. นักเรียนอ่านบทความขนาดสั้นที่ครูแจกให้ แล้วครูสุ่มนักเรียนให้ออกมาเล่าสิ่งที่อ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๒. เมื่อนักเรียนเล่าเรื่องย่อนิทานจบแล้ว ครูบอกกับนักเรียนว่า “การที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อได้นั้น แสดงว่านักเรียนมีทักษะการจับใจความสำคัญ” จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญแล้วบันทึก ความรู้ลงในกระดาษเอสี่ที่ครูแจกให้
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนบอกความหมาย อธิบายหลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันโดยคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน
๔. นักเรียนทุกกลุ่มอ่านตัวอย่างการจับใจความสำคัญ และทำใบงานเมื่อ เสร็จแล้วออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ นำเสนอข้อ ๑ กลุ่มที่ ๒ นำเสนอข้อ ๒ กลุ่มที่ ๓ นำเสนอข้อ ๓ กลุ่มที่ ๔ นำเสนอข้อ ๔ กลุ่มที่ ๕ นำเสนอข้อ ๕
๕. ครูและนักเรียนที่นั่งฟังการนำเสนอช่วยกันเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญในประเด็น ดังต่อไปนี้
- ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ
 - หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
 - วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
๒. ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
๓. ตัวอย่างบทความขนาดสั้น

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมาย

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยทั่วไปย่อหน้า หนึ่ง ๆ จะมีความสำคัญใจความเดียว นอกนั้นเป็นใจความรองหรือพลความที่มาประกอบหรือขยายเพื่อให้ เนื้อเรื่องมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่สำคัญที่สุดของเรื่องในย่อหน้า ที่ครอบคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้า นั้น ไม่สามารถตัดออกไปได้เพราะอาจทำให้เนื้อหาเปลี่ยนแปลงไป

ใจความรองหรือพลความ หมายถึง ส่วนขยายใจความ การอธิบายรายละเอียดของเรื่องเป็นการ สนับสนุนทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน
๒. อ่านเรื่องราวให้จบ ๑ รอบอย่างคร่าว ๆ ก่อนเพื่อให้รู้ว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร
๓. อ่านอีกรอบเพื่อพิจารณาใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้า และให้ทราบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

๔. เนื้อหาตอนใดอ่านแล้วยังไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ ๆ จะได้เข้าใจยิ่งขึ้น

๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมทั้งหมดมาเขียนเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนสละสลวยเป็นของตนเอง

๖. อ่านบททวนการเขียนสรุปใจความสำคัญครบถ้วนหรือยัง และตรวจดูความถูกต้องของภาษา

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. พิจารณาแต่ละย่อหน้า หาใจความสำคัญที่สุดแล้วขีดเส้นใต้ไว้
๒. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าส่วนมากอยู่ตอนต้นซึ่งพบมากที่สุดเพราะผู้เขียนต้องการบอก ประเด็นของเนื้อเรื่อง ตอนท้ายย่อหน้าพบใจความสำคัญรองจากตอนต้นของย่อหน้า ส่วนตอนกลางของย่อ หน้าค่อนข้างหายาก ต้องพิจารณาให้ดีว่าอยู่ที่ประโยคใด หรือพบทั้งตอนต้นและตอนท้ายของประโยค
๓. ใจความที่สนับสนุน ตัดส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญออก เช่น บทสนทนา ตัวเลข สถิติ คำศัพท์ สำนวน หรือโวหารต่าง ๆ ข้อเปรียบเทียบ ข้อมูลเป็นตาราง

ตัวอย่าง การอ่านจับใจความ

ตัวอย่างที่ ๑

คนไม่อ่านหนังสือ คือ คนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อน มีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังความก้าวหน้า จึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ ด้วยการอ่านอย่างมีหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่า เป็นผู้ถอยหลัง

(อ่านเพื่อความสมบูรณ์ ของ นายเจือ สตะเวทิน)

ใจความสำคัญ คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคม

ตัวอย่างที่ ๒

การใช้สีปรุงแต่งอาหารคาวและหวานเพื่อให้สวยงามน่ารับประทาน เราควรจะใช้สีจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะได้จากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่นดอก ผล ใบ แก่น เหง้า เป็นต้นต่อมามีสีหลายชนิดได้จากการสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ มีการค้นคว้าทดลอง สีสังเคราะห์บางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ดังนั้น เราควรเลือกบริโภคอาหารที่ไม่ใส่สี ถ้าจำเป็นต้องใช้สีเพื่อให้อาหารสวยงาม น่ารับประทานก็ควรใส่สีผสมอาหารจาก สีธรรมชาติที่ได้จากพืช จะได้อาหารที่มีความปลอดภัย

(ที่มา: ครูบ้านนอก.คอม)

ใจความสำคัญ สีปรุงแต่งอาหารคาวและหวานเพื่อให้สวยงามน่ารับประทาน หากมีความจำเป็นเราควรจะใช้สีจากธรรมชาติ มากกว่าสีที่ได้จากการสังเคราะห์บางชนิดเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

ตัวอย่างที่ ๓

โปรตีนเป็นสารอาหารที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในระยะตั้งครรภ์ความต้องการ ของโปรตีนจะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ระยะการให้นมบุตรก็มีความต้องการโปรตีนด้วย ขณะเดียวกันเด็กที่อยู่ในวัยที่ กำลังเจริญเติบโตจะมีความต้องการโปรตีนมากกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้น อาหารที่มีโปรตีนสูงจึงเป็นอาหารที่ควรได้รับอาหารที่มีโปรตีนสูง ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ นม ถั่วเหลือง เช่น เนื้อไก่ เนื้อเป็ด ปลาทู เนื้อวัว ไม้ตีคมัน จะมีโปรตีนประมาณ ๒๐ ต่อ ๑๐๐ กรัมของอาหาร ส่วนไข่จะมีโปรตีนประมาณ ๑๓ กรัม ต่อ ๑๐๐ กรัมของอาหาร และถั่วเหลือง เป็นพืชที่มีโปรตีนสูงถึงร้อยละประมาณ ๓๔

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง โดยเฉพาะคนที่อยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่าได้รับโปรตีนปริมาณสูงกว่าคนในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งคนส่วนใหญ่จะขาดสารอาหาร การได้รับโปรตีนสูงเกินไปจะไม่มีประโยชน์ ตรงกันข้ามจะเพิ่มความเสี่ยง เช่น อาจเป็นโรคอ้วน เนื่องจากอาหารที่มีโปรตีนสูงมักจะเป็นเนื้อสัตว์ติดมัน ถ้าเป็นเด็กหรือทารก ร่างกายไม่สามารถที่จะปรับตัวกับปริมาณโปรตีนสูง ๆ ที่กินเข้าไป

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง จะทำให้กินอาหารอื่นได้น้อยลง โอกาสที่จะทำให้เกิดการขาดสารอาหาร ชนิดอื่นเป็นไปได้สูง และการกินอาหารที่มีโปรตีนสูงทำให้ร่างกายต้องกินแคลเซียมสูงด้วย เพราะทำให้ร่างกายเพิ่มการกำจัดแคลเซียมออกจากร่างกาย ดังนั้น การกินอาหารจึงควรมีโปรตีนในปริมาณที่พอเหมาะ

(ขวัญเรือน ปิกษ์แรก เดือนสิงหาคม ๒๕๔๖)

แก้วมังกร

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรพงษ์โกสิยะจินดา ได้พบผลไม้จากเวียดนามชื่อ “ธานห์ หลอง” (thank long) ซึ่งมีจำหน่ายที่ฮ่องกง และคาดว่าเพิ่งนำเข้ามาจากเวียดนามเป็นปีแรก ๆ ชาวจีนเรียกผลไม้นี้ว่า “หัวหลงกั๋ว” (huo long guo) ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๑ ผลไม้ดังกล่าวมีชื่อภาษาอังกฤษว่า ดราก้อนฟรุต (dragon fruit) ซึ่งคนไทยเรียกตามชื่อแปล คือ ลูกมังกร หรือ ผลมังกร เกษตรกรชาวสวนไทยเริ่มปลูกพืชชนิดนี้เป็น อาชีพเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุรพงษ์ โกสิยะจินดา ได้ตั้งชื่อผลไม้นี้ว่า “ผลแก้วมังกร” โดยไม่ได้จดลิขสิทธิ์ ซึ่งในขณะนั้นคนไทยยังรู้จักผลไม้ ในวงจำกัด ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ ดร.สุรพงษ์ได้เขียนหนังสือชื่อ แก้วมังกร : พืชเศรษฐกิจ ผลไม้สุขภาพ โดยให้ สมาคมพืชสวนแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์เผยแพร่

ต้นแก้วมังกรมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Hylocereus undatus* (Haw.) Britton & Rose ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ ผลมีเนื้อสีขาว เปลือกมีสีแดงอมชมพู จัดอยู่ในวงศ์กระบองเพชร เป็นพืชเลื้อย อวบน้ำ ลำต้นจริงเป็นแกนกลางอยู่ภายใน ที่เห็นเป็นลำต้นสามแฉก ส่วนผิวสีเขียวซึ่งแปลงรูปมาจากใบนั้นเป็นลำต้นเทียม สันแฉกมีลักษณะเคลือบแข็ง และเป็นหยัก ๆ ตรงโคนหยักเป็นแฉงซึ่งมีหนามแข็งแหลมขนาดเล็ก หนามยาว ๓-๖ มิลลิเมตร พื้นที่บริเวณโคนหนามทำหน้าที่เป็นตา เนื้อเยื่อภายใต้ตามีคุณสมบัติของเนื้อเยื่อเจริญ รากของแก้วมังกรมี ๒ ประเภท คือ รากลงดิน และรากอากาศ

คนไทยรู้จักวิธีรับประทานผลแก้วมังกรได้ดีไม่ด้อยกว่าชนชาติอื่น เช่น ใช้ร่วมกับสลัดผัก สลัดผลไม้ หรือผลไม้รวมมิตร ทำน้ำแก้วมังกร น้ำผลไม้รวมมิตร และเครื่องดื่มแบบต่าง ๆ เนื้อแก้วมังกรหวาน เนื้อแก้วมังกรอบแห้ง ไอศกรีม หรือนำผลแก้วมังกรมาแช่แข็งและรับประทานผลทั้งที่ยังแข็งอยู่ หรือเนื้อที่แช่แข็งเริ่ม ละลาย หรือรับประทานเป็นผลไม้สด (ควรแช่เย็น) โดยผ่าผลตามยาวก็จะเห็นเนื้อสีขาวหรือสีแดงเข้มอมม่วง และเนื้อสีชมพู ทั้งนี้แล้วแต่พันธุ์ โดยมีเมล็ดคล้ายการกระจายอยู่ทั่วไปในเนื้อ เวลารับประทานก็สามารใช้ช้อนตัก หรือแกะและดึงเปลือกออกคล้ายการปอกกล้วย

ที่มา : สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชน เล่มที่ ๓๘

ใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของแต่ละบทความที่กำหนดให้

๑. การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี และใช้ใจตั้งต้นในการบริโภคให้เป็นกลางเพื่อเสพเสวยชื่นชมให้สมบูรณ์สิ้นไปในขณะ ไม่กำซาบรสอร่อยให้ติดตรึงเป็นกำหนด รวมทั้งเสพเสวยเพียงเพื่อดำรงสภาพให้ปกติ ไม่คิดปรุงแต่งร่างกายนี้ด้วยผลจากโภชนาการ การบริโภคด้วยใจเป็นกลางเช่นนี้อยู่เหนือผลกระทบจากองค์ความรู้การบริโภคที่ผิดถูก ชับซ้อน และไม่หยุดนิ่ง ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย

ใจความสำคัญ คือ.....

๒. น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีสองชนิด คือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง ซึ่งมีรสชาติแตกต่าง น้ำแกงมัสมั่นจะมัน ๆ หวาน ๆ เค็ม ๆ ผสานกับความเผ็ดของเครื่องแกง เมื่อจิ้มโรตีสร้อน ๆ กรอบนอกนุ่มในกับน้ำแกง พอกระทบลิ้นความเผ็ดที่ซ่อนอยู่จะกระจายไปทั่วทั้งปากทำให้หลายคนติดใจ ส่วนน้ำแกงอีกชนิดหนึ่งทำจากถั่วเหลืองมีรสหวานหอม เป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ เพราะไม่เผ็ด

ใจความสำคัญ คือ.....

๓. การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข เพราะมีสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงพอ และครบถ้วนรวมถึงได้รับความสะดวกสบายตามสมควร แต่เมื่อเกิดการบริโภคมากเกินไปจนถึงขั้นของความ หรุหร่าพุ่มเฟือย แทนที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นตามไป อาจกลับกลายเป็นการบั่นทอนความสุข เพราะหากมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดของความพอใจ ยิ่งบริโภคมากเท่าไรก็ยิ่งนำไปสู่สภาพความห่างไกลจากความสุขมากขึ้นเท่านั้นหรือที่เรียกว่าเป็นสภาวะของความยากจนบนความมั่งมี

ใจความสำคัญ คือ.....

๔. การเป็นไขมันเป็นสุดยอดของการบำบัดและขับพิษของร่างกาย หากกินยาลดไขมัน ร่างกายจะทำงานหนักได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากไม่สามารถทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เป็นพิษในร่างกายได้หมด หมอเจคอบ แพทย์ธรรมชาติบำบัดชาวอินเดียเปรียบเทียบเอาไว้ให้เห็นภาพว่า การกินยาเพื่อลดไขมันเหมือนการตม่น้ำที่ราไฟอยู่เรื่อย ๆ น้ำก็ไม่เดือดสักที ถ้าเราต้องการใช้น้ำเดือดไปกำจัดเชื้อโรค ก็ไม่ได้ใช้ เชื้อโรคก็ยังคงหัวเราะชอบใจอยู่ต่อไป ดังนั้นในขณะที่มีไข้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่

ใจความสำคัญ คือ.....

๕. คำว่า “แม่” เป็นคำสั้น ๆ ซึ่งซาบซึ้งกินใจและมีความหมายยิ่งใหญ่ยากจะลืมเลือนได้ แม่เป็นผู้ให้กำเนิด ให้ความอบอุ่นและความปลอดภัย ไม่มีความรักใดยิ่งใหญ่เท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกและไม่มีพระคุณอันใด ยิ่งใหญ่ล้ำลึกเท่าพระคุณของแม่ ความรักที่ท่วมท้นของท่านประดุจดั่งน้ำตาแห่งชีวิตที่ไม่มีวันเหือดแห้ง ทุกอย่างที่เราเสียไปเราอาจหาใหม่ได้ แต่แม่ล่วงลับไปแล้วเราไม่สามารถจะหาใครมาทดแทนได้อีก

ใจความสำคัญ คือ.....

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น.....

เฉลยใบงาน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนใจความสำคัญของแต่ละบทความที่กำหนดให้

๑. การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี และใช้ใจตั้งต้นในการบริโภคให้เป็นกลางเพื่อเสพเสวยชื่นชมให้สมบูรณ์สิ้นไปในขณะ ไม่กำซาบรสอร่อยให้ติดตรึงเป็นกำหนด รวมทั้งเสพเสวยเพียงเพื่อดำรงสภาพให้ปกติ ไม่คิดปรุงแต่งร่างกายนี้ด้วยผลจากโภชนาการ การบริโภคด้วยใจเป็นกลางเช่นนี้อยู่เหนือผลกระทบจากองค์ ความรู้การบริโภคที่ผิดถูก ชับซ้อน และไม่หยุดนิ่ง ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย

ใจความสำคัญ คือ **การบริโภคที่ดีควรเป็นการบริโภคแต่พอดี ทั้งยังเป็นอิสระต่อความอยากรสอร่อย**

๒. น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีมี่สองชนิด คือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง ซึ่งมีรสชาติแตกต่างกัน น้ำแกงมัสมั่นจะมัน ๆ หวาน ๆ เค็ม ๆ ผสานกับความเผ็ดของเครื่องแกง เมื่อจิ้มโรตีสร้อน ๆ กรอบนอกนุ่มในกับน้ำแกง พอกระทบสันความเผ็ดที่ซ่อนอยู่จะกระจายไปทั่วทั้งปากทำให้หลายคนติดใจ ส่วนน้ำแกงอีกชนิดหนึ่งทำจากถั่วเหลืองมีรสหวานหอม เป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ เพราะไม่เผ็ด

ใจความสำคัญ คือ **น้ำแกงที่นิยมรับประทานพร้อมโรตีมี่สองชนิดคือน้ำแกงมัสมั่นและน้ำแกงถั่วเหลือง**

๓. การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข เพราะมีสิ่งที่เป็นต่อการดำรงชีวิตเพียงพอ และครบถ้วนรวมถึงได้รับความสะดวกสบายตามสมควร แต่เมื่อเกิดการบริโภคมากเกินไปจนถึงขั้นของความ หรุหร่าพุ่มเฟือย แทนที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นตามไป อาจกลับกลายเป็นการบั่นทอนความสุข เพราะหากมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดของความพอใจ ยิ่งบริโภคมากเท่าไรก็ยิ่งนำไปสู่สภาพความห่างไกลจากความสุขมากขึ้นเท่านั้นหรือที่เรียกว่าเป็นสภาวะของความยากจนบนความมั่งมี

ใจความสำคัญ คือ **การบริโภคในระดับที่เหมาะสมจะช่วยให้ชีวิตเกิดความสุข**

๔. การเป็นใช้น้ำเป็นสุดยอดของการบำบัดและขับพิษของร่างกาย หากกินยาลดไข้ ร่างกายจะทำงานหนักได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากไม่สามารถทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เป็นพิษในร่างกายได้หมด หมอแจกอบ แพทย์ธรรมชาติบำบัดชาวอินเดียเปรียบเทียบเอาไว้อย่างเห็นภาพว่า การกินยาเพื่อลดไข้เหมือนการต้มน้ำที่ราไฟอยู่เรื่อย ๆ น้ำก็ไม่เดือดสักที ถ้าเราต้องการใช้น้ำเดือดไปกำจัดเชื้อโรค ก็ไม่ได้ใช้ เชื้อโรคก็ยังคงหัวเราะชอบใจอยู่ต่อไป ดังนั้นในขณะที่มีไข้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่

ใจความสำคัญ คือ **ในขณะที่ มีไข้จึงควรพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายสามารถนำพลังทั้งหมดไปใช้ในการขับพิษได้อย่างเต็มที่**

๕. คำว่า “แม่” เป็นคำสั้น ๆ ซึ่งซาบซึ้งกินใจและมีความหมายยิ่งใหญ่ยากจะลืมเลือนได้ แม่เป็นผู้ให้กำเนิดให้ความอบอุ่นและความปลอดภัย ไม่มีความรักใดยิ่งใหญ่เท่าความรักของแม่ที่มีต่อลูกและไม่มีพระคุณอันใดยิ่งใหญ่ล้ำล้นเท่าพระคุณของแม่ ความรักที่ท่วมท้นของท่านประดุจตั้งน้ำตาแห่งชีวิตที่ไม่มีวันเหือดแห้ง ทุกอย่าง

ใจความสำคัญ คือ **ทุกอย่างที่เสียไปเราอาจหาใหม่ได้ แต่แม่ล่วงลับไปแล้วเราไม่สามารถจะหาใครมาทดแทนได้อีก**

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

แบบประเมินการอ่านจับใจความ

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	เขียนใจความสำคัญครอบคลุมเนื้อหา				
๒	เรียบเรียงสำนวนภาษาได้ถูกต้อง				
๓	เขียนสะกดคำได้ถูกต้องชัดเจน				
๔	ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย				
๕	สะอาด เรียบร้อย				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

- ๔ หมายถึง ดีมาก
 ๓ หมายถึง ดี
 ๒ หมายถึง พอใช้
 ๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านจับใจความสำคัญ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ครอบคลุมเนื้อหา	ครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่อ่านทุก	ขาดประเด็น สำคัญ ๑ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๒ แห่ง	ขาดประเด็น สำคัญ ๓ แห่ง ขึ้นไป
๒. การเรียบเรียง	เรียบเรียงใจความ ได้สละสลวย มีการใช้สำนวน ภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้ดี แต่ ยังขาดการใช้ สำนวนภาษาที่ ถูกต้อง	มีการเรียบเรียง ใจความได้แต่ขาด ความสละสลวย ความเชื่อมโยง และสำนวนภาษา ที่ถูกต้อง	ขาดความสละสลวย ของการเรียบเรียง ภาษา สำนวนภาษาที่ใช้ยังไม่ถูกต้องเป็นการ คัดลอกข้อความ
๓. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้อง ทุกคำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๒ คำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๓ คำ	สะกดคำไม่ ถูกต้อง ๔ คำ ขึ้นไป
๔. ภาษา	ใช้ภาษาของตนเอง ในการเรียบเรียง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๑ แห่ง	ภาษาพูดปะปนใช้ ๒ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๓ แห่งขึ้นไป
๕. ความสะอาด	ผลงานสะอาด เรียบร้อย	ผลงานมีรอยลบ ขีดฆ่า ไม่สะอาด ๑-๒ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีดฆ่า ไม่สะอาด ๓-๔ แห่ง	ผลงานมีรอยลบ ขีดฆ่า ไม่สะอาด ๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๘-๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๑๔-๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน ๑๐-๑๓	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐-๙	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การอ่านสรุปความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.๒/๓ เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน

ม.๒/๔ มีมารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การจับใจความสำคัญ การสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการอ่านสรุปความ

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายการอ่านสรุปความ

๒. วิธีการอ่านสรุปความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายการอ่านสรุปความได้

๒. อธิบายวิธีการอ่านสรุปความได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

อ่านสรุปความได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีจิตสาธารณะ

๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ทักษะการอ่าน
๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์
๓. ทักษะการสรุปความ
๔. กระบวนการกลุ่ม

ภาระชิ้นงาน

ฝึกอ่านสรุปความในงานเขียนประเภทอื่น ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการอ่านสรุปความได้ ๒. อธิบายวิธีการอ่านสรุปความ	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการอ่านสรุปความได้	- ตรวจสอบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ไปงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า “เคยอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ นวนิยาย หรือ การ์ตูน แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟังหรือไม่” จากนั้นจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่องการอ่านสรุปความ แล้วบันทึกความรู้ลงใน กระดาษ A4 ที่ครูแจกให้
๒. ครูสุ่มถามนักเรียนเรื่องความหมายและวิธีการอ่านสรุปความ
๓. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กันโดยคละกันตามความสามารถคือ เก่ง ปานกลาง

และอ่อน

๔. นักเรียนทุกกลุ่มทำใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ เมื่อเสร็จแล้วส่งตัวแทนมานำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียน

๕. ครูและนักเรียนที่นั่งฟังการนำเสนอช่วยกันเสนอแนะข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุง ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา เรื่อง การอ่านสรุปความในประเด็น ดังต่อไปนี้

- ความหมายของการอ่านสรุปความ
- วิธีการอ่านสรุปความ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ใบความรู้ เรื่อง การอ่านสรุปความ
- ๒. ใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การอ่านสรุปความ
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การอ่านสรุปความ

การสรุปความ หมายถึง การนำใจความสำคัญ มาเขียนเรียบเรียงใหม่แบบสั้น ๆ ด้วยภาษาของตนเอง โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจ

วิธีการสรุปความ

๑. อ่านครั้งที่ ๑ ดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้

๒. อ่านครั้งที่ ๒ ดูรายละเอียดของเนื้อหา

๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น

๔. ให้สรุปใจความสำคัญเพียงใจความเดียวของแต่ละย่อหน้าไว้

๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวยโดยใช้ สำนวนภาษาของตนเอง

๖. ทบทวนการสรุปความอีกครั้งเพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม

ตัวอย่าง การอ่านจับใจความ

ตัวอย่างการสรุปความ เรื่อง ลดอ้วน (ได้) โดยไม่พึ่งยา

ยุคปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ยาลดความอ้วน ที่โฆษณาเกินจริง ว่ากินแล้วทำให้หุ่นดี น้ำหนัก

ลด ซึ่งทำให้ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ จนส่งผลกระทบต่อสุขภาพตามมา ทั้ง ๆ ที่จริงแล้ว การลดน้ำหนักเพื่อแก้ปัญหาโรคอ้วนที่ดีที่สุด ควรเน้นวิธีการทางธรรมชาติซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับทุกคน คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินด้วยการควบคุมปริมาณและชนิดของอาหารควบคู่กับการออกกำลังกาย

(ที่มา: นิตยสารกุลสตรี ฉบับที่ ๑๑๑๘ ปีที่ ๔๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม

ทำอะไร ยาลดความอ้วน

เมื่อไร ยุคปัจจุบัน

อย่างไร โฆษณาเกินจริง

ผลเป็นอย่างไร ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ

สรุปความได้ ดังนี้

ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมยาลดความอ้วน ในยุคปัจจุบันได้โฆษณาเกินจริง ทำให้ประชาชนบางคนหลงเชื่อแบบผิด ๆ

ใบงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) เปิดเผยถึงการเตรียมความพร้อมงานวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ โดยกล่าวว่า กทม. ได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์ เพื่อเตรียมงานวันเฉลิม พระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยพื้นที่ห้องสนามหลวงนั้น กทม. ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และปรับระดับพื้นดินนางวางระบบระบายน้ำใต้พื้นที่ห้องสนามหลวง....

(ที่มา: นสพ.เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร

.....

ทำอะไร

.....

เมื่อไร

.....

อย่างไร

.....

สรุปความได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น.....

เจดย์ไปงาน เรื่อง การอ่านสรุปความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านสรุปความ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) เปิดเผยถึงการเตรียมความพร้อมงาน วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ โดยกล่าวว่า กทม. ได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์เพื่อเตรียมงานวันเฉลิม พระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยพื้นที่ห้องสนามหลวงนั้น กทม. ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และปรับระดับพื้นดินงานวางระบบระบายน้ำใต้พื้นที่ห้องสนามหลวง....

(ที่มา: นสพ.เดลินิวส์ ฉบับวันอังคารที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑, หน้า ๑๔)

วิธีสรุปความ

ใคร

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ทำอะไร

เตรียมความพร้อมงาน วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร

เมื่อไร

วันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑

อย่างไร

ปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์

สรุปความได้ ดังนี้

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เตรียมความพร้อมการจัดงานวันเฉลิม พระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรในวันที่ ๒๘ ก.ค. ๖๑ ได้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ห้องสนามหลวงและรอบเกาะรัตนโกสินทร์

หรืออยู่ในดุลยพินิจของคุณ

ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

แบบประเมินการอ่านสรุปความ

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	เขียนใจความสำคัญครอบคลุมเนื้อหา				
๒	เรียบเรียงสำนวนภาษาได้ถูกต้อง				
๓	เขียนสะกดคำได้ถูกต้องชัดเจน				
๔	ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย				
๕	สะอาด เรียบร้อย				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการอ่านสรุปความ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. ครอบคลุมเนื้อหา	ครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่อ่านทุกประเด็น	ขาดประเด็นสำคัญ ๑ แห่ง	ขาดประเด็นสำคัญ ๒ แห่ง	ขาดประเด็นสำคัญ ๓ แห่ง ขึ้นไป
๒. การเรียบเรียง	เรียบเรียงใจความได้สละสลวย มีการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียงใจความได้ดี แต่ยังขาดการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง	มีการเรียบเรียงใจความได้แต่ขาดความสละสลวย ความเชื่อมโยงและสำนวนภาษาที่ถูกต้อง	ขาดความสละสลวยของการเรียบเรียงภาษา สำนวนภาษาที่ใช้ยังไม่ถูกต้องเป็นการคัดลอกข้อความ
๓. การสะกดคำ	สะกดคำถูกต้องทุกคำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๒ คำ	สะกดคำ ไม่ถูกต้อง ๓ คำ	สะกดคำไม่ ถูกต้อง ๔ คำ ขึ้นไป
๔. ภาษา	ใช้ภาษาของตนเองในการเรียบเรียง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๑ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๒ แห่ง	ใช้ภาษาพูดปะปน ๓ แห่งขึ้นไป
๕. ความสะอาด	ผลงานสะอาดเรียบร้อย	ผลงานมีรอยลบขีดฆ่า ไม่สะอาด ๑-๒ แห่ง	ผลงานมีรอยลบขีดฆ่า ไม่สะอาด ๓-๔ แห่ง	ผลงานมีรอยลบขีดฆ่า ไม่สะอาด ๔ แห่ง

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๘-๒๐	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๑๔-๑๗	หมายถึง	ดี
คะแนน ๑๐-๑๓	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐-๙	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง เรียนรู้กลอนดอกสร้อย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ ท. ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็น
คุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท. ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ท. ๑.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

ท. ๕.๑ ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การจับใจความสำคัญ การสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การสรุปเนื้อหาวรรณคดี

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

๒. หลักการอ่านสรุปความ

๓. หลักการเขียนผังความคิด

๔. มารยาทในการอ่าน

๕. การสรุปความรู้วรรณคดี

ขอบเขตเนื้อหา

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

๒. เนื้อหาทั่วไปของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์ สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ
๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ให้นักเรียนจดบันทึกความรู้จากที่เพื่อนแปลคำประพันธ์ลงในสมุด

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๒. เนื้อหาทั่วไปของกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ๒. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างกลอนดอกสร้อยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอกว่ากลอนดอกสร้อยนี้มีใจความสำคัญ
ว่าอย่างไร

สกุลเอ๋ยสกุลสูง	ซึ้งจุงจิตพุกศักดิ์ศรี
อำนาจความสง่าอำอินทรีย์	ความงามนำให้มีไมตรีกัน
ความร่ารวยวยสุขให้ทุกอย่าง	เหล่านี้ต่างรอดตายทำลายชั้น
วิถีแห่งเกียรติยศทั้งหมดนั้น	แต่ล้วนผันมาประจบหลุมศพเอ๋ย
พร้อมครูนำเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	

ขั้นสอน

๑. ครูตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียนว่า “เมื่อนักเรียนอ่านชื่อเรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่า
เช้า นักเรียนนึกถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก” โดยลุ่มนักเรียนตอบคำถาม จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบ
๒. ครูบรรยายความรู้วรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าเช้า ในส่วนของประวัติความเป็นมา
ลักษณะคำประพันธ์ และวิธีการถอดคำประพันธ์ โดยใช้สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)
๓. ให้นักเรียนจับคู่ จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันแปลคำประพันธ์ โดยครูเลือกบท
ประพันธ์จากเรื่องให้กับนักเรียนทำลงในสมุด
๔. เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และเปิดโอกาสให้
ซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้วรรณคดี เรื่อง กลอน ดอกสร้อยรำพึงในป่าเช้า

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย
๒. คำถาม
๓. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินผลงาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	ประเด็นคะแนน	ความตั้งใจ	ความถูกต้อง	เสร็จตาม	รวม ๑๕ คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		ปฏิบัติงาน	ของงาน	กำหนด		
		๕	๕	๕		
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

คะแนน ๑๓-๑๕ คะแนน หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๙-๑๒ คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน ๕-๘ คะแนน หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑-๔ คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

จำนวนคนที่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

จำนวนคนที่ไม่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร้อยเรียงความคิด

เรื่อง การเขียนแผนผังความคิด

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ท. ๑.๑ ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- ท. ๑.๑ ม.๒/๓ เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน
- ท. ๑.๑ ม.๒/๘ มีมารยาทในการอ่าน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การจับใจความสำคัญ การสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การเขียนผังความคิด เพื่อแสดงความเข้าใจในวรรณคดี

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. หลักการอ่านจับใจความสำคัญ
๒. หลักการอ่านสรุปความ
๓. หลักการเขียนผังความคิด
๔. มารยาทในการอ่าน
๕. การสรุปความรู้วรรณคดี

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายการเขียนแผนภาพความคิด
๒. ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด
๓. วิธีการเขียนแผนภาพความคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้
๒. อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้
๓. อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนแผนภาพความคิดได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีจิตสาธารณะ
๖. มีมารยาทในการอ่าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

แผนภาพความคิด

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้ ๓. อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการเขียนแผนภาพความคิดได้	- การตรวจผลงาน - การนำเสนอผลงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ผลงาน - แบบประเมินการนำเสนอผลงาน - แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ ๖. มีมารยาทในการอ่าน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างผลงานแผนภาพความคิด และตัวอย่างผลงานการสรุปความแบบความเรียงมาให้ นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าผลงานชิ้นใดที่นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจเนื้อหาได้ดีกว่ากัน จากนั้น จึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน โดยคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด โดยครูอธิบายเพิ่มเติม นักเรียนบันทึกความรู้ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ด้วย
๓. ครูสุ่มถามนักเรียนในประเด็น ดังต่อไปนี้
 - อธิบายความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้
 - อธิบายขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้
 - อธิบายวิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้
๔. นักเรียนทุกกลุ่มทำแผนภาพความคิดในประเด็นคุณค่าของกาพย์ ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ลงในกระดาษร่างแบบที่ครูแจกให้ (ครูแจก กระดาษร่างแบบและปากกาเคมี ๓ สี)
๕. นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูกล่าวชมเชยและให้คำแนะนำเพิ่มเติม และ นำผลงานมาติดที่ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ในประเด็น ดังต่อไปนี้
 - ความหมายการเขียนแผนภาพความคิดได้
 - ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิดได้
 - วิธีการเขียนแผนภาพความคิดได้
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันบอกถึงประโยชน์ของแผนภาพความคิดที่ใช้ในการสรุปความเข้าใจจากการอ่านทำให้จดจำได้ง่ายขึ้น

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ตัวอย่างแผนภาพความคิด
- ๒. ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียน แผนภาพความคิด
- ๓. กระดาษร่างแบบ
- ๔. ปากกาเคมี ๓ สี

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
 หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

การเขียนแผนภาพความคิด คือ การถ่ายทอดความคิดจากสมองลงบนกระดาษแผ่นเดียว โดยให้เขียนประเด็นหลักไว้ตรงกลาง เขียนประเด็นรองล้อมรอบประเด็นหลัก ประเด็นย่อยล้อมรอบของประเด็นรอง แยกออกมาโดยการใส่ภาพ สี เส้น และการโยงใย ให้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่ประเด็นจะเป็นคำสำคัญสั้น ๆ ที่มีความหมายชัดเจน **ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด**

๑. ประเด็นหลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียนประเด็นรองที่สัมพันธ์ประเด็นหลักไปรอบ ๆ
๓. เขียนประเด็นย่อยที่สัมพันธ์ประเด็นรองแตกออกไปรอบ ๆ เรื่อย ๆ
๔. มีการใช้เส้น สี ภาพหรือสัญลักษณ์ ประกอบตกแต่งเพื่อสื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
๕. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
๖. ไม่มีการตีกรอบ ให้คิดได้ตามอิสระมากที่สุด
๗. กระดาษที่ใช้ไม่มีเส้น หรือมีลาย

วิธีการเขียน

๑. เตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางกระดาษภาพแนวนอน
๒. เขียนคำหลักตรงกลางให้มีลักษณะเด่นเพื่อแสดงให้ทราบถึงเรื่องจะทำ Mind Mapping กลาง หน้ากระดาษ ใช้สีอย่างน้อย ๓ สี
๓. คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่ทำ Mind Mapping โดยให้เขียนเป็นคำสำคัญ (Keyword) สั้น ๆ ความหมาย ชัดเจนไม่ต้องบรรยายบนเส้นแล้วแยกแตกความคิดคำรอง และคำย่อยออกมัล้อมรอบ
๔. แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละเรื่องในข้อ ๓ ออกเป็นกิ่ง ๆ หลายกิ่ง โดยเขียนคำหรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่งควรเอนไม่เกิน ๖๐ องศา
๕. การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ (Keyword) หรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมาย

ความหมาย

ชัดเจน

๖. ตกแต่ง Mind Mapping ที่เขียนด้วยความสนุกสนานตามใจชอบ

การนำไปใช้

๑. สรุปองค์ความรู้
๒. ใช้เขียนคำแทนการวางโครงเรื่องในการเขียนเรียงความ
๓. เขียนสรุปความคิดในสมองแทนการเขียนบรรยาย

แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพ ความคิด				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

คะแนน ๔	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๓	หมายถึง	ดี
คะแนน ๒	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑	หมายถึง	ปรับปรุง

การเขียนแผนภาพความคิด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑-๑๒ หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙-๑๐ หมายถึง	ดี
คะแนน ๖-๘ หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐-๕ หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนจดหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๖ เขียนจดหมายกิจธุระ

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนสื่อสารโดยใช้จดหมายกิจธุระเพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและวิธีการ เขียนจดหมายกิจธุระ ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทเหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องหลักการเขียนจดหมายกิจธุระ

๑.๑ การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

๑.๒ มารยาทในการเขียน

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายและประเภทของจดหมาย

๒. หลักการเขียนจดหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายและประเภทของ จดหมายได้

๒. อธิบายหลักการเขียนจดหมายได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนจดหมายได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาการเขียนจดหมายประเภท ต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายและประเภทของจดหมายได้ ๒. อธิบายหลักการเขียนจดหมายได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการเขียนจดหมายได้	การตรวจผลงาน	ใบงาน เรื่อง การเขียนจดหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารที่พบเห็นในปัจจุบันแล้ว

เชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้แล้วช่วยกันระดมความคิด แล้วสรุปความรู้ตามหัวข้อต่อไปนี้ กลุ่มที่ ๑ ความหมายของจดหมาย กลุ่มที่ ๒ ประเภทของจดหมาย กลุ่มที่ ๓ กลวิธีในการเขียนจดหมาย กลุ่มที่ ๔ มารยาทในการเขียนจดหมาย

๒. นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ชัดเจน

๓. นักเรียนทำใบงานเรื่อง “เติมข้อความในจดหมาย” แล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้เรื่องการเขียนจดหมายและบอกสาระสำคัญของการใช้จดหมายในชีวิตประจำวัน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมาย

๒. ใบงาน เรื่อง เติมข้อความในจดหมาย

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมาย
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง การเขียนจดหมาย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายและความสำคัญของจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นวิธีการที่นิยมใช้เพื่อสื่อสารแทนการพูด เมื่อผู้รับและผู้ส่งอยู่ห่างไกลกัน หรือมีความจำเป็นบางประการที่ทำให้ไม่สามารถพูดจากันได้ (กัญจนพร ยวนกระโทก, ๒๕๖๑ : ออนไลน์)

จดหมาย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายไว้ว่า จดหมายคือ **หนังสือที่ไปมาถึงกัน** (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๔)

ดังนั้น การเขียนจดหมายจึงเป็นวิธีการติดต่อสื่อสารโดยที่เจ้าตัวไม่ต้องเป็นผู้ติดต่อเอง ซึ่งผู้เขียนจดหมายต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะและบุคคล ใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนไม่เป็นปัญหาแก่ผู้อ่าน

จุดมุ่งหมายของการเขียนจดหมาย

๑. เพื่อสื่อสารแทนการพูด
๒. เพื่อเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไม่รู้จักกัน
๓. เพื่อเป็นเอกสารสำคัญสำหรับอ้างอิงเป็นหลักฐาน

ประเภทของจดหมาย

การจำแนกประเภทของจดหมาย นิยมแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกัน อาจเป็นญาติสนิท ครู อาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว เล่าเรื่องราวที่พบเห็นมา แสดงความเสียใจ แสดงความยินดี หรือ ขอบคุณ หรือแจ้งกิจการบางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ

๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่บุคคลเขียนติดต่อกับบุคคลอื่น หรือระหว่างบุคคลกับบริษัท ห้างร้าน องค์กร เพื่อแจ้งธุระต่าง ๆ เช่น นัดหมาย ขอสมัครงาน ขอทราบผล การสอบบรรจุพนักงาน ขอความช่วยเหลือ และขอคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในด้านการงานต่าง ๆ

๓. จดหมายราชการหรือที่เรียกว่าหนังสือราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการ หรือส่วนราชการมีไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล การเขียนจดหมายราชการต้องคำนึงถึงแบบของหนังสือราชการตาม ระเบียบงานสารบรรณด้วย ข้อความในหนังสือดังกล่าวถือว่าเป็นหลักฐานทางราชการ มีสภาพผูกมัดถาวร ดังนั้น จึงควรเขียนให้กระชับและชัดเจน หนังสือราชการมี ๒ ประเภท คือ

๓.๑ หนังสือภายนอก ได้แก่ จดหมาย หรือหนังสือที่สร้างขึ้นตามแบบวิธีโดยใช้กระดาษตราครุฑ อยู่กลางกระดาษส่วนบน ใช้เป็นหนังสือติดต่อระหว่างราชการ หรือส่วนราชการต่อหน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลภายนอก

๓.๒ หนังสือภายใน ได้แก่ จดหมาย หรือหนังสือติดต่อราชการที่เป็นแบบพิธีน้อยกว่าหนังสือภายนอก เป็นหนังสือที่มีการติดต่อระหว่างส่วนราชการในหน่วยงานเดียวกัน ตามปกติใช้กระดาษบันทึก ข้อความ หรือใช้กระดาษตราครุฑ

กลวิธีในการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมายให้มีประสิทธิผลนั้น จะต้องเขียนข้อความให้ชัดเจน ง่ายมือเรียบร้อย อ่านง่าย สะดวกแก่ผู้อ่านและผู้รับจดหมาย ดังนี้

๑. ใช้ถ้อยคำตรงไปตรงมา ทั้งนี้ ต้องระวังอย่าให้ห้วนหรือกระด้างจนเกินไป ใช้ถ้อยคำสุภาพ สละสลวย ไม่อ้อมค้อม เพื่อให้ผู้รับจดหมายได้ทราบเรื่องราวอย่างรวดเร็วและเข้าใจทันที สามารถปฏิบัติได้ ถูกต้อง การเขียนแบบนี้มักใช้ในจดหมายธุรกิจ และจดหมายราชการ

๒. เขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนต้องเลือกใช้ถ้อยคำให้ชวนอ่าน ถ้าจำเป็นต้องส่งข่าวที่กระทบกระเทือนใจ เช่น แจ้งข่าวร้าย จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เกิดอุบัติเหตุ ควรส่งข่าวเป็นชั้น ๆ เพื่อให้ผู้รับเตรียมใจได้ก่อนที่จะได้รับข่าวร้ายแรง การเขียนประเภทนี้มักใช้กับจดหมายส่วนตัวที่ต้องแสดงไมตรีจิต เพื่อรักษาความสัมพันธ์ไม่ให้ห่างเหินกัน

มารยาทในการเขียนจดหมาย

มารยาทในการเขียนจดหมายเป็นเครื่องแสดงนิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อผู้รับว่าเคารพนับถือ และให้เกียรติผู้รับจดหมายหรือไม่ จึงควรมีมารยาทในการเขียนจดหมาย ดังนี้

๑. ต้องใช้คำขึ้นต้น ลงท้ายจดหมายให้เหมาะสมกับระดับบุคคล
๒. ใช้ภาษาที่สุภาพเหมาะสมกับผู้รับ และใช้ถ้อยคำที่กระชับ
๓. ถ้าเป็นการเขียนด้วยมือ ต้องเขียนให้อ่านง่ายชัดเจน ใช้ปากกาไม่ควรใช้ดินสอ
๔. เลือกใช้กระดาษและซองที่เหมาะสม
๕. จ่าหน้าของจดหมาย และระบุรหัสไปรษณีย์ให้ถูกต้องครบถ้วน
๖. ไม่ใช่ซองหรือกระดาษตราครุฑมาเขียนจดหมายส่วนตัว
๗. ผนึกตราไปรษณีย์ให้ครบถ้วนตามอัตราค่าไปรษณียากร
๘. ไม่นำตราไปรษณียากรที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำอีก
๙. ไม่สอดสิ่งของมีค่าอื่นใดลงในซองจดหมาย
๑๐. รักษาความสะอาด

ใบงานเรื่อง การเขียนจดหมาย
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง การเขียนจดหมาย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายส่วนที่ ๑ เติมในช่องว่างส่วนที่ ๒ ให้สมบูรณ์

<p>ก. <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin: 10px 0;"> ชมรมสังคัมศึกษา โรงเรียนปัญญาวิทยาสรรค์ ๓๓๕ ถนนมหานคร เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐</div></p> <p>ข. ขอขอบคุณ</p> <p>ค. คุณธานิน กาญจนพร</p> <p>ง. <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin: 10px 0;"> ขอแสดงความนับถือ (นายวรินทร์ จันทร์) ประธานชมรมสังคัมศึกษา</div></p> <p>จ. ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙</p> <p>ฉ. <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin: 10px 0;"> (นางสินธุ เวลี) อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมสังคัมศึกษา ชมรมสังคัมศึกษา โทร ๐-๒๒๔๕-๗๘๙๙</div></p>	<p>ช. <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> ตามที่ชมรมสังคัมศึกษา โรงเรียน ปัญญาวิทยาสรรค์ ได้จัดให้คณะนักเรียน ไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์วัฒนธรรมหนังใหญ่ วัดสว่างอารมณ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อวันเสาร์ที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙ และได้ เรียนเชิญท่านเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ แก่นักเรียนที่เดินทางไปทัศนศึกษานั้น การ บรรยายของท่านเกี่ยวกับหนังใหญ่และเรื่อง อื่น ๆ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ ได้ชื่นชมศิลปวัฒนธรรมของชาติอย่างยิ่ง ทำให้ มีโลกทัศน์กว้างขึ้น</div></p> <p>ช. <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 10px 0;"> ชมรมสังคัมศึกษาขอขอบพระคุณท่าน เป็นอย่างยิ่งและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านอีกในโอกาสต่อไป</div></p>
--	---

คำสั่ง ให้นักเรียนนำส่วนประกอบของจดหมายส่วนที่ ๑ เติมในช่องว่างส่วนที่ ๒ ให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)

.....

.....
.....
.....
.....

แบบประเมินการเขียนจดหมาย

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องของแบบฟอร์มจดหมาย	แบบฟอร์มจดหมายถูกต้อง ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ถูกต้อง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๑ แห่ง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๒ แห่ง	แบบฟอร์มจดหมาย ทั้งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย ลายเซ็น การกำหนดระยะย่อหน้าในส่วนต่าง ๆ ผิดพลาด ๓ แห่งขึ้นไป
๒. การใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญ ตามความมุ่งหมายได้ครบถ้วน	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญตามความมุ่งหมายได้ค่อนข้างครบถ้วน	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญตามความมุ่งหมายได้พอใช้ ยังขาดสาระสำคัญบางประการ	ใช้ภาษาสื่อสารสาระสำคัญตามความมุ่งหมายไม่ครบถ้วน
๓. การใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมดีมากกับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมค่อนข้างดีกับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทและใช้ระดับของภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมพอใช้กับบุคคลที่สื่อสาร	ใช้ภาษายังไม่ถูกต้องขาดมารยาทที่เหมาะสม ใช้ระดับของภาษายังไม่เหมาะสมกับบุคคลที่สื่อสาร
๔. ลายมือและความสะอาดเรียบร้อยของผลงาน	ลายมือสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟพองาม อ่านเข้าใจง่าย ผลงานสะอาด เรียบร้อย ไม่มีร่องรอยลบ ชูต ซีด ฆ่า	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนเป็นระเบียบ มีช่องไฟพองาม อ่านเข้าใจง่าย ผลงานสะอาด มีร่องรอยลบ เล็กน้อย ๑-๒ แห่ง	ลายมือค่อนข้างสวย เขียนยังไม่เป็นระเบียบ มีช่องไฟพอใช้ได้ อ่านเข้าใจ ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ชูต ซีด ฆ่า ๓-๔ แห่ง	ลายมือไม่สวย เขียนหวัดไม่เป็นระเบียบ ไม่เว้นช่องไฟ ลายมืออ่านยาก ผลงานไม่สะอาด มีร่องรอยลบ ชูต ซีด ฆ่า มากกว่า ๕ แห่ง

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๕. การเขียน สะกดคำ	เขียนสะกดการันต์ ได้ถูกต้องตาม พจนานุกรม	เขียนสะกดการันต์ ได้ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่ มีผิด ๑-๒ คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิด ๒-๓ คำ	เขียนสะกดการันต์ ไม่ถูกต้อง มีผิดเกิน ๓ คำ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๗ - ๒๐	ดีมาก
๑๓ - ๑๖	ดี
๙ - ๑๒	พอใช้
๑ - ๘	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๖ เขียนจดหมายกิจธุระ

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนสื่อสารโดยใช้จดหมายกิจธุระเพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนจดหมายกิจธุระ ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทเหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องหลักการเขียนจดหมายกิจธุระ

๑.๑ การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

๑.๒ มารยาทในการเขียน

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายขอความอนุเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายการเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมายขอความ อนุเคราะห์ได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์	เขียนจดหมายขอความ อนุเคราะห์	แบบประเมินการเขียน จดหมายขอความ อนุเคราะห์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างจดหมายราชการ จดหมายกิจธุระ จดหมายส่วนตัวมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของจดหมายทั้ง ๓ ประเภท ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการเขียนจดหมาย

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายการเขียนจดหมายกิจธุระในเรื่องของ ความหมาย ประเภท และรูปแบบของการเขียนจดหมายกิจธุระ รวมถึงการจำหน่ายซอง

๒. ครูนำตัวอย่างการเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ ในสื่อ Power Point มาให้นักเรียนดูแล้วร่วมกันสนทนาถึงหลักการเขียนและการใช้สำนวนภาษาในการเขียน

๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันออกมาเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์บนกระดานตามรูปแบบการเขียนเมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

๔. มอบหมายนักเรียนเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ คนละ ๑ ฉบับ ใส่ซองจดหมายพร้อมจำหน่ายซองให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ และบอกสาระสำคัญของ
การใช้จดหมายในชีวิตประจำวัน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
๒. ใบงาน เรื่อง เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์
๓. ตัวอย่างจดหมาย
๔. สื่อ Power Point

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระ หมายถึง จดหมายระหว่างหน่วยงานห้างร้านและบริษัทต่าง ๆ หรือจดหมายที่เอกชนมีต่อห้างร้านด้วยกิจธุระต่าง ๆ เช่น จดหมายสมัครงาน จดหมายสอบถามเรื่องต่าง ๆ จดหมายสั่งของจากร้าน จดหมายทวงหนี้ จดหมายตอบรับหรือปฏิเสธคำเชิญเป็นทางการ ซึ่งข้อความที่ใช้เขียนต้องรัดกุม กระชับ สั้น แต่ได้ใจความครบสมบูรณ์ เขียนคำขึ้นต้นและคำลงท้ายได้ถูกต้อง

ประเภทของจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระสามารถจำแนกได้หลายประเภท ณ ที่นี้ขอจำแนกเป็น ๔ ประเภท ตามความจำเป็นในการใช้งานของนักเรียน ดังนี้

๑. จดหมายขอความอนุเคราะห์
๒. จดหมายเชิญเป็นวิทยากร
๓. จดหมายขอบคุณ
๔. จดหมายลาครู

รูปแบบการเขียนจดหมายกิจธุระ

จดหมายกิจธุระส่วนใหญ่มักมีเนื้อความขอร้องให้ผู้อื่นกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จึงต้องใช้ภาษาที่สุภาพของจดหมายนั้น รวมถึงการเลือกใช้กระดาษ ความสะอาดเรียบร้อยในการพิมพ์ และการจำหน่ายซองให้เหมาะสม ดังนี้

๑. **หัวจดหมาย** หมายถึง ส่วนที่เป็นชื่อและที่อยู่ขององค์กรหรือหน่วยงาน ที่ต้นสังกัดของผู้ ออกจดหมาย เช่น ชมรม ชุมนุ่ม หรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้บอกชื่อ-ที่อยู่ ที่เป็นที่ทำการขององค์กรหรือ หน่วยงานนั้น ดังตัวอย่าง

ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ ๓๓๓ ถนน นวมินทร์ แขวงคลองคูม เขตบึง
คูม กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐

หากเป็นจดหมายกิจธุระที่ออกโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก็ใช้ที่อยู่ของบุคคลนั้น ซึ่งต้องใช้ตามความเป็นจริงเสมอ ส่วนองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลที่มีหัวหน้ากระตาดแสดงตราของหน่วยงาน ถ้านำมาใช้ต้องระบุชื่อและที่อยู่ของผู้ออกจดหมายให้ชัดเจนด้วย

๒. ลำดับที่ของจดหมาย ใช้คำว่า **ที่** ตามด้วย เลขบอกลำดับของจดหมาย ปี พ.ศ. เครื่องหมาย / (อ่านว่า ทับ) คั่นกลาง เช่น

ที่ ๗/ ๒๕'๕๖

ทั้งนี้ ก่อนเขียนหมายเลขบอกลำดับ จะปรากฏ ตัวอย่างของหน่วยงาน เช่น

ที่ สคทท ๑๕ / ๒๕'๕๖

สคทท หมายถึง จดหมายออกจาก สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย ลำดับที่ ๑๕ ของปี ๒๕๕๖ ซึ่งคำย่อขององค์กรต้องกำหนดและใช้ร่วมกัน

๓. วัน เดือน ปี เขียนจากกลางกระตาดไปทางขวา ไม่ต้องเขียนคำว่า วันที่ เดือน ปี แต่ต้องใส่ วัน เดือน ปี ที่เขียนจดหมายให้ครบถ้วน ชื่อเดือนไม่ใช้อักษรย่อ ไม่ต้องใส่คำย่อบอกศักราช เช่น

๒ กรกฎาคม ๒๕'๕๖

๔. เรื่อง เป็นข้อความสรุปสาระสำคัญของจดหมายฉบับนั้น โดยทั่วไปจะเป็นประโยคสั้น กระชับรัดบอกรัตถุประสงค์ที่ออกจดหมายให้ตรงและชัดเจน เช่น ขอขอบคุณ ขอความอนุเคราะห์ ฯลฯ

๕. คำขึ้นต้น จดหมายกิจธุระ ใช้คำว่า เรียน ขึ้นต้นจดหมายเสมอ ตามด้วยชื่อและนามสกุล หรือตามด้วยตำแหน่งของผู้รับจดหมาย เช่น

๑	เรียน นายภาณุวัฒน์ ศิริเทพ
๒	เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งสองห้อง

๖. สิ่งส่งมาด้วย คือ เอกสารหรือสิ่งที่ผู้ส่งจดหมายส่งมาให้ผู้รับพร้อมจดหมายฉบับนั้น เช่น กำหนดการ, เอกสารประกอบการประชุม, รายงานการประชุม, รายละเอียดโครงการ, หนังสือ, แผ่นซีดี ฯลฯ

๗. ข้อความ ข้อความซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของจดหมายกิจธุระต้องมี ๒ ย่อหน้าเป็นอย่างน้อย ย่อหน้าแรก บอกสาเหตุที่เขียนจดหมาย ในกรณีที่เป็นจดหมายเริ่มติดต่อฉบับแรกให้ขึ้นต้น ด้วยคำว่า ด้วย, เนื่องจาก, เนื่องจาก เช่น

ด้วยชมรมวิทยาศาสตร์ โรงเรียนวังใหม่จะจัดแสดงนิทรรศการผลงานประดิษฐ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย

เนื่องด้วยผมได้ติดตามฟังรายการรอบรู้รอบโลก ซึ่งออกอากาศเป็นประจำทางสถานีวิทยุ เอฟ.เอ็ม. คลื่น ๑๐๖.๕ เมกะเฮิรตซ์

เนื่องจากมีสุนัขอาศัยอยู่ในโรงเรียนวัดบ้านสร้อยจำนวนมากและได้ออกลูกเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี

กรณีที่เป็นจดหมายตอบกลับ ต้องทำความเข้าใจเรื่องที่เคยได้ติดต่อกันไว้ โดยใช้คำว่า ตามที่ ขึ้นต้น และใช้คำว่า นั้น ลงท้าย เช่น

ตามที่คณะสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้ความอนุเคราะห์ ส่งนิตไปฉีดวัคซีน เพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและเพื่อคุมกำเนิดประชากรสุนัขภายในชุมชนวัดสะพานสูงนั้น

ย่อหน้าสุดท้าย บอกวัตถุประสงค์ของการเขียนจดหมาย เป็นย่อหน้าสั้น ๆ แต่ให้ชัดเจนว่า เขียนจดหมายมาเพื่ออะไร มักขึ้นต้นด้วยคำว่า จึงเรียนมาเพื่อ.... เช่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

๘. คำลงท้าย ใช้ว่า ขอแสดงความนับถือ ต้องตรงกับวันที่

๙. ลายมือชื่อ ต้องเป็นลายมือชื่อจริงของผู้ลงชื่อ ไม่ใช่ลายมือชื่อที่ใช้ตรายาง

๑๐. ชื่อเต็มของผู้เขียนจดหมาย พิมพ์อยู่ในวงเล็บต้องมีคำนำหน้าชื่อเสมอ

๑๑. ตำแหน่งของผู้เขียนจดหมาย ถ้าผู้เขียนจดหมายเป็นผู้มีตำแหน่งรับผิดชอบงาน หรือ หน่วยงานงานที่ออกจดหมายจะต้องพิมพ์กำกับในบรรทัดถัดไป หากเป็นจดหมายที่ออกในนามของชมรม หรือชุมนุมในสถานศึกษา ต้องลงลายมือชื่อของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกำกับท้ายจดหมายทุกครั้ง

๑๒. หน่วยงานที่ออกจดหมายและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้เขียนจดหมาย นิยมพิมพ์ไว้ ลำดับสุดท้ายขีดขอบจดหมายด้านซ้าย โดยมีหมายเลขโทรศัพท์อยู่ในบรรทัดถัดไป หากมีหมายเลขโทรสาร และที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ก็ให้ระบุไว้ด้วย เพื่อให้ผู้รับจดหมายสามารถติดต่อกลับได้สะดวก

๑๓. ช่องจดหมาย อาจใช้ช่องจดหมายมาตรฐาน กว้าง ๕ นิ้ว ยาว ๗ นิ้ว หรือขนาดเท่าซองจดหมายราชการ

การเขียนจดหมายกิจธุระที่ดี

จดหมายกิจธุระที่ดี ผู้เขียนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ความชัดเจน จดหมายที่เป็นทางการจะต้องพิมพ์ กระดาษที่ใช้ถ้าไม่มีตราของหน่วยงานควรเป็นกระดาษขาวขนาด A4 ไม่มีเส้น

๒. ความถูกต้อง สมบูรณ์ ต้องมีการทบทวนให้ถูกต้องทุกครั้งก่อนที่จะส่งจดหมาย

๓. ความกะทัดรัด กระชับได้ใจความชัดเจน ใช้ภาษาระดับทางการ

๔. ความสุภาพ ต้องใช้ภาษาที่สุภาพ รู้จักเลือกใช้กระดาษและพิมพ์เรียบร้อยสะอาด

ตัวอย่างจดหมายกิจธุระ
จดหมายขอความอนุเคราะห์

ที่ ท ๗/๒๕๕๔

ชมรมภาษาไทย
โรงเรียนทุ่งสองห้องวิทยา
๓๓๓ ถนนนวมินทร์
แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการตัดสินการอ่านทำนองเสนาะ
เรียน นายภาณุพัฒน์ ศิริเทพ
สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการจัดงาน “วันสุนทรภู่” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยในโอกาส “วันสุนทรภู่” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ ทางชมรมภาษาไทย โรงเรียนทุ่งสองห้องวิทยา กำหนดจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาไทยให้นักเรียน ได้แก่ การอ่านทำนองเสนาะ การแต่งคำประพันธ์ และการตอบปัญหาวิชาการ ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ตั้งแต่เวลา ๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมของโรงเรียน ดังรายละเอียดที่แนบมานี้ ชมรมภาษาไทยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการอ่านทำนองเสนาะ

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นกรรมการตัดสินการอ่านทำนองเสนาะร่วมกับอาจารย์ของหมวดวิชาภาษาไทยของโรงเรียนตามกำหนดการที่แนบ ทางชมรมภาษาไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....
(นางสาวเอี่ยมดาว รักเรียน)
ประธานชมรมภาษาไทย

.....
(นายอนุรักษ์ นิยมไทย)
อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมภาษาไทย
โทร ๐๒ ๗๗๙ ๗๖๒
โทรสาร ๐๒ ๗๗๙ ๗๖๕

ตัวอย่างการจำหน่ายของ

<p>ชื่อและที่อยู่ผู้ฝาก นายภาณุวัฒน์ ศิริเทพ ชมรมภาษาไทย โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ เลขที่ ๓๓๓๓ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐</p>	<p>ชื่อและที่อยู่ผู้รับ เรียน อาจารย์ชยัน มุ่งมันยิ่ง ๑๓ ซอยสหกรณ์ ๑ ถนนลาดพร้าว เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐</p>	<p>ที่ผนึก ตราไปรษณียากร</p>
---	--	----------------------------------

ใบงานเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์ให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(.....)

.....

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนจดหมายกิจธุระ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระ ถูกต้องตามรูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ ถูกต้องตามรูปแบบ ๑- ๒ ตำแหน่ง	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ ถูกต้องตามรูปแบบ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหากระชับ ชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ของจดหมาย และจำ หน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน แต่ยังคงความ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ ของจดหมาย และจำ หน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน ขาดความถูก ต้องตามวัตถุประสงค์ ของจดหมาย และจำ หน้าของไม่ถูกต้อง
๓. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาและถ้อยคำใน การเขียนถูกต้อง ใช้ ระดับภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำใน การเขียนถูกต้อง ใช้ ระดับภาษาไม่เหมาะสม	ใช้ ภาษาและถ้อยคำใน การเขียนไม่ถูกต้อง ใช้ ระดับภาษาไม่เหมาะสม
๔. ความเป็นระเบียบ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกตคำได้ ถูกต้องทุกคำ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกตคำผิด ๑- ๓ คำ	ทำงานขาดความสะอาด ไม่เป็นระเบียบ และ สะกต คำผิดเกิน ๓ คำ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

คะแนน ๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๗ - ๙	หมายถึง	ดี
คะแนน ๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินผลการเขียนจดหมายกิจธุระ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต				
		รูปแบบ ที่ถูกต้อง (๓)	เนื้อหา (๓)	การใช้ ภาษา (๓)	ความ เป็น ระเบียบ (๓)	รวม (๑๒)
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

คะแนน ๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๗ - ๙	หมายถึง	ดี
คะแนน ๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ (๒)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๖ เขียนจดหมายกิจธุระ

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนสื่อสารโดยใช้จดหมายกิจธุระเพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและวิธีการเขียนจดหมายกิจธุระ ใช้ภาษาอย่างมีมารยาทเหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องหลักการเขียนจดหมายกิจธุระ

๑.๑ การเขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์

๑.๒ มารยาทในการเขียน

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายขอความอนุเคราะห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายการเขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

เขียนจดหมายเชิญวิทยากร

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายการเขียนจดหมายเชิญ วิทยากรได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนจดหมายเชิญวิทยากรได้	เขียนจดหมายเชิญ วิทยากร	แบบประเมินการเขียน จดหมาย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนจดหมายกิจธุระในปัจจุบัน

ขั้นสอน

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียน พร้อมให้นักเรียนยกตัวอย่างความจำเป็นในการใช้จดหมายที่พบได้ในชีวิตประจำวัน

๒. ครูนำตัวอย่างการเขียนจดหมายเชิญวิทยากรมาให้ให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสนทนาถึงลักษณะการเขียนจดหมายเชิญวิทยากร

๓. ครูเขียนแบบฟอร์มจดหมายบนกระดานปฐพีฟจากนั้นสุ่มนักเรียนออกมาเติมข้อความที่เป็นองค์ประกอบของจดหมายให้ถูกต้อง เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

๔. มอบหมายให้นักเรียนเขียนจดหมายเชิญวิทยากร คนละ ๑ ฉบับ แล้วใส่ซองจดหมายพร้อมจำหน่ายซองให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ ประเภท การเขียนจดหมายเชิญ

วิทยากร

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
๒. ใบงาน เรื่อง เขียนจดหมายขอความอนุเคราะห์
๓. ตัวอย่างจดหมาย
๔. สื่อ Power Point

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงานเรื่อง การเขียนจดหมายกิจธุระ
คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนจดหมายเชิญวิทยากรให้สมบูรณ์

ที่.....

.....
.....
.....
.....

.....

เรื่อง.....

เรียน

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....

.....
(.....)

.....

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การประเมินการเขียนจดหมาย

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. รูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบ	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๑- ๒ ตำแหน่ง	เขียนจดหมายกิจธุระไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหากระชับ ชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน แต่ยังคงความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของถูกต้อง	เนื้อหาขาดความกระชับ ไม่ชัดเจน ขาดความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของจดหมาย และจำหน้าของไม่ถูกต้อง
๓. การใช้ภาษา	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาเหมาะสม	ใช้ภาษาและถ้อยคำในการเขียนถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม	ใช้ ภาษาและถ้อยคำในการเขียนไม่ถูกต้อง ใช้ระดับภาษาไม่เหมาะสม
๔. ความเป็นระเบียบ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกตคำได้ถูกต้องทุกคำ	ทำงานสะอาดเรียบร้อย เป็นระเบียบ สะกตคำผิด ๑- ๓ คำ	ทำงานขาดความสะอาด ไม่เป็นระเบียบ และ สะกตคำผิดเกิน ๓ คำ ขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

คะแนน ๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๗ - ๙	หมายถึง	ดี
คะแนน ๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินผลการเขียนจดหมาย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่สังเกต				
		รูปแบบ ที่ถูกต้อง (๓)	เนื้อหา (๓)	การใช้ ภาษา (๓)	ความ เป็น ระเบียบ (๓)	รวม (๑๒)
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						

เกณฑ์การประเมินคุณภาพ

คะแนน ๑๐ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๗ - ๙	หมายถึง	ดี
คะแนน ๔ - ๖	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๑ - ๓	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

ลักษณะคำไทยแท้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการสังเกตลักษณะคำไทยแท้ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์คำไทยแท้ได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

สมุดรวบรวมคำไทยแท้

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายและประเภทของจดหมายได้ ๒. อธิบายหลักการเขียนจดหมายได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการวิเคราะห์คำไทยแท้ได้	- ทดสอบ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- กิจกรรมเกมสัมพันธ์ - แบบประเมินพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ประมาณ ๑๐ คำ ครูกล่าว

เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูร่วมกันสนทนาถึงลักษณะของคำไทยแท้จากการยกตัวอย่างคำข้างต้น
๒. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้แล้วร่วมกันสนทนาพร้อมทั้งครูอธิบายเพิ่มเติม
๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน ๘ กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ดังนี้ กลุ่ม ๑ คำไทยแท้มีพยางค์เดียว
กลุ่ม ๒ คำไทยแท้ที่เกิดจากการกร่อนเสียง กลุ่ม ๓ คำไทยแท้มีตัวสะกดตรงตามมาตรา กลุ่ม ๔ คำไทยแท้คำไทยแท้ไม่นิยมใช้ตัวการ์นต์ กลุ่ม ๕ คำไทยแท้สร้างคำโดยใช้วรรณยุกต์ กลุ่ม ๖ คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัวที่เขียนยาก กลุ่ม ๗ คำไทยแท้ไม่ใช่รูป “อัย” มักใช้ “ใ” กับ “ไ” กลุ่ม ๘ คำไทยแท้มีลักษณะนาม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม “ค้นหาคำศัพท์” โดยที่ครูมีบัตรคำให้จำนวน ๔๐ คำ วางปะปนกัน

แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถว เมื่อครูให้สัญญาณให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน ๑ คน ค้นหาคำศัพท์ตามหัวข้อที่กลุ่มตนเองได้รับ สลับกันไปเรื่อย ๆ ให้ความเวลาประมาณ ๗ นาที

๔. เมื่อกิจกรรมสิ้นสุด ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้องของการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม เพื่อหาผู้ชนะ พร้อมให้คำชื่นชมนักเรียนในทุกกลุ่มในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะคำไทยแท้

๒. ให้นักเรียนนำคำไทยแท้ทั้ง ๔๐ คำ จัดทำเป็นสมุดรวบรวมคำไทยแท้ของห้องเรียนชีวิตประจำวัน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้

๒. บัตรคำ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่อง ลักษณะคำไทยแท้
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำไทยแท้เป็นคำที่มีใช้ดั้งเดิมอยู่ในภาษาไทย คำไทยแท้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองที่ไม่เหมือนใคร และมีหลักในการสังเกตที่ทำให้เราสามารถแยกแยะ วิเคราะห์ได้ว่าคำไทยแท้มีลักษณะอย่างไร มีหลักการสังเกต ดังนี้

๑. คำไทยแท้เป็นคำพยางค์เดียว ไม่มีเสียงควบกล้ำ มีใช้อยู่ครบทั้ง ๗ ชนิด ตัวอย่าง เช่น
๒. คำไทยแท้ที่เกิดจากการกร่อนเสียง แทรกเสียง และการเติมพยางค์หน้าคำมูลตัวอย่าง เช่น

ก. การกร่อนเสียง เช่น

หมากพร้าว	กร่อนเป็น	มะพร้าว
ดาวัน	กร่อนเสียง	ตะวัน
สายตื้อ	กร่อนเสียง	สะตื้อ

ข. การแทรกเสียง คือการแทรกเสียง อะ เข้าตรงกลางคำ เช่น

นกจิบ	เป็น	นกกระจิบ
ลูกห้อน	เป็น	ลูกกระท้อน
ลูกตุ้ม	เป็น	ลูกกระตุ้ม
ผักถิน	เป็น	ผักกระถิน

ค. การเติมพยางค์หน้าคำมูล คือการเติมเสียง อะ หน้าคำมูล มักจะเป็นคำที่ขึ้นต้นด้วย กะ กระจะ ประะ ปะ เช่น

โตกตาก	เป็น	กะโตกกะตาก
โตกเดก	เป็น	กระโตกกระเดก
ท่า	เป็น	กระท่า
หนึ่ง	เป็น	ประหนึ่ง

๓. คำไทยแท้ส่วนใหญ่ตัวสะกดต้องตรงตามมาตรา เช่น

- ๑) แม่กมาตราแม่ก ใช้ “ก” เป็นตัวสะกด

เช่น รัก ฉาก จิก ปีก จุก ลูก โบก ตัก เด็ก เปียก ฯลฯ

- ๒) แม่กต มาตราแม่กต ใช้ “ต” เป็นตัวสะกด

เช่น คต จุด เซ็ด แปด อวด เบียด ปุด เลือด กวด รวด ฯลฯ

- ๓) แม่กบมาตราแม่กบ ใช้ “บ” เป็นตัวสะกด

เช่น จับ ชอบ ชุบ ดาบ เล็บ โอบ เสียบ เกือบ ลบ สิบ ฯลฯ

๔) แม่กง มาตราแม่กง ใช้ “ง” เป็นตัวสะกด

เช่น ชั่ง วาง ปิง ซึ่ง งง โยง เล็ง กรง ฤง ดอง ฯลฯ

๕) แม่กน มาตราแม่กน ใช้ “น” เป็นตัวสะกด

เช่น คั้น ชื่น ฐัน แบน ล้วน จาน เส้น โล้น กิน ฯลฯ

๖) แม่กม มาตราแม่กม ใช้ “ม” เป็นตัวสะกด

เช่น จาม อิม ซ่อม เต็ม ท่วม ตุ่น เสียม แก้ม สาม ล้ม ฯลฯ

๗) แม่เกย มาตราแม่เกย ใช้ “ย” เป็นตัวสะกด

เช่น ชาย ชาย เคย โภย ค้อย เย้ย รวย เมื่อย สาย ตาย ฯลฯ

๘) แม่เกอว มาตราแม่เกอว ใช้ “ว” เป็นตัวสะกด

เช่น ข้าว คิ้ว เหว แก้ว เลี้ยว เปลว เร็ว หนาว นัว สาว ฯลฯ

๔. คำไทยแท้ไม่มีตัวการันต์ ฉะนั้นคำเหล่านี้ไม่ใช่คำไทยแท้

เช่น สิทธิ อังค์ นัยน์ นารายณ์ เป็นต้น

ยกเว้น ๔ คำนี้ (แม้มีตัวการันต์ก็เป็นไทยแท้) ผีว์ บ่าห์ เยียร์ อ่าว

๕. คำไทยแท้สร้างคำโดยใช้วรรณยุกต์ เพื่อทำให้เกิดความหมายแตกต่างกัน เช่น

เขียว เขี้ยว เขี้ยว

ผา ผ่า ผ่า

นา นำ นำ

๖. คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัวที่เขียนยาก คำไทยแท้ไม่นิยมใช้พยัญชนะบางตัว เช่น ฌ ญ

ญ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ฐ ฎ ฌ ญ และสระ ฤ ฤ ฤ ยกเว้นคำไทยแท้บางคำ ดังนี้ เขียน ฆ่า ฆ้อง ระฆัง หลิง ศึก ใหญ่ ญ ฐ เธอ ศอก อำเภอ

๗. คำไทยแท้ไม่ใช้รูป “อัย” มักใช้ “ไ” กับ “ไ” มากกว่า ฉะนั้น คำว่า ตรีัย ้วย นัย ภัย จึงไม่ใช่คำไทยแท้

๘. คำไทยแท้มีลักษณะนามใช้ ลักษณะนามเป็นนามที่บอกลักษณะของนามที่อยู่ข้างหน้า ซึ่งในภาษาไทยจะใช้คำเหล่านี้แตกต่างจากภาษาอื่นชัดเจน เช่น

ลักษณะนามบอกชนิด เช่น หนังสือ ๒ เล่ม พระภิกษุ ๔ รูป

ลักษณะนามบอกอาการ เช่น พลู ๓ จีบ ดอกไม้ ๓ ดอก

ลักษณะนามบอกรูปร่าง เช่น แหวน ๑ วง ดินสอ ๒ แท่ง ฟุตบอล ๓ ลูก

ลักษณะนามบอกปริมาณ เช่น บุหรี่ ๑ มวน ขนมจีบ ๔ จีบ ไบลาน ๑ ผูก

ลักษณะนามบอกความจำแนก เช่น ลูกเสือ ๒ กอง ทหาร ๖ เหล่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ลักษณะคำต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพลของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีวินัย

๓. อยู่อย่างพอเพียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

สมุดรวบรวมคำไทยแท้

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพลของคำ ที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ใน ภาษาไทยได้	- ทดสอบ - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง การ จำแนกคำ ภาษาต่างประเทศ - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน จากนั้นครูจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาเหตุการยืมคำภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาไทยเป็นเพราะสาเหตุใด และส่งผลอย่างไรในภาษาไทย

๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้เรื่องอิทธิพลและสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยพร้อมทั้งบันทึกความรู้ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม “ระดมความคิด พินิจสาเหตุ” ลงในกระดาศปฐูฟ โดยให้ ๓ กลุ่มแรกช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศ และอีก ๓ กลุ่มช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

๔. เมื่อแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ (ให้ส่งตัวแทนที่ยังไม่เคยนำเสนอออกมาพูดนำเสนอบ้าง)

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
๒. กระดาศปฐูฟ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต

ภาษาบาลี เป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาสันสกฤต คือ ภาษาตระกูลวิภัติปัจจัย จึงมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก

๑. ข้อสังเกตและตัวอย่างคำภาษาบาลี

- ๑.๑ นิยมใช้ พ เช่น กีฬา จุฬา ครุฬ นาฬิกา วิหาร อาสาฬห เป็นต้น
- ๑.๒ ประสมด้วยสระ อะ อิ อุ แทน ฤ ในภาษาสันสกฤต เช่น อิทธิ อิติ เป็นต้น
- ๑.๓ นิยมใช้พยัญชนะ ๒ ตัวซ้อนกัน เช่น กิตติ นิพพาน ปัจจัย ปัญญา บุคคล บัลลังก์ ภัตตา เป็นต้น
- ๑.๔ แบ่งพยัญชนะเป็นวรรคตามฐานที่เกิดและมีหลักตัวสะกดตัวตามที่แน่นอน ดังนี้

พยัญชนะวรรคของภาษาบาลี

วรรค	แฉกที่ ๑	แฉกที่ ๒	แฉกที่ ๓	แฉกที่ ๔	แฉกที่ ๕
วรรค กะ ฐานคอ (กัณฐะ)	ก	ข	ค	ฌ	ง
วรรค จะ ฐานเพดาน (तालश्च)	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ
วรรค ฐะ ฐานปมเหงือก(มทรश्च)	ฎ	ฏ	ท	ฒ	ณ
วรรค ตะ ฐานฟัน (หัตश्च)	ต	ถ	ท	ธ	น
วรรค ปะ ฐานริมฝีปาก (โอश्च)	ป	ฝ	พ	ภ	ม
เศษวรรค	ย ร ล ว ส ห พ ๐ (อ้ง)				

หลักตัวสะกดตัวตามภาษาบาลี

๑. คำบาลี เมื่อมีตัวสะกดต้องมีตัวตาม
๒. พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดได้ คือ พยัญชนะแฉกที่ ๑, ๓, ๕
๓. พยัญชนะแฉกที่ ๑ สะกด พยัญชนะแฉกที่ ๑, ๒ ในวรรคเดียวกันตาม
เช่น สักกะ ทุกข์ สัจจะ มัจฉา อิตถิ หัตถ์ บุพผา เป็นต้น

๔. พยัญชนะแถวที่ ๓ สะกด พยัญชนะแถวที่ ๓, ๔ ในวรรคเดียวกันเป็นตัวตาม

เช่น พยัคฆ์ พุทธ อคคี อชฌาสัย อวิชชา เป็นต้น

๕. พยัญชนะแถวที่ ๕ สะกด พยัญชนะทุกตัวในวรรคเดียวกันตามได้

เช่น สังข์ องค์ สงฆ์ สัญชาติ สันฐาน สันดาป สันธาน สัมผัส สัมพันธ์ เป็นต้น

๖. พยัญชนะเศววรรค เป็นตัวสะกดได้บางตัว เช่น อัยกา มัลลิกา วิรุฬห์ ชิวหา เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาบาลี

ปัญญา ปัจจัย บุคคล บัลลังก์ บุปผา โบกขรณี เมตตา มัสสุ วิญญาณ วิตถาร วิสุทธิ
ภัตตา ภิกขุ ภริยา มัจจุราช มัจฉา มัชฌิม มิจฉา รัตนา โลहित วัตถุ วิชา วิริยะ วุฒิ

๒. ข้อสังเกตและตัวอย่างคำภาษาสันสกฤต

๑. นิยมใช้ ฑ เช่น กรีฑา จูฑา ครุฑ ไพฑูรย์ วิฑาร เป็นต้น

๒. นิยมใช้ ฐ เช่น กรรม ฐรรค์ ฐรรภ ฐรรณ มหัทฐกรรย์ สวรรค์ เป็นต้น

๓. นิยมมีอักษรควบกล้ำ เช่น ทรุษ บุตร ปราชัญ ปรรธนา ไมตรี ศาสตรา เป็นต้น

๔. ใช้ ศ ษ ประสมคำเป็นส่วนมาก เช่น กษัย เกษม เกษียณ ทักษิณ ทศนีย์ เป็นต้น

๕. ใช้ ส นำหน้าพยัญชนะวรรค ตะ (ต ถทธี น) เช่น พัสตุ พิสดาร สตรี เป็นต้น

๖. ประสมด้วยสระ ไอ เอา ฤ ฤ ฤ ฤ เช่น ไคล ไควะ ไวทย ไวษณพ ไวยากรณ์ เป็นต้น

๗. มีหลักเกณฑ์ตัวสะกด ตัวตามไม่แน่นอน กัลป์ การบูร กิรติ โกรธ จักร เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษาสันสกฤต

กัลบก กรรม กรรม กษัตริย์ กัลป์ การบูร กิรติ โกรธ กรีฑา เกษม กษัย เกษียณ เกษียร เกษตร
ครรชิต ฐรรภ จักร จักรवाल จันทร จูฑา ตัสกร ทรมาน ทรัพย์ ทฤษฏี ทิศ ทหาร กษิณ ทศนีย์

ลักษณะคำภาษาเขมรในภาษาไทย

ภาษาเขมรเป็นภาษาคำโดด จัดอยู่ในตระกูลมอญ-เขมร คำดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียวและเป็นคำโดด ถือเป็นคำเข้าประโยคเป็นสำคัญเช่นเดียวกับภาษาไทยแต่มีลักษณะบางอย่างต่างไปจากภาษาไทย ดังนี้

๑. มักจะสะกดด้วย จ ฉ ฎ ฏ เช่น เผด็จ บำเพ็ญ กำธร ถกล ตรัส

๒. มักเป็นคำควบกล้ำ เช่น ไกร ชลิ่ง ปรง

๓. มักใช้ บัง บัน นำหน้าคำที่มีสองพยางค์ เช่น

บัง บังคับ บังคม บังเหียน บังเกิด บังคล บังอาจ

บัน บันได บันโดย บันเดิน บันดาล บันลือ

บำ บำเพ็ญ บำบัด บำเหน็จ ปาบวง

๔. นิยมใช้อักษรนำ เช่น สนุก สนาน เสด็จ ถนน เฉลียว เป็นต้น
๕. คำเขมรส่วนมากใช้เป็นราชาศัพท์ เช่น ขนง ขนอง เขนย เสวย บรรทม เสด็จ โปรด เป็นต้น
๖. มักแผลงคำได้ เช่น
 - ข แผลงเป็น กระ เช่น ขदान เป็น กระदान ขจอก เป็น กระจอก
 - ผ แผลงเป็น ประ ผสม - ประสม ผจัญ - ประจัญ
 - ประ แผลงเป็น บรร ประทม เป็น บรรทม ประจุ - บรรจุ

การยืมคำภาษาเขมรมาใช้ในภาษาไทย

๑. ยืมมาใช้โดยตรง เช่น กระदान กระท่อม กะทึ บัง โปรด ผกา เป็นต้น
๒. ยืมเอาคำที่แผลงแล้วมาใช้ เช่น กังวล บำบัด แผนก ผจัญ
๓. ยืมทั้งคำเดิมและคำที่แผลงแล้วมาใช้ เช่น เกิด-กำเนิด ขลัง-กำลัง เดิน-ดำเนิน ตรา-ตำรา
๔. ใช้เป็นคำสามัญทั่วไป เช่น ขนุน เจริญ ฉงน ถนอม สงบ เป็นต้น
๕. ใช้เป็นคำในวรรณคดี เช่น ขจี เขวง เมิล สด้า สลา เป็นต้น
๖. ใช้เป็นคำราชาศัพท์ เช่น เขนย ตรีสุ ทูล บรรทม เสวย เป็นต้น
๗. นำมาใช้ทั้งเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

ตัวอย่างภาษาเขมรในภาษาไทย

กระชับ กระโถง กระเด็ด กระบอง กระบือ กระท่อม กระโถน กระพัง ตระพัง ตะพัง
 กระเพาะ กระแส กังวล กำจัด กำเดา รัญจวน ลออ สกัต สนอง สนุก สดับ สบง สังกัด สไบ
 สำราญสรร สำโรง แสงง แสดง กำแพง กำลัง ขนาน ขจี โขมด จัด เฉพาะ ฉบบ์ เชลย โดยทรวง
 ถนง บายศรี ประกายพริก ปรับ ประจาน โปรด เผล็จ ผจัญ ผจัญ เผอิญ เผชิญ เพ็ญเพลิง

๓. หลักการสังเกตคำภาษาไทยที่มาจากภาษาจีน

๑. นำมาเป็นชื่ออาหารการกิน เช่น ก๋วยเตี๋ยว เต้าทึง แป๊ะซะ เฉาก๊วย จับฉ่าย เป็นต้น
๒. เป็นคำที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ที่เรารับมาจากชาวจีน เช่น ตะหลิว ตี๊ก แก้ว อี้ แก้ว ฮวงซุ้ย
๓. เป็นคำที่เกี่ยวกับการค้าและการจัดระบบทางการค้า เช่น เจ๋ง บ๊วย หุ่นห้าง โสหุ่ย เป็นต้น
๔. เป็นคำที่ใช้วรรณยุกต์ตรี จัตวา เป็นส่วนมาก เช่น ก๋วยจั๊บน้ำ กล้วย กล้วย กล้วย กล้วย เป็นต้น

๔. การยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทย

๑. การทับศัพท์ โดยการถ่ายเสียงและถอดตัวอักษร คำยืมจากภาษาอังกฤษโดยวิธีการทับศัพท์ มีจำนวนมาก คำบางคำราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติศัพท์เป็นคำไทยแล้ว แต่คนไทยนิยมใช้คำทับศัพท์มากกว่า เพราะเข้าใจง่าย สื่อสารได้ชัดเจน เช่น

คำภาษาอังกฤษ	คำทับศัพท์
game	เกม
cartoon	การ์ตูน
clinic	คลินิก
quota	โควตา
dinosaur	ไดโนเสาร์
technology	เทคโนโลยี

๒. การบัญญัติศัพท์ เป็นวิธีการยืมคำ โดยรับเอาเฉพาะความคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาแล้วสร้างคำขึ้นใหม่ ซึ่งมีเสียงแตกต่างไปจากคำเดิม โดยเฉพาะศัพท์ทางวิชาการจะใช้วิธีการนี้มาก ผู้ที่มีหน้าที่บัญญัติศัพท์ภาษาไทยแทนคำภาษาอังกฤษ คือ ราชบัณฑิตยสถาน เช่น

คำภาษาอังกฤษ	คำบัญญัติศัพท์
airport	สนามบิน
globalization	โลกาภิวัตน์
science	วิทยาศาสตร์
telephone	โทรศัพท์
reform	ปฏิรูป

๓. การแปลศัพท์ วิธีการนี้จะต้องใช้วิธีการคิดแปลเป็นคำภาษาไทยให้มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ แล้วนำคำนั้นมาใช้สื่อสารในภาษาไทยต่อไป ดังตัวอย่างเช่น

blackboard	กระดานดำ
enjoy	สนุก
handbook	หนังสือคู่มือ
school	โรงเรียน
short story	เรื่องสั้น

ใบงาน เรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำยืมจากภาษาต่างประเทศที่กำหนดให้ เขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ตัวอย่างภาษาเขมรในภาษาไทย

บุหงา แบนก์ โซเฟอร์ กะปี่ ลออ บุฟเฟต์ มะงุมมะงาหรา สามัญ บังคม เรสเตอรองต์
กวยจั๊บ เพกา สันติ ผจญ ภรรยา โอเค โลก สังคม ชมี้ชมัน เกี้ยว แฟชั่น ฉับบับ ทูทซ์ กรวดน้ำ
ดาหลัง เฉ่ง ปาร์เกต์ ฟุตบอล กุ๊ย แมกกากชีน เต๊ะเฮีย แท็กซี่ ปะหนั้น ดาบ ตูนาหงัน กัง การะบูร
หนัง ส่วย กงสุล จวน เซลย ครัวซองท์

คำภาษาชวา	
คำภาษาฝรั่งเศส	
คำภาษาอังกฤษ	
คำภาษาจีน	
คำภาษาเขมร	
คำภาษาบาลี-สันสกฤต	
คำภาษาพม่า	

ใบงาน เรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
 หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำยืมจากภาษาต่างประเทศที่กำหนดให้ เขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ตัวอย่างภาษาเขมรในภาษาไทย

บุหงา แบนก์ โซเฟอร์ กะปี่ ลออ บุปเฟต์ มะงุมมะงาหรา สามัญ บังคม เรสเตอร์รองต์
 กวยจั๊บ เพกา สันติ ผจญ ภรรยา โอเค โลภ สังคม ขมิขมัน เกี้ยว แฟชั่น ฌับ ทุกซ์ กรวดน้ำ ดา
 หลั่ง เฉง ปาร์เกตต์ ฟุตบอล กุ้ย แมกกาศิน เต๊ะเฮีย แท็กซี่ ปะหนั้น ดาบ ตูนาหงัน กัง การะบุ
 หนิง ส่วย กงสุล จวน เซลย ครัวซองท์

คำภาษาชวา	บุหงา มะงุมมะงาหรา ดาหลั่ง ตูนาหงัน ปะหนั้น การะบุหนิง
คำภาษาฝรั่งเศส	ครัวซองท์ โซเฟอร์ กงสุล บุปเฟต์ ปาร์เกตต์ เรสเตอร์รองต์
คำภาษาอังกฤษ	แบนก์ ฟุตบอล โอเค แฟชั่น แมกกาศิน แท็กซี่
คำภาษาจีน	กวยจั๊บ เกี้ยว เฉง กุ้ย เต๊ะเฮีย กัง
คำภาษาเขมร	ลออ บังคม ผจญ ขมิขมัน กรวด'นา ฌับ
คำภาษาบาลี-สันสกฤต	สามัญ สันติ ภรรยา โลภ สังคม ทุกซ์
คำภาษาพม่า	กะปี่ เพกา ดาบ จวน ส่วย เซลย

แบบทดสอบ เรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ เรื่อง ลักษณะคำภาษาต่างประเทศ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง แบบทดสอบฉบับนี้มี ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่มีคำยืมจากภาษาต่างประเทศ

- ก. พ่อแม่ควรสอนลูกว่าเครื่องดื่มมีนม เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ อาจนำมาสู่ผู้ดื่ม
- ข. การยกตัวอย่างจากรายการพีธีที่มีสาระเพื่ออธิบายเด็ก ๆ เป็นสิ่งที่ดี
- ค. ในกรณีที่ถูกอายุต่ำกว่า ๑๐ ขวบ พ่อแม่ควรอธิบายสั้น ๆ ให้เข้าใจง่าย
- ง. ถ้าสอนอะไรยาว ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กไม่รู้จัก เด็กจะเบื่อและสับสน

๒. ข้อใดจำเป็นต้องใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

- ก. ผู้หญิงชอบขับรถเกียร์อัตโนมัติ เพราะง่ายดี
- ข. นักเรียนโรงเรียนนี้เข้าคิวรอใช้บริการเสมอ
- ค. เขาจับสลากได้เบอร์หนึ่ง จึงต้องพูดก่อน
- ง. เขามีความรับผิดชอบ เพื่อนจึงโหวตให้เป็นหัวหน้า

๓. “กัปตันทีมฟุตบอลของไทยได้รับแรงเชียร์จากแฟนคลับอย่างแน่นอน” มีคำที่มาจากภาษาอังกฤษกี่คำ

- ก. ๔ คำ ข. ๕ คำ ค. ๖ คำ ง. ๗ คำ

๔. คำว่า “สาแทรก” เป็นคำที่มาจากภาษาใด

- ก. จีน ข. อังกฤษ ค. เขมร ง. ไทย

๕. คำว่า “นืออน” เป็นคำที่มาจากภาษาใด

- ก. จีน ข. ไทย ค. เขมร ง. อังกฤษ

๖. ข้อใดใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น

- ก. เมื่อไฟดับควรตรวจดูว่าเป็นเพราะฟิวส์ขาดหรือปลั๊กหลุด
- ข. เด็ก ๆ ขอบรับประทานไอศกรีมช็อกโกแลตมากกว่าไอศกรีมกะทิสด
- ค. ก่อนเข้าแบงก์ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ต้องถอดหมวกกันน็อกและแว่นตาออกมา
- ง. นักกอล์ฟหลายคนอยากเปลี่ยนวงสวิงให้คล้ายกับไทเกอร์วูดส์เพื่อให้ตีลูกได้แม่นยำและไกล

๗. คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในข้อใดเขียนถูกต้องทุกคำ

- ก. เคนซันแท็กซ์ไปคลินิกเพื่อเอกซเรย์กระดูก
- ข. ก่อนไปพญาเจมส์เอารถไปซ่อมเบรกแล้วเปลี่ยนคลัตช์และเบตเตอร์ใหม่
- ค. ดอนไปแบงก์เพื่อแลกดอลลาร์แล้วเลยเอาเช็คไปขึ้นบัญชี
- ง. สปาเก็ตตี้และมะกะโรนีที่เสิร์ฟวันนี้ถูกปากมอสทั้งนั้น

๘. คำในข้อใดมาจากภาษาญี่ปุ่น

- ก. สาเก ยูโด
- ข. กะปิ จวน
- ค. ขนมปัง ซามูไร
- ง. ปิ่นโต คาเฟ่

๙. ข้อใดเป็นคำภาษาต่างประเทศทุกคำ

- ก. เกาเหลา ข้าวเปล่า
- ข. บันได แก้วน้ำ
- ค. ทูเรียน มะขาม
- ง. กัลปังหา กีตาร์

๑๐. ข้อใดเป็นคำภาษาต่างประเทศ

- ก. คนรวย
- ข. คนจน
- ค. เศรษฐี
- ง. คนงาน

เฉลยแบบทดสอบ เรื่อง จำแนกคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

ข้อ	เฉลย
๑	ง
๒	ก
๓	ข
๔	ค
๕	ง
๖	ค
๗	ข
๘	ก
๙	ง
๑๐	ค

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

เรื่อง สาเหตุของการยืมคำต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพลของคำที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทยได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีวินัย

๓. อยู่อย่างพอเพียง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาคำภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายสาเหตุและอิทธิพลของการ ยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ใน ภาษาไทย	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์สาเหตุและอิทธิพลของคำ ที่มาจากภาษาต่างประเทศที่ใช้ใน ภาษาไทยได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มีวินัย ๓. อยู่อย่างพอเพียง	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน จากนั้นครูจึงกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสาเหตุการยืมคำภาษาต่างประเทศที่เข้ามาในภาษาไทยเป็นเพราะสาเหตุใด และส่งผลอย่างไรในภาษาไทย

๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้เรื่องอิทธิพลและสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยพร้อมทั้งบันทึกความรู้ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำกิจกรรม “ระดมความคิด พินิจสาเหตุ” ลงในกระดาษปรีฟ โดยให้ ๓ กลุ่มแรกช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของสาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศ และอีก ๓ กลุ่มช่วยกันระดมความคิดในเรื่องของอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

๔. เมื่อแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอ (ให้ส่งตัวแทนที่ยังไม่เคยนำเสนอออกมาพูดนำเสนอบ้าง)

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
๒. กระดาษปรีฟ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง สาเหตุของการยืมคำต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

สาเหตุของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

การติดต่อสัมพันธ์กันทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย ด้วยสาเหตุหลายประการ พอสรุปได้ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติและถิ่นที่อยู่อาศัยตามสภาพภูมิศาสตร์

ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อหรือใกล้เคียงกันกับมิตรประเทศกับประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว มาเลเซีย เขมร มอญ ญวน จึงทำให้คนไทยที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับชนชาติ ต่าง ๆ โดยปริยาย มีการเดินทางข้ามแดนไปมาหาสู่ซึ่งกันและกัน มีการแต่งงานกันเป็นญาติกัน จึงเป็นสาเหตุ สำคัญให้ภาษาของประเทศเหล่านั้นเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทย

๒. ความสัมพันธ์กันทางด้านประวัติศาสตร์

ชนชาติไทยเป็นชนชาติที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีการอพยพโยกย้ายของคนไทยเข้ามาอยู่ในถิ่น ซึ่งชนชาติอื่นเคยอาศัยอยู่ก่อน หรือมีการทำศึกสงครามกับชนชาติอื่น มีการกวาดต้อนชนชาติอื่นเข้ามาเป็นเชลยศึก หรือชนชาติอื่นอพยพเข้ามาอยู่ในแผ่นดินไทยด้วยเหตุผลต่าง ๆ และอาจจะกลายเป็นคนไทยในที่สุด ผลที่ตามมาก็คือคนเหล่านั้น ได้นำถ้อยคำภาษาเดิมของตนเองมาใช้ปะปนกับภาษาไทย

๓. ความสัมพันธ์กันทางการค้า

จากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ชนชาติไทยมีการติดต่อค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้ากับชนชาติต่าง ๆ มาเป็นเวลาอันยาวนาน เช่น ชาวจีน ชาวโปรตุเกส ฝรั่งเศส อังกฤษ ฮอลันดา ตลอดถึงญี่ปุ่น ยิ่งปัจจุบันการค้าขายระหว่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้น มีการใช้ภาษา-ต่างประเทศในวงการธุรกิจการค้ามากขึ้น คำภาษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยได้ตลอดเวลาไม่มีวันสิ้นสุด

๔. ความสัมพันธ์ทางด้านศาสนา

คนไทยมีเสรีภาพในการยอมรับนับถือศาสนามาเป็นเวลาช้านาน เมื่อยอมรับนับถือศาสนาใดก็ย่อมได้รับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในคำสอน หรือคำเรียกชื่อต่าง ๆ ในทางศาสนาของศาสนานั้น ๆ มาปะปนอยู่ในภาษาไทยด้วย เช่น ศาสนาพราหมณ์ใช้ภาษาสันสกฤต ศาสนาพุทธใช้ภาษาบาลี ศาสนาอิสลามใช้ภาษาอาหรับ และศาสนาคริสต์ใช้ภาษาอังกฤษ ดังนั้น ภาษาต่าง ๆ ที่ใช้ในทางศาสนาก็จะเข้ามาปะปนในภาษาไทยด้วยเช่นกัน

๕. ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณี

เมื่อชนชาติต่าง ๆ เข้ามาสัมพันธ์ติดต่อกับชนชาติไทย หรือเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย ย่อมนำเอาวัฒนธรรมและประเพณีที่เคยยึดถือปฏิบัติอยู่ในสังคมเดิมของตนมาประพฤติปฏิบัติในสังคมไทย นาน ๆ เข้าถ้อยคำภาษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีเหล่านั้น ก็กลายมาเป็นถ้อยคำภาษาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนไทยมากขึ้น จนถึงปัจจุบันการหยิบยืมคำจากภาษาอื่นมาใช้ในการสื่อสารยังไม่มีวันสิ้นสุด トラบใดที่เรายังติดต่อสัมพันธ์กับชาวต่างชาติ การหยิบยืมภาษาต่างประเทศมาใช้ในการสื่อสารจะต้องคงมีตลอดไป ภาษาไทยหยิบยืมภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร เข้ามาใช้ในการติดต่อสื่อสาร ทั้งในส่วนของ

รูปคำและวิธีการสร้างคำใหม่จำนวนมากมาย เป็นเวลายาวนานจนคนไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการติดต่อสื่อสาร จึงเป็นภาษาต่างประเทศที่เข้ามามีอิทธิพลต่อคนไทยมากที่สุด

๖. ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของประเทศที่เจริญแล้ว ทำให้เกิดเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับอำนวยความสะดวกแก่บุคคลในสังคมต่าง ๆ คนไทยก็ได้รับอิทธิพลจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของประเทศเหล่านี้มาเช่นเดียวกัน มีการสั่งซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศไทยจำนวนมากมาย ชื่อและถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นได้เข้ามาปะปน อยู่ในภาษาไทยมากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ แผ่นดิสก์ ไอคอน เม้าส์ เป็นต้น

๗. การศึกษาวิชาการต่าง ๆ

การศึกษาของไทยมีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น แต่ความรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ส่วนใหญ่รับมาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถาบันต่าง ๆ มีการใช้ตำราภาษาต่างประเทศประกอบการเรียนและศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้คนไทยยังนิยมเดินทางไปศึกษาวิชาการต่าง ๆ ในต่างประเทศ เมื่อกลับมาประเทศก็ได้รับเอาคำบางคำ ของภาษาต่างประเทศเหล่านั้นมาใช้ปะปนกับภาษาไทยด้วย

๘. การศึกษาภาษาต่างประเทศโดยตรง

ในประเทศมีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชาภาษาไทยในระดับสูง เพราะเรารับรูปคำและวิธีการสร้างคำจากภาษาเหล่านั้นมามาก ได้แก่ การศึกษาภาษาบาลี ภาษาล้านสกลฤๅ และภาษาเขมร และการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารโดยตรง เช่น การศึกษาภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น

๙. ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคนต่างชาติ

มีคนไทยจำนวนมากมายที่คบหาสมาคมกับคนต่างชาติ และมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่สมรสกับคนต่างชาติ ทำให้มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนกันทางภาษา ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในครอบครัวของตนเอง จึงทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น

๑๐. ความสัมพันธ์ทางการทูต

การเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ทำให้มีการใช้ภาษาต่าง ๆ สื่อสารสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดการแพร่กระจายของภาษาต่าง ๆ เข้ามาในประเทศไทย

อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

การที่มีภาษาต่างประเทศทั้งภาษาตะวันออกและภาษาตะวันตก เข้ามาปะปนอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก การรับคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้สื่อสารในภาษาไทย และคนไทยได้เรียนภาษาต่างประเทศตรงมากขึ้น จึงมีการฝึกล้อเลียนตามเสียงของคำในภาษาต่างประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารหลายประการ ดังนี้

๑. คำมีพยางค์มากขึ้น ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด เป็นคำพยางค์เดียวเป็นส่วนมาก เช่น เดิน ตามหมา เมือง เดือน ดาว เป็นต้น เมื่อมีการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ ทำให้ภาษาไทยเปลี่ยนไป ดังนี้

๑.๑ มีคำสองพยางค์ เช่น ถนน ราชา บิดา มารดา มาตรา สามารถ เป็นต้น

๑.๒ มีคำสามพยางค์ เช่น โทรเลข โทรศัพท์ พาหนะ กรณี โทรศัพท์ ประารถนา เป็นต้น

๑.๓ มีคำมากพยางค์ เช่น พลาณามัย สาธารณะ มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๒. มีคำควบกล้ำใช้มากขึ้น ภาษาไทยคำพยางค์เดียวส่วนใหญ่จะไม่มีคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ เมื่อยืมคำต่างประเทศมาใช้ ทำให้มีคำควบกล้ำจำนวนมาก เช่น ฟรี ดริม ปลุก โปรด เบรก เกรด เคลียร์ สปริง เครดิต คลินิก จันทรา ทฤษฎี ศาสตรา ประารถนา

๓. มีคำไวพจน์ใช้มากขึ้น ทำให้มีคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันเพิ่มขึ้น ซึ่งสะดวกและสามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับความต้องการ เช่น นก (สกุณา สุโหนก วิหค ปีกษา) ม้า (พาชี อาชา สินธพ) ผู้หญิง (สตรี นารี อิตถี กัญญา) ช้าง (หัตถิ คชสาร กฤษกร) ดวงอาทิตย์ (สุรียา ตะวัน โถง อุทัย) เป็นต้น

๔. ภาษาไทยมีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ซึ่งแต่เดิมภาษาไทยมีลักษณะเด่นอย่างหนึ่ง คือมีการสะกดคำตามมาตราแม่สะกด เมื่อได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ คำส่วนใหญ่สะกดไม่ตรงตามมาตราเดิม เช่น เทนนิส กอล์ฟ ฟุตบอล ราษฎร รัฐบาล ผนวช ครุฑ เป็นต้น

๕. ทำให้โครงสร้างของภาษาไทยเปลี่ยนไปจากข้อสังเกต ดังนี้

๕.๑ ไม่ใช้ลักษณนามซึ่งตามปกติแล้วลักษณนามจะเกิดหลังจำนวนนับ เช่น นักศึกษา ๒ คน พระภิกษุ ๒ รูป เป็นต้น แต่เนื่องจากภาษาต่างประเทศที่ไทยยืมคำมาใช้ไม่มีลักษณนาม เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น จึงทำให้ภาษาไทยใช้ลักษณนามผิดไปด้วย เช่น สองนักกีฬาได้รับชัยชนะ ประกาศปิด เป็นต้น

๕.๒ ใช้คำและสำนวนภาษาต่างประเทศ ส่วนมากจะเป็นคำและสำนวนจากภาษาอังกฤษ เช่น นวนิยายเรื่องนี้เขียนโดยทมยันตี เขาได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น เขาบินไปต่างประเทศเพื่อทำธุรกิจ

๕.๓ ใช้คำภาษาต่างประเทศปนกับภาษาไทย ทั้ง ๆ ที่บางคำมีคำในภาษาไทยใช้ บางคนมีรสนิยมพูดภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทย เช่น ผมไม่แคร์ (care) เรื่องนี้ดิฉันไม่มายด์ (mind) หรอกคะ เขาไม่เคลียร์ (clear) ในเรื่องนี้ ฉันมีโปรเจกต์ (project) ในการพัฒนามหาวิทยาลัย เป็นต้น การรับภาษาต่างประเทศมาใช้สื่อสารในภาษาไทยมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คนไทยทุกคนพึงควรระมัดระวังในการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยใช้ติดต่อสื่อสารมาเป็นเวลาอันยาวนาน การยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้โดยวิธีการทับศัพท์ ควรใช้เฉพาะคำที่จำเป็นเท่านั้น คำใดมีคำไทยใช้หรือมีศัพท์บัญญัติใช้แล้วก็ไม่ควรนำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้อีก และควรเรียงถ้อยคำเข้าประโยคเพื่อใช้ในการสื่อสารตามรูปแบบของภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง รู้จักบาลีสันสกฤต

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

หลักการสร้างคำสมาส

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

ลักษณะของคำภาษาบาลีและสันสกฤต

ด้านทักษะและกระบวนการ

อธิบายลักษณะของคำภาษาบาลีและสันสกฤต

ด้านคุณลักษณะ

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีวินัย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ให้นักเรียนรวบรวมคำภาษาบาลีและสันสกฤตตามลักษณะที่ได้เรียนไป

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ลักษณะของคำภาษาบาลีและ สันสกฤต	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายลักษณะของคำภาษาบาลี และสันสกฤต	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- แบบประเมิน พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีวินัย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนฟังเพลงสรรเสริญพระบารมีจากวิดีโอ ตามลิงค์ยูทูป <https://www.youtube.com/watch?v=5lgvE8nFcqM> แล้วช่วยกันตอบคำถาม เช่น นักเรียนเคยฟังบทเพลงนี้ที่ไหนบ้าง บทเพลงดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร จากนั้นครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูพูดถึงความสำคัญของเพลงสรรเสริญพระบารมีและอธิบายความเป็นมา ของเพลงให้นักเรียนทราบ
๒. ครูให้นักเรียนสังเกตคำในเนื้อเพลงว่าเป็นคำไทยแท้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๓. ครูอธิบายลักษณะคำภาษาบาลีและสันสกฤตจากสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ให้กับนักเรียนฟัง พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย

๔. ครูให้นักเรียนดูเนื้อเพลงอีกครั้ง แล้วสุ่มนักเรียนออกมาเขียนคำศัพท์ที่คิดว่าเป็นคำภาษาบาลีสันสกฤตบนกระดาน

๕. จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าคำศัพท์ที่ยกมานั้นเป็นคำภาษาบาลีสันสกฤตหรือไม่ ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำภาษาบาลีสันสกฤต

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. เพลงสรรเสริญพระบารมีจากวีดิทัศน์
๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง คำสมาส

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

หลักการสร้างคำสมาส

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการสร้างคำสมาสได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาส

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. มีวินัย

๔. อยู่อย่างพอเพียง

๕. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิเพิ่มเติม

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาสได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาส	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง หลักการ สร้างคำสมาส - แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสุ่มตัวอย่างชื่อนักเรียนประมาณ ๓ คน เขียนบนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันบอกว่าชื่อของเพื่อน
มีกี่พยางค์ และเมื่อแยกพยางค์ออกมาเป็นคำไทยแท้หรือเป็นคำภาษาอะไร แล้วนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓- ๔ คน แล้วศึกษาใบความรู้ที่ ๔ เรื่องหลักการ สร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
โดยครูอธิบายเพิ่มเติม

๒. ครูยกตัวอย่างคำศัพท์คำสมาสและคำสมาสแบบมีสนธิ ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าตัวอย่างคำศัพท์เป็นคำสมาสแบบใด พร้อมครูเฉลยคำตอบและแนะแนวทางการสังเกต

๓. นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๔. นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากใบงานเรื่องคำสมาสแบบมีสนธิ นักเรียนแต่ละคู่วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และอธิบายให้คู่ของตัวเองฟัง

๕. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์โครงสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ ที่ครูเขียนบน กระดานเพื่อทบทวนความแม่นยำ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง สาเหตุและอิทธิพลของการยืมคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒. ใบงาน เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๓. ตัวอย่างคำศัพท์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะคำที่มาจากภาษาบาลี-สันสกฤต

คำสมาส คือคำที่เกิดจากคำมูลภาษาบาลีสันสกฤตตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกันกลายเป็นคำใหม่ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ตามวิธีการสร้างคือ **คำสมาส** และ**คำสมาสแบบมีสนธิ** หลักสังเกตคำสมาส ควรยึดหลักดังนี้

๑. เป็นคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตเท่านั้น

๒. เป็นคำมูลบาลีสันสกฤตสองคำขึ้นไปมารวมกันกลายเป็นคำใหม่

๓. เมื่อเข้าสมาสกันถ้าพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นสระอื่นที่ไม่ใช่สระ “อะ” ก็รวมกันได้โดยไม่ต้องลบสระออกไป เช่น **ประวัติ + ศาสตร์ = ประวัติศาสตร์**

ภูมิ + ศาสตร์ = ภูมิศาสตร์

ธน + บัตร = ธนบัตร

วิทยา + ศาสตร์ = วิทยาศาสตร์

ถ้าพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นสระอะ (ะ) หรือมีเครื่องหมายทัณฑฆาต ครุกำกับอยู่ให้ตัดออก ก่อนแล้วจึงนำมารวมกัน เช่น **วีระ + บุรุษ = วีรบุรุษ**

กาญจน์ + บุรี = กาญจนบุรี

***ยกเว้น** คำว่า “**พระ**” ซึ่งแผลงมาจากคำว่า “**วร**” เมื่อนำมาสมาส**ไม่ต้องลบสระอะ (ะ) ออก** เช่น

พระ + องค์ = พระองค์

พระ + ธรรม = พระธรรม

*****ข้อควรระวัง** คำว่า “**พระ**” ที่ประสมกับภาษาอื่น **ไม่ถือว่าเป็นคำสมาส ถือเป็นคำประสม**

เช่น พระเจ้า (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระแก้ว (บาลีสันสกฤต + จีน)
พระที่นั่ง (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระชนง (บาลีสันสกฤต + เขมร)
พระเขนย (บาลีสันสกฤต + เขมร)	พระสนม (บาลีสันสกฤต + เปอร์เซีย)
พระสุหรัย (บาลีสันสกฤต + เปอร์เซีย)	พระอู่ (บาลีสันสกฤต + ไทย)
พระโอรน (บาลีสันสกฤต + อังกฤษ)	พระศรี (ศรี = หมากรุก คือภาษามลายู)
พระแสง (บาลีสันสกฤต + ไทย)	พระเจ้าพี่นางเธอ (บาลีสันสกฤต + ไทย) ฯลฯ

๔. สังเกตคำแปล คำสมาสมักจะแปลจากคำหลังมาหาคำหน้า เช่น

ธีรราช = พระราชาผู้ทรงเป็นปราชญ์

ภูมิพล = พลับแผ่นดิน

****มีคำเป็นข้อยกเว้น คือเมื่อนำคำมาสมาสกันแล้วไม่เกิดความหมายใหม่ ใช้ความหมายของ คำเดิม ล้ามาจาก ๒ คำ ก็ยังมีความหมายเป็น ๒ อย่าง แปลความหมายจากหน้าไปหลังมีคำว่า “และ” เชื่อมความหมาย เช่น**

- ทาสกรรมกร หมายถึงทาสและกรรมกร
- บุตรภรรยา หมายถึงบุตรและภรรยา
- ศิลธรรม หมายถึงศิลปะและธรรม
- สมณพราหมณ์ หมายถึงสมณะและพราหมณ์

๕. คำสมาสต้องอ่านออกเสียงต่อเนื่องระหว่างคำหน้ากับคำหลัง เช่น

- ภูมิพล	อ่านว่า พูม-มิ-พน
- ฉัตรมงคล	อ่านว่า ฉัด-ตระ-มง-คน
- เทพบุตร	อ่านว่า เทบ-พะ-บุตร
- อินทวิเชียรฉันท	อ่านว่า อิน - ทะระ - วิ- เชียน - ฉัน

****มีคำสมาสบางคำที่นิยมอ่านตามแบบไทย คือไม่ออกเสียงสระที่ท้ายศัพท์แรก ถือเป็นข้อยกเว้นให้อ่านตามความนิยม เช่น**

- สุขศาลา อ่านว่า สุข-สา-ลา
- เกษตรศาสตร์ อ่านว่า กะ - เสด - สาด (ชื่อเฉพาะ มหาวิทยาลัย)
- ชานินิยม อ่านว่า ชาด - นิ- ยม
- ธนบุรี อ่านว่า ทน-บุ-รี
- สมุทรสาคร อ่านว่า สะ-หมุด-สา-คอน

*****ข้อควรระวัง มีคำประสมหรือวลี (กลุ่มคำ) บางคำมีลักษณะคล้ายคำสมาส เช่น เรียงคำหลักไว้หลัง อ่านออกเสียงต่อเนื่อง แต่ไม่ใช่คำสมาสเพราะขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง เช่น**

- ราชสำนัก (สำนักเป็นภาษาเขมร)
- ราชวัง (วังเป็นคำไทยแท้)
- พระราชดำรัส (ดำรัสเป็นภาษาเขมร)
- พลเรือน (เรือนเป็นคำไทยแท้)
- มูลค่า (ค่าเป็นคำไทยแท้)
- กระจายสารท (กระจายไม่ใช่คำบาลีสันสกฤต)
- วิดิทัศน์ (วิดิเป็นภาษาอังกฤษ)
- พลขับ (ขับเป็นคำไทยแท้) ฯลฯ

ใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง หาคำมาเติมหน้าหรือเติมหลังคำต่อไปนี้เพื่อสร้างให้เป็นคำสมาส (อย่างน้อยข้อละ ๓ คำ)

- ๑. ศาสตร์ =
- ๒. ศิลป์ =
- ๓. ศึกษา =
- ๔. ราช =
- ๕. กรรม =
- ๖. กร =
- ๗. ธรรม =
- ๘. ภาพ =
- ๙. พระ =
- ๑๐. คุณ =

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำสมาสจากข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง เราชอบเรียนวิทยาศาสตร์เพราะได้ทดลอง

- ๑. อักศิกย์เป็นเรื่องที่ป้องกันได้
- ๒. การศึกษาชั้นปฐมวัยต้องพัฒนาให้ดีขึ้น
- ๓. เกษตรกรของประเทศไทยต้องได้รับการส่งเสริม
- ๔. รัฐบาลยอมให้ราคาน้ำมันลอยตัวได้จึงทำให้น้ำมันมีราคาแพง
- ๕. ชีวิตจึงดีขึ้นทุกด้านบางคนร่ำรวยจนสามารถใช้โทรศัพท์มือถือและโทรสารได้ด้วย
- ๖. ข้าวเป็นธัญพืชที่มีประโยชน์อยู่ทุกอนุของเมล็ดข้าว เนื้อข้าว รำข้าว และจมูกข้าว
- ๗. มีโฆษณาวารสารฉบับหนึ่งเขียนว่า “กล่องกระดาษชนิดเติมเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ของเหลว”
- ๘. สารมีพิษต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทั้งสิ้น
- ๙. ภายในตกแต่งด้วยพืชประเภทเดียวกันชนิดต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใกล้เคียงธรรมชาติมากที่สุด
- ๑๐. เรารู้จักน้ำปลากันดี แต่คงมีไม่กี่คนนักที่จะทราบว่า น้ำปลาดีมีคุณภาพเป็นอย่างไร

เฉลยใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง หาคำมาเติมหน้าหรือเติมหลังคำต่อไปนี้เพื่อสร้างให้เป็นคำสมาส (อย่างน้อยข้อละ ๓ คำ)

๑. ศาสตร์ = คณิตศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ ศิลปศาสตร์
๒. ศิลป์ = วรรณศิลป์ นาฏศิลป์ คีตศิลป์ วาทยศิลป์
๓. ศึกษา = ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา สุขศึกษา
๔. ราช = เอยราช มหาราช สี่หราช ราชการ
๕. กรรม = เกษตรกรรม กสิกรรม วิศกรรม ชุกรรม
๖. กร = กสิกร เกษตรกร วิศกร กรรมกร
๗. ธรรม = คุณธรรม ธรรมชาติ ราชธรรม ธรรมยุต
๘. ภาพ = คุณภาพ สุขภาพ สวัสดิภาพ เอกภาพ
๙. พระ = พระหัตถ์ พระจันทร์ พระอาทิตย์ พระบาท
๑๐. คุณ = สรรพคุณ คุณศัพท์ คุณสมบัติ พุทธคุณ

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ขีดเส้นใต้คำสมาสจากข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง เราชอบเรียนวิทยาศาสตร์เพราะได้ทดลอง

๑. อัศจรรย์ เป็นเรื่องที่น่าพิศวง
๒. การศึกษาชั้น ประถมศึกษา ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น
๓. เกษตรกรรม ของประเทศไทยต้องได้รับการส่งเสริม
๔. รัฐบาล ยอมให้ราคาน้ำมันลอยตัวได้จึงทำให้น้ำมันมีราคาแพง
๕. ชีวิตจึงดีขึ้นทุกด้านบางคนร่ำรวยจนสามารถใช้ โทรศัพท์มือถือ และ โทรสาร ได้ด้วย
๖. ข้าวเป็น ธัญพืช ที่มีประโยชน์อยู่ทุกอณูของเมล็ดข้าว เนื้อข้าว รำข้าว และจมูกข้าว
๗. มีโฆษณา วารสารฉบับหนึ่ง เขียนว่า “กล่องกระดาษชนิดเติมเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ของเหลว”
๘. สารมีพิษต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดมลพิษทั้งสิ้น
๙. ภายในตกแต่งด้วยพืชประเภทเดียวกันชนิดต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใกล้เคียง ธรรมชาติ มากที่สุด
๑๐. เรา รู้จัก ปลาทั้งดี แต่คงมีไม่กี่คนที่จะทราบว่า น้ำปลาดีมี คุณภาพ เป็นอย่างไร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

๓. มีวินัย

๔. อยู่อย่างพอเพียง

๕. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิเพิ่มเติม

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการสร้างคำสมาส แบบมีสนธิได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์หลักการสร้างคำสมาส แบบมีสนธิ	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง หลักการ สร้าง - แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมกันเขียนชื่อเดือนจำนวน ๔ เดือน (ยกเว้นเดือนกุมภาพันธ์) แล้ววิเคราะห์ว่า “ชื่อเดือนเป็นสมาสหรือไม่ เพราะเหตุใด”

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ว่าเกิดจากคำ ภาษาบาลี - ลันสกฤต พร้อมทั้งครูอธิบายเพิ่มเติม

๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน และนั่งเป็นกลุ่ม และแต่ละกลุ่ม รวบรวมคำภาษาบาลี - สันสกฤต ให้ได้มากที่สุด

๓. ครูแจกกระดาษเทา - ขาว ให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม สร้างบัตรคำจาก คำศัพท์ที่แต่ละกลุ่ม รวบรวมได้ ตามหลักการสร้างคำสมาส ให้ได้กลุ่มละ ๑๐ คำ

๔. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนกลุ่มอื่น ร่วมกัน ตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อผิดพลาดสำหรับคำที่สร้างผิดหลักการ

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส และร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

๒. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

๒. ใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

๓. กระดาษเทา - ขาว

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ

ใบความรู้ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

คำสมาสแบบมีสนธิ คือการเชื่อมหรือกลมกลืนเสียงสระหรือพยัญชนะระหว่างพยางค์ท้ายของคำหน้า กับพยางค์ต้นของคำหลัง ตามหลักไวยากรณ์บาลีสันสกฤตสนธิที่นำมาใช้ในภาษาไทย ส่วนมากเป็นการเชื่อม หรือกลมกลืนเสียงสระ

การสนธิมีอยู่ ๓ วิธี ดังนี้

๑. สระสนธิ

๒. พยัญชนะสนธิ

๓. นิคหิตสนธิ

๑. **สระสนธิ** คือการเชื่อมคำต่อคำด้วยสระ วิธีเชื่อมใช้สระในพยางค์ท้ายของคำแรกเชื่อมกับสระในพยางค์แรก ของคำหลัง มีหลักเกณฑ์การสนธิดังนี้

๑.๑ **หมวด อะ, อา** มีหลักดังนี้

๑) อะ หรือ อา + อะ หรือ อา เปลี่ยนเป็น อา

เช่น ราช + อธิราช = ราชธานีราช

อินทร์ + อาทิตย์ = อินทราทิตย์

๒) อะ หรือ อา + อะ หรือ อา ซึ่งมีตัวสะกด เปลี่ยนเป็น อะ

เช่น มหา + อรรณพ = มหรรณพ

มหา + อัศจรรย์ = มหัศจรรย์

๓) อะ หรือ อา + อิ หรือ อี เปลี่ยนเป็น ริ, อี หรือ เอ

เช่น มหา + อีสี่ = มหีสี่

นร + อิศวร = นเรศวร

๔) อะ หรือ อา + อี มีตัวสะกด เปลี่ยนเป็น ริ

เช่น ชน + อินทร์ = ชนินทร์

นคร + อินทร์ = นครินทร์

๕) อะ หรือ อา + อุ หรือ อู เปลี่ยนเป็น อู, อู หรือ โอ

เช่น ราช + อุปถัมภ์ = ราชูปถัมภ์

สุข + อุทัย = สุขุทัย

๖) อะ หรือ อา + เอ, ไอ, โอ, เอา เปลี่ยนเป็น เอ, ไอ, โอ หรือ เอา

เช่น ราช + โอวาท = ราโชวาท

อน + เอก = อเนก

มหา + โอปาร = มโหฬาร

๑.๒ หมวด อี, อี มีหลักดังนี้

๑) อี หรือ อี + อี หรือ อี เปลี่ยนเป็น อี หรือ อี

เช่น กวี + อินทร์ = กวินทร์ วารี + อินทร์ = วารินทร์

๒) อี หรือ อี + สระอื่น แผลงสระ อี หรือ อี ทำยหน้าเป็นตัว ย ก่อนแล้วจึงสนธิกับสระนั้น ๆ ตามวิธีข้างต้น

เช่น อัคคี + โภกาส เปลี่ยน อี เป็น ย ก่อนจะได้ อัคคย + โภกาส แล้วจึงสนธิโดยตัดพยัญชนะที่ซ้ำกันออกหนึ่งตัวจะได้ อัคโยภกาส (อัคคี+ โภกาส = อัคคย + โภกาส = อัคย + โภกาส = อัคโยภกาส)

สามัคคี + อาจารย์ = สามคย + อาจารย์ = สามัคยอาจารย์

๓) คำสนธิบางคำไม่เปลี่ยนสระ อี, อี เป็น ย แต่จะตัดสระ อี, อี ในพยางค์ท้ายของคำหน้าทิ้ง

เช่น ศักติ + อาณูภาพ = ศักดาณูภาพ

หัตถี + อาจารย์ = หัตถาจารย์

ราชินี + อุปถัมภ์ = ราชนูปถัมภ์

๑.๓ หมวด อุ, อู มีหลักดังนี้

๑) อุ หรือ อู สนธิกับสระใด ๆ ให้แผลง อุ หรือ อู เป็น ว ก่อนแล้วจึงสนธิตามกฎข้างต้น

เช่น ธนุ + อาคม เปลี่ยนสระ อุ เป็น ว ก่อนจะได้ ธนว + อาคม แล้วจึงสนธิจะได้ ธนวาคม

จักขุ + อาพาธ = จักขว + อาพาธ = จักขวาพาธ

๒) อุ หรือ อู + อุ หรือ อู ด้วยกัน เปลี่ยนเป็น อุ หรือ อู

เช่น ดบุ + อุปถัมภ์ = ดนูปถัมภ์

คुरु + อุปกรณ์ = ครูปกรณ์

๒. พยัญชนะสนธิ คือ การเชื่อมคำด้วยพยัญชนะเป็นการเชื่อมเสียงพยัญชนะในพยางค์ท้ายของคำแรกกับเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระในพยางค์แรกของคำหลัง เช่น

๒.๑ สนธิเข้าด้วยวิธี โลโป คือการลบพยางค์สุดท้ายของคำหน้าทิ้ง

เช่น นิส + อันตร = นรินทร์

นิส + ภัย = นรินทร์

อายุร + แพทย์ = อายุรแพทย์

ทุร + ยศ = ทุรยศ, ทรยศ

ทุร + กัณดาร = ทุรกัณดาร

๒.๒ สนธิเข้าด้วยวิธี อาเทโส คือการแปลงพยัญชนะท้ายของคำหน้าเป็นสระ โอ แล้วสนธิตามปกติ

เช่น ศิรสุ + เวฐน์ = ศิโรเวฐน์

รหสุ + ฐาน = รโหฐาน

$$\begin{aligned} \text{มนสุ} + \text{มัย} &= \text{มโนมัย} \\ \text{มนสุ} + \text{ธรรม} &= \text{มโนธรรม} \\ \text{ยสสุ} + \text{ธร} &= \text{ยโสธร} \end{aligned}$$

๓. **นิกหิตสนธิ** คือการเชื่อมคำต่อคำด้วยนิกหิต เป็นการเชื่อมเมื่อพยางค์หลังของคำแรกเป็นนิกหิตกับสระ หรือพยัญชนะในพยางค์แรกของคำหลัง มี ๓ วิธี คือ

๓.๑ นิกหิตสนธิกับสระ ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็น ม แล้วสนธิกัน

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{อาคม} &= \text{สม} + \text{อาคม} &= \text{สมาคม} \\ \text{สั} + \text{อาทาน} &= \text{สม} + \text{อาทาน} &= \text{สมาทาน} \\ \text{สั} + \text{โอสร} &= \text{สม} + \text{โอสร} &= \text{สโมสร} \end{aligned}$$

๓.๒ นิกหิตสนธิกับพยัญชนะของวรรค ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็นพยัญชนะตัวสุดท้ายของพยัญชนะในแต่ ละวรรค ได้แก่

วรรคกะ เปลี่ยนนิกหิตเป็น ง

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{กรานต์} &= \text{สงกรานต์} \\ \text{สั} + \text{ขาร} &= \text{สังขาร} \\ \text{สั} + \text{คม} &= \text{สังคม} \\ \text{สั} + \text{ขมาฎิ} &= \text{สังขมาฎิ} \end{aligned}$$

วรรคจจะ เปลี่ยนนิกหิตเป็น ญ

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{จร} &= \text{สัจจร} \\ \text{สั} + \text{ชาติ} &= \text{สัจชาติ} \\ \text{สั} + \text{ญาณ} &= \text{สัจญาณ} \end{aligned}$$

วรรคฎะ เปลี่ยนนิกหิตเป็น ณ

$$\text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{ฐาน} = \text{สัณฐาน}$$

วรรคดตะ เปลี่ยนนิกหิตเป็น น

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{โทษ} &= \text{สันโทษ} \\ \text{สั} + \text{ถาร} &= \text{สันถาร} \\ \text{สั} + \text{ธาน} &= \text{สันธาน} \end{aligned}$$

วรรคปปะ เปลี่ยนนิกหิตเป็น ม

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{บัติ} &= \text{สมบัติ} \\ \text{สั} + \text{ปทาน} &= \text{สัมปทาน} \\ \text{สั} + \text{ผัส} &= \text{สัมผัส} \\ \text{สั} + \text{มติ} &= \text{สมมติ} \end{aligned}$$

๓.๓ นิกหิตสนธิกับพยัญชนะเศษวรรค ให้เปลี่ยนนิกหิตเป็น ง

$$\begin{aligned} \text{เช่น} \quad \text{สั} + \text{सार} &= \text{สงसार} \\ \text{สั} + \text{โยค} &= \text{สังโยค} \end{aligned}$$

ใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง สนธิคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ธน + อาคาร =.....
๒. ปรม + อินทร์ =.....
๓. ราม + อินทร์ =.....
๔. สุริยะ + อุทัย =.....
๕. กุศล + อุบาย =.....
๖. พุทธ + โอวาท =.....
๗. วร + โอกาส =.....
๘. ภูมิ + อินทร์ =.....
๙. สาธารณะ + อุปโภค =.....
๑๐. ทศนะ + อุปกรณ์ =.....
๑๑. พันธ + อาการ =.....
๑๒. วิวัฒน + อาการ =.....
๑๓. ทรีพัย + อาการ =.....
๑๔. ประชา + อาการ =.....
๑๕. ประชา + อธิปไตย =.....
๑๖. สรรพ + อาการ =.....
๑๗. หิมะ + อาลัย =.....
๑๘. มหา + โอสถ =.....
๑๙. ปรม + อภิไธย =.....
๒๐. รัตน + อธิเบศร์ =.....

เฉลยใบงาน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง สนธิคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ธน + อาคาร	= ธนาคาร
๒. ประม + อินทร์	= ประมินทร์
๓. ราม + อินทร์	= รามินทร์
๔. สุริยะ + อุทัย	= สุริโยทัย
๕. กุศล + อุบาย	= กุศลโอบาย
๖. พุทฺธ + โอวาท	= พุทฺธโรวาท
๗. วร + โอกาส	= วโรกาส
๘. ภูมิ + อินทร์	= ภูมินทร์
๙. สาธารณะ + อุปโภค	= สาธารณูปโภค
๑๐. ทศนะ + อุปกรณ์	= ทศนุปกรณ์
๑๑. พันธ + อากา	= พันธนาการ
๑๒. วิวัฒน + อากา	= วิวัฒนาการ
๑๓. ทรีพัย + อากา	= ทรีพัยการ
๑๔. ประชา + อากา	= ประชาการ
๑๕. ประชา + อธิปไตย	= ประชาธิปไตย
๑๖. สรรพ + อากา	= สรรพการ
๑๗. หิมะ + อาลัย	= หิมาลัย
๑๘. มหา + ไอสถ	= มหาไอสถ
๑๙. ประม + อภิไชย	= ประมาภิไชย
๒๐. รัตน + อธิเบศร์	= รัตนอธิเบศร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง คำราชาศัพท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

ความหมายของคำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายคำราชาศัพท์ได้

๒. อธิบายประโยชน์ของการใช้คำราชาศัพท์ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

ใช้คำราชาศัพท์ได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาคำราชาศัพท์ประเภทต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายคำราชาศัพท์ได้ ๒. อธิบายประโยชน์ของการใช้คำราชาศัพท์ได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้คำราชาศัพท์ได้	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำบางช่วงบางตอนของละคร เรื่อง สังข์ทอง ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกคำราชาศัพท์ที่พบจากเรื่องจากเรื่อง ๕ คำ พร้อมกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง คำราชาศัพท์ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูสุ่มนักเรียน ๒ คน เพื่ออธิบายดังนี้ นักเรียนคนที่ ๑ บอกความหมายของคำราชาศัพท์ นักเรียนคนที่ ๒ บอกประโยชน์ของการใช้คำราชาศัพท์

๓. แบ่งนักเรียนเป็น ๒ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำราชาศัพท์ที่รู้จัก โดยผลัดกันออกมาเขียนบนกระดานทีละคนภายในเวลาที่กำหนด เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมครูตรวจนับคะแนนแล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง และกล่าวคำชื่นชมนักเรียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป เรื่อง ความหมายและประโยชน์ของการใช้คำราชาศัพท์

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์
๒. ตัวอย่างละคร เรื่อง สังข์ทอง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ คือ คำสุภาพที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลต่าง ๆ คำราชาศัพท์เป็นการกำหนดคำและภาษาที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้คำราชาศัพท์จะมีโอกาสใช้ในชีวิตน้อย แต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทยที่มีคำหลายรูปหลายเสียงในความหมายเดียวกัน และเป็นลักษณะพิเศษของภาษาไทยโดยเฉพาะ ซึ่งใช้กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
๒. พระบรมวงศานุวงศ์
๓. พระภิกษุสงฆ์ สามเณร
๔. ข้าราชการ
๕. สุภาพชน

บุคคลในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ จะใช้ราชาศัพท์ชุดเดียวกัน เช่นเดียวกับบุคคลในกลุ่มที่ ๔ และ ๕ ก็ใช้ คำราชาศัพท์ในชุดเดียวกันและเป็นคำราชาศัพท์ที่เราใช้อยู่เป็นประจำ คนไทยเริ่มใช้คำราชาศัพท์ในรัชสมัย พระธรรมราชาลิไท พระร่วงองค์ที่ ๕ แห่งสุโขทัย เพราะศิลาจารึกต่างในแผ่นดินนั้น รวมทั้งบทพระราชนิพนธ์ของท่าน คือ ไตรภูมิพระร่วง ปรากฏว่ามีคำราชาศัพท์อยู่หลายคำ เช่น ราชอาสน์ พระสหาย สมเด็จพระราชาธิบดี บังคม เสวยราชย์ ราชภิเษก เป็นต้น

บางท่านกล่าวว่า คำราชาศัพท์นั้นเริ่มใช้ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เพราะพระปฐมบรมกษัตริย์ที่ทรงสร้างกรุงศรีอยุธยาทรงนิยมชมชอบกับเอาลัทธิและภาษาเขมรมาใช้ เช่น เอาคำว่า "สมเด็จพระ" ซึ่งเขมรใช้เป็นคำนำพระนามพระเจ้าแผ่นดินมาเป็นคำนำพระนามของพระองค์ และใช้ภาษาเขมรเป็นราชาศัพท์

ประโยชน์ของการเรียนรู้คำราชาศัพท์

๑. ประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่สูงสุดของประเทศมาแต่โบราณ พระเจ้าแผ่นดินทรงใกล้ชิดกับประชาชนอย่างแนบแน่น
๒. คำราชาศัพท์นั้นเป็นแบบอย่างวัฒนธรรมอันดีทางการใช้ภาษาไทย
๓. การอ่านหรือศึกษาวรรณคดี มีคำราชาศัพท์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย
๔. สามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้องตามโอกาสและบุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

ข้อสังเกตในการใช้คำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ข้อสังเกตของการใช้คำราชาศัพท์

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีวินัย

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาคำราชาศัพท์ประเภทต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อสังเกตบางประการ เกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ข้อสังเกตของการใช้คำ ราชาศัพท์	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนหาตัวอย่างข่าวพระราชสำนัก แล้วช่วยกันยกตัวอย่างคำราชาศัพท์ที่นักเรียนดูจากวิดีโอคลิป
มา ๑๐ คำ พร้อมทั้งกล่าวเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูแนะนำหลักการสังเกตลักษณะ ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ให้นักเรียนฟัง
๒. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ โดยใช้เวลาศึกษา

๑๐ นาที

๓. ครูสุ่มนักเรียนออกมาอธิบายหลักการสังเกตลักษณะข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ พร้อมทั้งยกตัวอย่าง

๔. นักเรียนทำใบงานการเขียนแผนภาพความคิด เรื่อง ข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์ลงในกระดาษ A4

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อสังเกตบางประการในการใช้คำราชาศัพท์พร้อมกัน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
๒. ใบงาน แผนภาพความคิด ข้อสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
๓. ตัวอย่างข่าวพระราชสำนัก

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง หลักสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำที่เป็นราชาศัพท์

๑. ถ้าเป็นคำนาม มักมีคำว่า พระ หรือ พระราช นำหน้า เช่น พระองค์ พระพักตร์ พระเนตร พระบาท พระราชทรัพย์ พระราชวินิจฉัย พระราชโทรเลข

๒. ถ้าเป็นคำกริยา มักมีคำว่า ทรง ทรงพระ หรือ ทรงพระราช นำหน้า เช่น ทรงยืน ทรงหักท่าย ทรงเรือใบ ทรงม้า ทรงพระสรวล ทรงพระดำริ ทรงพระอักษร ทรงพระราชนิพนธ์ ทรงพระราชปรารภ ทรงพระราชวินิจฉัย

ทั้งนี้ คำบางคำเป็นกริยาราชศัพท์อยู่แล้ว ไม่ต้องมี ทรง ทรงพระ หรือ ทรงพระราช นำหน้า เช่น เสวย (กิน) บรรทม (นอน) โปรด (ชอบ, รัก) พระราชทาน (ให้) ประทับ (นั่ง) กริ้ว (โกรธ) เสด็จพระราชดำเนิน (เดินทางไป) เสด็จขึ้น (ขึ้น)

วิธีใช้ราชาศัพท์ที่ควรสังเกต

๑. การใช้ “ทรง”

๑.๑ ใช้ทรงนำหน้ากริยาสามัญบางคำ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงเจิม ทรงเล่น ทรงออกกำลัง ทรงใช้ ทรงวิ่ง เป็นต้น

๑.๒ ใช้ทรงนำหน้าคำนามสามัญบางคำ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงดนตรี (เล่นดนตรี) ทรงช่าง (ชี้ช่าง) ทรงเครื่อง (แต่งตัว) เป็นต้น

๑.๓ ใช้ทรงนำหน้าคำนามราชาศัพท์ ให้เป็นกริยาราชศัพท์ได้

เช่น ทรงพระอักษร (เขียน, อ่านหนังสือ) ทรงพระดำเนิน (เดิน) ทรงพระราชนิพนธ์ (แต่งหนังสือ) ทรงพระราชดำริ (คิด) เป็นต้น

กรณีคำกริยาที่เป็นราชาศัพท์อยู่แล้ว ไม่ใช้ทรงนำหน้า

เช่น เสด็จ (ไป) เสวย (กิน) โปรด (ชอบใจ)

ไม่ใช่ ทรงเสด็จ ทรงเสวย ทรงโปรด เป็นต้น

๒. การใช้คำ “พระบรม” “พระราช” “พระ”

๒.๑ “พระบรม” ใช้เฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น

เช่น พระบรมราโชวาท พระบรมราชานุเคราะห์ พระบรมราชโองการ เป็นต้น

๒.๒ “พระราช” ใช้หน้าหน้าคำนาม แสดงว่าคำนามนั้นเป็นของพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชชนนี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เช่น พระราชทานุญาติ พระราชวโรกาส พระราชประวัติ พระราชนิพนธ์ เป็นต้น

๒.๓ “พระ” ใช้หน้าหน้าคำนามที่เป็นอวัยวะ ของใช้

เช่น พระชานู (เข่า) พระขนน (หมอนอิง) พระสนับเพลา (กางเกง) เป็นต้น

๓. คำกราบบังคมทูลในลักษณะต่าง ๆ

๓.๑ การกราบบังคมทูลตามธรรมเนียม อาทิ มีกระแสพระราชดำรัสถามว่า ชื่ออะไร ก็ กราบบังคมทูลเพียงแต่ว่า ข้าพระพุทธเจ้า ชื่อ.... พระพุทธเจ้าข้า

๓.๒ ถ้ากราบบังคมทูลถึงความสะดวกสบาย หรือรอดพ้นอันตรายของตน ใช้ขึ้นต้นว่า เสด็จพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม แล้วจึงกราบบังคมทูลต่อไป

๓.๓ ถ้าจะกราบบังคมทูลถึงการที่ได้ทำผิดพลาด หรือไม่สมควร ใช้คำว่า พระราชาอาญาไม่พินเกล้าพินกระหม่อม

๓.๔ ถ้าจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณา ใช้คำว่า ขอพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม

๓.๕ ถ้ากราบบังคมทูลเป็นกลาง ๆ เพื่อจะได้ทรงเลือกให้ลงท้ายว่า ควรมิควรประการใด สุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

๓.๖ ถ้ากราบบังคมทูลความเห็นของตน ใช้คำว่า เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

๓.๗ ถ้ากราบบังคมทูลถึงการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดถวาย ใช้คำว่า สนองพระมหากรุณาธิคุณ

๓.๘ ถ้าจะแสดงการใด ๆ ถวายทอดพระเนตร ใช้คำว่า แสดงเฉพาะพระพักตร์ หรือแสดงหน้าพระที่นั่ง

ใบงาน เรื่อง ผังมโนทัศน์ข้อสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ เรื่อง หลักการสังเกตการใช้คำราชาศัพท์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างแผนภาพความคิดข้อสังเกตบางประการของการใช้คำราชาศัพท์

ชื่อ - สกุล.....ชั้น.....เลขที่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พินิจภาษา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง คำสุภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

ม.๒/๔ ใช้คำราชาศัพท์

ม.๒/๕ รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เข้าใจและวิเคราะห์การสร้าง คำสมาส และคำสมาสแบบมีสนธิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ รวมถึงเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องหลักการสร้างคำในภาษาไทย

๒.๑ การสร้างคำสมาส

๒.๒ การสร้างคำสมาสแบบมีสนธิ

๒.๓ การใช้คำราชาศัพท์

ขอบเขตเนื้อหา

คำสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายความหมายคำสุภาพได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

ใช้คำสุภาพได้ถูกต้อง

ด้านคุณลักษณะ

๑. ใฝ่เรียนรู้

๒. มีวินัย

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

นำคู่มือคำศัพท์ที่เล่นกิจกรรมมาจัดทำสมุดรวบรวมคำสุภาพ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความหมายคำสุภาพได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ใช้คำสุภาพได้ถูกต้อง	- ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- ใบงาน เรื่อง คำสุภาพ - แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ใฝ่เรียนรู้ ๒. มุ่งมั่นในการทำงาน ๓. มีวินัย ๔. อยู่อย่างพอเพียง ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ว่า ถ้านักเรียนต้องการยืมของจากเพื่อนนักเรียนจะมีวิธีการพูดเช่นไร

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเรื่องคำสุภาพ พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น
๒. ครูนำสื่อ Power Point ใบความรู้ เรื่องคำสุภาพให้นักเรียนดู พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๒ กลุ่ม ครูแจกบัตรคำให้กับนักเรียนคนละ ๑ ใบกลุ่มที่ ๑ จะได้ คำสุภาพ และกลุ่มที่ ๒ ได้คำแปล จากนั้นครูอธิบายกติกาการเล่นเกม โดยให้นักเรียนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ นำบัตรคำหาคู่ของตนเองให้เจอ ครูให้เวลา ๒ นาทีในการจับคู่ นักเรียนคนใดจับคู่ได้แล้วให้นั่งลง

๔. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมครูและนักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันเฉลยความถูกต้อง โดยให้นักเรียนอ่านคำสุภาพ และคำแปล ครูและเพื่อน ๆ ที่เหลือร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง คู่ใดถูกต้องครูกล่าวคำชื่นชม ส่วนคู่ที่ไม่ถูกต้อง ครูกล่าวขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ เรื่อง คำสุภาพ

๒. ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คำสุภาพ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง คำสุภาพ

๒. ใบงาน เรื่อง คำสุภาพ

๓. Power Point

๔. บัตรคำ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง คำสุภาพ

หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง คำสุภาพ

รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสุภาพ เดิมเป็นคำที่คิดขึ้นเพื่อเลี่ยงคำหยาบ คำที่ไม่สมควรใช้กราบบังคมทูลพระมหากษัตริย์ ปัจจุบันคำสุภาพ หมายถึง คำที่ไม่หยาบคาย เหมาะสมใช้กับบุคคลทั่วไปหรือตามฐานะของบุคคล

คำสามัญ	คำสุภาพ
อีกา	กาหรือนกกา
อีเล็ง	นางเล็ง
มีดอีโต้	มีดโต้
ซีกลาก	โรคกลาก
ซี้เรื่อน	โรคเรื่อน
ดอกสลิด	ดอกขจร
ปลาช่อน	ปลาหาง
ปลาสลิด	ปลาใบไม้
ไข่เยี่ยวม้า	ไข่สำเภา
กล้วยไข่	กล้วยกระหรือกล้วยเปลือกบาง
ผักบุง	ผักทอดยอด
ควาย	กระบือ
เต่า	จิตรจุล จิตรจุล
ขนมใส่ไส้	ขนมสอดไส้
ดอกผักบุง	ดอกทอดยอด
ดอกผักตบ	ดอกสามหาว
ดอกขี้เหล็ก	ดอกเหล็ก
ต้นทองกวาว	ต้นปาริชาติ ต้นปาริฉัตร
ออกลูก (ใช้กับสัตว์)	ตกลูก
ถั่วอก	ถั่วพาะ
กะปิ	เยื่อเคย
หนู	มุสิกะ
ไส้เดือน	รากดิน
ผักกระเฉด	ผักรุ้นอน
ปลาช่อน	ปลาหาง

ใบงาน เรื่อง คำสุภาพ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง คำสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เติมคำสุภาพให้ถูกต้อง

คำสามัญ	คำสุภาพ
ผักตบ	
ผักบุ้ง	
ปลาช่อน	
ผักกระเฉด	
กล้วยบวชชี	
ไล่เดือน	
ลิง	
ปลาไหล	
หมู	
ปลาสลิด	

เฉลยใบงาน เรื่อง คำสุภาพ
หน่วยที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ เรื่อง คำสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง เติมคำสุภาพให้ถูกต้อง

คำสามัญ	คำสุภาพ
ผักตบ	ผักสามทาว
ผักบุง	ผักทอดยอด
ปลาช่อน	ปลาหาง
ผักกระเฉด	ผักรุ้นอน
กล้วยบวชชี	นารีจำศีล
ไล่เดือน	รากดิน
ลิง	วานร
ปลาไหล	ปลายาว
หมู	สุกร
ปลาสลิด	ปลาใบไม้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงงาน เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงงาน วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงงาน ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องการทำโครงงาน

๑.๑ หลักการสำคัญของการทำโครงงาน

๑.๒ องค์ประกอบของโครงงาน

๑.๓ รูปแบบ ประเภท ของโครงงาน

๑.๔ เทคนิคการสืบค้น รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๒ องค์ประกอบของการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงงาน

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๒. องค์ประกอบของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๒. อธิบายองค์ประกอบในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์องค์ประกอบการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ด้านคุณลักษณะ

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีวินัย
๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

คิดหาหัวข้อหรือประเด็นที่สนใจ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของการเขียน รายงานการศึกษาค้นคว้า ๒. อธิบายองค์ประกอบในการเขียน รายงานการศึกษาค้นคว้าได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์องค์ประกอบการเขียน	- ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้า พร้อมนำเข้าสู่

บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ในส่วนของความหมาย
ขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๒. ครูนำตัวอย่างรายงานการศึกษาค้นคว้ามาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกถึง องค์ประกอบของการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ องค์ประกอบตอนต้น องค์ประกอบเนื้อเรื่อง องค์ประกอบตอนท้าย

๓. ให้นักเรียนช่วยกันบอกองค์ประกอบตอนต้นในการเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า โดยประกอบไปด้วย ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ (สารบัญ ตาราง สารบัญภาพ สารบัญแผนภูมิ) พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาในเรื่องของการเลือกหัวข้อเรื่องหรือประเด็นเพื่อเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า

๕. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ช่วยกันหาหัวข้อหรือประเด็นในการเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า และนำเสนอหัวข้อในชั่วโมงเรียนถัดไป

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ห้องสมุด
๒. อินเทอร์เน็ต
๓. ตัวอย่างรายงานการศึกษาค้นคว้า
๔. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของรายงานการค้นคว้า

การเขียนรายงานการค้นคว้าที่ใช้กันอยู่ในสถานศึกษานั้นมีหลายประเภท หลายลักษณะ ผู้สอนจะเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ระดับการศึกษา และข้อกำหนดในหลักสูตร คำที่ใช้เรียกโดยภาพรวมของรายงานการค้นคว้ามีย่อหลายคำ เช่น รายงานทางวิชาการ รายงานการวิจัย รายงานการค้นคว้าวิจัย บทนิพนธ์ งานนิพนธ์ ผลงานทางวิชาการ ส่วนในภาษาอังกฤษที่พบโดยทั่วไป คือคำว่า paper, report, technical report, term paper และ research paper เป็นต้น

๒. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า คือ การแสวงหาความรู้โดยการศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนทุกวัย ความรู้มีอยู่รอบตัวเรา มิได้มีเพียงในตำรา หรือจากคำบรรยายของครูในห้องเรียนเท่านั้น การแสวงหาความรู้หรือการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต เพราะคนเราจำเป็นต้องเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย การเรียนรู้ช่วยให้เกิดความคิดในหลายด้านเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอันเนื่องมาจากประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสอนให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็น ทำเป็น และฝึกการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะออกไปเป็นพลเมืองที่ดีและจรรยาบรรณสังคม ดังนั้น การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่จุดหมายนี้ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้กว้างขวาง โดยไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

๓. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานทางวิชาการ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

- ๓.๑ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- ๓.๒ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งกว่าที่เรียนในชั้นเรียน
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
- ๓.๔ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ
- ๓.๕ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความรู้ ความคิดอย่างเป็นลำดับ

ขั้นตอนและมีระบบ

๔. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำรายงานทางวิชาการ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ เลือกเรื่องหรือหัวข้อที่จะศึกษา
- ๔.๒ สืบค้นแหล่งสารสนเทศ ค้นหาสารสนเทศ อ่าน และบันทึกอย่างสังเขปได้เพียงพอ
- ๔.๓ วางโครงเรื่องขั้นตอน

- ๔.๔ คัดเลือกแหล่งสารสนเทศ
- ๔.๕ อ่านและจดบันทึก
- ๔.๖ วางโครงเรื่องขั้นสุดท้าย
- ๔.๗ เรียบเรียงรายงานทางวิชาการ
- ๔.๘ จัดทำบรรณานุกรม
- ๔.๙ จัดทำส่วนอื่น ๆ ของรายงานทางวิชาการ
- ๔.๑๐ ตรวจสอบความถูกต้อง
- ๔.๑๑ เข้าเล่มรายงาน

๕. ข้อควรระวังในการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

- ๕.๑ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นักเรียนคัดลอกข้อความจากเว็บไซต์มาโดยไม่เปลี่ยนรูปแบบขนาด และฟอนต์ ทำให้รายงานดูไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
- ๕.๒ ในการพิมพ์รายงานนักเรียนต้องใช้ฟอนต์ที่เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งฉบับ และไม่ควรใช้ตัวอักษร สีอื่นนอกจากสีดำ
- ๕.๓ การทำรายงานนักเรียนส่วนใหญ่จะนำเนื้อหาที่คัดลอกมาจากเว็บไซต์ มาไว้ในรายงาน โดยไม่หาเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุด
- ๕.๔ นักเรียนคัดลอกข้อความจากหนังสือมาทั้งหมด ไม่มีส่วนใด ๆ ที่เป็นความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงที่นักเรียนได้คิดขึ้นมา
- ๕.๕ นักเรียนจะต้องพิมพ์บรรณานุกรมให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์
- ๕.๖ การเรียงบรรณานุกรมให้เรียงตามลำดับตัวอักษร ตามพจนานุกรม ก - ฮ และ A - Z โดยให้เรียงบรรณานุกรมภาษาไทยก่อนภาษาอังกฤษ
- ๕.๗ ควรนำหัวข้อมาให้ครูผู้สอนพิจารณาก่อนว่า หัวข้อที่นักเรียนต้องการทำรายงานเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
- ๕.๘ กระดาษปก ควรเป็นกระดาษที่ไม่มีลวดลายหรือกลิ่นหอม และควรเป็นกระดาษที่เป็นสีอ่อน ไม่ควรใช้สีจัดจ้านเกินไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงงาน เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงงาน วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงงาน ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. องค์ความรู้เรื่องการทำโครงงาน

๑.๑ หลักการสำคัญของการทำโครงงาน

๑.๒ องค์ประกอบของโครงงาน

๑.๓ รูปแบบ ประเภท ของโครงงาน

๑.๔ เทคนิคการสืบค้น รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๒ องค์ประกอบของการเขียนรายงานโครงงาน

๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงงาน

ขอบเขตเนื้อหา

เขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการเขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ด้านคุณลักษณะ

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีวินัย
๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าตามที่ ได้รับอนุมัติ ลงตามเวลาที่กำหนด

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนเค้าโครงการ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า	- แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของรุ่นพี่มาให้นักเรียนดู แล้วสอบถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยทำรายงานการศึกษาค้นคว้าหรือไม่ ถ้าเคยทำนักเรียนคิดว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูร่วมกันสนทนากับนักเรียนถึงขั้นตอนการเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้าจากใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะขั้นวางโครงเรื่องในการเขียน ครูอธิบายให้นักเรียนฟังอย่างเข้าใจ

๒. จากที่มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นหาหัวข้อที่จะใช้ในการเขียน รายงานการศึกษาค้นคว้า นั้น นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มและให้นักเรียนวางแผน เขียนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว่าลงใน กระดาษปรีฟที่ครูแจกให้ตามหัวข้อดังนี้

๒.๑ ชื่อเรื่อง

๒.๒ กำหนดจุดมุ่งหมาย

๒.๓ ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

๒.๔ การรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงข้อมูล

๒.๕ การเขียนรายงานเป็นรูปเล่ม

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการวางแผนเค้าโครงการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าของตน และ ร่วมกันเสนอแนะข้อมูล เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าต่อไป (หัวข้อจะได้ดำเนินการต้องได้รับการอนุมัติจากครูผู้สอนตามเหตุผลและความเหมาะสม)

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๒. มอบหมายให้นักเรียนจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับอนุมัติ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า (ฉบับเดียวกันกับชั่วโมงเรียนที่ผ่านมา)

๒. ตัวอย่างการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

๓. กระดาษปรีฟ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
รายการประเมิน			
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในระหว่างเรียน	ไม่มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	ไม่มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ในบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม และละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นในขณะที่เรียน และตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น แต่เล่นเป็นบางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นในขณะที่เรียน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ
<p>เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป</p> <p>สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน</p> <p>ลงชื่อ..... ผู้สังเกต</p> <p>(.....)</p> <p>...../...../.....</p>	<p>๑๐ - ๑๒ ดีมาก</p> <p>๗- ๙ ดี</p> <p>๔- ๖ พอใช้</p> <p>๑- ๓ ปรับปรุง</p>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง โครงสร้างประโยค
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงงาน เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงงาน วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงงาน ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๓. องค์ความรู้เรื่องลักษณะประโยคของภาษาไทย

๓.๑ ความหมายและความสำคัญของประโยค

ขอบเขตเนื้อหา

๑. โครงสร้างประโยค

๒. องค์ประกอบของประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายโครงสร้างของประโยคได้

๒. อธิบายองค์ประกอบของประโยคได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์โครงสร้างของประโยค

๒. จำแนกองค์ประกอบของประโยค

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

๑. ศึกษาโครงสร้างของประโยค

๒. ฝึกเขียนประโยค

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายโครงสร้างของประโยคได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของประโยคได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์โครงสร้างของประโยค ๒. จำแนกองค์ประกอบของประโยค	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง การ วิเคราะห์ประโยคใน ภาษาไทย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. รู้สัจธรรม	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำ ซึ่งเป็นคำชนิดใดก็ได้ประมาณ ๔- ๖ คำ จากนั้นให้นักเรียนนำคำที่ยกตัวอย่างมาวางเรียงดังนี้ คือ คำนาม คำกริยา คำนาม แล้วร่วมกันสนทนากับนักเรียนพร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ศึกษาความรู้เรื่องประโยค จากใบความรู้เรื่องประโยค ดังนี้

๑.๑ ลักษณะประโยคในภาษาไทย

๑.๒ โครงสร้างประโยค

๒. ครูสุ่มนักเรียนออกมาตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะของโครงสร้างประโยค และองค์ประกอบของประโยค

๓. ครูยกตัวอย่างประโยคบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าประโยคข้างต้นสามารถแยกโครงสร้างได้อย่างไร และแยกองค์ประกอบได้อย่างไร

๔. ให้นักเรียนทำใบงานเรื่องการวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย เสร็จแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง
ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โครงสร้างของประโยคในภาษาไทย และ องค์ประกอบของประโยค
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยค
๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย
๓. ตัวอย่างคำ
๔. ตัวอย่างประโยค

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ประโยค

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ เรื่อง โครงสร้างประโยค
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของประโยค

ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือหลายคำเรียงต่อกัน กรณีที่เป็นคำหลายคำเรียงต่อกัน ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ว่าเกิดอะไรขึ้น หรือมีสภาพเป็นอย่างไร โดยทั่วไป ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลีกับกริยาวลี** ประโยคอาจมีเพียงกริยาวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้

ข้อความต่อไปนี้ไม่เป็นประโยค เพราะมีแต่ นามวลี ไม่ปกริยาวลี

- ท่านผู้เป็นเกียรติทั้งหลาย
- พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมที่เพิ่งตั้งครรรค์

ข้อความต่อไปนี้ เป็นประโยค เพราะประกอบด้วยกริยาวลีเพียงลำพัง หรือ ประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี

- กรุณาลุกขึ้น
- อวยายอมแพ้เป็นอันขาด
- ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายกรุณาลุกขึ้น
- พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน อวยายอมแพ้เป็นอันขาด
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมที่เพิ่งตั้งครรรค์รู้สึกพะอืดพะอมมาตั้งแต่เช้าแล้ว

๒. ส่วนประกอบของประโยค

โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** ทำหน้าที่ **ประธาน** กับ **กริยาวลี** ทำหน้าที่ **ภาคแสดง** ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นามวลี	กริยาวลี
ภาคประธาน	ภาคแสดง
-	เหนื่อย
พ่อ	เหนื่อย
พ่อของผม	เหนื่อยมาก
พ่อของผม	เหนื่อยจนบอกไม่ถูก
เพื่อน	เป็นคนอดทน
เพื่อน ๒-๓ คนของฉัน	เป็นคนอดทนมากที่สุด
เพื่อน ๒-๓ คนที่ฉันรู้จักมาตั้งแต่สมัยเรียน	เป็นคนอดทนจนใคร ๆ ต่างพากันยอมรับ

นามวลี	กริยาวลี
ประธาน	ภาคแสดง
คนไทย	ควรมีวินัย
คนไทยรุ่นใหม่	ควรมีวินัยในการใช้จ่าย
คนไทยรุ่นใหม่ในทศวรรษนี้	ควรมีวินัยในการใช้จ่ายเงินทองที่หามาได้

ประธาน คือ นามวลีซึ่งอาจเป็นคำนามคำเดียวหรือคำนามกับส่วนขยาย มีความสัมพันธ์กับภาคแสดง ในด้านวากยสัมพันธ์และความหมายในฐานะที่เป็นผู้แสดงกริยาอาการ ผู้แสดงสภาพ หรือเจ้าของคุณสมบัติ ส่วนภาคแสดง คือ กริยาวลีที่แสดงกริยาอาการ สภาพ หรือคุณสมบัติของประธาน **ภาคแสดงจะต้องมีคำกริยาอยู่ด้วยเสมอ** และอาจมีหน่วยกรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยขยายด้วยก็ได้

ในการสื่อสารจริง ประธาน บางส่วนของประธาน หรือบางส่วนของภาคแสดงอาจไม่ปรากฏก็ได้ หากมีบริบทหรือสถานการณ์ที่ช่วยให้เข้าใจประโยคนั้นเพียงพออยู่แล้ว เช่น

ประโยค **ทิวจิ้ง เจ็บนะ** แม้จะไม่ปรากฏประธาน ก็เข้าใจได้ว่าประธานของประโยคคือผู้พูดประโยค

ประโยค **อย่าส่งเสียงดัง ไปอาบน้ำเสียก่อน** ไม่ปรากฏประธานเช่นกัน แต่ก็เข้าใจได้ว่าประธาน ของประโยคคือผู้ฟังประโยคดังกล่าว

ส่วนประโยค **ฉันยอมจ่ายไปเยอะ กว่างานนี้จะเสร็จ** แม้ไม่ปรากฏกรรมแต่ก็สามารถคาดเดาจากบริบทได้ว่า กรรม ก็คือ เงิน

โดยทั่วไปประโยคในภาษาไทยจะมีประธานอยู่หน้าภาคแสดง แต่ในกรณีที่ต้องการเน้นกรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ กริยา วิเศษณ์วลี หรือบุพบทวลี ก็อาจย้ายกรรม หน่วยเติมเต็ม หน่วยเสริมความ กริยา วิเศษณ์วลี หรือบุพบทวลีมาไว้หน้าประธาน

ตัวอย่าง**ประโยคที่ย้ายกรรม** มาไว้หน้าประธาน

เสื้อสีฟ้าตัวนั้น ฉันซื้อมาจากสยาม

กุหลาบสีแดงในแจกันบนโต๊ะ ใครซื้อมา

สมุดบันทึกของสมศักดิ์ ครูชมว่าเรียบร้อยดี

ตัวอย่าง**ประโยคที่ย้ายหน่วยเติมเต็ม**มาไว้หน้าประโยค

เจ้าสาวของทายาทเศรษฐี ใครล่ะจะไม่อยากเป็น

คุณปู่ของเขา ฉันว่าหน้าเขาไม่คล้ายนะ

พ่อต่างหาก ไม่ใช่แม่ ฉันว่าหน้าตาเขาเหมือนกัน

ตัวอย่าง**ประโยคที่ย้ายหน่วยเสริมความ**มาไว้หน้าประธาน

โรงเรียน ตอนเด็ก ๆ ฉันไม่อยากไปหรอก

บ้าน ผมกลับตรงเวลาทุกครั้ง

เมืองนอกเมืองนา ฉันไม่เคยไปอยู่หรอก

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายหน่วยกริยามาไว้หน้าประธาน

โตเร็วนะ ต้นไม้พวกนี้

อร่อยมาก ขนมเมืองเพชรที่คุณซื้อมา

เก่งจริง ๆ ลูกศิษย์ของครู

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายวิเศษณ์วลีมาไว้หน้าประธาน

วันพุธนี้ ตาลกับเตยจะเดินทางไปเชียงใหม่

บ่อยเหลือเกิน คนเมาขับรถชนกัน

ในปัจจุบันนี้ คนนิยมใช้ยาสมุนไพรกันมากขึ้น

ตัวอย่างประโยคที่ย้ายบุพบทวลีมาไว้หน้าประธาน

บนโต๊ะ ฉันทวางหนังสือเล่มใหญ่ไว้ให้คุณ

ในเมืองไทย ต่างชาติเข้ามาเที่ยวกันมาก

ใต้ถุนบ้าน พวกแม่บ้านนั่งทอดผ้ากันอย่างสบาย

ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ เรื่อง โครงสร้างประโยค
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
		ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑.	ฝนตก						
๒.	พ่อเป็นตำรวจ						
๓.	สุนัขกัดไก่						
๔.	ฉันอ่านหนังสือวรรณคดี						
๕.	สาวโรงงานติดตั้งสายโทรศัพท์						
๖.	เขาลดต่ำกว่าฉัน						
๗.	ชาวบ้านหลายคนเฝ้ารอปลา						
๘.	งูเขียวกินตุ๊กแก						
๙.	แม่ครัวปรุงอาหารอร่อย						
๑๐.	ใครมาหาฉัน						
๑๑.	นายกรัฐมนตรีจับมือหญิงชรา						
๑๒.	พ่อไปตลาดสดท้ายหมู่บ้าน						
๑๓.	พีกระโดดสูงมาก						
๑๔.	สุนัขชนปุ๋ยแทะกระดูก						
๑๕.	นกบินเร็วมาก						

เฉลยใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคในภาษาไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ เรื่อง โครงสร้างประโยค
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
		ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑.	ฝนตก	ฝน	-	ตก	-	-	-
๒.	พ่อเป็นตำรวจ	พ่อ	-	เป็น	-	ตำรวจ	-
๓.	สุนัขกัดไก่	สุนัข	-	กัด	-	ไก่	-
๔.	ฉันอ่านหนังสือวรรณคดี	ฉัน	-	อ่าน	-	หนังสือ	วรรณคดี
๕.	สาวโรงงานติดตั้งสายโทรศัพท์	สาว	โรงงาน	ติดตั้ง	-	สาย	-
๖.	เขาฉลาดกว่าฉัน	เขา	-	ฉลาด	กว่า	ฉัน	-
๗.	ชาวบ้านหลายคนเผื่อรอปลา	ชาวบ้าน	หลายคน	เผื่อรอ	-	ปลา	-
๘.	งูเขี้ยวกินตุ๊กแก	งู	เขี้ยว	กิน	-	ตุ๊กแก	-
๙.	แม่ครัวปรุงอาหารอร่อย	ร้านอาหาร	-	ปรุง	-	แกง	อร่อย
๑๐.	ใครมาหาฉัน	ใคร	-	มาหา	-	ฉัน	-
๑๑.	นายกรัฐมนตรีจับมือหญิงชรา	นายก	-	จับ	-	มือ	ยายแก่
๑๒.	พ่อไปตลาดสดท้ายหมู่บ้าน	พ่อ	-	ไป	-	ตลาดสด	ท้ายหมู่บ้าน
๑๓.	พีกระโดดสูงมาก	พ่อ	-	กระโดด	สูงมาก	-	-
๑๔.	สุนัขขนปุยแทะกระดูก	สุนัข	ขนปุย	แทะ	-	กระดูก	-
๑๕.	นกบินเร็วมาก	นก	-	บิน	เร็วมาก	-	-

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ประโยคสามัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราว เขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงการ เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงการ ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๓. องค์ความรู้เรื่องลักษณะประโยคของภาษาไทย

๓.๒ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแต่ละประเภท

๓.๒.๑ ประโยคสามัญ

๓.๒.๒ ประโยครวม

๓.๒.๓ ประโยคซ้อน

ขอบเขตเนื้อหา

ประโยคความเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายลักษณะประโยคความเดียวได้

๒. อธิบายประเภทของประโยคความเดียวได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ลักษณะประโยคความเดียวได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

รวบรวมประโยคความเดียวที่มีเพียงแค่ ประธาน กริยา กรรม

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความเดียวได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยคความเดียวได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยคความเดียวได้	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. ซื่อสัตย์	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูเขียนตัวอย่างประโยคลงบนกระดานแล้วสอบถามนักเรียนว่า ลักษณะของประโยคที่นักเรียนเห็นเป็นอย่างไร และรู้สึกร้อยอย่างไรกับประโยคนั้น ๆ พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความเดียว แล้วร่วมกันสนทนาถึงความหมาย ลักษณะของประโยคความเดียว

๒. ครูนำตัวอย่างแถบประโยคมาติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าประโยคแต่ละประโยคต้องการสื่อถึงอะไร หรือต้องการแสดงอะไร พร้อมครูอธิบายประเภทของประโยคความเดียวให้นักเรียนฟัง

๓. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคความเดียวตามประเภทของประโยคให้ถูกต้องและให้มากที่สุดลงในกระดาษปฐพีภายในเวลาที่กำหนด

๔. เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง ประโยคความเดียว ในส่วนของ
ลักษณะและโครงสร้างประโยค

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความเดียว
- ๒. ตัวอย่างประโยค
- ๓. แดบประโยค
- ๔. กระดาษปฐพี

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ประโยคสามัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ เรื่อง ประโยคสามัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคความเดียว หรือ **เอกรรณประโยค** คือประโยคที่มีใจความเพียงใจความเดียว หรือประโยคที่มีประธานและมีกริยาตัวเดียว มีเนื้อความบริบูรณ์ และความนั้นแจ้งชัดว่า ใคร ทำอะไร แก่ใคร หรือ เกิดอะไรขึ้น มีสภาพเป็นอย่างไร ส่วนสำคัญของประโยค คือ ผู้ทำ และกริยาที่ทำ

การจำแนกประโยคความเดียว โดยจำแนกตามเจตนาของผู้ส่งสาร แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. ประโยคบอกเล่า ซึ่งเป็นประโยคบอกให้รู้หรือแจ้งให้ทราบ เช่น

- ความรู้เป็นทรัพย์อันประเสริฐ
- คุณครูให้การบ้านนักเรียน

๒. ประโยคปฏิเสธ เป็นประโยคที่บอกความปฏิเสธ ประโยคนี้จะมีคำว่า “ไม่ มิใช่ มิได้ ไม่ได้” ในประโยค เช่น

- เด็ก ๆ ไม่ควรนอนดึก
- นักท่องเที่ยวไม่ชอบเดินไกล ๆ

๓. ประโยคคำถาม เป็นประโยคที่ต้องการคำตอบ มี ๒ ลักษณะ คือ

๓.๑ ประโยคคำถามที่มักต้องการคำตอบเป็นคำอธิบาย มักใช้คำว่า “ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร” เช่น

- ใครเป็นผู้ค้นพบเรื่องแรงโน้มถ่วงของโลก
- ตึกที่สูงที่สุดอยู่ที่ไหน
- หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสาระในด้านใด

๓.๒ ประโยคที่มีใจความเป็นคำถาม โดยมีคำว่า “หรือ หรือไม่ ใช่หรือไม่” ประโยคนี้ต้องการ คำตอบเพียง “รับ” หรือ “ปฏิเสธ” เท่านั้น เช่น

- นักเรียนเข้าใจคำพูดครูหรือไม่
- เขาจะไปบางแสนกับเราหรือไม่
- เธอตม่น้ำเพียงพอแล้วหรือ

๔. ประโยคคำสั่งและขอร้อง ประโยคชนิดนี้ถ้าเป็นประโยคคำสั่งมักขึ้นต้นด้วยคำกริยา และ ประโยคขอร้องมักขึ้นต้นด้วย “โปรด กรุณา” เช่น

- อย่าทำเสียงดังนะ
- โปรดถอดรองเท้าไว้ข้างนอก
- ขึ้นรถมาให้หมดทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ประโยคความรวม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

ใช้ภาษาในการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการเลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง รวมทั้งเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๓. องค์ความรู้เรื่องลักษณะประโยคของภาษาไทย

๓.๒ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแต่ละประเภท

๓.๒.๑ ประโยคสามัญ

๓.๒.๒ ประโยครวม

๓.๒.๓ ประโยคซ้อน

ขอบเขตเนื้อหา

ประโยคความเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายลักษณะประโยคความเดียวได้

๒. อธิบายประเภทของประโยคความเดียวได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ลักษณะประโยคความเดียวได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาประโยคความรวมจากสื่อ การเรียนรู้อื่น ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความ เดียวได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยค ความเดียวได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ลักษณะประโยคความรวม ได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง การ วิเคราะห์ประโยคความ รวม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. ซื่อสัตย์	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างประโยคความเดียว ๑ ประโยค ประโยคความรวม ๑ ประโยค แล้วสอบถามนักเรียนว่า
ประโยคที่เห็นนั้นมีลักษณะอย่างไรและแตกต่างกัน อย่างไร พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูยกตัวอย่างประโยค ๒ ประโยคบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันสังเกตรูปประโยค จากนั้นครู
ให้นักเรียนรวมประโยคทั้ง ๒ ประโยคให้เป็นประโยคเดียวกัน และบอกด้วยว่าใช้หลักการใดในการรวม
ประโยค

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความรวม

๓. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายและประเภทของประโยคความรวมว่ามีอะไรบ้าง รวมถึง
ให้ช่วยกันยกตัวอย่างประโยคความรวมแต่ละประเภท พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

๔. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ประโยคความรวม เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วครูและนักเรียนร่วมกัน
เฉลย พร้อมส่งครูตรวจทานอีกครั้ง

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึง ความหมายและลักษณะของ
ประโยชน์ความร่วมมือ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยชน์ความร่วมมือ
- ๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยชน์ความร่วมมือ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความรวม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ เรื่อง ประโยคความรวม
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

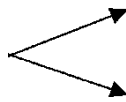
ประโยครวม

ประโยครวม คือ ประโยคย่อยตั้งแต่ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมเข้าเป็นประโยคเดียวกัน โดยมี**คำสันธาน** เป็นตัวเชื่อม ได้แก่คำว่า และ และก็ แต่ ทว่า แต่ทว่า หรือ ทำหน้าที่เชื่อมประโยคย่อยที่นำมารวมกัน เมื่อนำประโยคมาแยกจะได้ประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ ๒ ประโยคขึ้นไป ใช้สื่อความได้อย่างอิสระ

ตัวอย่างประโยครวม

พี่แก้วจะนำเงินไปฝากธนาคาร**แต่**ทำเงินหายเสียก่อน

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

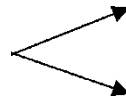

พี่แก้วจะนำเงินไปฝากธนาคาร

พี่แก้วทำเงินหายเสียก่อน

สุรชัยเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์**แต่**สุวคนธ์เรียนคณะอักษรศาสตร์

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

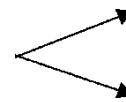

สุรชัยเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์

สุวคนธ์เรียนคณะอักษรศาสตร์

วีรภาออกแบบ**และ**ตัดเย็บเสื้อผ้าเอง

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

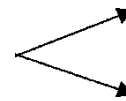

วีรภาออกแบบเสื้อผ้าเอง

วีรภาตัดเย็บเสื้อผ้าเอง

พ่อจะไปเชียงใหม่**และ**แม่ก็จะไปด้วย

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

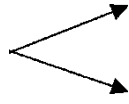

พ่อจะไปเชียงใหม่

แม่ก็จะไปเชียงใหม่ด้วย

นภาจะไปเที่ยวอเมริกาหรือยุโรป

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

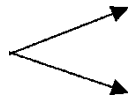

นภาจะไปเที่ยวอเมริกา

นภาจะไปเที่ยวยุโรป

เธอจะให้ฉันไปพบหรือจะมาพบฉัน

สามารถแยกประโยคได้ดังนี้

เธอจะให้ฉันไปพบ

เธอจะมาพบฉัน

ประโยครวมที่มีประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความเป็นคนหรือสิ่งเดียวกัน มักละประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความในประโยคย่อยประโยคใดประโยคหนึ่ง เช่น

พรทิพย์ชอบลำไยแต่ไม่ชอบทุเรียน

(ละประธานในประโยคย่อยที่ ๒)

ผมชอบแมวแต่คุณไม่ชอบนี้

(ละกรรมในประโยคย่อยที่ ๒)

เขาเคยเป็นนักร้องหรือไม่เคยเป็นกันแน่

(ละหน่วยเติมเต็มในประโยคย่อยที่ ๒)

ฉันเคยอ่านเรื่องเมืองอุทองแต่ฉันไม่เคยไปเลย

(ละหน่วยเสริมความในประโยคย่อยที่ ๒)

คุณจะนั่งรถ ลงเรือ หรือจะขึ้นเครื่องบินไป

(ละประธานในประโยคย่อยที่ ๒ และ ๓)

ใบงาน เรื่อง ประโยคความรวม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ เรื่อง ประโยคความรวม
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่งประโยครวมและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของประโยครวมให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยครวม	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคที่ ๑	ประโยคที่ ๒	
๑.	แม่ชอบกินข้าวแต่พ่อชอบกินขนมปัง			
๒.	ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วจึงล้มตัวลงนอน			
๓.	แม่นั่งป้อนข้าวน้อง			
๔.	พ่อและแม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่			
๕.	เขาเป็นคนดีทุกคนจึงสงสารเขา			
๖.	ฉันล้างข้าวผัดแต่เธอกลับส่งถ้วยเดียวรวดหน้า			
๗.	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่แต่ใช้ไม่เป็น			
๘.	พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์			
๙.	น้องทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อม ๆ กัน			
๑๐.	แม่เป็นคนจุกจิกแต่พ่ออยู่กับแม่ได้			

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงาน เรื่อง ประโยคความรวม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ เรื่อง ประโยคความรวม
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนแต่งประโยคความรวมและวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างของประโยคความรวมให้ถูกต้อง

ข้อ	ประโยคความรวม	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคที่ ๑	ประโยคที่ ๒	
๑.	แม่ชอบกินข้าวแต่พ่อชอบกินขนมปัง	แม่ชอบกินข้าว	พ่อชอบกินขนมปัง	แต่
๒.	ฉันทำการบ้านเสร็จแล้วจึงล้มตัวลงนอน	ฉันทำการบ้านเสร็จ	ฉันล้มตัวลงนอน	จึง
๓.	แม่นั่งป้อนข้าวน้อง	แม่นั่ง	แม่ป้อนข้าวน้อง	-
๔.	พ่อและแม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่	พ่อไปสัมมนาที่เชียงใหม่	แม่ไปสัมมนาที่เชียงใหม่	และ
๕.	เขาเป็นคนดีทุกคนจึงสงสารเขา	เขาเป็นคนดี	ทุกคนสงสารเขา	จึง
๖.	ฉันสั่งข้าวผัดแต่เธอกลับสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า	ฉันสั่งข้าวผัด	เธอสั่งก๋วยเตี๋ยวราดหน้า	แต่
๗.	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่แต่ใช้ไม่เป็น	คุณอรซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่	คุณอรใช้ (คอมพิวเตอร์) ไม่เป็น	แต่
๘.	พ่อและแม่ไปตลาดโดยรถยนต์	พ่อไปตลาดโดยรถยนต์	แม่ไปตลาดโดยรถยนต์	และ
๙.	น้องทำการบ้านและฟังเพลงไปพร้อม ๆ กัน	น้องทำการบ้าน	น้องฟังเพลง	และ
๑๐.	แม่เป็นคนจุกจิกแต่พ่ออยู่กับแม่ได้	แม่เป็นคนจุกจิก	พ่ออยู่กับแม่ได้	แต่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ประโยคความซ้อน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยคกรรม ประโยคซ้อน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

ใช้ภาษาในการนำเสนอได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการเลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา เพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง รวมทั้งเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๓. องค์ความรู้เรื่องลักษณะประโยคของภาษาไทย

๓.๒ การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแต่ละประเภท

๓.๒.๑ ประโยคสามัญ

๓.๒.๒ ประโยคกรรม

๓.๒.๓ ประโยคซ้อน

ขอบเขตเนื้อหา

ประโยคความซ้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายลักษณะประโยคความซ้อนได้

๒. อธิบายประเภทของประโยคความซ้อนได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ลักษณะประโยคความซ้อนได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ภาระชิ้นงาน

ค้นหาประโยคความซ้อนในงานเขียนประเภทต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายลักษณะประโยคความซ้อนได้ ๒. อธิบายประเภทของประโยคความซ้อนได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการวิเคราะห์ลักษณะประโยคความซ้อนได้	- กระบวนการคิดวิเคราะห์ - ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความซ้อน	ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่านเกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างแถบข้อความติดบนกระดานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ๒ ข้อความ (ประโยคความรวมกับประโยคความซ้อน) มีข้อแตกต่างกันอย่างไร ครูอธิบายข้อแตกต่างพร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน แล้วร่วมกันอภิปรายพร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงประเภทของประโยคความซ้อน ได้แก่
 - ๒.๑ คุณานุกรประโยค
 - ๒.๒ นามานุกรประโยค
 - ๒.๓ วิเศษนุกรประโยค

พร้อมวิเคราะห์ตัวอย่างประโยคอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

๓. นักเรียนจับคู่ทำใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความซ้อน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม แล้วร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน
๒. ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์ประโยคความซ้อน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ประโยคความซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ เรื่อง ประโยคความซ้อน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประโยคซ้อน

ประโยคซ้อน คือ ประโยคที่ประกอบด้วยประโยคหลักกับประโยคย่อย

ประโยคหลัก หรือ मुख्यประโยค คือ ประโยคเป็นใจความสำคัญที่ต้องการสื่อสาร

ประโยคย่อย หรืออนุประโยค คือ ประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความประโยคหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนุประโยค ทำหน้าที่ได้อย่างนามวลี คือ เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือขยายส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค หรือทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลี คือทำหน้าที่ขยายกริยาวลี

๑. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นประธาน เช่น

- **ที่คุณพูด**ไม่เป็นความจริง

“**ที่คุณพูด**” เป็นอนุประโยคทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคหลัก

๒. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่กรรม เช่น

- เราต้องบอกนภาว่า**ประเสริฐจะไปงานคืนนี้ด้วย**

“**ประเสริฐจะไปงานคืนนี้ด้วย**” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา บอก ซึ่งเป็นกริยาหลักของประโยค

๓. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่เป็นหน่วยเติมเต็ม เช่น

- สมทรงดีใจ**ที่สอบชิงทุนรัฐบาลได้**

“**ที่สอบชิงทุนรัฐบาลได้**” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่เป็นหน่วยเติมเต็มของกริยา ดีใจ ซึ่งเป็นกริยาหลักของประโยค

๔. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น

- คน**ที่ไม่มั่นใจตนเอง**มักขอสอบถามความเห็นจากคนรอบข้าง

“**ที่ไม่มั่นใจตนเอง**” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่ขยายคำนาม คน ซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนหลัก ของนามวลีซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานของประโยคหลัก

๕. ตัวอย่างประโยคซ้อนที่มีอนุประโยคทำหน้าที่ขยายกริยา เช่น

- เขา**ทำงานหนักจนล้มป่วย**

“**จนล้มป่วย**” เป็นอนุประโยค ทำหน้าที่ขยายกริยา ทำงานหนักซึ่งเป็นกริยาของประโยคหลัก

อนุประโยค

อนุประโยคแบ่งได้เป็น ๓ ชนิด คือ **นามานุประโยค** **คุณานุประโยค** และ **วิเศษณานุประโยค**
ประโยคซ้อนจึงแบ่งตามอนุประโยคได้เป็น ๓ ชนิดคือ ประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค ประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค และประโยคซ้อนที่มีวิเศษณานุประโยค

ประโยคซ้อนที่มีนามาบุประโยค

นามาบุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่เหมือนนามวลี กล่าวคือ อาจทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม หน่วยเติมเต็ม หรือหน่วยเสริมความ นามานุประโยคจะมีคำเชื่อมนามานุประโยคได้แก่ **ที่** **ที่ว่า** **ว่า** **ให้** **นำหน้า** เช่น

- **ที่เขาเล่ามานั้น** ถูกต้องแน่นอน
“**ที่เขาเล่ามานั้น**” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่ประธานของกริยาสี ถูกต้องแน่นอน
- **พรลักษมิไม่ชอบให้ใครมาว่าครูของเธอ**
“**ให้ใครมาว่าครูของเธอ**” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่กรรมของกริยาสี ไม่ชอบ
- **ครูดีใจที่นักเรียนของครูสอบผ่านหมดทุกคน**
“**ที่นักเรียนของครูสอบผ่านหมดทุกคน**” เป็นนามาบุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความของกริยา ดีใจ
- **ฉันหัวเราะที่เขาทำตลก**
“**ที่เขาทำตลก**” เป็นนามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความของกริยา หัวเราะ
- **เขาได้ยินมาว่าปีนี้น้ำจะมามาก**
“**ว่าปีนี้น้ำจะมามาก**” เป็นนามาบุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเสริมความของกริยา ได้ยิน
- **เลขานุการคนใหม่เป็นที่โปรดปรานของเจ้านาย**
“**ที่โปรดปรานของเจ้านาย**” เป็น นามานุประโยค ทำหน้าที่หน่วยเติมเต็มของกริยา เป็น

ประโยคซ้อนที่มีคุณาบุประโยค

คุณาบุประโยค คือ อนุประโยคทำหน้าที่ขยายนามที่นำมาข้างหน้า อนุประโยคชนิดนี้มีคำเชื่อมคุณาบุประโยค **ที่** **ที่ัง** **อัน** และคำเชื่อมคุณาบุประโยคนั้นเป็นประธานของประโยคด้วย เช่น

- **สุมาลีซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม.๒** ได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่นในปีนั้น
“**ซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม.๒**” เป็นคุณาบุประโยคขยายคำนาม **สุมาลี**
- **เสื้อที่พี่พัชนีสวมอยู่** สวยมาก
“**ที่พี่พัชนีสวมอยู่**” เป็นคุณาบุประโยคขยายคำนาม **เสื้อ**
- ผลของการกระทำ**อันชั่วร้ายของผู้ร้าย** ย่อมตกแก่ส่วนรวม
“**อันชั่วร้ายของผู้ร้าย**” เป็นคุณาบุประโยคขยายกลุ่มคำนาม **ผลของการกระทำ**
- **ชุดาซื้อเสื้อที่ทำตัวนั้นจากเด็กที่อยู่ข้างบ้าน**
“**ที่อยู่ข้างบ้าน**” เป็นคุณาบุประโยคขยายคำนาม **เด็ก**

ประโยคซ้อนที่มีวิเศษนามาบุประโยค

วิเศษนามาบุประโยค คือ อนุประโยคที่ทำหน้าที่อย่างวิเศษณ์วลี คือ ขยายกริยาสี เช่น

- เขาทำงานหามรุ่งหามค่ำ**ซึ่งไม่ดีกับสุขภาพเลย**

“ซึ่งไม่ดีกับสุขภาพเลย” เป็นวิเศษณษบุประโยชน์ขยายกริยาวลี ทำงานหามรุ่งหามค่ำ วิเศษณษบุประโยชน์อาจอยู่หน้าหรือหลังประโยคหลักก็ได้ เช่น

- **เพราะ**ฝนตกหนักติดต่อกันมาหลายวัน ดินอ่อน ๆ เขิงเขาจึงถล่มลงมา
- ดินอ่อน ๆ เขิงเขาถล่มลงมา **เพราะ**ฝนตกหนักติดต่อกันมาหลายวัน
- **เมื่อ**เขาทุจริต เราก็คงต้องให้เขาออก
- เราคงต้องให้เขาออก **เมื่อ**เขาทุจริต

ใบงาน เรื่อง ประโยคความซ้อน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ เรื่อง ประโยคความซ้อน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคความซ้อน พร้อมทั้งระบุลักษณะของประโยคย่อย

ข้อ	ประโยคซ้อน	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	
๑.	คนงานหลักเมื่อหัวหน้างานไม่อยู่	คนงานหลัก	หัวหน้างานไม่อยู่ <i>วิเศษณานุประโยค</i>	เมื่อ
๒.	บอย ปกรณ์แสดงบทพระเอกได้ ถูกใจคนดูมาก			
๓.	เธอไม่อยู่บ้านเมื่อไฟดับ			
๔.	นักเรียนที่ไม่เคารพครูเป็นเด็ก ไม่ดี			
๕.	ผมเป็นคนดีเพราะพ่อสอนผม			
๖.	เขากลับบ้านตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลา เลิกงาน			
๗.	ครูสอนว่าลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู			
๘.	เขาบอกให้ฉันเดินไปข้างหน้า			
๙.	คนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอจะ มีสุขภาพดี			
๑๐.	สุนัขถูกลงโทษไม่ให้กินอาหาร			

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงาน เรื่อง ประโยคความซ้อน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ เรื่อง ประโยคความซ้อน
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง: ให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคความซ้อน พร้อมทั้งระบุลักษณะของประโยคย่อย

ข้อ	ประโยคซ้อน	ประโยคสามัญ		คำเชื่อม (สันธาน)
		ประโยคหลัก	ประโยคย่อย	
๑.	คนงานหลับเมื่อหัวหน้างานไม่อยู่	คนงานหลับ	หัวหน้างานไม่อยู่ <i>วิเศษณานุประโยค</i>	เมื่อ
๒.	บอย ปกรณ์แสดงบทพระเอกได้ถูกใจคนดูมาก	บอย ปกรณ์ถูกใจคนดู	บอย ปกรณ์แสดงบทพระเอก <i>นามานุประโยค</i>	-
๓.	เธอไม่อยู่บ้านเมื่อไฟดับ	เธอไม่อยู่บ้าน	บ้านไฟดับ <i>วิเศษณานุประโยค</i>	เมื่อ
๔.	นักเรียนที่ไม่เคารพครูเป็นเด็กไม่ดี	นักเรียนไม่เคารพครู	นักเรียนเป็นเด็กไม่ดี <i>คุณานุประโยค</i>	ที่
๕.	ผมเป็นคนดีเพราะพ่อสอนผม	ผมเป็นคนดี	พ่อสอนผม <i>คุณานุประโยค</i>	เพราะ
๖.	เขากลับบ้านตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลาเลิกงาน	เขากลับบ้าน	ตั้งแต่ยังไม่ถึงเวลาเลิกงาน <i>วิเศษณานุประโยค</i>	ตั้งแต่
๗.	ครูสอนว่าลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู	ครูสอน	ลูกที่ดีควรรู้จักกตัญญู <i>นามานุประโยค</i>	ว่า
๘.	เขาบอกให้ฉันเดินไปข้างหน้า	เขาบอก	ฉันเดินไปข้างหน้า <i>นามานุประโยค</i>	ให้
๙.	คนที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอจะมีสุขภาพดี	คนออกกำลังกาย สม่ำเสมอ	คนมีสุขภาพดี <i>คุณานุประโยค</i>	ที่
๑๐.	สุนัขถูกลงโทษไม่ให้กินอาหาร	สุนัขถูกลงโทษ	ไม่ให้สุนัขกินอาหาร <i>วิเศษณานุประโยค</i>	-

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

พุดนำเสนอ รายงานโครงการอย่างสร้างสรรค์และมีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาในการนำเสนอได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการเลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา เพื่อให้สามารถ สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง รวมทั้งเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๔ องค์ความรู้เรื่องการพูดรายงานต่อที่ประชุมชน

๔.๑ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

๔.๒ เทคนิคการพูดต่อหน้าประชุมชน

๔.๓ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ขอบเขตเนื้อหา

การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้า

๑. ความหมายของการพูดรายงาน

๒. หลักการพูดรายงาน

๓. รูปแบบของการพูดรายงาน

๔. มารยาทในการพูดรายงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการพูดรายงานได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. กระบวนการสื่อสาร

๑.๒ การพูดต่อหน้าประชุมชน

๑.๒.๑ พูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้

๑.๒.๒ การพุดวิจารย์ แสดงความคิดเห็น

๒. กระบวนการกลุ่ม

๒.๑ กระบวนการสืบค้น

๒.๒ กระบวนการแก้ปัญหา

๓. กระบวนการคิด

๓.๑ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

๓.๒ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

การพุดนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการพุดรายงานได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พุดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้	พุดรายงานจาก การศึกษาค้นคว้า	แบบประเมินการพุด	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพุด	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า “ถ้านักเรียนต้องพูดรายงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนจะต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง และมีวิธีการพูดอย่างไร”

ขั้นสอน

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อ่าน ศึกษา ทำความเข้าใจ เรื่องการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากใบความรู้ ซึ่งประกอบด้วยสาระ ดังนี้

๑.๑ ความหมายของการพูดรายงาน

๑.๒ หลักการพูดรายงาน

๑.๓ รูปแบบของการพูดรายงาน

๑.๔ มารยาทในการพูดรายงาน

๒. ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน ๔ คู่ ให้ช่วยกันสรุปความรู้จากใบความรู้หน้าชั้นเรียน พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๓. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมที่เคยทำรายงานการศึกษาค้นคว้าร่วมกันสนทนาถึงวิธีการนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลาในการนำเสนอกลุ่มละ ๗ นาที

๔. ครูจับสลากหมายเลขกลุ่มของนักเรียนออกมานำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นจากการศึกษาค้นคว้า

๒. สลากหมายเลข

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การพูดรายงานเป็นการพูดที่ใช้กันแพร่หลายในชีวิตประจำวัน เช่น การพูดรายงานในชั้นเรียนของนักเรียน การพูดรายงานในชั้นเรียนของนักศึกษา รายงานของสมาคม คณะกรรมการ สถาบันธุรกิจ เป็นต้น ดังนั้น เราจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับการพูดรายงานในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

การพูดรายงาน หมายถึง การนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าทดลองหรือผลจากการปฏิบัติกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ให้ผู้อื่นทราบเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

องค์ประกอบของการพูดรายงาน

การพูดรายงานควรพูดไปตามลำดับ และประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ต่อไปนี้

๑. บทนำ เป็นส่วนที่เกริ่นนำ บอกถึงความเป็นมาของเรื่องที่พูดรายงานว่าเป็นอย่างไร พร้อมทั้งบอกจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร มีความสำคัญอย่างไรบ้าง เกี่ยวข้องกับผู้ฟังอย่างไร

๒. เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ขั้นตอน แนวคิด ประเด็นต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ฟังรับรู้และนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

๓. สรุป เป็นการสรุปผลให้สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย และอาจจะฝากข้อคิดหรือเสนอแนะให้ผู้ฟังได้เข้าใจเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

หลักการพูดรายงาน

๑. เวลาที่จะพูดเมื่อรู้ล่วงหน้าว่าจะพูดเมื่อไหร่ เวลาใด ใช้เวลาเท่าไร ระยะเวลาให้เหมาะสม จบลงในเวลาที่กำหนด อย่าพูดยืดเยื้อเกินไป

๒. การเตรียมตัวเรื่องที่จะพูด ต้องแจ้งจุดมุ่งหมายของรายงาน จุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้ฟังรับรู้ มีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ข้อมูลสถิติอ้างอิงและอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ให้พอเหมาะกับเรื่อง ที่จะพูดและเวลาที่กำหนดจะเตรียมเอกสารสำหรับแจกผู้สร้างในกรณีที่มีรายละเอียดมากมีข้อมูลทางสถิติ เพื่อให้ผู้ฟังจะได้ไม่สับสนและไม่เสียเวลาในการพูด

๓. จัดเตรียมเครื่องอุปกรณ์ให้พร้อม

๔. ในขณะที่พูดจะต้องออกเสียงชัดเจนถูกต้องมีจังหวะหรือลีลาการพูดแบบสนทนา เน้นในสิ่งที่ควรเน้นเพื่อให้ผู้ฟังสนใจและเข้าใจเรื่องที่พูด

มารยาทในการพูดรายงาน

๑. ตรงเวลาหรือถึงไปสถานที่ก่อนเวลา

๒. ใช้ภาษา คำพูด น้ำเสียงที่สุภาพ ให้เกียรติต่อที่ประชุม ไม่ควรพูดจากร้าวร้าว ไม่ควรพูดเล่นจนเกินไป แต่อาจพูดสร้างบรรยากาศให้ผ่อนคลายได้บ้าง

๓. ควรพูดให้สั้น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ

แบบประเมินการพุดนำเสนอรายงานโครงงานจากการศึกษาค้นคว้า

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				รวม (๔)	หมายเหตุ
	๔	๓	๒	๑		
๑. การกำหนด/ระบุปัญหาแสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญของเรื่อง						
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่พุด						
๓. ความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูล						
๔. การแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ มีเหตุผลประกอบ						
	รวมคะแนนทั้งหมด (๑๖)					

หมายเหตุ ๔ = ดีมาก ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

ผ่าน

ไม่ผ่าน

๑. เป็นการนำเสนออยู่ในระดับ

ดีมาก

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

๒. การนำเสนอ

ตรงตามหัวข้อที่ศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์

เหมาะแก่การนำไปพัฒนาต่อยอด

๓. การแสดงทัศนะ

สามารถนำไปใช้ได้จริง/ต่อยอดการเรียนรู้ได้จริง

ควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับก่อนนำไปใช้

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมินเรื่อง การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบที่ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ			
	๔ = ดีมาก	๓ = ดี	๒ = พอใช้	๑ = ปรับปรุง
๑. รูปแบบของการพุดรายงาน	พุดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคนบอกชื่อเรื่องที่รายงาน บอกที่มา วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า บอกชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล บอกเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และมีสื่อประกอบการนำเสนอตลอดจนมีการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	พุดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเองคณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อประกอบ การนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และ การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๑ องค์ประกอบ	พุดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และ การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๒ องค์ประกอบ	ไม่พุดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน แต่มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อประกอบ การนำเสนอ อีกทั้งไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มา วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และ การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๓ องค์ประกอบ ขึ้นไป
๒. ภาษา	ใช้ภาษาทางการ เข้าใจง่ายไม่พุดวทวนทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาทางการ แต่พุดวทวน ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ทั้งภาษาทางการ และภาษาพุดทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาพุด และพุดวทวน ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน
๓. การแต่งกาย	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายสุภาพเรียบร้อยทุกคน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่เรียบร้อย จำนวน ๑ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่เรียบร้อย จำนวน ๒ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่สุภาพ ตั้งแต่ ๓ คน
๔. มารยาทในการพุด	พุดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง และยืนตัวตรง	พุดด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง แต่เอามือล้วงกระเป๋าเสื้อหรือกางเกง	พุดด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ยืนตัวตรง แต่ขาดความมั่นใจในตนเอง	ใบหน้าไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ขาดความมั่นใจในตนเองและเอามือล้วงกระเป๋า เสื้อหรือกางเกง

เกณฑ์การประเมิน ๑๓ - ๑๖ คุณภาพ ดีมาก ผลประเมิน ผ่าน ๙ - ๑๒ คุณภาพ ดี ผลประเมิน ผ่าน ๔-๘ คุณภาพ พอใช้ ผลประเมิน ผ่าน ๐- ๔ คุณภาพ ปรับปรุง ผลประเมิน ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

เรื่อง การพูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้า (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

พุดนำเสนอ รายงานโครงการอย่างสร้างสรรค์และมีมารยาทในการพูด ใช้ภาษาในการนำเสนอได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะการเลือกใช้ประโยคต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของเนื้อหา เพื่อให้สามารถ สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง รวมทั้งเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๔ องค์ความรู้เรื่องการพูดรายงานต่อที่ประชุมชน

๔.๑ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

๔.๒ เทคนิคการพูดต่อหน้าประชุมชน

๔.๓ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ขอบเขตเนื้อหา

การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. กระบวนการสื่อสาร

๑.๒ การพูดต่อหน้าประชุมชน

๑.๒.๑ พูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้

๑.๒.๒ การพูดวิจารณ์ แสดงความคิดเห็น

๒. กระบวนการกลุ่ม

๒.๑ กระบวนการสืบค้น

๒.๒ กระบวนการแก้ปัญหา

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

รูปเล่มรายงานที่สมบูรณ์

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการพูดรายงาน การศึกษาค้นคว้าได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดรายงานจากการศึกษาค้นคว้าได้	พูดรายงานจาก การศึกษาค้นคว้า	แบบประเมินการพูด	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงปัญหาในการนำเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า ว่ามีอะไรบ้าง พร้อมนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูจับสลากหมายเลขกลุ่มของนักเรียนที่ยังไม่ได้นำเสนอ ออกมานำเสนอ รายงานการศึกษาค้นคว้าที่จัดทำเป็นรูปเล่มสมบูรณ์แล้ว
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนองานการศึกษาค้นคว้าจนครบทุกกลุ่ม
๓. นักเรียนจดบันทึกความรู้จากเรื่องที่กลุ่มเพื่อนนำเสนอ และเปิดโอกาสให้ซักถามได้หากมีข้อสงสัย

๔. ครูกล่าวชื่นชมการนำเสนอผลงานของนักเรียนทุกกลุ่ม เพื่อสร้างกำลังใจให้กับนักเรียน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. รูปเล่มโครงการ

๒. โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการพูดรายงาน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการพุดนำเสนอรายงานโครงงานจากการศึกษาค้นคว้า

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				รวม (๔)	หมายเหตุ
	๔	๓	๒	๑		
๑. การกำหนด/ระบุปัญหาแสดงให้เห็นแนวคิดสำคัญของเรื่อง						
๒. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่พุด						
๓. ความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูล						
๔. การแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ มีเหตุผลประกอบ						
	รวมคะแนนทั้งหมด (๑๖)					

หมายเหตุ ๔ = ดีมาก ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ต้องปรับปรุง

ผลการประเมิน

ผ่าน ไม่ผ่าน

๑. เป็นการนำเสนออยู่ในระดับ

ดีมาก ดี
 พอใช้ ควรปรับปรุง

๒. การนำเสนอ

ตรงตามหัวข้อที่ศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์
 เหมาะแก่การนำไปพัฒนาต่อยอด

๓. การแสดงทัศนะ

สามารถนำไปใช้ได้จริง/ต่อยอดการเรียนรู้ได้จริง
 ควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับก่อนนำไปใช้

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

เกณฑ์การประเมินเรื่อง การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบที่ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ			
	๔ = ดีมาก	๓ = ดี	๒ = พอใช้	๑ = ปรับปรุง
๑. รูปแบบของการพูดรายงาน	พูดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคนบอกชื่อเรื่องที่รายงาน บอกที่มาวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า บอกชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล บอกเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และมีสื่อประกอบการนำเสนอตลอดจนมีการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า	พูดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเองคณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มาวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูลเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๑ องค์ประกอบ	พูดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อประกอบการนำเสนอ แต่ไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มาวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ ข้อมูลเนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๒ องค์ประกอบ	ไม่พูดทักทายผู้ชมในชั้นเรียน แต่มีการกล่าวแนะนำตนเอง คณะผู้ร่วมงานทุกคน และมีสื่อ ประกอบการนำเสนอ นำเสนออีกทั้งไม่ได้บอกชื่อเรื่องที่ รายงาน ที่มาวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชื่อบุคคลหรือสถานที่ที่ให้ข้อมูล เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้าโดยเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า จำนวน ๓ องค์ประกอบขึ้นไป
๒. ภาษา	ใช้ภาษาทางการเข้าใจง่าย ไม่พูดวทวนทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาทางการแต่พูดวทวนทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ทั้งภาษาทางการและภาษาพูดทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน	ใช้ภาษาพูดและพูดวทวนทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน
๓. การแต่งกาย	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายสุภาพเรียบร้อยทุกคน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่เรียบร้อยจำนวน ๑ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่เรียบร้อยจำนวน ๒ คน	สมาชิกในกลุ่มแต่งกายไม่สุภาพ ตั้งแต่ ๓ คน
๔. มารยาทในการพูด	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง และยืนตัวตรง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจในตนเอง แต่เอามือล้วงกระเป๋าเสื้อหรือกางเกง	พูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส ยืนตัวตรง แต่ ขาดความมั่นใจในตนเอง	ใบหน้าไม่ยิ้มแย้มแจ่มใส ขาดความมั่นใจในตนเอง และเอามือล้วงกระเป๋าเสื้อหรือกางเกง

เกณฑ์การประเมิน ๑๓ - ๑๖ คุณภาพ ดีมาก ผลประเมิน ผ่าน ๙ - ๑๒ คุณภาพ ดี ผลประเมิน ผ่าน ๔-๘ คุณภาพ พอใช้ ผลประเมิน ผ่าน ๐- ๔ คุณภาพ ปรับปรุง ผลประเมิน ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงการ เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงการ ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงการ

๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงการ

๒.๒ องค์ประกอบของการเขียนรายงานโครงการ

๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงการ

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ความหมายของโครงการ

๒. องค์ประกอบของโครงการ

๓. ประเภทของโครงการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายความหมายของโครงการได้

๒. อธิบายองค์ประกอบของโครงการได้

๓. อธิบายประเภทของโครงการได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการได้

๒. วิเคราะห์ประเภทของโครงการได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มีวินัย
๔. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายความหมายของโครงการ ได้ ๒. อธิบายองค์ประกอบของ โครงการได้ ๓. อธิบายประเภทของโครงการได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. วิเคราะห์องค์ประกอบของ โครงการได้ ๒. วิเคราะห์ประเภทของ โครงการได้	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	แบบประเมินพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิด พร้อมเขียนคำตอบของนักเรียนนักเรียนร่วมกันตอบลงบนกระดาน

- นักเรียนรู้จักโครงการหรือไม่
- ในความคิดนักเรียนโครงการคืออะไร

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ แล้วร่วมกันอภิปรายความรู้ ครูเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

๒. ครูนำตัวอย่างโครงการของรุ่นพี่มาให้ให้นักเรียนดูและเปรียบเทียบ (เป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์และไม่สมบูรณ์) โดยให้นักเรียนพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบแล้วร่วมกันอภิปราย

๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วเขียนเป็นผังมโนทัศน์ลงในกระดาษปรีฟ

๓.๑ โครงการประเภทสำรวจและรวบรวมข้อมูล

๓.๒ โครงการประเภททดลอง

๓.๓ โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์หรือการพัฒนา

๓.๔ โครงการประเภททฤษฎีหรืออธิบาย

๔. เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอในหัวข้อที่กลุ่มของตนได้ศึกษา พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ชัดเจน

๕. จากการนำเสนอ ครูสอบถามนักเรียนว่าในกลุ่มสาระฯ ภาษาไทย เหมาะกับการทำโครงการประเภทใด และเพราะเหตุใด

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่อง ความหมายของโครงการ องค์ประกอบ ของโครงการ และประเภทของโครงการ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงาน โครงการ
๒. ตัวอย่างโครงการ
๓. กระดาษปรีฟและปากกาเคมี

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของโครงการ

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะ ของการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อแก้ปัญหาข้อใจ ผู้เรียนจะนำความรู้จากชั้นเรียนมาบูรณาการในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบเป็นกระบวนการ ค้นพบนำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการจัดการ ผู้สอนจะเข้าใจผู้เรียน เห็นรูปแบบการ เรียนรู้ การคิด วิธีการทำงานของผู้เรียนจากการสังเกตการทำงานของผู้เรียน

การเรียนแบบโครงการเป็นการเรียนแบบศึกษาค้นคว้าวิธีการหนึ่ง แต่เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผล สรุปเรื่องราวอย่างมีกฎเกณฑ์ ทำงานอย่างมีระบบ การเรียนแบบโครงการไม่ใช่การศึกษาค้นคว้าจัดทำรายงานเพียงอย่างเดียว ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผล

๒. องค์ประกอบของรายงานโครงการ

๑. ชื่อโครงการ

๒. ชื่อผู้ทำโครงการ

๓. ชื่อที่ปรึกษาโครงการ

๔. ชื่อโรงเรียน และสังกัด

๕. บทคัดย่อ คำอธิบายย่อ ๆ ถึงเหตุจูงใจในการทำโครงการ ซึ่งนักเรียนต้องทำโครงการเรียบร้อยแล้ว จึงเขียนบทคัดย่อได้ วิธีเขียนคือ บอกชื่อโครงการที่นักเรียนทำ บอกวัตถุประสงค์ในการทำโครงการนั้น ๆ บอก วิธีการศึกษาทดลองต่าง ๆ เฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญ บอกผลการศึกษาทดลอง โดยนำมาจากบทสรุปผล การศึกษา โดยทั่วไปบทคัดย่อมีความยาวไม่เกินครึ่งหน้ากระดาษหรือ ๓๐๐-๓๕๐ คำ

๖. กิตติกรรมประกาศ (คำขอบคุณ) ในส่วนนี้ผู้ทำโครงการจะเขียนกล่าวแสดงความขอบคุณ ผู้ที่ช่วยให้ความช่วยเหลือทำให้โครงการของนักเรียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อาจจะเป็นบุคคลหรือสถานที่ เช่น ผู้ให้คำแนะนำ ในการทำโครงการ ให้ใช้เครื่องมือ ให้ใช้สถานที่ ให้เงินทุนในการทำโครงการ ฯลฯ และลงท้ายด้วยคำว่าคณะผู้จัดทำ

๗. สารบัญ

๗.๑ สารบัญตาราง (ถ้ามี)

๗.๒ สารบัญภาพประกอบ (ถ้ามี)

๘. ที่มาและความสำคัญของโครงการ เหตุใดจึงทำโครงการนี้

๙. วัตถุประสงค์ คือจุดหมายในการทำงานให้เขียนเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

๑๐. สมมุติฐานการค้นคว้า (ถ้ามี..ส่วนมากเป็นโครงการวิทยาศาสตร์) การเขียนสมมุติฐาน ให้เขียนเป็นประโยคบอกเล่าที่มีตั้งแต่ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งสามารถแนะแนวทางในการวางแผนการทดลอง เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานได้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในการเขียนสมมุติฐานนั้น ผู้เขียนจะใช้วิธีให้นักเรียนคาดคะเนคำตอบของปัญหาที่เรายังไม่รู้คำตอบไว้ล่วงหน้า ก่อนทำการทดลอง โดยอาศัยการสังเกตความรู้ ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐาน สมมุติฐานอาจจะถูกหรือผิดก็ได้

๑๑. เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นการเขียนอ้างอิงเนื้อหาต่าง ๆ ที่เรานำมาเขียน เป็นการบอกแหล่งที่มาของข้อมูลที่เรานำมาเขียนไว้ในบทต่าง ๆ ทำให้ทราบว่านำข้อความมาจากหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใด โดยเป็นข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาโครงการที่นักเรียนปฏิบัติ

๑๒. วิธีดำเนินการ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำโครงการ วิธีการศึกษา มีข้อพิจารณา ดังนี้

๑๒.๑ อธิบายขั้นตอนการดำเนินงานโดยละเอียด เช่น ขั้นตอนที่ ๑ เป็นขั้นตอนศึกษาอะไร นักเรียนศึกษาหรือแบ่งกลุ่มศึกษาอย่างไรและดูผลจากอะไร โดยวิธีไหน อย่างไร เป็นต้น

๑๒.๒ เขียนวิธีการศึกษาหรือทดลอง โดยเรียงลำดับก่อนหลัง ใส่หมายเลขเป็นข้อ ๆ เขียนให้ได้ใจความต่อเนื่อง ชัดเจน กระชับรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย ไม่วกวน

๑๒.๓ บอกวิธีการหาข้อมูลว่าทำอย่างไร เช่น นำมาเขียนในรูปตาราง แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ

๑๓. ผลการศึกษาค้นคว้า คือผลที่ได้จากการศึกษา เขียนตามวัตถุประสงค์ ควรจะเสนอในรูปแบบ ตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ให้ง่าย

๑๔. สรุปผลการศึกษา ให้เขียนผลการศึกษาอย่างสั้น ๆ ให้ได้ใจความตรงตามจุดประสงค์ของการศึกษา ถ้ามีการตั้งสมมุติฐาน ควรระบุด้วยว่าข้อมูลที่ได้น่าสนับสนุนหรือคัดค้านสมมุติฐานที่ตั้งไว้หรือยังสรุปไม่ได้

๑๕. ข้อเสนอแนะ ควรเขียนในลักษณะเสนอแนะวิธีการปรับปรุงการทดลองให้ดีขึ้น

๑๕.๑ ให้บอกว่าสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปทำอะไรได้บ้าง

๑๕.๒ เขียนข้อเสนอแนะเป็นข้อ ๆ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

๑๖. ประโยชน์ของโครงการ ให้บอกประโยชน์ที่ได้จากการทดลอง หรือจากการศึกษาเรื่องนั้น ๆ ว่ามีประโยชน์อะไร ด้านไหน ให้เขียนเป็นข้อ ๆ ไป

๑๗. บรรณานุกรมหรือหนังสืออ้างอิงหรือเอกสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ค้นคว้าศึกษาหาข้อมูล ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำโครงการนี้ รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการทำโครงการมีการเขียนได้หลายรูปแบบ (ศึกษาได้จากรูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมท้ายตอนนี้)

๑๘. ภาคผนวก คือ ส่วนประกอบที่เขียนเพิ่มเติมในตอนท้าย เพื่อช่วยให้เห็นความสมบูรณ์ในข้อมูลเนื้อหา กระบวนการดำเนินงานและผลของการวิจัย อาจประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องอื่นนอกเหนือจากส่วนที่วัดไว้ในเนื้อหา สำเนาเอกสารหายาก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ นอกจากนี้อาจมีรายละเอียดอื่น ๆ เช่น คำอธิบายเกี่ยวกับขั้นตอน หรือวิธีทำภาพประกอบการสร้างเครื่องมือหรืออุปกรณ์การทดลอง ผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นหรือสร้างชิ้นในโครงการนั้น ๆ สำหรับกรณีมี

ภาคผนวก หลายภาค ให้วัดเป็นภาคผนวก ก ภาคผนวก ข และภาคผนวก ค ตามลำดับ และให้ขึ้นหน้าใหม่ เมื่อขึ้นภาคผนวกใหม่ และพิมพ์หน้าบอกตอนสำหรับภาคผนวกนั้น ๆ ด้วย

๓. ประเภทของโครงการ

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นการใช้บูรณาการร่วมกับการเรียนรู้ ทักษะและเป็นพื้นฐานในการกำหนดโครงการและปฏิบัติ

๒. โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่ผู้เรียนกำหนดขั้นตอน ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยใช้ทักษะความรู้ จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการเป็นโครงการและปฏิบัติ สามารถแบ่งได้ ๔ รูปแบบ ตามวัตถุประสงค์

๒.๑ โครงการภาษาไทยประเภทการสำรวจและรวบรวมข้อมูล เป็นโครงการเบื้องต้นที่นักเรียน ควรเริ่มลงมือทำเพราะง่าย เพียงแต่ทำการรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ นำมาจำแนกเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างโครงการประเภทการสำรวจและ รวบรวมข้อมูล เช่น

- การสำรวจคำศัพท์ที่ควรรู้จากเรื่อง...
- การสำรวจคำราชาศัพท์ในหนังสือพระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก ฉบับการ์ตูน
- การสำรวจคำที่มี ร, ล, ว ควบกล้ำในหนังสือ
- การสำรวจคำย่อในหนังสือพิมพ์...
- การสำรวจหลักภาษาไทยในบทความเรื่อง...
- การสำรวจความนิยมในการอ่านหนังสือนิตยสาร
- การสำรวจคำแสลง คำสมัยนิยม ในหนังสือพิมพ์...
- การสำรวจรวบรวมคำที่มักเขียนผิดในภาษาไทย
- การสำรวจข้อสอบวิชาภาษาไทย ชั้น...
- การสำรวจชื่อครูที่มีมาตราตัวสะกดแม่ต่าง ๆ
- วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในเรื่อง...
- หลักการอ่านภาษาไทย
- หลักการเขียนภาษาไทย
- ศึกษาประวัติความเป็นมาของวรรณคดีเรื่อง...
- ภาษาไทยกับการปลูกฝังคุณธรรมผ่าน ภาษิต นิทาน ตำนานและวรรณคดี
- การสำรวจตัวอักษรที่ใช้กับคนพิการทางหู
- องค์ประกอบของเรื่องสั้น
- การศึกษาประวัติของนักประพันธ์
- การถอดความบทร้อยกรอง

เมื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ควรนำมาจัดลำดับหมวดหมู่ให้เหมาะแก่การค้นหา
อาจนำเสนอ ในรูปตาราง กราฟ แผนภูมิ หรืออื่น ๆ ก็ได้ จะทำให้ข้อมูลน่าศึกษายิ่งขึ้น ส่งผลให้โครงการนั้นมี
คุณค่า

๒.๒ โครงการภาษาไทยประเภทการทดลอง โครงการนี้ อาจดูเหมือนว่าเป็นงานของ
นักวิทยาศาสตร์ เพราะขั้นตอนการทำงานคล้ายกับการทำงานของนักวิทยาศาสตร์ คือต้องมีขั้นตอนการศึกษา
ดังนี้

๒.๒.๑ กำหนดปัญหาที่จะศึกษา

๒.๒.๒ ตั้งวัตถุประสงค์

๒.๒.๓ ตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

๒.๒.๔ ออกแบบการทดลอง

๒.๒.๕ ทำการทดลอง

๒.๒.๖ รวบรวมและแปรผลการทดลอง

๒.๒.๗ สรุปผล

๒.๒.๘ นำเสนอข้อมูล

ลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำโครงการประเภทนี้ ดูได้จากตัวอย่าง โครงการภาษาไทย เรื่อง “การ
อ่านใน ใจกับการอ่านออกเสียงอย่างไร้ความจำดีกว่ากันเพื่อศึกษาความสามารถในการจำ” ดังนี้

๑. ปัญหาที่จะศึกษา วิธีการอ่าน ๒ วิธี การอ่านออกเสียงและอ่านในใจ

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา ต้องการศึกษว่าการอ่านทั้ง ๒ วิธี วิธีใดจะจำได้ดีกว่ากัน

๓. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าหรือคำตอบชั่วคราว การอ่านออกเสียงจำได้ดีกว่า

๔. การออกแบบการทดลอง เป็นการเขียนเค้าโครงว่าจะทำการศึกษอย่างไรบ้าง โดยต้องมีการ
กำหนดตัวแปร ดังนี้

- ตัวแปรต้น คือ เหตุหรือสิ่งที่ต้องการศึกษา ในที่นี้คือ วิธีการอ่านทั้ง ๒ วิธี คือ การอ่าน ออกเสียง
และการอ่านในใจ

- ตัวแปรตาม คือ ผลที่ได้จากการศึกษาในที่นี้ หมายถึงการจำของนักเรียน

- ตัวแปรควบคุม คือ สิ่งที่ต้องจัดให้เหมือน ๆ กัน ถ้าไม่เหมือนกันจะมีผลทำให้ตัวแปรตาม ต่างไป
จากที่ควรจะเป็น ในที่นี้ควรจะเป็นความยากง่ายของเนื้อหา เวลาที่ใช้ในการศึกษา

๕. ทำการทดลอง นำข้อความที่กำหนดให้เพื่อน ๑๐ คนอ่าน โดยกำหนดเวลาในการอ่าน วิธีการอ่าน
เพื่อนที่อ่านเป็นกลุ่มนักเรียนชั้นเดียวกันที่มีระดับการเรียนปานกลาง ใช้ข้อสอบที่มีคำถามเพื่อวัด
ความสามารถในการจำ ทำการทดลองซ้ำ ๓ ครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาเฉลี่ย

๖. แปรผล สรุปผล และนำเสนอข้อค้นพบ ตัวอย่างโครงการภาษาไทยประเภทการทดลอง

- ทดลองออกเสียงคำควบกล้ำ

- ทดลองอ่านออกเสียงคำที่มีตัวการ์นต์

- ทดลองอ่านออกเสียงคำราชาศัพท์

- การศึกษาความจำจากการฟัง
- การศึกษาวิธีการพูดโดยการกำหนดหัวข้อเรื่อง
- การศึกษาความถูกต้องจากการอ่าน
- การศึกษาวิธีการเขียนตามคำบอก
- การเขียนสะกดคำยาก
- การเขียนสะกดคำง่าย

ในการทดลองภาษาไทย เน้นเรื่องการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นวิธีการที่เห็นเด่นชัดมาก นักเรียนที่ทำโครงการ สร้างเครื่องมือ ซึ่งอาจเป็นตารางง่าย ๆ เหมาะสมกับระดับชั้นเพื่อตรวจสอบการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน หรือต่างชั้นเรียนก็ได้

๒.๓ โครงการภาษาไทยประเภทสิ่งประดิษฐ์สำหรับวิชาภาษาไทยสามารถสร้างสิ่งประดิษฐ์ได้มากมาย เช่น การประดิษฐ์โคลงกลอน ประดิษฐ์บทละครและอื่น ๆ มากมาย โดยการปรับปรุงจากสิ่งที่มีอยู่เดิม เปลี่ยนตัวแปรบางตัวเสียใหม่ให้ต่างจากของเดิม ก็จะเป็นโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ทั้งสิ้น ตัวอย่างโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เช่น

- การประดิษฐ์เกมภาษาไทย
- การประดิษฐ์แผนผังบรยากาศหรือแบบใหม่
- การประดิษฐ์สื่อที่ใช้ในการเรียนภาษาไทย
- การประดิษฐ์หนังสือช่วยการอ่านคำที่มีตัวการ์ตูน
- การประดิษฐ์พจนานุกรมฉบับนักเรียน

สิ่งที่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้นโดยดูแบบอย่างมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ถือว่าเป็นโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ มีข้อพึงระวังในการลอกเลียนแบบของผู้อื่นมาทุกประการ

๒.๔ โครงการภาษาไทยประเภททฤษฎี เป็นโครงการที่นักเรียนเสนอหลักการหรือแนวความคิด ใหม่ ๆ โดยใช้แนวความคิดหรือการจินตนาการของผู้ทำโครงการเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในแนวใหม่ที่ยัง ไม่มีผู้ใดคิดมาก่อน หรืออธิบายทฤษฎีที่ขัดแย้งกับทฤษฎีเดิมที่มีอยู่ในวิชาภาษาไทย อาจเป็นการเสนอทฤษฎีหรือหลักการขึ้นมาสนับสนุนหรือขัดแย้งกับแนวความคิดเดิม ๆ เช่น นักเรียนเสนอโครงการประเภททฤษฎีขึ้นมาว่า ท่านสุนทรภู่ไม่ดื่มเหล้า โดยนำทฤษฎีหรือหลักการมาสนับสนุนการวิเคราะห์ว่าหากท่านดื่มเหล้าเป็นคนเมามายคงไม่สามารถแต่งบทประพันธ์ได้จำนวนมากมายดั่งที่ทราบ แต่ที่เห็นพฤติกรรมว่าเมานั้นอาจเป็นการเข้าใจผิดของชาวบ้านทั่วไปก็ได้

โครงการประเภททฤษฎี เป็นการนำเหตุและผลทางวิทยาศาสตร์มาอ้างอิงถูกหรือผิดก็ได้ แต่เป็นไปตามทฤษฎีหรือหลักการในวิชาภาษาไทยมีเนื้อหามากมายที่นักเรียนสามารถคิดขึ้นมาในแง่ทฤษฎีได้ เพียงแต่ครูที่ปรึกษาจะยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนหรือไม่

แบบประเมินการอธิบายองค์ประกอบ การแบ่งประเภท และรูปแบบของโครงการแต่ละประเภท

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
๑. การอธิบายภาพกว้างองค์ประกอบโครงการ	๑. นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ ๒. ชี้แจงเสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้ เช่น การใช้ภาษาแบบฟอร์มการจัดเค้าโครงโครงการ ฯ ๓. ชี้แจงกระบวนการทำโครงการให้เข้าใจชัดเจน	๑. นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ ๒. ชี้แจง เสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้ เช่น การใช้ภาษาแบบฟอร์ม การจัดเค้าโครงโครงการ ฯ แต่ชี้แจงกระบวนการทำโครงการไม่ชัดเจน	นิยามความหมายและความสำคัญของโครงการได้ไม่ชัดเจน ไม่สามารถชี้แจงเสนอแนะองค์ประกอบของโครงการได้
๒. จุดเน้นความเฉพาะของโครงการแต่ละประเภท	อธิบายลักษณะเฉพาะจุดเน้นของโครงการแต่ละประเภทได้ ๔ ประเด็นขึ้นไป	อธิบายลักษณะเฉพาะจุดเน้นของโครงการแต่ละประเภท น้อยกว่า ๓	ไม่จุดเน้นของโครงการแต่ละประเภท
๓. รูปแบบโครงการ การเขียนเค้าโครงโครงการ	๑. อธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการมาพอสมควร ๓. อธิบายการเขียนอ้างอิงบรรณานุกรมถูกต้อง	๑. อธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ไม่ชัดเจน ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการได้ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถอธิบายการเขียนอ้างอิง บรรณานุกรม	๑. ไม่สามารถอธิบายรูปแบบโครงการทั่วไปได้ ๒. ชี้แจงการเขียนเค้าโครงโครงการได้ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถอธิบายการเขียนอ้างอิง
๔. เทคนิคการนำโครงการแต่ละประเภทเพื่อนำไปใช้กับการศึกษาเรื่องต่าง ๆ	นำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษา ข้อมูลจากแหล่ง ต่าง ๆ ที่หลากหลายได้ ๓	นำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษา ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย ได้เพียงบางส่วน	ไม่สามารถนำเสนอการนำโครงการแต่ละประเภทไปใช้กับการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

๑๐ - ๑๒ คุณภาพ ดีมาก ๗- ๙ คุณภาพ ดี ๔- ๖ คุณภาพ พอใช้ ๑-๓ คุณภาพ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ดี ขึ้นไป

สรุป ผ่าน

ไม่ผ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ (๒)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงการ เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงการ ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงการ

๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงการ

๒.๒ องค์ประกอบของการเขียนรายงานโครงการ

๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงการ

ขอบเขตเนื้อหา

๑. ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการ

๒. การเขียนเค้าโครงโครงการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. อธิบายขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการได้

๒. อธิบายขั้นตอนการเขียนเค้าโครงโครงการได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนเค้าโครงโครงการ

ด้านคุณลักษณะ

๑. มุ่งมั่นในการทำงาน

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มีวินัย

๔. มีจิตสาธารณะ

๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

เขียนเค้าโครงโครงการงาน

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายขั้นตอนการเขียนรายงาน โครงการงานได้ ๒. อธิบายขั้นตอนการเขียนเค้า โครงโครงการงานได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนเค้าโครงโครงการงาน	- เขียนเค้าโครงโครงการงาน	แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อัน พึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงปัญหาของการทำโครงการงานที่ผิดพลาด โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่าง
อิสระ แล้วนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูนำสื่อ Power Point เรื่อง ขั้นตอนการเขียนโครงการงานมาให้ให้นักเรียนศึกษา โดยเน้นในส่วนของ
การเลือกหัวข้อเรื่อง แล้วร่วมกันอภิปรายในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

๒. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการงาน จากนั้นครูนำตัวอย่างการเขียนเค้า
โครงโครงการงานมาให้ให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องเขียนเค้าโครงโครงการงาน

๓. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการใช้ภาษาไทยในปัจจุบันเมื่อพบสภาพปัญหาแล้ว
ครูอธิบายถึงการเลือกหัวข้อเรื่องในการศึกษา แล้วให้นักเรียนตั้งชื่อเรื่องในการเขียนโครงการงาน

๔. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการงาน เมื่อทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและ
นักเรียนร่วมกันเฉลยความถูกต้อง และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ขั้นตอนการเขียนรายงานโครงการงาน และการเขียนเค้าโครง
โครงการงาน

๒. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมเขียนเค้าโครงโครงการงาน ตามหัวข้อที่ได้ตกลงกันได้

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. Power Point เรื่อง ขั้นตอนการเขียนโครงการงาน

๒. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการงาน

๓. ตัวอย่างการเขียนเค้าโครงโครงการงาน

๔. ใบงานเรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการงาน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเค้าโครงโครงการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๔ เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนเค้าโครงโครงการ

๑. ชื่อโครงการ ควรเขียนให้ตรงกับเรื่องที่จะทำ เขียนให้สั้น กะทัดรัด ชัดเจน กระชับ ไม่ควรยาวเกินไป และใช้ข้อความที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าจะศึกษาอะไร ระบุให้ชัดเจน สื่อความหมาย ได้ใจความ ตรงกับเรื่อง ตรงกับงานที่นักเรียนกำลังศึกษา เมื่ออ่านชื่อเรื่องแล้วสามารถบอกได้ว่า เรื่องนั้นมีลักษณะอย่างไร เป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์ มีประธาน กริยา กรรม และไม่ควรเป็นประโยคคำถาม เพราะไม่ใช่คำถามหรือปัญหา ชื่อควรเร้าความ สนใจ แต่ต้องไม่ผิดเพี้ยนไปจากเนื้อเรื่องของโครงการ

๒. ชื่อผู้ทำโครงการ/คณะทำงาน (ระบุรายชื่อคณะนักเรียนที่ทำโครงการทุกคน)

๓. ชื่อครูที่ปรึกษาโครงการ (ระบุชื่อครูที่ให้คำแนะนำปรึกษา) อาจจะเป็นครูประจำรายวิชาหรือครูท่านอื่น หรือผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้คำปรึกษาได้

๔. หลักการและเหตุผล/แนวคิด/ที่มา/ความสำคัญของโครงการ เขียนอธิบายถึงความเป็นมาเกี่ยวกับปัญหาที่สนใจจะศึกษานี้ว่ามีหลักการความเป็นมา มีเหตุผลความจำเป็นอย่างไร แรงแบนดาลใจหรือแรงจูงใจ เหตุใดจึงได้เลือกทำโครงการนี้ มีเหตุจูงใจอะไรที่ทำให้สนใจเป็นกรณีพิเศษโครงการนี้มีคุณค่า มีความสำคัญอย่างไร ประโยชน์ที่จะได้จากการจัดทำโครงการนี้ คืออย่างไร ทำไมจึงต้องทำ มีข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีหรือหลักวิชาการหรือ ตัวเลขสถิติที่มีความเกี่ยวข้องปรากฏเด่นชัด ควรจัดระบบเพิ่มเติมลงไปด้วย เพื่อแสดงว่าโครงการนี้มีความสำคัญ เป็นเรื่องใหม่หรือมีผู้อื่นได้ศึกษาด้านคว้าวัวบ้างแล้ว เพื่อขยายปรับปรุงหรือทำซ้ำเพื่อตรวจสอบผล

๕. วัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านคว้าวัว เป็นการระบุความต้องการในการศึกษา ซึ่งอาจเขียน เป็นข้อ ๆ โดยเขียนให้ผู้อื่นทราบว่าเราจะทำการศึกษาอะไร อย่างไร แต่ไม่ใช่เนาเอาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำ โครงการมาเขียนเป็นจุดมุ่งหมาย ส่วนการระบุวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น จัดว่าเป็นการเขียน วัตถุประสงค์ของ การศึกษาด้านคว้าวัว หรือเป็นวัตถุประสงค์ของการทดลอง วัตถุประสงค์ที่ดี ควรมีความเฉพาะเจาะจง เป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ บอกขอบเขตของงานที่จะทำได้ชัดเจน และไม่เขียนอยู่ในรูปของประโยคคำถาม ที่สำคัญคือต้องสอดคล้องกับชื่อของโครงการ (กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ ว่าในการจัดทำโครงการนั้น ต้องการให้เกิดผลอะไร เป็นชิ้นงานมีปริมาณเท่าใด) หรือเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลอย่างไร และเพื่อให้ประโยชน์แก่ใคร เป็นต้น มีหลักการเขียน ดังนี้

๕.๑ มีความสำคัญหรือมีคุณค่าเพียงพอ

๕.๒ ควรเขียนเป็นข้อ ๆ เพื่อให้มองเห็นแนวทางในการเก็บข้อมูล

๕.๓ สามารถหาข้อมูลได้หรือทดสอบได้

๕.๔ ต้องมีแนวทางในการสร้างสมมุติฐานจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา

๕.๕ ใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย

๖. สมมุติฐานของการศึกษา (ถ้ามี...กรณีเป็นโครงการประเภททดลอง หรือโครงการกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์) สมมุติฐานเป็นคำตอบหรือคำอธิบายที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า ซึ่งอาจจะถูกหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องค้ำประกันไว้ด้วยการเขียนสมมุติฐานนั้นควรมีเหตุผล คือมีทฤษฎีหรือหลักทางวิทยาศาสตร์มารองรับ มักเขียนเป็นข้อความที่สามารถมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานทดลอง ทดสอบหรือตรวจสอบได้

๗. วิธีการดำเนินงาน ให้ระบุขั้นตอนสำคัญ ๆ ตั้งแต่วันที่เริ่มทำโครงการ รวมระยะเวลาดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติ ค่าใช้จ่าย ผู้รับผิดชอบ หรืออธิบายการเริ่มงาน การจัดทำ การจัดรูปแบบ ออกแบบทดลอง อะไร เก็บข้อมูลอะไรบ้าง อย่างไร และเมื่อใด ขั้นตอนการดำเนินงานเป็นอย่างไร ประกอบด้วยประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างเลือกอย่างไร เครื่องมือมีอะไรบ้าง การรวบรวมข้อมูลทำอย่างไร มีขั้นตอน วิธีรวบรวมและมีวิธีการ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนอย่างไร การวิเคราะห์ และการใช้สถิติในการวิเคราะห์ บอกว่าใช้คอมพิวเตอร์คำนวณหรือไม่ ถ้าใช้ต้องบอกวิธีคำนวณ

๗.๑ วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ ระบุวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง มีขนาดเท่าใด วัสดุอุปกรณ์มาจากไหน สิ่งใดที่ต้องซื้อและสิ่งใดที่ต้องขอยืม สิ่งที่ต้องจัดทำเองมีอะไรบ้าง

๗.๒ แนวทางการศึกษาค้นคว้า ให้อธิบายว่าจะออกแบบทดลอง อะไร ทำอย่างไร จะดำเนินการสร้างหรือประดิษฐ์อะไร อย่างไร จะเก็บข้อมูลอะไรบ้าง เก็บข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าอะไรบ้าง อย่างไร กี่ครั้ง มากหรือน้อยเพียงใด ที่ไหน เมื่อใด (เขียนข้อความที่มองเห็นแนวทางการดำเนินงาน เป็นหลักทฤษฎีหรือหลักวิชาการ หรือ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ต่าง ๆ)

๘. แผนการปฏิบัติ อธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมและกำหนดเวลาตั้งแต่เริ่มต้นปฏิบัติ ทำโครงการเรื่อยไปจนเสร็จสิ้นการดำเนินในแต่ละขั้นตอน เป็นการกำหนดโครงการแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ จึงควรเขียนเป็นแผนภูมิแสดงขั้นตอนในการทำกิจกรรม (ให้ระบุรายละเอียดลงไปว่าในแต่ละสัปดาห์จะทำอะไร หรือมีการวางแผนการทำกิจกรรมอะไร จะใช้เวลานานเท่าใด จัดทำสถานที่ใด และใครเป็นผู้รับผิดชอบ)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นการกล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการ จะมีอะไรเกิดขึ้น มีปริมาณมากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือคุณภาพอย่างไร จะได้รับประโยชน์หลายลักษณะหรือลักษณะใด ลักษณะหนึ่งจากการทำโครงการครั้งนี้อย่างไร ทั้งกับตนเอง เพื่อน ๆ และบุคคลทั่วไป

๑๐. เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม เป็นการอ้างอิงถึงหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้ทำโครงการใช้ค้นคว้าหรืออ่านเพื่อศึกษาหาข้อมูลหรือรายละเอียดต่าง ๆ ที่นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการทำโครงการ เป็นการบอกให้ผู้อื่นทราบว่านักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาจากแหล่งใดบ้าง การเขียนต้องระบุหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้อ้างอิงทางวิชาการ

ตัวอย่างเค้าโครงโครงการ

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๑. ชื่อโครงการ

๒. ชื่อผู้ทำโครงการ

๒.๑ชั้น.....เลขที่.....

๒.๒ชั้น.....เลขที่.....

๒.๓ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อครูที่ปรึกษา

๔. หลักการและเหตุผลหรือที่มาและความสำคัญของโครงการ

.....
.....
.....

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....
.....
.....

๖. เป้าหมาย

.....
.....
.....

๗. วิธีดำเนินการ

๗.๑ วัสดุอุปกรณ์

.....

๗.๒ แนวทางการศึกษาค้นคว้า

.....

๘. แผนปฏิบัติงาน

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	สถานที่	ทรัพยากร/ ปัจจัย	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ

๙. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ.

สิ้นสุดวันที่ เดือน พ.ศ.

๑๐. งบประมาณที่ใช้ บาท

๑๑. การติดตามและประเมินผล

.....

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

๑๓. เอกสารอ้างอิง

.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการงาน

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการงาน

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการงาน

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ขออนุญาตดำเนินโครงการงาน

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้อนุมัติโครงการงาน

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุญาต

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
รายการประเมิน			
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในระหว่างเรียน	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ในบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นในขณะที่เรียนและตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น แต่เล่นเป็นบางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นในขณะที่เรียน
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ลงชื่อ..... ผู้สังเกต (.....)/...../.....		๑๐ - ๑๒ ดีมาก ๗- ๙ ดี ๔- ๖ พอใช้ ๑-๓ ปรับปรุง	

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน

เกณฑ์คะแนน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดีมาก)	๒ (ดี)	๑ (พอใช้)
รายการประเมิน			
๑. ตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จตามเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด	ทำงานเสร็จไม่ทันเวลากำหนด
๒. ความสนใจใฝ่เรียนรู้	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในระหว่างเรียน	มีความสนใจ ตั้งใจทำงาน ไม่หยอกล้อกัน แต่ไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน	มีความสนใจบ้าง หยอกล้อกัน และไม่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างเรียน
๓. ความรับผิดชอบ	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม ไม่ละทิ้งหน้าที่ในเวลาทำงาน	ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรม แต่ละทิ้งหน้าที่ในบางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและละทิ้งหน้าที่
๔. มารยาทในการเรียน	ไม่ส่งเสียงดังรบกวน ผู้อื่น ไม่เล่นในขณะที่เรียนและตั้งใจเรียนรู้	ไม่ส่งเสียงดังรบกวน ผู้อื่น แต่เล่นเป็นบางครั้ง	ส่งเสียงดัง และเล่นในขณะที่เรียน
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ		ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ	
<p>เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพ พอใช้ ขึ้นไป</p> <p>สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน</p> <p>ลงชื่อ..... ผู้สังเกต</p> <p>(.....)</p> <p>..... /..... /...../</p>		<p>๑๐ - ๑๒ ดีมาก</p> <p>๗- ๙ ดี</p> <p>๔- ๖ พอใช้</p> <p>๑-๓ ปรับปรุง</p>	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ พัฒนาการเขียน

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การเขียนรายงานโครงการ (๓)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

ม.๒/๘ มีมารยาทในการเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การเขียนรายงานโครงการ เป็นการเขียนสื่อสารเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยกระบวนการการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษารูปแบบและองค์ประกอบในการจัดทำโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาประกอบในโครงการ ต้องมีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๒. องค์ความรู้เรื่องการเขียนรายงานโครงการ

๒.๑ รูปแบบการเขียนรายงานโครงการ

๒.๒ องค์ประกอบของการเขียนรายงานโครงการ

๒.๓ การเขียนเค้าโครงโครงการ

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนอ้างอิงรายงานโครงการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการเขียนอ้างอิงได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. เขียนอ้างอิงข้อมูลได้

๒. เขียนรายงานโครงการได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

เขียนรายงานโครงการส่งตามเวลาที่กำหนด (สามารถปรึกษาครูผู้สอนได้ตลอดในการเขียนรายงาน)

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนอ้างอิงได้	- การถาม-ตอบ - การสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. เขียนอ้างอิงข้อมูลได้ ๒. เขียนรายงานโครงการได้	- เขียนรายงานโครงการ	แบบประเมินการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มุ่งมั่นในการทำงาน ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ ๒ ผ่าน เกณฑ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำเสนอสถานการณ์ที่น่าสนใจในปัจจุบัน แล้วสนทนากับนักเรียนในการเขียนโครงการว่าสามารถเขียนในหัวข้อใดได้บ้าง พร้อมครูนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนอ้างอิงข้อมูล การศึกษาค้นคว้า หรือหลักการเขียนบรรณานุกรม ครูอธิบายขยายความเข้าใจในการเขียน

๒. ครูนำหนังสือเรียนประมาณ ๔- ๕ เล่ม พร้อมสุ่มตัวแทนออกมาเขียนอ้างอิงข้อมูลบนกระดาน เมื่อเรียบร้อยแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

๓. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอเค้าโครงโครงการที่ได้ให้นำกลับไปเขียน ประมาณ ๒ กลุ่ม พร้อมแนะนำในส่วนที่ผิดพลาด ส่วนกลุ่มที่เหลือให้นำเสนอกับครูผู้สอนในช่วงเวลาว่างเพื่อรับการอนุมัติในการเขียนรายงานโครงการ

ขั้นสรุป

- ๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเขียนอ้างอิงข้อมูล และการเขียนรายงานโครงงาน
- ๒. มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเขียนรายงานโครงงานตามหัวข้อที่ได้รับอนุมัติ ส่งภายในเวลาที่กำหนด

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ห้องสมุดโรงเรียน
- ๒. สื่อสิ่งพิมพ์
- ๓. สื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ๔. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนอ้างอิงข้อมูล
- ๕. ตัวอย่างหนังสือ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนอ้างอิงข้อมูล
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๕ เรื่อง การเขียนรายงานโครงงาน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรม

๑. การอ้างอิง หมายถึง การบอกถึงแหล่งที่มาของข้อความที่ใช้อ้างอิง ในเนื้อหาที่นำมาเขียน เรียบเรียง การอ้างอิงแบบแทรกปนในเนื้อหา ซึ่งมี ๒ ระบบ คือ

๑.๑ ระบบนาม - ปี (Author - date) ระบบนาม - ปี เป็นระบบที่มีชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ และ เลขหน้า ที่อ้างอิงอยู่ในวงเล็บ ดังตัวอย่าง (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้าที่อ้างอิง)

๑.๒ ระบบหมายเลข (Number System) เป็นระบบที่คล้ายคลึงกับระบบนาม -ปี แต่ระบบ นี้จะใช้หมายเลขแทนชื่อผู้แต่งเอกสารอ้างอิง มีอยู่ ๒ วิธี คือ

๑) ให้หมายเลขตามลำดับของการอ้างอิง

๒) ให้หมายเลขตามลำดับอักษรผู้แต่ง

๒. บรรณานุกรม หมายถึง รายการของทรัพยากรสารสนเทศทั้งหมด ที่ผู้ทำรายงานได้ใช้ประกอบการ เขียนรายงาน รายชื่อหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุทัศนวัสดุ ตลอดจนการค้นคว้าจากระบบ อินเทอร์เน็ต รวมฐานข้อมูลทุกประเภทที่ใช้ประกอบการค้นคว้า เป็นหลักฐานอ้างอิงในการเขียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาอิสระ

ความสำคัญของการรวบรวมบรรณานุกรม

ในการเขียนรายงานจากการค้นคว้า จะต้องมีการรวบรวมบรรณานุกรมไว้ตอนท้ายเล่มเสมอ ด้วย เหตุผล ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อแสดงว่ารายงานนั้นเป็นรายงานที่มีเหตุผลและมีสาระ ไม่ใช่ผู้เรียบเรียงคิดเขียนขึ้นมาลอย ๆ ตามความพอใจ

๒. เพื่อแสดงว่าผู้เรียบเรียงรายงานเคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้แต่งหนังสือหรือสิ่งที่คุณเรียบเรียง นำมาใช้ประกอบการเรียบเรียง

๓. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษารายละเอียดข้อเท็จจริงของสิ่งพิมพ์ ฯลฯ ที่ผู้เรียบเรียงนำมา ประกอบเป็นหลักฐานเพิ่มเติมได้อีก

๔. เพื่อเป็นแหล่งตรวจสอบหลักฐานดั้งเดิมของข้อเท็จจริงที่คุณเขียนนำมาเป็นข้อเขียนในรายงานนั้น ๆ

หลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม

๑. เขียนคำว่า บรรณานุกรม ไว้กลางหน้ากระดาษ หากเป็นบทนิพนธ์ภาษาอังกฤษให้ใช้คำว่า BIBLIOGRAPHY ซึ่งเป็นตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด

๒. เมื่อเริ่มต้นเขียนให้ขีดขอบกระดาษที่เว้นไว้ประมาณ ๑½ นิ้ว หากบรรทัดเดียวไม่จบ บรรทัดถัดไป ให้ย่อเข้ามา ๗ ช่วงตัวอักษรจึงพิมพ์อักษรตัวที่ ๘

๓. เมื่อรวบรวมแหล่งสารนิเทศที่อ้างอิงไว้ครบถ้วนทั้งหมดแล้วให้นำมาเรียงลำดับตามตัวอักษรของรายการแรก โดยเรียงตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดังนี้

๓.๑ เรียงตามรูปพยัญชนะ - สระที่ปรากฏ ไม่เรียงตามเสียงที่อ่าน เช่น หย่า เรียงไว้ที่พยัญชนะ ห และ อย่า เรียงไว้ที่พยัญชนะ อ

๓.๒ หากเป็นพยัญชนะตัวเดียวกัน ให้เรียงลำดับที่คำประกอบด้วยพยัญชนะล้วนเรียงไว้ก่อนคำที่มีสระติดตัว

๓.๓ พยัญชนะที่มีสระติดตัว ให้เรียงลำดับสระ

๓.๔ คำที่สะกดด้วยพยัญชนะเดียวกันวรรณยุกต์ต่างกันให้ดูพยัญชนะตัวถัดไปไม่ต้องเรียงลำดับ ตามเสียงวรรณยุกต์

๓.๕ ตัวเลข สัญลักษณ์ และคำย่อ หากเป็นตัวแรกของรายการของแหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการอ้างอิง ให้เรียงไว้ตรงพยัญชนะ และตัวสะกดที่อ่านเสียงออกมา

การเขียนบรรณานุกรมที่เป็นภาษาไทย

ชื่อ / ชื่อสกุล. // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. // เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์, /
// // // // // ปีที่พิมพ์.

การเขียนบรรณานุกรมที่เป็นภาษาอังกฤษ

ชื่อสกุล. / ชื่อต้น / ชื่อกลาง (ถ้ามี). // ชื่อเรื่อง. // ครั้งที่พิมพ์. // เมืองที่พิมพ์ / : / ผู้รับผิดชอบ
// // // // // ในการพิมพ์, / ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

นพรัตน์ เพชรพงษ์. จำนวนวันนอนในโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรงพยาบาลพิจิตร. [ซีดี - รม].

วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔.

สาระสังเขปจาก : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย แผ่นที่ ๓, ๒๕๕๗.

ตัวอย่าง

พิมลพรรณ พิทยาบุกุล. วิธีสืบค้นวัสดุสารสนเทศ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.lib.buu.ac.th>. (วันที่ค้นข้อมูล : ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖).

จากตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม (ให้สังเกตรูปแบบการเขียนและเครื่องหมายวรรคตอน ที่ใช้ในตำแหน่งต่าง ๆ ด้วย) รายละเอียดการเขียนอื่น ๆ นักเรียนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา

เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดง
ความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง

ขอบเขตเนื้อหา

อภิปรายแสดงความคิดเห็นและ ข้อโต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง

ด้านทักษะและกระบวนการ

อภิปรายแสดงความคิดเห็น และ อภิปรายโต้แย้งได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

ศึกษาการพูดอภิปรายจากสื่อต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการอธิบายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายแสดงความคิดเห็น และ อธิบายโต้แย้งได้	การนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

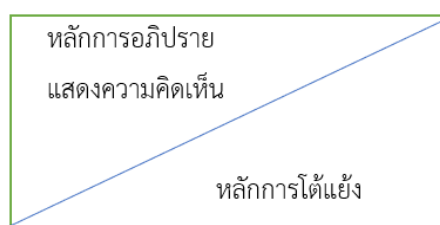
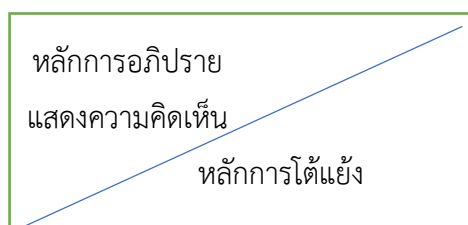
กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดแถบข้อความ “รักทำให้สุขหรือทุกข์มากกว่ากัน” บนกระดาน จากนั้นครูถามนักเรียนว่าใครคิดว่า “รักทำให้สุข” ยกมือขึ้น ใครคิดว่า “รักทำให้ทุกข์” ยกมือขึ้น
๒. ครูถามนักเรียน ๒-๓ คน ว่าทำไมจึงคิดเช่นนั้น พร้อมเหตุผลประกอบ
๓. ครูกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง ให้มากที่สุด และชี้ให้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่นักเรียนพูดมีทั้งการแสดงความคิดเห็น และการโต้แย้ง

ขั้นสอน

๑. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง หลักการอธิบายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง พร้อมอธิบายให้กับนักเรียนฟัง
๒. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามประเด็นที่สงสัย และครูอธิบายเพิ่มเติม
๓. นักเรียนจัดกลุ่ม ๒ กลุ่ม และนั่งเป็นวงกลม ๒ วง
๔. ครูแจกกระดาษปฐพี ให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น พร้อมอธิบายวิธีการปฏิบัติงาน คือ ให้นักเรียนสรุปหลักการอธิบายแสดงความคิดเห็นและหลักการโต้แย้ง ดังตัวอย่าง

๕. เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปหลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้งลงในกระดาษ
เรียบร้อยแล้วให้เตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๖. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันเติมเต็มเนื้อหาให้ครบถ้วน

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้เรื่องหลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้งเพื่อ
ความเข้าใจที่ถูกต้อง

๒. ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คมความคิด และนำมาส่งในชั่วโมงต่อไป
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. แลกข้อความ

๒. ใบความรู้เรื่อง หลักการอภิปรายแสดง ความคิดเห็น และโต้แย้ง

๓. ใบงาน เรื่อง คมความคิด

๔. กระดาษปรีฟ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น-โต้แย้ง

การแสดงความคิดเห็น

เป็นทักษะการอ่านระดับสูงทั้งการรับสารและส่งสาร คือเมื่อรับรู้เรื่องราวจากการอ่านแล้วสามารถ อภิปรายหรือถ่ายทอดความรู้ ความคิด ที่มีต่อสารนั้นได้อย่างมีเหตุผล

หลักการแสดงความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นมีหลักการ ดังนี้

๑. อ่านหนังสือหรืองานเขียนเพื่อเข้าใจเรื่องอย่างละเอียด

การอ่านข้อความอย่างละเอียด ทำให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะว่าข้อความใด มีความหมายปกติ และ ข้อความใดต้องตีความเพื่อความเข้าใจ อันจะเป็นการกำหนดให้ผู้อ่านวางแผนการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่าง ครบถ้วนตามสาระ

๒. ตีความจากเรื่องที่อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญสาระสำคัญของเรื่อง

การตีความหมายของข้อความจากเรื่อง ควรปฏิบัติหลังจากได้อ่านเนื้อความอย่างละเอียดและสังเกต เนื้อความตามบริบทแล้ว โดยตีความให้ตรงประเด็นของเนื้อความและสอดคล้องกับเนื้อหาในบริบทนั้น ๆ การ จับประเด็นที่สำคัญ

๓. ระดมความคิดพิจารณาจุดมุ่งหมาย แนวคิดและสรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง การระดมความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และเป็นการวางแผนความคิด สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องตามลำดับเรื่อง การอ่านโดยใช้ แผนความคิดประกอบจะทำให้ผู้อ่านรู้จักคิดพิจารณา คิดวิเคราะห์ รู้จักเชื่อมโยงความสัมพันธ์ สามารถสรุป ความคิดสำคัญ รวมทั้งสามารถ จัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ

๔. อภิปรายแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบความคิด

การอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลจากการอ่านงานเขียนเรื่องหนึ่ง ๆ โดยใช้เหตุผล ประกอบซึ่งมีความสมเหตุสมผล เชื่อมโยงสัมพันธ์ตามลำดับอย่างเป็นระบบ

ความหมายของการโต้แย้ง

การโต้แย้ง เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่ง โดยมุ่งที่จะโต้แย้งข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นตลอดจนโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์ ด้วยเหตุผล ข้อมูล สถิติ และ การอ้างความคิดเห็นของผู้รู้มาสนับสนุนความคิดเห็นของตน เพื่อคัดค้านความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

หลักการเขียนโต้แย้ง

๑. กำหนดหัวข้อและขอบเขตของการโต้แย้ง เพื่อจะได้ไม่หลงประเด็นที่จะโต้แย้ง

๒. แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน

๓. ผู้โต้แย้งต้องมีพื้นฐานความรู้ดีพอเกี่ยวกับหัวข้อที่นำมาโต้แย้ง

๔. เรียบเรียงและนำเสนอข้อโต้แย้งได้อย่างละเอียดชัดเจน

๕. แบ่งกระบวนการโต้แย้งออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือการตั้งประเด็น การนิยามคำที่อยู่ในประเด็นของ การโต้แย้ง การค้นหาและเรียบเรียงข้อสนับสนุนทรรศนะของตน การชี้ให้เห็นจุดอ่อนและข้อผิดพลาดของ ความคิดเห็นฝ่ายตรงข้าม

หลักการของการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง

- ระบุงข้อเท็จจริง ถูกต้อง ตรงประเด็น เชื่อถือได้ ครอบคลุมเนื้อหา
- ข้อคิดเห็นอยู่บนหลักของเหตุผล ตรงประเด็น ไม่กระทบผู้อื่น
- บทสรุป ชัดเจน ถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา
- การใช้น้ำเสียง กิริยาการพูดแสดงมิตรไมตรี - รักษาเวลาตามที่กำหนด/เหมาะสม

ใบงานเรื่อง คมความคิด
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๖ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง ให้นักเรียนถามความคิดเห็นของเพื่อน หรือผู้ปกครอง จำนวน ๒ คนในประเด็นที่กำหนดให้แล้วบันทึก
ลงในใบงานตามหัวข้อที่กำหนด

“ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”

คนที่	ความคิดเห็น	ข้อโต้แย้ง
คนที่ ๑		
คนที่ ๒		
สรุป		

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๔ อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการเขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดง
ความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง

ขอบเขตเนื้อหา

อภิปรายแสดงความคิดเห็นและ ข้อโต้แย้งจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง

ด้านทักษะและกระบวนการ

อภิปรายแสดงความคิดเห็น และ อภิปรายโต้แย้งได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

๑. ศึกษาการพูดอภิปรายจากสื่อต่าง ๆ

๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการอธิบายแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายแสดงความคิดเห็น และ อธิบายโต้แย้งได้	การพูดอธิบาย	แบบประเมินการพูด อธิบาย	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนชมวิดีโอเรื่อง การพูดอธิบายจากลิงก์ยูทูป <https://www.youtube.com/watch?v=-U8ILYsteYs> จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิดีโอที่สรุประดับสำคัญ พร้อมครูนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูให้นักเรียนนำแผ่นกระดาษปรีฟที่สรุปเกี่ยวกับหลักการแสดงความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง ขึ้นมาอีกครั้ง พร้อมกับเชื่อมโยงเข้าสู่ตัวอย่างวิดีโอว่าสิ่งที่นักเรียนสรุปมีอยู่ในวิดีโอหรือไม่

๒. นักเรียนเข้าแถวตอนสองแถวสลับเลขคู่กับเลขคี่

๓. นักเรียนหันหน้าเข้าหากัน ครูแจ้งหัวข้อในการพูดอธิบาย คือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

๔. ใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนว่า เห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร โดยให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

- อธิบายคู่
- อธิบาย ๔ คน
- อธิบาย ๖ คน

๕. ครูสุ่มเลือกนักเรียนบางกลุ่มมาอธิบายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง จากประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ที่เรียนในเรื่อง หลักการอภิปรายแสดง ความคิดเห็น และหลักการโต้แย้ง หากมีข้อสงสัยสามารถซักถามครูผู้สอนได้ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. วิดิทัศน์จากยูทูป
๒. กระดาษปรีฟ
๓. หัวข้อการอภิปราย

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตมารยาทในการพูด

ผู้ประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

ชื่อ	รายการสังเกต / ระดับคุณภาพ												ความคิดเห็น
	เนื้อหา			การใช้ภาษา			วิธีการพูด			บุคลิกภาพ			
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	

เกณฑ์การประเมิน

๑. เนื้อหา

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง เนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย เชื่อถือได้ เนื้อหาไม่กระทบให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๒. การใช้ภาษา

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย ชัดเจน สละสลวย

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๓. วิธีการพูด

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ตรงประเด็น ระบุข้อเท็จจริงครอบคลุมเนื้อหา ข้อคิดเห็นมีความสมเหตุสมผล
สรุปชัดเจน

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

๔. ด้านบุคลิกภาพ

ระดับคุณภาพ ๓ หมายถึง ใช้ระดับเสียง ลีลาท่าทางประกอบการพูด การแต่งกาย มีความสุภาพ รักษาเวลา

ระดับคุณภาพ ๒ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๑ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

ระดับคุณภาพ ๑ หมายถึง ระดับคุณภาพขาดไป ๒-๓ รายการจากระดับคุณภาพ ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ รายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๗ เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดง
ความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนแสดงความรู้ความคิดเห็นโต้แย้ง เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร

ภาระชิ้นงาน

ฝึกปฏิบัติการแสดงความคิดเห็นจากสื่อ ในชีวิตประจำวัน

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิด ได้แย้ง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนแสดงความรู้ ความคิด ได้แย้ง	ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง สรุป ความรู้ สู่การเขียน - ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดภาพ “สังคมยุคใหม่” บนกระดาน แล้วถามนักเรียนว่า จากภาพ สะท้อนอะไรบ้าง (บันทึกคำตอบบนกระดาน)

๒. ครูสรุปว่า สิ่งที่นักเรียนตอบมานั้นเป็นทั้งความรู้ ความคิดเห็น และการโต้แย้ง เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนประจำวัน

ขั้นสอน

๑. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ ๓ คน แบบคละความสามารถ ให้นักเรียนเลือก หมายเลข ๑-๓

หมายเลข ๑ : การเขียนแสดงความรู้

หมายเลข ๒ : การเขียนโต้แย้ง

หมายเลข ๓ : การเขียนแสดงความคิดเห็น

๒. ครูแจกใบความรู้เรื่อง หลักการเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และ โต้แย้ง จำนวน ๓ ชุด คือ (การเขียนแสดงความรู้ การเขียนแสดงความคิดเห็น และการเขียนโต้แย้ง) ให้นักเรียนศึกษา โดยใช้เวลา ๕ นาที

๓. จากนั้น ให้นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่มตามหัวข้อที่ตนได้ศึกษา และร่วมกันสรุปความรู้ลงในใบงาน เรื่อง สรุปความรู้ สู่การเขียน ให้เวลา ๑๔ นาที

๔. ครูนำชิ้นงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มไปติดไว้ตามจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน เพื่อให้เพื่อนเดินศึกษาหาความรู้ใช้เวลา ๔ นาที

ขั้นสรุป

- ๑. ครูและเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะ และสรุปทเรียนร่วมกัน
- ๒. ครูแจกใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำการบ้านและนำมาส่ง

ครูผู้สอนในชั่วโมงถัดไป

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ภาพประกอบการเรียนรู้
- ๒. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนแสดงความรู้-ความคิดเห็น และโต้แย้ง
- ๓. ใบงาน เรื่อง สรุปความรู้ สู่การเขียน
- ๔. ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติการเขียน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนแสดงความคิดเห็น

การรับข้อมูลข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้รับสารจะเกิดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องนั้น ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านการพูด การเขียน ผู้อ่านหรือผู้ฟังที่รับสารเรื่องเดียวกันก็ไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นตรงกัน เพราะเป็นการมองต่างมุม

หลักการเขียนแสดงความคิดเห็น

การเขียนแสดงความคิดเห็นจะน่าเชื่อถือหรือยอมรับของผู้อื่น มีหลักการเขียน ดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่จะเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างละเอียด จับใจความสำคัญให้ได้ว่ากล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และศึกษาหาความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้อื่น ๆ ประกอบ
๒. พิจารณาข้อเด่น ข้อด้อย พร้อมยกเหตุผลประกอบข้อคิดเห็น
๓. แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ด้วยใจเป็นกลาง ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การเขียนแสดงความรู้

ความรู้ต่าง ๆ หากไม่มีการบันทึกไว้ย่อมสูญหาย ปัจจุบันความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ผู้เรียนจึงควรฝึกเขียนแสดงความรู้ถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้ให้ผู้อื่นทราบ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

หลักการเขียนแสดงความรู้ การเขียนแสดงรู้มีหลักการเขียน ดังนี้

๑. ตั้งจุดประสงค์ว่าต้องการสื่อสารประเด็นใด ให้ความรู้ ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างไร
๒. กำหนดหัวเรื่อง โดยผู้เขียนต้องมีความรู้และข้อมูลประกอบการเขียนครบถ้วน น่าเชื่อถือ
๓. จัดทำโครงเรื่องเพื่อลำดับเนื้อหา ศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้ ความคิดให้เป็นระบบ
๔. เขียนอธิบายตามโครงเรื่องที่ร่างไว้โดยใช้ภาษาสื่อความชัดเจน ตรงไปตรงมา และเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน เรียบเรียงโดยเขียนความให้น่าสนใจ เขียนเนื้อหาให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง สรุปเรื่องให้ผู้อ่านเห็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

การเขียนโต้แย้ง

การเขียนโต้แย้ง เป็นการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล ๒ ฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายพยายามใช้เหตุผล ข้อมูล สถิติ และการอ้างถึงความคิดเห็นของผู้รู้มาสนับสนุนความคิดของตนและคัดค้านความคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง

หลักการเขียนโต้แย้ง

การเขียนโต้แย้งมีหลักการเขียน ดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อและขอบเขตของการโต้แย้ง เพื่อไม่ให้หลงประเด็น
๒. แบ่งเนื้อหาออกเป็นประเด็น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน
๓. ผู้โต้แย้งต้องมีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่โต้แย้งเป็นอย่างดี
๔. เรียบเรียงและนำเสนอข้อโต้แย้งให้ละเอียดชัดเจน
๕. แบ่งกระบวนการโต้แย้งเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การตั้งประเด็น การนิยามคำที่อยู่ในประเด็นของการโต้แย้ง ค้นหา เรียบเรียงข้อสนับสนุน ซึ่งให้เห็นจุดอ่อนและข้อผิดพลาดของความคิดเห็นฝ่ายตรงข้าม

ใบงาน เรื่อง สรุปความรู้สู่การเขียน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : จงสรุปความรู้ลงในใบงานให้ชัดเจน

การเขียนแสดงความรู้	การเขียนแสดงความคิดเห็น	การเขียนโต้แย้ง

ใบงาน เรื่อง ปฏิบัติงานเขียน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๘ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สื่อนามที่ฮอนชู โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ระเบิดสะเทือนประเทศไทย

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้แต่งตั้งให้บริษัท Burns and Roe Group แห่ง ออราเทล รัฐนิวเจอร์ซีย์ สหรัฐอเมริกา เป็นผู้ศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ขนาด ๑,๐๐๐ MW รายงานผลการศึกษาที่เสร็จสมบูรณ์นำเสนอในปี ๒๕๕๓ คาดว่าจะ ลงทุนประมาณ ๓๘.๓ ล้านเหรียญสหรัฐ โดยกองทุนอนุรักษ์พลังงานแห่งประเทศไทยจะลงทุน ๒๑.๔ ล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนที่เหลือจะเป็นการลงทุนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

การศึกษานอกเหนือจากเสนอสถานที่ ที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับการก่อสร้าง พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะทางด้านเทคโนโลยีมาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการด้านบุคลากรและการฝึกอบรม กระบวนการด้านกฎหมายและกระบวนการด้านการเงินของโครงการแล้ว ยังจะรวมถึงการเลือกเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่จะนำมาใช้ในระหว่างเครื่องปฏิกรณ์ ๓ ชนิดที่มีการใช้ทั่วโลก

- » เครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง (pressurized water reactors)
- » เครื่องปฏิกรณ์แบบ CANDU (Canada deuterium uranium)
- » เครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำเดือด (boiling water reactors)

ปัจจุบันเครื่องปฏิกรณ์ที่ใช้กันมากที่สุดคือเครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง โดยในจำนวนเครื่องปฏิกรณ์ ๔๔๒ เครื่อง ที่เดินเครื่องอยู่ในปัจจุบันเป็นเครื่องปฏิกรณ์แบบใช้น้ำความดันสูง ร้อยละ ๖๑ ที่น่าสนใจ คือแนวโน้มและความเป็นไปได้ของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย

ประเทศไทยได้ใช้แผนพัฒนาพลังงานระยะ ๑๕ปี (๒๕๕๐-๒๕๖๔) โดยได้รวมพลังงาน นิวเคลียร์เข้าไว้ในแผนนี้ด้วย โดยอาศัยกระแสธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าสูงถึงร้อยละ ๗๐ แหล่งพลังงาน ชนิดอื่นได้แก่พลังงานน้ำมัน และถ่านหินโดยพลังงานน้ำส่วนใหญ่จะนำเข้ามาจากต่างประเทศ ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญได้ชี้ให้เห็นว่ากระแสธรรมชาติจะขาดแคลนใน ๒๐ ปีข้างหน้า โดยที่แหล่งพลังงานหมุนเวียนของไทยยังมีการพัฒนาไม่เต็มที่และมีศักยภาพที่ไม่สูงนัก

โดยไทยมีการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕-๖ ต่อปีจึงได้ให้ความสนใจในการพัฒนา แหล่งพลังงานอื่น โดยเฉพาะพลังงานนิวเคลียร์ กระนั้น หลังสื่อนามที่ฮอนชูกระทบให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ต่ำกว่า ๓ แห่งระเบิด แรงสะเทือนกว้างไกลมาถึงประเทศไทย ทำให้โครงการที่จ้างเอาไว้ต้องทอดระยะยาวนานออกไปอีก

มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ ๑๕๙๗ วันที่ ๒๕ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔

จงเขียนแสดงความรู้

.....

.....

.....

.....

.....

จงเขียนแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

จงเขียนโต้แย้ง

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อสมาชิก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน
เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและ รายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๗ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การอภิปรายแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยการเขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดง
ความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการเขียนวิเคราะห์ และวิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ขอบเขตเนื้อหา

การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายหลักการเขียนวิเคราะห์ และ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนวิเคราะห์ และวิจัยเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต
๒. มีวินัย
๓. ใฝ่เรียนรู้
๔. มุ่งมั่นในการทำงาน
๕. มีมารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

ภาระชิ้นงาน

ฝึกเขียนวิเคราะห์วิจัย

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายหลักการเขียนวิเคราะห์ และ วิจารณ์เรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผล	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม - รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต - พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนวิเคราะห์ และวิจารณ์เรื่องที อ่าน อย่างมีเหตุผล	- การนำเสนอผลงาน - ตรวจใบงาน - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมินการ นำเสนอ - แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีมารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูติดเนื้อเพลง “สยามานุสติ” ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหรือร้องเพลง พร้อมกัน เมื่ออ่านจบนักเรียน
ตอบคำถาม ดังนี้

- เมื่ออ่าน หรือ ร้องเพลง จบนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- จากเพลงดังกล่าว นักเรียนได้ข้อคิด คติสอนใจใดบ้าง
- ข้อคิด คติสอนใจจากเพลงนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับยุคปัจจุบันได้หรือไม่

และนำเข้าสู่เรื่องการเขียนวิเคราะห์และวิจารณ์

ขั้นสอน

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการ เขียนวิเคราะห์
วิจารณ์ เมื่อเกิดข้อสงสัยให้นักเรียนซักถาม ครูอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูยกตัวอย่างการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ ให้นักเรียนศึกษาวิธีการเขียน ครูคอยให้คำแนะนำ
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงาน เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์จากบทความ เรื่อง
ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย
๔. ครูเลือกตัวแทนกลุ่มจำนวน ๒ กลุ่ม ออกมานำเสนอบทวิเคราะห์วิจารณ์ และให้นักเรียนช่วยกัน
ประเมินค่างานเขียนที่เพื่อนนำเสนอ

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปหลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ลงในสมุด

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. เนื้อเพลง “สยามานุสติ”
- ๒. ใบความรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์
- ๓. ตัวอย่างงานเขียน
- ๔. ใบงาน เรื่อง ความกตัญญู: คุณธรรม พื้นฐานเยาวชนไทย

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เนื้อเพลงประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เพลง สยามานุสสติ

หากสยามยังอยู่	ยังยืนยง
เราก้เหมือนอยู่คง	ชีพด้วย
หากสยามพินาศลง	ไทยอยู่ได้ฤ
เราก้เหมือน	มอดม้วย หมดสิ้นสกุลไทย
ใครรานใครรุก ด้าว	แดนไทย
ไทยรบจนสุดใจ	ขาดดิน
เสียเนื้อเลือดหลังไหล	ยอมสละ สิ้นแล
เสียชีพไป เสียสิ้น	ชื่อก้องเกียรติงาม

(พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่าน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ เรื่อง การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

การวิเคราะห์ หมายถึง การที่ผู้ฟังและผู้รับสารแล้วพิจารณาองค์ประกอบออกเป็นส่วน ๆ นำมาแยกประเภทลักษณะ สาระสำคัญของสาร กลวิธีการเสนอและเจตนาของผู้ส่งสาร

การวิจารณ์ หมายถึง การพิจารณาเทคนิคหรือกลวิธีที่แสดงออกมานั้น ให้เห็นว่า น่าคิด น่าสนใจ น่าติดตาม มีชั้นเชิงยกย่อนหรือตรงไปตรงมา องค์ประกอบใดมีคุณค่าน่าชมเชย องค์ประกอบใดน่าท้วงติง หรือบกพร่องอย่างไร การวิจารณ์สิ่งใดก็ตามจึงต้องใช้ความรู้มีเหตุผล มีหลักเกณฑ์และมีความรอบคอบด้วย

ดังนั้น การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ เป็นกระบวนการเขียนที่ผู้เขียนนำเสนอสารผ่านการพิจารณาแยกแยะข้อมูล วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย นำไปประเมินค่า เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์มีหลักการ ดังนี้

๑. ศึกษาเรื่องที่จะเขียนวิเคราะห์วิจารณ์อย่างละเอียดให้เข้าใจถ่องแท้
๒. วิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาเป็นส่วน ๆ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
๓. วิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านแล้วประเมินค่าว่ามีข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย และมีคุณค่าอย่างไร
๔. วิเคราะห์ในทางสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
๕. เรียบเรียงความคิดที่วิเคราะห์วิจารณ์โดยใช้คำที่กระชับ ชัดเจน

ตัวอย่างการเขียน

ตลาดน้ำอัมพวา ชีวิตชีวา กำลังจะหวนคืน

เสียงเพลงลูกทุ่งแว่วหวานกังวานมาแต่ไกล ในขณะที่แสงไฟเริ่มกะพริบไปตามจังหวะเสียงเพลง ห่างออกไปไม่ไกลนัก เรือพายลำน้อยหากเต็มไปด้วยชนม ผลไม้จากบ้านสวนหลายลำกำลังมุ่งหน้าใกล้ เข้ามา... นานมาแล้วที่ความครึกครื้นเช่นนี้ ห่างหายไปจากลำคลองอัมพวา

หลายสิบปีผ่านมาแล้วที่ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผ่านวันเวลาอัน เจียบเหงา หลังจากเส้นทางสัญจรทางน้ำเริ่มหมดความสำคัญและถนนหนทางเข้ามาทดแทนที่ตลาดน้ำ บริเวณ ปากน้ำอัมพวาติดกับแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้ซึ่งเดิมทีเป็นจุดแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าอันสำคัญ ที่สุดของเมือง แม่กลองจึงค่อย ๆ ชบเซาลงไป เรือหลายร้อยที่เคยลอยลำบรรทุกข้าวของเครื่องใช้ อาหารคาวหวาน ก็ ห่างหายไปจนลำคลองแห่งนี้เจียบเหงาตามไปด้วย

หากวันนี้ ภาพอดีตของลำคลองสายนี้คล้ายกำลังถูกปะติดปะต่อฟื้นกลับขึ้นมาอีกหน ด้วยความ พยายามของชาวชุมชนอัมพวากับการสนับสนุนของเทศบาลตำบลอัมพวาที่ช่วยกันพัฒนา บริเวณหน้าเทศบาล ให้เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร ขนม และผลไม้หลากหลายชนิดพร้อม ๆ กับ ชักชวนชาวบ้านสวนจากลำคลอง อื่นละแวกใกล้เคียงให้ล่องเรือนำสินค้าอาหารมาจำหน่ายเพื่อนำพา ความคิดคึกของตลาดน้ำในอดีตกลับคืนสู่ ลำคลองอัมพวา โดยกำหนดให้มีสัปดาห์ละ ๓ วัน คือทุกวัน ศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ ช่วงเวลาบ่ายสี่โมงเย็นไป จนถึงเวลาประมาณสามทุ่มทุกเย็นวันศุกร์ เสาร์ และ อาทิตย์ เรืออัมพวาไม้เก่าแก่ริมคลองที่เคยเจียบเหงาจึง กลับมามีชีวิตชีวาอีกหน เมื่อคนในชุมชนช่วยกัน จัดช่วยกันหาสินค้าผลิตภัณฑ์ซึ่งทำกันในชุมชนมาวาง จำหน่ายบ้างก็จัดหาเครื่องขยายเสียง ผลัดกันร้องรำทำเพลงสร้างความครึกครื้น ในขณะที่ลำคลองเต็มไปด้วย เรือลอยลำจำหน่ายอาหารการกิน ทั้งกล้วยเตี๋ยวเรือ ผักไทย หอยทอด และขนมไทยหลากหลายชนิด

ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวาจึงนับเป็นจุดหมายใหม่สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับอดีตและ ความ เป็นไปของชุมชนอันเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งซึ่งไม่ควรผ่านเลย ทั้งยังมีระยะห่างไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก การเดินทางมาท่องเที่ยวซื้อหาอาหารการกิน นอกจากจะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นแล้ว ยังอาจช่วย ต่อเติมกำลังใจให้กับความพยายามพลิกฟื้นและรักษาอดีตอันสวยงามของ ชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

เสียงเพลงลูกทุ่งแว่วหวานกังวานมาแต่ไกล ในขณะที่แสงไฟเริ่มเต้นกะพริบไปตามจังหวะ เสียงเพลง ห่างออกไปไม่ไกลนัก เรือพายลำน้อยหากเต็มไปด้วยชนม ผลไม้จากบ้านสวนหลายลำกำลัง มุ่งหน้าใกล้เข้ามา ...นานมาแล้วที่ความครึกครื้นเช่นนี้ ห่างหายไปจากลำคลองอัมพวา หากวันนี้ บรรยากาศเหล่านั้นคล้ายจะ กลับมาเยี่ยมเยือนลำคลองสายนี้อีกหน

(อนุสาร อ.ส.ท. เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘: สายัณห์ ชื่นอุดมสวัสดิ์)

สรุปการเขียนวิเคราะห์วิจารณ์สารคดี เรื่อง อัมพวา ชีวิตชีวา กำลังจะหวนคืน

สารคดีนี้มีชื่อว่า “ตลาดน้ำอัมพวา ชีวิตชีวา กำลังจะหวนคืน” การเรียบเรียงถ้อยคำเพื่อตั้งชื่อเรื่อง สร้างขอบข่ายให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องใด ลักษณะการใช้ภาษาเร้าความสนใจและชวนให้ตั้งคำถามว่า “สิ่งที่หายไปจะกลับคืนมาได้ด้วยวิธีการใด” เมื่อเกิดคำถามจึงนำไปสู่การติดตาม

ผู้เขียนแบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็นความนำ ความเชื่อม เนื้อเรื่อง และบทสรุป ส่วนความนำผู้เขียนเรียบเรียงถ้อยคำบรรยายบรรยากาศที่คึกคักของตลาดน้ำอัมพวา เข้าสู่ความเชื่อมที่ผู้เขียนเล่าย้อนอดีตของตลาดน้ำอัมพวาที่เคยเจียบเหงาเพราะความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เมื่อเข้าสู่ส่วนเนื้อหาผู้เขียนให้คำตอบแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับวิธีนำสิ่งที่หายไปจากตลาดน้ำอัมพวาให้กลับคืนมา จากนั้นจึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัน - เวลา การให้บริการ สินค้าที่จำหน่าย โดยมีจุดประสงค์เชิญชวนและโน้มน้าวให้ผู้อ่านสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว ส่วนสรุปแบ่งเป็นสองย่อหน้า โดยย่อหน้าแรกเป็นข้อความเดียวกับส่วนนำและย่อหน้าที่สองเน้นย้ำว่า บรรยากาศของความมีชีวิตชีวาได้เกิดขึ้นแล้ว

ข้อมูลที่ปรากฏแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเรียบเรียงสารคดีขึ้นจากประสบการณ์ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลหรือได้สัมผัสกับพื้นที่โดยตรง ความเจียบเหงาที่เคยเกิดขึ้น ความมีชีวิตชีวา ความครึกครื้นเกิดขึ้นและยังดำรงอยู่ การให้บริการ สินค้าต่าง ๆ เป็นข้อเท็จจริงซึ่งพบได้ในตลาดน้ำอัมพวา ขณะที่ความคิดเห็นของผู้เขียนที่ใช้สนับสนุนจุดมุ่งหมายของการเขียนเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ เพราะการเดินทางไปท่องเที่ยวจะทำให้ตลาดน้ำอัมพวา มีเหตุแห่งการดำรงอยู่ มีคุณค่า ต่อเติมกำลังใจของชาวบ้านให้ร่วมมือร่วมใจกัน ตรงกับความคิดเห็นของผู้เขียน สารคดีเรื่องนี้ ผู้เขียนเลือกเล่าสถานที่ที่ผู้อ่านสัมผัสได้ถ่ายทอดภาพความเป็นไปของสถานที่ทั้งอดีต ปัจจุบัน และเชิญชวนให้ผู้อ่านเดินทางไปท่องเที่ยว ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ลำดับความตามเหตุและผล เมื่อร่วมมือกันความมีชีวิตชีวาก็กลับคืนมา คุณค่าของสารคดีเรื่องนี้จึงอยู่ที่การสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับ ความร่วมมือร่วมใจระหว่างคนในชุมชน และคนในชุมชนกับหน่วยงานรัฐ นอกจากนี้ยังสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับ การเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมสนับสนุนผู้อื่นให้กระทำความดีงาม

ใบงาน เรื่อง ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๙ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้ ความคิดเห็น และโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

บทความที่นำมาเขียนวิเคราะห์วิจารณ์

ความกตัญญู: คุณธรรมพื้นฐานเยาวชนไทย

ความกตัญญู คือความรู้สำนึกในบุญคุณด้วยการแสดงความเคารพนับถือ เชื้อพียง และช่วยเหลือ ในกิจการงานต่าง ๆ การกระทำเช่นนี้ย่อมนำมาซึ่งความสุข ความเจริญและสิริมงคลแก่ชีวิต และหน้าที่การงาน การที่เยาวชนไทยได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ถือเป็นเรื่องที่ดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคม การเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยอบรม ส่งเสริม พฤติกรรมให้มีคุณลักษณะของการเป็นคนมีความกตัญญู ความตระหนักรู้ในบุญคุณของบุคคล สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อตนเองทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งในปัจจุบันกระแสความเจริญทาง เทคโนโลยีอย่างไร้ขีดจำกัดและสิ่งยั่วยุให้เกิดการเบี่ยงเบนของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเยาวชน การสร้างความเจริญทางวัตถุที่มากเกินไป จนลืมนำคำนึงถึงความเจริญทางด้านจิตใจเพื่อมาสนองความต้องการ ทางกาย ทางใจ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในสังคม ทำให้เกิดการแย่งชิงโอกาสในการประกอบการเลี้ยงชีพ โดยลืมนำคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในจิตใจ ลืมนำคำนึงถึงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของ คนไทยที่มีความกตัญญูรู้จักตอบแทนบุญคุณ ซึ่งความกตัญญูเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยรักษาและพยุงสังคมไทย ผู้ที่มีความกตัญญู คือ มีจิตสำนึกในคุณท่านและคิดตอบแทน ส่วนผู้ที่ไม่มีความกตัญญูคือคนอกตัญญู ไม่รู้คุณ ย่อมลุ่มประณามว่าเป็นคนไม่ดี ไม่น่าคบหา ความกตัญญูเป็นคุณธรรม พื้นฐานของมนุษย์ในสังคม มนุษย์ต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งอื่น ชีวิตเราดำรงอยู่ได้เพราะได้รับการอุปการะจากพ่อแม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง ความกตัญญู จึงเป็นคุณธรรมที่มนุษย์ควรปฏิบัติ

(ทิพมาศ เศวตวรโชติ, <http://taamkru.com/th/>, ๒๕๕๘)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๑)
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การฝึกแต่งบทร้อยกรอง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการพุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

ขอบเขตเนื้อหา

พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการพุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

ด้านทักษะและกระบวนการ

พุทธสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูได้

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มีจิตสาธารณะ
- มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

ภาระชิ้นงาน

นักเรียนแต่ละกลุ่มเสือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการพูดสรุปใจความสำคัญ จาก เรื่องที่ฟังและดู	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง ที่ ฟังและดูได้	สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีจิตสาธารณะ ๕. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูถามนักเรียนว่าถ้านึกถึงนิทานของอีสปจะนึกถึงเรื่องใด (นักเรียนจะตอบอย่างหลากหลาย โดยครูจะต้องสรุปว่านิทานส่วนใหญ่ของอีสปจะใช้ตัวละครเป็นสัตว์)

๒. ครูสรุปคำตอบที่ถูกต้อง และนำเข้าสู่เนื้อหาเรื่องการพูดจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

ขั้นสอน

๑. ครูอธิบายเนื้อหาด้วยวิธีการบรรยายในหัวข้อ พื้นฐานการจับใจความ สำคัญ และพื้นฐานการพูดตามใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการ พูดสรุปใจความสำคัญ

๒. ครูใช้คำถามกระตุ้นนักเรียนว่า “หากนักเรียนมีโอกาสได้ดูหรือฟังสิ่งที่น่าสนใจ นักเรียนอยากจะถ่ายทอดให้เพื่อนได้รับรู้อย่างไร”

(๑) นักเรียนคิดว่า จะถ่ายทอดด้วยวิธีใดที่สะดวกรวดเร็วที่สุด (๒) นักเรียนคิดว่าการถ่ายทอดด้วยวิธีนี้จะสัมฤทธิ์ผลได้จะต้องอาศัยพื้นฐานใดบ้าง

๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น (ครูพยายามเขียนคำตอบของ นักเรียนลงบนกระดานทุกคำตอบ)

๔. ให้นักเรียนช่วยจัดกลุ่มคำตอบ และสรุปว่าความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการพูดสรุปใจความสำคัญ คืออะไรบ้าง

(๑) พื้นฐานการจับใจความสำคัญ (๒) พื้นฐานการพูด

๕. นักเรียนแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย และสรุปความรู้ในสิ่งที่ครูสอน ร่วมกันลงในแบบบันทึก

ความรู้

ขั้นสรุป

๑. นักเรียนและครูร่วมสรุปเนื้อหาความรู้พื้นฐานที่สำคัญในการพูดสรุปใจความสำคัญร่วมกัน

๒. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้น ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจของสมาชิก (เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนชั่วโมงถัดไป)

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๒. ห้องสมุดโรงเรียน

๓. ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จใน พูดสรุปใจความสำคัญ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง ปัจจัยสู่ความสำเร็จในอุตสาหกรรมที่สำคัญ
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๐ เรื่อง การอภิปรายแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ความหมายของการสรุปความรู้จากการฟังและการดูการวิเคราะห์

การสรุปความรู้จากการฟังและการดู หมายถึง การจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่อย่างสั้น ๆ ให้อ่านง่ายหรือเข้าใจง่ายขึ้น มีใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร กระบวนการฟังและการดูมี ๖ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ชื่นได้ยินหรือเห็น
๒. ชื่นพิจารณาแยกแยะเสียงที่ได้ยินหรือภาพที่เห็น ว่าเป็นเสียงอะไรหรือภาพอะไร
๓. ชื่นยอมรับ ผู้ฟังหรือผู้ดูอาจยอมรับ-ปฏิเสธว่าสิ่งที่ได้ยินหรือเห็น สื่อความหมายได้หรือไม่
๔. ชื่นตีความ ผู้ฟังหรือผู้ดูแปลความหมายหรือตีความหมายของสิ่งที่ได้ยินหรือได้เห็นให้ตรงกับ

จุดประสงค์ ของผู้ส่งสารที่ต้องการสื่อถึงผู้รับสาร

๕. ชื่นเข้าใจ ผู้ฟังหรือผู้ดูทำความเข้าใจกับข้อความที่ได้ยินหรือภาพที่ได้เห็น

๖. ชื่นนำไปใช้ เป็นขั้นที่พิจารณาจนเข้าใจ ผู้ฟังและผู้ดูก็จะปฏิบัติตามหรือปฏิบัติตาม หลักการฟังและการดูที่ดี ได้แก่

๑. ฟังและดูให้ตรงจุดประสงค์
๒. ฟังและดูด้วยความพร้อม
๓. ฟังและดูอย่างมีสมาธิ คือ มีความตั้งใจ จดจ่ออยู่กับเรื่องที่ฟังหรือดู
๔. ฟังและดูด้วยความกระตือรือร้น
๕. ฟังและดูโดยไม่มีอคติ
๖. ฟังและดูโดยใช้วิจารณญาณ

ส่วนประกอบของข้อความที่ฟังและดู ได้แก่

๑. ใจความ หมายถึง ข้อความที่สำคัญที่สุดของเรื่องจะตัดออกไม่ได้ ถ้าตัดออกจะทำให้สาระสำคัญของเรื่องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

๒. พลความ หมายถึง ข้อความที่มีความสำคัญน้อยกว่าใจความ มีหน้าที่ขยายใจความให้ชัดเจน

ขั้นตอนการสรุปความรู้จากการฟังและการดู ได้แก่

๑. ชื่นรับสารให้เข้าใจ เมื่อฟังและดูเรื่องใดแล้วต้องทำความเข้าใจ จับประเด็นสำคัญหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องที่ผู้ส่งสารรู้เรื่อง เข้าใจ ว่าเป็นเรื่องอะไร

๒. ชื่นคิดสรุปความ เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมด ด้วยการตั้งคำถามต่อจากการจับประเด็นสำคัญของเรื่องว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร โดยสรุปใจความสำคัญ

๓. ประโยชน์หรือข้อคิดที่ได้จากการฟังและดูหลังจากสรุปเรื่องทั้งหมดได้แล้ว เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการฟังและดูยิ่งขึ้น ผู้รับสารควรคิดว่าเราได้อะไรจากเรื่องนั้นบ้าง จะเอาไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ๔. ชั้นเขียนสรุปนำใจความสำคัญมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนของผู้สรุปเองอย่างสั้น ๆ

รูปแบบการพูดสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู

๑. การบรรยาย คือ การพูดเสนอเรื่องราว ความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีการเตรียมข้อมูลมาก่อน ผู้พูดจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสนใจและได้รับความรู้ตามที่คุณพูดมุ่งหวังไว้

๒. การบรรยายสรุป คือ การบรรยายเรื่องราวที่มีความยาวให้กระชับ แต่คงรักษาเนื้อความเดิมไว้ ส่วนใหญ่การบรรยายสรุปจะใช้พูดก่อนที่จะปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

๓. การพูดเล่าเรื่อง คือ การเล่าประสบการณ์หรือการเล่าเรื่องทีอ่านมาให้ผู้อื่นฟัง หลักการพูดสรุปความ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. เล่าถึงเนื้อหาและประเด็นสำคัญ ๆ ว่ามีอะไรบ้าง
๒. ภาษาที่ใช้ควรเน้นภาษาที่ง่าย
๓. น้ำเสียงชัดเจนน่าฟัง เน้นเสียงในตอนที่สำคัญ
๔. ใช้กิริยาท่าทางประกอบการเล่าเรื่องตามความเหมาะสม
๕. ผู้เล่าเรื่องควรจำเรื่องได้เป็นอย่างดี
๖. มีการสรุปข้อคิดในตอนท้าย

หลักทั่วไปในการพูดที่ดี

๑. เตรียมตัวให้พร้อม
๒. ชักข้อดีให้ดี
๓. ท่าทีให้สง่า
๔. วาจาสุชุม
๕. ทักที่ประชุมให้โน้มน้าว
๖. เรื่องราวให้กระชับ
๗. ตาจ้องจับผู้ฟัง
๘. เสียงดังแต่พอดี
๙. อย่าให้มีเอื้ออ้า
๑๐. ดูเวลาให้พอครบ
๑๑. สรุปจบให้จับใจ
๑๒. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่ออำลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา

เรื่อง พุดสรูปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การฝึกแต่งบทร้อยกรอง การสรุปรูปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการพุดสรูปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

ขอบเขตเนื้อหา

พุดสรูปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการพุดสรูปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู

ด้านทักษะและกระบวนการ

พุดสรูปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดูได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. มีมารยาทในการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ให้นักเรียนฝึกการพุดสรูปใจความจากการฟังและการดูสื่อต่าง ๆ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการพูดสรุปใจความสำคัญ จาก เรื่องที่ฟังและดู	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม - รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต - พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ พูดสรุปใจความสำคัญจากเรื่อง ที่ ฟังและดูได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - การพูดสรุปความรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - แบบประเมินการพูด สรุปความรู้	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มีมารยาทในการพูด	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูนำตัวอย่างนิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย แล้วขอตัวแทน ๑ คน ออกมาอ่านนิทานให้เพื่อนฟัง

๒. ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่านักเรียนได้อะไรบ้างจากการฟังนิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย จากนั้นครูเชื่อมโยงความรู้เข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน คละกันตามความสามารถ จากนั้นให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกดูรายการโทรทัศน์ ๑ รายการ ตามความสนใจของสมาชิก (ครูมอบหมายให้นักเรียนเตรียมตัวมาล่วงหน้า)

๒. ครูแจ้งวิธีการเล่าเรื่องรอบวง แจ้งกติกา กำหนดเวลา และขอบข่ายในการเล่าเรื่อง

๓. สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการฟังเพื่อนเล่าเรื่อง หรือแง่คิดที่ได้จากการฟังมาจัดทำแผนภาพโครงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกการเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอน จากนั้นให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มที่เล่าเรื่องได้ดีออกมาเล่าเรื่องตามลำดับขั้นตอนที่เตรียมไว้

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปหลักการเล่าเรื่องจากการฟังและการดูสื่อ และร่วมกัน บอกแนวทางในการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๒. นิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตร ทั้งหลาย
๓. รายการโทรทัศน์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ฐีหลักร้อยกรอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การฝึกแต่งบทร้อยกรอง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น

สาระการเรียนรู้/ความรู้

ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

ขอบเขตเนื้อหา

ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ

ด้านคุณลักษณะ

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. รักความเป็นไทย

๕. มีความรับผิดชอบ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษา เรื่อง “ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ” ในบทกลอนที่ชอบคนละ ๑ สำนวน แล้วมาวิเคราะห์ให้ครูฟังในชั่วโมงว่าง

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ฉันทลักษณ์กลอนสุภาพ	- กระบวนการคิด วิเคราะห์ - การพูดสรุปความรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. รักความเป็นไทย ๕. มีความรับผิดชอบ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดบัตรร้อยกรองที่ ๑ บนกระดาน

“ธงชาติไทยไกวกวัดสะบัดพลิว แลร์วิ้วสล้งามเป็นสามสี
ผ้าฝืนน้อยบางเบาเพียงเท่านี้ แต่เป็นที่รวมชีวิตและจิตใจ”
(นภลัย สุวรรณธาดา)

๒. ครูใช้คำถามกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

- จากประสบการณ์ของนักเรียนบทร้อยกรองข้างต้นเป็นคำประพันธ์ประเภทใด
- เพราะอะไร (เหตุผล) จึงคิดว่าเป็นบทร้อยกรองดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ : ครูควรเขียนทุกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน และพูด เชิญชวนให้นักเรียนค้นหา

คำตอบซึ่งจะนำไปสู่ขั้นการสอน

ขั้นสอน

๑. นักเรียนจับกลุ่ม ๓ คน แล้วศึกษาใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของ กลอนสุภาพ พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม

๒. นักเรียนสรุปเนื้อหาจากใบความรู้ที่ศึกษาลงในสมุด

๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่นและให้นักเรียนบันทึกความรู้เพิ่มเติมที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น จากนั้นกลับมาเขียนลงในใบงานของกลุ่มตัวเองและส่งครูผู้สอน

๔. ครูติดบทร้อยกรองที่ ๒ บนกระดาน

“บทร้อยกรองที่สลับบรรค”

ปากเป็นเอกว่าเลขโทโบราณ	เหมือนเต่าผึ่งนั่งซื่อฮือรำคาญ
ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน	ถึงเป็นครูรู้วิชาปัญญามาก
วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่	มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ
ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย	หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย

“บทร้อยกรองที่เรียงวรรคถูกต้อง”

ปากเป็นเอกว่าเลขโทโบราณ	หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย
ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย	มีอุบายพูดไม่เป็นเห็นป่วยการ
ถึงเป็นครูรู้วิชาปัญญามาก	ไม่รู้จักใช้ปากให้จัดจ้าน
เหมือนเต่าผึ่งนั่งซื่อฮือรำคาญ	วิชาชาญมากเปล่าไม่เข้าที่

(พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

๕. ครูให้นักเรียนช่วยกันเรียงวรรคใหม่ให้เป็นบทร้อยกรองที่ถูกต้องตาม ฉันทลักษณ์ แล้วร่วมกัน

เฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ และซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. บทร้อยกรองที่ ๑

๒. ใบความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอน สุภาพ

๓. บทร้อยกรองที่ ๒

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใ้ความรู้ เรื่อง ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ
 หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๒ เรื่อง รู้หลักร้อยกรอง
 รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

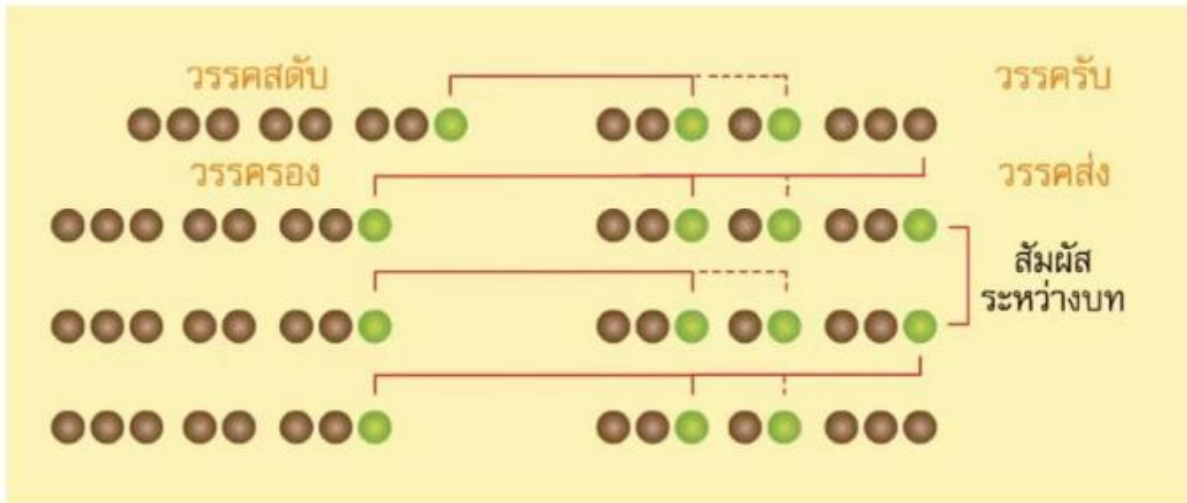
ฉันทลักษณ์ของกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ	๑	บาท	มี	๒	บาท (คำกลอน)
	๑	บาท (คำกลอน)	มี	๒	วรรค
	๑	วรรค	มี	๗-๙	คำ

แต่ละวรรคมีชื่อดังนี้

วรรคที่ ๑	ชื่อ	วรรคดับหรือสลั้บ
วรรคที่ ๒	ชื่อ	วรรครับ
วรรคที่ ๓	ชื่อ	วรรครอง
วรรคที่ ๔	ชื่อ	วรรคส่ง
วรรคดับ และ	วรรครับ	เรียกว่า บาทเอก
วรรครอง และ	วรรคส่ง	เรียกว่า บาทโท

แผนผังของกลอนสุภาพ

ที่มา: <https://i.ytimg.com/vi/uPBtMY7omQ8/maxresdefault.jpg>

ตัวอย่างคำประพันธ์

วันจะจรจากน้องสิบสองคำ	พอจวนย่ำรุ่งเร่งออกจากท่า
รำลึกถึงดวงจันทร์ครรโลลา	พี่ตั้งตาแลแต่ตามแพราย
ที่ประเทศเขตเคยได้เห็นเจ้า	ก็แลเปล่าเปลี่ยวไปน่าใจหาย
แสนสลดให้ระทระทวยกาย	ไม่เหือดหายห้วงหวงเป็นห้วงครันฯ

(นิราศพระบาท: สุนทรภู่)

สัมผัสของกลอนสุภาพ

สัมผัส คือ เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะที่คล้องจองกันช่วยในการแต่งคำประพันธ์ให้ถูกต้องและไพเราะ โดยแบ่งเป็น ๒ ชนิด คือ สัมผัสนอก และสัมผัสใน

สัมผัสนอก คือ สัมผัสบังคับที่จะต้องสัมผัสระหว่างวรรค และระหว่างบทให้สังเกตจากแผนผัง ของกลอนสุภาพ

สัมผัสระหว่างวรรค ได้แก่ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำที่ ๓ หรือ ๕ ของ วรรคที่ ๒ คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ และสัมผัสกับคำที่ ๓ หรือ ๕ ในวรรคที่ ๔

สัมผัสระหว่างบท ได้แก่ คำสุดท้ายของบทที่ ๑ ส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทต่อไป

สัมผัสใน คือ สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่บังคับ สัมผัสใน แบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ สัมผัสสระและสัมผัสอักษร (พยัญชนะ)

การใช้เสียงวรรณยุกต์ลงท้ายวรรค

การเขียนกลอนให้ไพเราะ ควรคำนึงถึงเสียงวรรณยุกต์ในคำสุดท้ายของแต่ละวรรคตามความนิยม ดังนี้

วรรคสดับหรือวรรคสลับ ใช้เสียงวรรณยุกต์ได้ทุกเสียง เสียงที่ถือว่าไพเราะน้อยคือ เสียงสามัญ
วรรครับ นิยมใช้เสียงจัตวา หรือ เสียงเอก, เสียงโท ไม่ควรใช้เสียงสามัญ และเสียงตรี
วรรครองนิยมเสียงสามัญ หรือเสียงตรี ไม่ควรใช้เสียงเอก เสียงโทและเสียงจัตวา
วรรคส่งนิยมเสียงสามัญ หรือเสียงตรี ไม่ควรใช้เสียงเอก เสียงโทและเสียงจัตวา

ตัวอย่างการใช้เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค

วรรคสดับ	ทั้งจากที่จากคลองเป็นสองซ้อ	(ลงเสียงโท)
วรรครับ	ยังจากกอนั้นก็ขึ้นในคลองขวาง	(ลงเสียงจัตวา)
วรรครอง	โอ้อ่าจากช่างมารวบประจบทาง	(ลงเสียงสามัญ)
วรรคส่ง	ทั้งจากบางจากไปใจระบม	(ลงเสียงสามัญ)

เกณฑ์การประเมินพูดสรุปความรู้จากการฟังและการดู

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ควรปรับปรุง (๑)
๑. ลำดับขั้นตอนที่จะพูด	พูดไม่วกวน มีลำดับขั้นตอนในการพูดที่ชัดเจน	พูดไม่วกวน มีลำดับขั้นตอนในการพูด	พูดวกวนหรือไม่มีลำดับขั้นตอนในการพูด	พูดวกวนไม่มีลำดับขั้นตอนในการพูด ไม่มีความชัดเจน
๒. พูดตรงประเด็น	พูดตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม ไม่พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง	พูดตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ค่อยตรงประเด็น พูดอ้อมค้อม พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ตรงประเด็น พูดนอกประเด็นหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องข้องปรัง
๓. ภาษาที่ใช้ในการพูด	ใช้ภาษาทางการ ใช้คำสุภาพ	ใช้ภาษากึ่งทางการ ใช้คำสุภาพ	ใช้ภาษากึ่งทางการ ใช้คำไม่ค่อยสุภาพ	ใช้ภาษาไม่ทางการ ใช้คำไม่สุภาพ
๔. การใช้น้ำเสียง บุคลิกท่าทาง มารยาทในการพูด	พูดเสียงดัง ชัดเจน น้ำเสียงเป็นธรรมชาติ บุคลิกเรียบร้อยและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงดังแต่ไม่ค่อยชัดเจน น้ำเสียงไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ บุคลิกเรียบร้อยและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงเบา ไม่ค่อยชัดเจน น้ำเสียงไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ บุคลิกไม่ค่อยดีและมีมารยาทในการพูด	พูดเสียงเบา ไม่ชัดเจน น้ำเสียงไม่เป็นธรรมชาติ บุคลิกไม่ดีและไม่ค่อยมีมารยาทในการพูด

นิทานอีสปประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๑ เรื่อง พุดสรุบใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังและดู
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

นิทานอีสป เรื่อง บิดากับบุตรทั้งหลาย

ชายผู้หนึ่งมีบุตรหลายคน บุตรนั้นวิวาทกันและกันมิไคร่ขาด บิดาแก้ไขวิวาทโดยคำตักเตือนสั่งสอนสักเท่าใดบุตรก็มีฟัง อยู่มาวันหนึ่ง บิดาจึงส่งบุตรทั้งหลายให้ไปหาไม้เรียวมัดมาให้กำหนึ่ง ครั้นได้มาแล้ว จึงเรียกบุตรทั้งปวงมาทีละคน ให้หักกำไม้เรียวนั้นให้เป็นท่อนเล็ก ๆ บุตรทั้งปวงต่างคนต่างหักจนหมดกำลังก็ไม่สามารถที่จะให้หักออกได้ บิดาจึงแก้กำออกเสีย แล้วเอาไม้เรียวนั้นที่ละอันส่งให้บุตรทั้งปวงหัก ก็หักได้โดยง่าย บิดาจึงว่ากับบุตรทั้งหลายว่า ลูกเอ๋ย ถ้าเจ้าเป็นใจเดียวกันเข้ากันอุดหนุนกันแลกัน เจ้าจะเหมือนไม้ทั้งกำนี้ ศัตรูทั้งหลายจะปองร้ายก็ไม่มีอันตรายอันใดได้ แต่ถ้าเจ้าจะต่างคนต่างแตกกัน ก็จะมีอันตรายเหมือนไม้เรียวทั้งปวงอันเดียว ๆ นี้

ที่มา: http://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_list.php

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ม.๒/๓ แต่งบทร้อยกรอง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การฝึกแต่งบทร้อยกรอง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่ อ่านในระดับที่ยากขึ้น

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการแต่งกลอนสุภาพ

ขอบเขตเนื้อหา

การแต่งกลอนสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการแต่งกลอนสุภาพ

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. แต่งกลอนสุภาพ

๒. วิเคราะห์กลอนสุภาพ

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. รักความเป็นไทย

๕. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

ภาระชิ้นงาน

1. กลอนสุภาพที่นักเรียนแต่งจำนวน ๒ บท
๒. กลอนสุภาพจำนวน ๑ บท (รวมเล่ม)

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการแต่งกลอนสุภาพ	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ๑. แต่งกลอนสุภาพ ๒. วิเคราะห์กลอนสุภาพ	- ตรวจใบงาน - การแต่งคำประพันธ์ - สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน การแต่งคำ ประพันธ์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. รักความเป็นไทย ๕. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูตีความ “สุนทรภู่” บนกระดาน จากนั้นครูถามนักเรียนว่า
 - บุคคลในภาพคือใคร
 - บุคคลในภาพมีความสามารถโดดเด่นด้านใด
๒. นักเรียนช่วยกันบอกผลงาน และยกตัวอย่างบทกลอนของกวีในภาพ และ นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูทบทวนฉันทลักษณ์และหลักการแต่งกลอนสุภาพให้นักเรียนฟัง จากนั้นจัดกลุ่มนักเรียนแบบ
คละความสามารถ กลุ่มละ ๕ คน ให้นักเรียนออกมา จับสลากหัวข้อในการแต่งกลอนสุภาพ
๒. นักเรียนแต่งกลอนสุภาพกลุ่มละ ๒ บท ลงในใบงาน “กลอนของฉัน” จากนั้นครูตีความผลงานกลอน
ไว้ตามจุดต่าง ๆ ภายในห้อง
๓. ครูแจกใบงาน วิเคราะห์กลอนสุภาพให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไขว้
กันวิเคราะห์ผลงานของเพื่อน ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ประเด็นความถูกต้องของฉันทลักษณ์

- ประเด็นเนื้อหา
- ประเด็นความไพเราะของการใช้ภาษา

จากนั้นครูกลุ่มตัวแทนนักเรียนมา ๒กลุ่ม ให้ปฏิบัติดังนี้

- อ่านกลอนสุภาพที่ตนเองแต่งให้เพื่อน ๆ ฟัง
- วิเคราะห์กลอนสุภาพของคนแรกให้เพื่อน ๆ ฟัง
- ให้ข้อเสนอแนะกับเพื่อน ๆ

ขั้นสรุป

๑. ครูให้ข้อเสนอแนะนักเรียน และสรุปหลักการแต่งกลอนสุภาพร่วมกับนักเรียน

๒. ให้การบ้านนักเรียนแต่งกลอนสุภาพประกอบภาพที่สนใจคนละ ๑ บท ส่งในสัปดาห์ต่อไป ให้ครู

ประเมินและรวมเล่ม

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. สลากหัวข้อในการแต่งกลอน
๒. ใบงาน “กลอนของฉัน”
๓. ใบงาน วิเคราะห์กลอนสุภาพ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง วิเคราะห์กลอนสุภาพ
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๓ เรื่อง แต่งกลอนสุภาพ
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ประเด็นความถูกต้องของฉันทลักษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ประเด็นเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ประเด็นความไพเราะของการใช้ภาษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชื่นชมจากเพื่อนถึงเพื่อน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการแต่งกลอนสุภาพ

ชื่อนักเรียน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

ลำดับที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑.	ฉันทลักษณ์				
๒.	เนื้อหา				
๓.	วรรณศิลป์				
๔.	การเขียนสะกดคำ				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔	หมายถึง	ดีมาก
๓	หมายถึง	ดี
๒	หมายถึง	พอใช้
๑	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการแต่งกลอนสุภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน			
	ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ฉันทลักษณ์	ฉันทลักษณ์ถูกต้อง	ฉันทลักษณ์ ผิด ๑ แห่ง	ฉันทลักษณ์ผิด ๒ แห่ง	ฉันทลักษณ์ ผิด ๓ แห่งขึ้นไป
๒. เนื้อหา	เนื้อหาครบถ้วน สื่อความได้ตรงประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนออย่างขาดประเด็นสำคัญ ๑ ประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนออย่างขาดประเด็นสำคัญ ๒ ประเด็น	เนื้อหาสาระที่นำเสนอไม่มีประเด็นสำคัญ
๓. วรรณศิลป์	มีการเล่นเสียง หรือ เล่นคำ หรือ ใช้ภาพพจน์อย่างน้อย ๒ ลักษณะ มีความไพเราะ ในการสรรคำมาใช้	มีการเล่นเสียงหรือ เล่นคำหรือใช้ภาพพจน์ อย่างน้อย ๑ ลักษณะ มีความไพเราะในการสรร คำมาใช้	มีการเล่นหรือเล่นคำ หรือใช้ภาพพจน์ อย่างน้อย ๑ ลักษณะ แต่ขาดความสามารถ ในการสรรคำ	ขาดการเล่นเสียง เล่นคำ การใช้ ภาพพจน์ และขาด ความไพเราะใน การสรรคำ
๔. การเขียน สละกตคำ	สละกตคำถูกต้อง	สละกตคำผิด ๑-๒ แห่ง	สละกตคำผิด ๓-๔ แห่ง	สละกตคำผิด ๕ แห่งขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง การวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม (๑)
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจัยวรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผล
ประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์วิจัยวรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยก เหตุผลประกอบ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

การวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรมได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. รักความเป็นไทย

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๓. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อ “หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์ วรรณคดี”

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม - รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต - พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และ วรรณกรรมได้	- ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์ และ วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม” - ใบงาน เรื่อง ขั้นตอน การวิเคราะห์วิจารณ์	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างงานเขียนประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องที่นักเรียนชื่นชอบ จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ในประเด็นต่อไปนี้

- นักเรียนชื่นชอบงานเขียนเรื่องดังกล่าวเพราะเหตุใด
- งานเขียนเรื่องดังกล่าวมีจุดเด่นและจุดด้อยอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

๑. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน คละความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลการศึกษาใบความรู้ลงในใบงาน “หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์ วรรณคดี วรรณกรรม” แล้วส่งตัวแทนออกมา นำเสนอผลการอภิปรายที่หน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนกลุ่มอื่น ได้นำเสนอ เพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันออกไป

๓. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์วิจารณ์ หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและ วรรณกรรม ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์วิจารณ์ จากนั้นให้นำผลงานไป

ติดไว้ตามจุดต่าง ๆ ในห้อง แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนประจำผลงาน ๒ คน (๑ คนอธิบาย และ ๑ คนจดบันทึกข้อเสนอแนะ)

๔. นักเรียนศึกษาผลงานของเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนผลงานกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม และให้ข้อเสนอแนะ

๕. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันปรับปรุง แก้ไขผลงานตามข้อเสนอแนะของเพื่อน แล้วนำส่งครูตรวจ
ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และซักถามในประเด็นที่สงสัย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์ พรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน

๒. ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์และ วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม”

๓. ใบงาน เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์วิจารณ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์ พรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔ เรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๑. ความหมายของการวิเคราะห์วิจารณ์

คือ การแยกแยะเพื่อพิจารณาไตร่ตรอง หาข้อดีข้อเสีย หาจุดเด่น จุดด้อย หาเหตุผล ในการจะนำไปสู่ การวินิจฉัยตัดสินใจเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เช่น เพื่อความซาบซึ้ง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อ แนะนำหนังสือ เป็นต้น

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบของงานประพันธ์

๒.๑ การวิเคราะห์รูปแบบ

๒.๑.๑ รูปแบบคำประพันธ์

- ร้อยแก้ว เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย สารคดี บทความ บทละคร
- ร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย กลอน

๒.๑.๒ รูปแบบการดำเนินเรื่อง/ธรรมเนียมนิยมในการแต่งวรรณคดีไทยร้อยกรอง จะเริ่มต้น ด้วยบทไหว้ครู มีบทชมธรรมชาติ มีบทเปรียบกล่าวถึงการพลัดพรากคร่ำครวญ มีบทอศัจรรย์ ตอนท้ายจบลง ด้วยคำอธิษฐานของผู้แต่ง หรือบอกจุดมุ่งหมายในการแต่ง แล้วบอกชื่อผู้แต่ง เป็นต้น

๒.๒ การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง

๒.๒.๑ โครงเรื่อง (PLOT) คือ การกำหนดเหตุการณ์เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งไว้เป็นเอกภาพ ก่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งตามมา ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง คำโครงเรื่อง ต้อง แสดงถึงปัญหาหรือขัดแย้งภายในเรื่อง เช่น ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับ.....ของตัวเอง

๒.๒.๒ ตัวละคร (CHARACTERS) คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง อาจเป็น.....หรือสิ่งของก็ได้ ต้องวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละคร บุคลิกภาพ บทบาทในเรื่อง ความสมจริงของบทบาทและ พฤติกรรม เหมาะสม/ประทับใจเพียงใด

๒.๒.๓ ฉาก (SETTING) คือ สถานที่ และ เวลา รวมทั้งสิ่งแวดล้อมรอบตัวละครที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น

๒.๒.๔ กลวิธีการแต่ง (TECHNIQUE) คือกลวิธีในการ...../..... (เช่น นักเขียนเล่า หรือตัวละครเล่า)

๒.๒.๕ การใช้ภาษา (LANGUAGE) เป็นลีลา (STYLE) ของผู้เขียนแต่ละคน ในด้านการใช้คำ การใช้โวหารภาพพจน์ และวรรณคดี

๑) การใช้คำ (คำมีทั้งที่เป็นความหมายตรง และความหมายแฝง)

๑.๑) การเลือกเสียงของคำ —> การเสียนเสียงธรรมชาติ

ตัวอย่าง ได้ยินเสียงฝีเท้าโป่งโป่งเป็๊งกู่ก้องร้องกระหิม ฝิวฝิมฟุ้งขนพอง
เสียงชนะร็องอยู่โหวยโวยโว้ยวิเวกวะหวมอก พราหมณ์ก็หยุดยืนตื่นตกตะลึงนึ๊ก
(จากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก แต่งโดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน))

๑.๒) การใช้ลีลาจังหวะ เสียงหนักเบา

ตัวอย่าง เอออูเหม่นะมิ่งซิช่างกระไร ทูทาสฤทธะนี้ไฉนก็มาเป็น
ศึกปลั่งและมิ่งก็ยังมีเห็น จะน้อยจะมากจะยากจะเย็นประการใด
(จากเรื่องสามัคคีเภทคำฉันท์ แต่งโดยนายชิต บุรทัต)

๑.๓) การเลือกความหมายของคำให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและลักษณะของ
ร้อยกรอง

ตัวอย่าง ดูน้ำวังกลิ้งเชี่ยวเป็นเกลียวกลอก กลับกระฉอกฉาดฉัดฉวัดเฉวียน
บ้างพลุ่งพลุ่งวู้งวงเหมือนกงเกวียน ดูวนเวียนคว้างคว้างในหว่างวง
(จากนิราศภูเขาทอง แต่งโดยสุนทรภู่)

๑.๔) การเล่นคำ การซ้ำคำ การเล่นอักษร การเล่นเสียง

ตัวอย่าง หนาน้ำค้างพร่างพรอมจะห่มเสื้อ พออุ่นเนียนอนสนิทพิสมัย
ถึงลมว่าหนวยิ่งจะผิงไฟ แต่หนวยใจจกัลันทุกวันคืน
(จากเรื่องพระอภัยมณี แต่งโดยสุนทรภู่)

ขั้นตอนการวิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม

๑. หาความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะของเรื่องนั้นให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
๒. อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน หาแนวคิดหลัก แก่นของเรื่อง ที่ผู้เขียนตั้งใจสื่อถึง
๓. หาความรู้และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่อ่านให้มากที่สุด เพื่อให้เข้าใจเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
๔. ตั้งคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือข้อเท็จจริงในเรื่อง แล้วพยายามหาคำตอบให้ได้
๕. ฝึกตั้งคำถามเชิงคาดคะเนเหตุการณ์ที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ
๖. เรียงลำดับความสำคัญของประเด็นที่สำคัญและจำเป็นต้องนำมากล่าวในคำวิจารณ์
๗. แยกแยะข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรนำมากล่าวถึง
๘. จัดลำดับประเด็นที่จำเป็นต้องวิจารณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ให้ผู้อ่านเห็นจุดดีและจุดที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยมีเหตุผลหรือข้อมูลประกอบ

ใบงาน เรื่อง “หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม”
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๔ เรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้จากการอ่านใบความรู้เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม จาก
เรื่องที่อ่านเป็นแผนภาพความคิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง การวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม (๒)
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจัยวรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผล
ประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

การวิเคราะห์วิจัยวรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยก เหตุผลประกอบ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

การวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรม

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ วิจัยวรรณคดี และวรรณกรรมเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

ด้านคุณลักษณะ

๑. รักความเป็นไทย

๒. มีวินัย

๓. ใฝ่เรียนรู้

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีคุณธรรมและจริยธรรม

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๒. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อความงามทางภาษาจากโคลงสุภาพษิตอศปกรณำ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี และ วรรณกรรมเรื่องที่อ่านได้อย่างมี เหตุผล	- การนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. รักความเป็นไทย ๒. มีวินัย ๓. ใฝ่เรียนรู้ ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีคุณธรรมและจริยธรรม	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ เรื่อง มหาทิลวานร ตามลิงค์ยูทูป

<https://www.youtube.com/watch?v=mgz9JLZgoUE>

๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสนทนา วิเคราะห์วิจารณ์ ในเรื่อง มหาทิลวานร พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติม
เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูแจกตัวบทโคลงสุภาพษิตอศปกรณำ และใบงานเรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์ ให้นักเรียนแต่ละ
กลุ่มทำ

๒. เมื่อทำเสร็จแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่หน้าชั้นเรียนโดย
ครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

๓. ครูให้ข้อเสนอแนะนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการวิเคราะห์ วิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. รัตติกาล เรื่อง มหาทศกัณฐ์
๒. ทีวีทศกัณฐ์ เรื่อง มหาทศกัณฐ์
๓. ใบงานเรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์วิจารณ์ พรรณคดีและวรรณกรรมจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๕ เรื่อง วิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โคลงสุภาพชิตธิศปกรณา

ราชสีห์กับหนู

อย่าควรประมาณผู้

ทูลพล

สบเคราะห์คราวขัดสน

สุดรู้

เกลือกเขาสปร้ายดล

ใดเหตุ มีแฮ

มากพวกคงมีผู้

ระลึกเค้าคุณสนอง

โคลงสุภาพชิตธิศปกรณา

สัตว์หลายจำพวก

ราคาค่ามากนั้น

ในของ ดินนา

ดุจเพชรทองปอง

เปรียบไว้

ไม่ตีมากมุลมอง

มีค่า ไฉนแฮ

ชายผ้าหอบหนึ่งได้

ค่าเบี้ยอ้อเดียว

โคลงสุภาพชิตธิศปกรณา

พ่อค้าเกลือกกับลาของเขา

ผู้เยี่ยทูกิจก็

โกงฉกรรจ์

ไหนจักบัดบิดด้วน

ชั่วได้

ถ้าเทล่งรู้ทัน

ทูลเศศ ตนนา

เงื่อที่งำเปิดได้

ถูกโต้เต็มเสียง

โคลงสุภาพชิตธิศปกรณา

คนตระหนี่

ตระหนี่เหนียวแน่นนี้

นิศผล

เสียส่วนประโยชน์ตน

ปได้

อีกประโยชน์ประชน

กายเปล่า

กลับจะชักตนให้

ทุกข์ร้อนใจจน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมที่ครูแจกให้ กลุ่มละ ๑ เรื่อง ตามประเด็นที่กำหนด

๑. แนวคิดหลัก/แก่นเรื่อง

.....
.....
.....
.....

๒. องค์ประกอบของเรื่อง

.....
.....
.....
.....

๓. คุณค่าของเรื่อง

๓.๑ คุณค่าทางด้านภาษา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓.๒ คุณค่าทางด้านสังคม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และสรุปความรู้ข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้นั้นต้องอาศัยความรู้ทางภาษาและวรรณคดี

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ

๒. ความสามารถในการสื่อสาร

๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและสรุปเนื้อเรื่อง เพื่อนำเสนอในชั่วโมงถัดไป

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่านได้	- สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- แบบสังเกต พฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์ มาติดบนกระดาน

ชาติกักขฬะดูร้าย	สันดาน
คงจะหาสิ่งพาล	โทษให้
ถึงจะกล่าวคำหวาน	คำขอบ ก็ดี
หาญหักเอาจนได้	ตั้งข้อเขาประสงค์

จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าคำประพันธ์นั้นกล่าวถึงอะไรบ้าง พร้อม ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อ

นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาพิต จากสื่อ โปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาพิต ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ คุณค่าทางด้านเนื้อหา และให้ข้อคิดอะไรบ้าง

๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสรุป เนื้อหาของวรรณคดี ดังนี้
กลุ่มที่ ๑ , ๔ โคลงสุภาพิตนฤพุมนาการ

กลุ่มที่ ๒ , ๕ โคลงสุภาชิตโสฬสไตรยางค์
กลุ่มที่ ๓ , ๖ โคลงสุภาชิตอศปกรณำ
(ให้นักเรียนทั้ง ๖ กลุ่ม แบ่งเนื้อหากันตามความเหมาะสมแล้วนำเสนอในชั่วโมงเรียนถัดไป)

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เบื้องต้นของวรรณคดี เรื่อง โคลงสุภาชิต และให้นักเรียนจดความรู้
ทางด้านคุณค่าของวรรณคดีลงในสมุด

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ตัวอย่างคำประพันธ์
๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา

เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และสรุปความรู้ข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้นั้นต้องอาศัยความรู้ทางภาษาและวรรณคดี

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดี และวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ
๒. ความสามารถในการสื่อสาร
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ให้นักเรียนทำบันทึกความรู้ ข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่านได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - การนำเสนอ - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน เรื่อง ฝึกสมอง ลองสรุป - แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำตัวอย่างคำประพันธ์ มาติดบนกระดาน

พาที่มีสติรู้ รอคิด
รอบคอบชอบแลผิด ก่อนพร่อง
คำพูดพ่างลิขิต เขียนร่าง เรียงแฮ
ฟังเพราะเสนาะต้อง โสตทั้งห่างภัย ฯ

จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าคำประพันธ์นั้นกล่าวถึงอะไรบ้าง และสามารถนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้างพร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน

ชั้นสอน

๑. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความรู้ในวรรณคดีเรื่อง โคลงสุภาพิต ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายจากชั่วโมงที่ผ่านมา

กลุ่มที่ ๑ , ๔ โคลงสุภาพิตนฤพุนาการ

กลุ่มที่ ๒ , ๔ โคลงสุภาพิตโสฬสไตรยางค์

กลุ่มที่ ๓ , ๖ โคลงสุภาพิตอิศปกรณำ

๒. หลังจากนำเสนอเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของเนื้อเรื่องและการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อนำข้อผิดพลาดไปใช้ปรับปรุงในครั้งต่อไป

๓. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมทำใบงานเรื่อง ฝึกสมองลงสรุป โดยครูนำทฤษฎี ๕W๑H มาใช้ในการสรุปเนื้อหาโดยครูอธิบายหลักการของทฤษฎี คร่าว ๆ และคอยให้คำแนะนำนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น เมื่อเรียบร้อยแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาสรุปความรู้ของวรรณคดี เรื่อง โคลงสุภาพิต และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย ครูอธิบายเพิ่มเติมจนเกิดความเข้าใจ

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ตัวอย่างคำประพันธ์

๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

๓. ใบงาน เรื่อง ฝึกสมองลงสรุป

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง ฟีกสมองลองสรุป
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๗ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

เสียงเพลงบำรุงหัวใจ

เสียงเพลงไม่ได้เดินทางเข้าไปถึงแค่ในหูของเราเท่านั้น แต่ยังไปไกลถึงหัวใจด้วย นักวิจัยในสหรัฐอเมริกาพบว่า เมื่อคนเราฟังเพลงโปรด หลอดเลือดของเราจะขยายเช่นเดียวกับตอนที่เราหัวเราะ หรือกินยาบางชนิด **ดร.ไมเคิล มิลเลอร์** หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันด้านโรคหัวใจ ศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ในเมืองบัลติมอร์ บอกว่า เสียงเพลงส่งผลให้หลอดเลือดของคนเราขยายตัวได้เหมือนเมื่อเราเล่นกีฬา เมื่อหลอดเลือดขยาย โลหิตก็จะไหลเวียนได้สะดวกขึ้น และมีโอกาสน้อยลงที่จะจับตัวเป็นลิ่มเลือด ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการหัวใจวายหรือเส้นเลือดสมองตีบได้ หลอดเลือดที่ยืดหยุ่นยังช่วยป้องกันโรคหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดแดงแข็งได้ด้วย

“เราไม่ได้บอกให้หยุดใช้ยาหรือไม่ต้องออกกำลังกาย แต่ควรเพิ่มการฟังเพลงเข้าไปอีกอย่างหนึ่งด้วย”

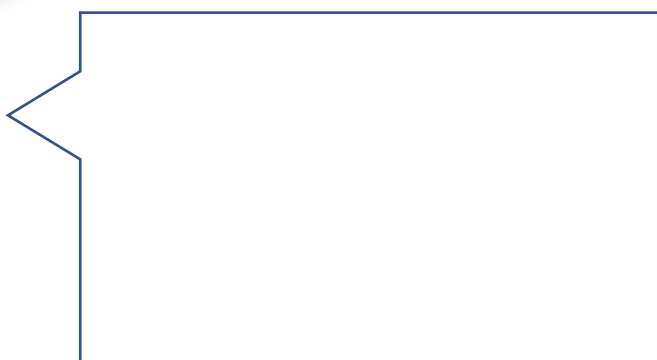
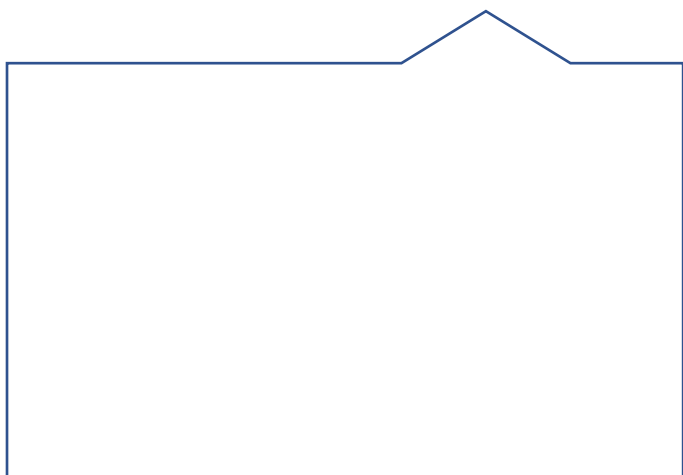
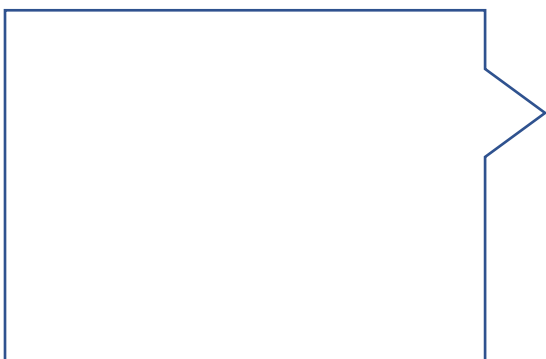
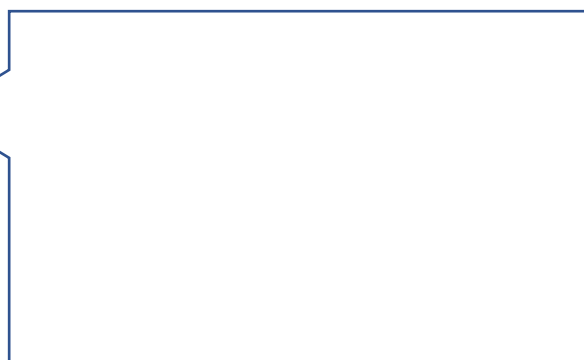
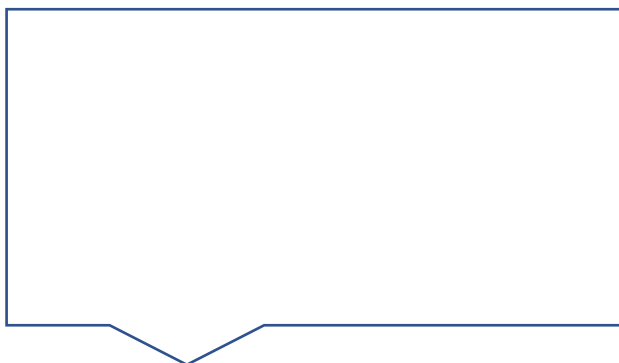
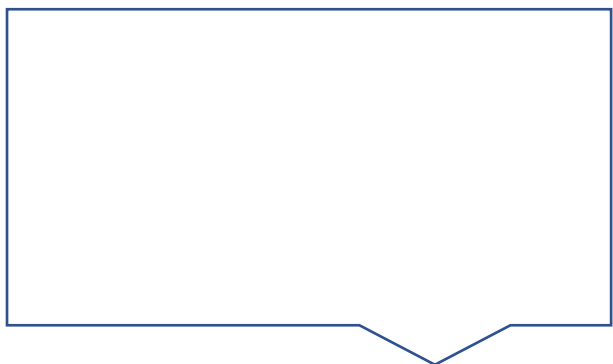
มิลเลอร์นำเสนอผลการศึกษาต่อที่ประชุมของสมาคมโรคหัวใจอเมริกันในนิวยอร์กสโตนส์ ทีมวิจัยของมิลเลอร์ ได้ตรวจร่างกายของชายหญิง ๑๐ คนที่มีสุขภาพดีและไม่สูบบุหรี่ หลังจากฟังเพลงที่ชอบนานครึ่งชั่วโมง และที่ไม่ชอบนานครึ่งชั่วโมง โดยใช้อัลตราซาวด์ส่องดูการทำงานของหลอดเลือด ปรากฏว่า การได้ฟังเพลงที่ชอบ ทำให้ขนาดของหลอดเลือดขยายตัว ๒๖% และเพลงที่ไม่ชอบ เช่น พวกเฮฟวี เมทัล ได้ทำให้หลอดเลือดตีบลง ๖% มิลเลอร์ได้โอเคเดียนี่หลังจากพบว่า การหัวเราะทำให้เลือดไหลเวียนดีขึ้น “ผมถามตัวเองว่ามีอะไรอีกที่ทำให้คนเรารู้สึกดี แล้วผมก็นึกถึงเสียงเพลง” อาสาสมัครส่วนใหญ่เลือกเพลงแนวคันทรี่ แต่มิลเลอร์บอกว่า แนวเพลงไม่สำคัญเท่าที่บอกว่าเพลงนั้นเป็นเพลงโปรดหรือไม่

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ขั้นที่ ๒ กำหนดปัญหา/คำถาม

ขั้นที่ ๓ กำหนดหลักการหรือหลักเกณฑ์

ขั้นที่ ๔ พิจารณาแยกแยะ SWOT

ขั้นที่ ๕ สรุป/ตอบปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

(แนวคำตอบ จากการวิจัยเกี่ยวกับการฟังเพลงในสหรัฐอเมริกา พบว่า เสียงเพลงมีประโยชน์ต่อการบำรุงหัวใจ การฟังเพลงที่ชอบจะทำให้หลอดเลือดขยายตัวเหมือนการออกกำลังกาย เลือดไหลเวียนดีขึ้น และมีโอกาสน้อยที่จะจับตัวเป็นลิ่มเลือดซึ่งอาจทำให้เกิดอาการหัวใจวายหรือเส้นเลือดสมองตีบได้ นอกจากนี้ เสียงเพลงยังช่วยป้องกันโรคท่อเลือดแดงและหลอดเลือดแดงแข็งได้ เนื่องจากการฟังเพลงเปรียบเสมือน การเล่นกีฬาชนิดหนึ่งที่ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง)

การสรุป/ตอบปัญหาขึ้นอยู่กับขั้นที่ ๒ ว่าผู้เรียนกำหนดปัญหา/คำถามว่าอย่างไร ควรตอบปัญหาให้ตรงประเด็น ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

ขั้นที่ ๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการบทความเรื่อง “เสียงเพลงบำรุงหัวใจ” คือ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(แนวคำตอบ ควรเลือกฟังเพลงที่เราชอบหรือเพลงที่เราโปรดปราน เพราะจะทำให้เรารู้สึกดี เกิดความเพลิดเพลินและมีความสุข นอกจากนี้ยังทำให้หลอดเลือดขยายตัว เลือดไหลเวียนได้ดีขึ้น ส่งผลให้มีร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพกายดีและสุขภาพจิตดีตามไปด้วย)

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ๕ W ๑ H
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๗ เรื่อง การสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรม (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

What (อะไร) เช่น บริษัทชื่ออะไร ทำอะไรบ้าง ขายอะไร แผนกอะไร ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง กิจกรรมที่เรามีสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคืออะไร เกณฑ์การวัดความสำเร็จคืออะไร ให้ถามว่าอะไร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบถ้วน

Where (ที่ไหน) เช่น บริษัทตั้งอยู่ที่ไหน ทำกิจกรรม/หัวข้อนี้ทำกันในแผนกไหน ทำกันสำเร็จที่ไหน ให้ถามว่าที่ไหน ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

When (เมื่อใด) เช่น กิจกรรม/หัวข้อนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่ ทำกันเมื่อไหร่ สำเร็จเมื่อไหร่ จะทำได้เมื่อไร ให้ถามว่าเมื่อไหร่/เมื่อใด ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

Why (ทำไม) เช่น ทำไมต้องทำ ทำไมใช้หลักการ/ทฤษฎีนี้ (ไม่ใช่แบบเดิม) ทำไมผู้บริหารจึงคิดแบบนี้ ทำไมพนักงานจึงยอมรับ/ไม่ยอมรับ ทำไมมันจึงดีขึ้น/ไม่ดี ให้ถามว่า ทำไม ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

Who (ใคร) เช่น ใครเป็นต้นคิดเรื่องนี้ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ใครเป็นคนทำ ใครต้องเข้าร่วมงานนี้ใครต้องรับสานต่อ ใครคือผู้ช่วยให้งานสำเร็จ ให้ถามว่าใคร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

How (อย่างไร) เช่น เริ่มต้นอย่างไร ต้องทำอย่างไร พิสูจน์อย่างไร แต่ละคน/มีขั้นตอน ทำกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงสำเร็จได้ ให้ถามว่าอย่างไร ๆ ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่เราต้องการครบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ แลกเปลี่ยนพิจารณา เรื่อง สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๒ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผล
ประกอบ

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม วรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ และสรุป
ความรู้ข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้นั้นต้องอาศัยความรู้ทางภาษาและวรรณคดี

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการสรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ขอบเขตเนื้อหา

สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

หลักการสรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปความรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการใช้ทักษะและกระบวนการ
๒. ความสามารถในการสื่อสาร
๓. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษา หัวข้อ “ความพอเพียงที่เพียงพอ” และนำข้อมูลมาเล่าให้เพื่อนฟัง ในชั่วโมงต่อไป

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ หลักการสรุปความรู้จากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปความรู้จากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน เรื่อง ประยุกต์ จากการอ่านสู่ชีวิตจริง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดบัตรตัวอักษร คำว่า “พอเพียง” ซึ่งสลับตำแหน่งกัน จากนั้นให้ นักเรียนช่วยกันเรียงข้อความข้างต้นให้เป็นคำที่มีความหมาย

๒. ครูสนทนาซักถามกับนักเรียน ดังนี้

- คำว่าพอเพียง หมายถึงอะไร
- พอเพียง คืออย่างไร
- ถ้าพูดถึงพอเพียงจะนึกถึงใคร เพราะอะไร และโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูแจกบทความเรื่อง “ความพอเพียงของพ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน” ให้นักเรียนคนละ ๑ แผ่น กำหนดเวลา ๔ นาที ในการอ่าน จากนั้นครูแจกใบงาน เรื่อง ประยุกต์จากการอ่านสู่ชีวิตจริง ให้เวลานักเรียน ๑๔ นาที ในการทำงาน

๒. นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ๑ วงใหญ่รอบห้อง ครูให้นักเรียนอ่านงานของเพื่อนในประเด็นของการ
ประยุกต์ เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีดให้ส่งของไปทางขวามือ ทำไปเรื่อย ๆ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ครูเลือกนักเรียน
ออกมาอธิบายว่าจากบทความข้างต้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าการอ่านจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อผู้อ่านสามารถสรุปความรู้ที่ได้ และยัง
เกิดประโยชน์มากที่สุดเมื่อสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. บัตรตัวอักษร
๒. บทความเรื่อง “ความพอเพียง ของ พ่อหลวง สู่แรงบันดาลใจในการออมเงิน”
๓. ใบงาน เรื่อง ประยุกต์จากการอ่านสู่ ชีวิตจริง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง ความพอเพียง
หน่วยที่ ๔ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๘ เรื่อง สรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

“ความพอเพียง” ของพ่อหลวง สู้แรงบันดาลใจในการออมเงิน

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัส แก่ประชาชนชาวไทย โดยเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การออมเงินที่ดี

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ นั้น นอกจากจะสามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต หรือการจัดสรรที่ดินในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ยังสามารถนำมาปรับใช้ในการออมเงินสู่การออมเงินอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย แนวทางการปรับใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการออมเงิน มีดังนี้

การจัดทำบัญชีครัวเรือน

การจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นวิธีที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อครั้งที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ โดยเป็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ เพื่อให้ประชาชนสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืนการจัดทำบัญชีครัวเรือนในที่นี้ คือ การจัดทำบัญชีหรือรายรับรายจ่าย รวมถึงการบันทึกข้อมูลด้านอื่น ๆ ในชีวิตและครอบครัวที่สามารถจดบันทึกได้ เพื่อนำมาปรับใช้และวางแผนในการดำรงชีวิตในอนาคต เช่น บัญชีทรัพย์สิน, บัญชีพันธุ์พืช, บัญชีพันธุ์ไม้, บัญชีความรู้, ความคิด, บัญชีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้รู้ในชุมชน, บัญชีเด็กและเยาวชน, บัญชีภูมิปัญญาต่าง ๆ โดยการจัดทำบัญชีหรือรายรับรายจ่าย ทั้งประจำจัน และประจำเดือน เป็นวิธีการบริหารเงินอย่างหนึ่งที่จะช่วยประเมินการใช้จ่ายของคุณว่ามีประโยชน์ และคุ้มค่ากับเงินที่เสียไปหรือไม่ ซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการซื้อของที่ไม่จำเป็น และฟุ่มเฟือยได้เป็นอย่างดี ทำให้คุณสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปเก็บไว้เป็นเงินออม เพื่อใช้ในยามฉุกเฉินได้

การออมเงินด้วยความพอเพียง

“การออมเงิน” เป็นวิธีที่ในหลวง รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงริเริ่มใช้ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จึงทำให้พระองค์มีเงินสะสมส่วนพระองค์จนสามารถซื้อรถจักรยาน และกล้องถ่ายรูปได้ด้วยพระองค์ ในขณะที่มีพระชนมพรรษาเพียง ๘ พรรษา เท่านั้น ซึ่งการออมเงินให้เกิดผลสำเร็จนั้น นักออมเงินต้องมีวินัย และความตั้งใจอย่างแท้จริงในการออมเงิน นอกจากนี้การออมเงินควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขณะออมเงินด้วย คือการออมเงินแบบพอดีโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิต เช่น หากคุณมีรายรับน้อย ก็ควรเริ่มการออมด้วยจำนวนเงินที่ไม่มาก และไม่กระทบต่อการใช้จ่ายของคุณ รวมถึงการนำเงินที่ได้จากการออมไปใช้จ่ายอย่างมีประโยชน์, ใช้จ่ายในสิ่งของจำเป็น และใช้จ่ายให้คุ้มค่ากับเงินที่เสียไปให้มากที่สุด

ใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด

หลายคนมีความเข้าใจผิดเรื่อง การใช้จ่ายโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไม่ถูกต้องและไม่ถูกวิธี โดยถือคติเพียงว่า ต้องใช้จ่ายให้ประหยัดมากที่สุด ซึ่งความเป็นจริงแล้ว การใช้จ่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรือการใช้จ่ายบนทางสายกลาง คือ การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าโดยเลือกจากความจำเป็นและคุณภาพของสิ่งของ ตัวอย่าง เช่น การเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ และมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน แม้สินค้าจะมีราคาจะสูงกว่าสินค้าราคาประหยัด นับเป็นการใช้จ่ายบนเส้นทางสายกลางอย่างชาญฉลาด เพราะคุ้มค่ากว่า เมื่อเทียบกับการซื้อสินค้าราคาประหยัดที่ไม่มีคุณภาพ และไม่ทนทานต่อการใช้งาน ซึ่งอาจจะทำให้คุณต้องเสียทั้งเงิน และเวลาในการกลับไปสินค้าเดิมอยู่เป็นประจำ

การเลือกใช้งานอย่างคุ้มค่า

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นต้นแบบของการเลือกใช้งานสิ่งของด้วยความพอเพียง ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ตัวอย่างเช่น การไม่โปรดการใช้จ่ายการราคาแพง หรือการใช้ดินสอของพระองค์ ที่ทรงใช้จนกว่าดินสอจะสั้นกุด และทรงเปิดดินสอใช้เพียงปีละ ๑๒ แท่งเท่านั้น ตัวอย่างการใช้งานสิ่งของของพระองค์ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึง “ความพอเพียง” แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการไม่ยึดติด กับค่านิยม และวัตถุของพระองค์อีกด้วย ซึ่งคุณสามารถนำหลักการและแนวคิดของพระองค์ท่านไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำรงชีวิตของคุณได้

พอเพียงอย่างพอดี

การยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ ในการดำรงชีวิตนั้น ไม่มีหลักการและกฎเกณฑ์ที่ตายตัว เพราะการยึดหลัก “ความพอเพียง” นั้น ต้องเลือกปรับใช้ให้เหมาะสมแก่การดำเนินชีวิต ของแต่ละบุคคล ซึ่งมักมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่าง ถูกต้องนั้น จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคุณ เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยการขึ้นรถเมล์ แต่ทำให้คุณต้องไปทำงานสาย การกระทำนี้แม้จะถือเป็นความพอเพียง แต่ก็ไม่ใช่ความพอเพียงที่พอดี และไม่ถูกต้องตามจุดประสงค์ของพระองค์ท่าน

“การออมเงิน” โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ ๙ นั้น เป็นสิ่งที่คุณออมเงินมือใหม่ รวมถึงประชาชนชาวไทยควรนำไปปรับใช้ในการออมเงินเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นวิธีที่ดีที่จะช่วยให้การออมเงินของคุณประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังช่วยให้การใช้จ่ายด้วยเงินออมเกิดความคุ้มค่า และประโยชน์มากที่สุด

ที่มา : <https://moneyhub.in.th/article/sufficiency-economy-king-of-thailand/>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง สรุปรูปร่างจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน

ม.๒/๖ ระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน พร้อมระบุ
ข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

สาระการเรียนรู้/ความรู้

การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ขอบเขตเนื้อหา

วิเคราะห์เรื่องที่อ่านเพื่อ แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็นจากข่าวในหนังสือพิมพ์

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายความแตกต่างระหว่าง ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่อง	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่านได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดแถบข้อความบนกระดาน ๒ ข้อความ คือ

ข้อเท็จจริง

ข้อคิดเห็น

๒. ครูให้นักเรียนบอกถึงความแตกต่างของข้อความทั้ง ๒ แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของ
ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และเขียนความหมายไว้ใต้แถบข้อความ

ขั้นสอน

๑. ครูจัดกลุ่มนักเรียนแบบคละความสามารถ กลุ่มละ ๓ คน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนด
หมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม เป็นหมายเลข ๑ - ๓ ตามลำดับ เรียกว่า กลุ่มบ้าน

๒. ให้นักเรียนที่ได้หมายเลขเดียวกันมารวมกลุ่มกันใหม่เรียกว่ากลุ่มเชี่ยวชาญ และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาบัตรความรู้ “การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น” ที่ครูเตรียมให้ตามประเด็นต่อไปนี้

หมายเลข ๑ : ความหมายหลักการ คำว่า “วิเคราะห์”

หมายเลข ๒ : ความหมายและหลักการสังเกต “ข้อเท็จจริง”

หมายเลข ๓ : ความหมายและการสังเกต “ข้อคิดเห็น”

๓. นักเรียนกลุ่มเชี่ยวชาญแยกย้ายกลับเข้ากลุ่มบ้าน นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเล่าให้เพื่อนในกลุ่มฟังเรียงตามลำดับหมายเลข ๑-๓ ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจน

๔. ครูช่วยสรุปความหมายและหลักการสังเกตความแตกต่างของคำทั้ง ๓ อีกครั้ง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นลงในสมุด พร้อมครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังมีข้อสงสัย

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. แถบข้อความ

๒. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

๓. บัตรความรู้ “การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น”

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๐

หน่วยที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๕ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน

ม.๒/๖ ระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน พร้อมระบุ
ข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และ
ความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

การจำแนกข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ หรือข้อความที่เป็นเหตุผลที่ปรากฏในงานเขียน

ขอบเขตเนื้อหา

ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายข้อความชวนเชื่อข้อความโน้มน้าวใจ หรือข้อความที่เป็นเหตุผลที่ปรากฏในงานเขียนได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียนได้

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความโน้มน้าวใจจากโฆษณา คนละ ๑ ชิ้น

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อความชวนเชื่อข้อความ โน้มน้าวใจ หรือข้อความที่เป็น เหตุผลที่ปรากฏในงานเขียนได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความ โน้มน้าวใจ และข้อความที่เป็นเหตุ เป็นผลที่ปรากฏในงานเขียนได้	- ตรวจใบงาน	- ใบงาน เรื่อง คำตอบ สะท้อนครู	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดแถบข้อความบนกระดาน ดังนี้

สำลีบริสุทธิ์ตราโรงพยาบาลเดินตงสะพานซังฮี้
ชาวสะอาดปราศจากเชื้อโรค ช่วยให้เราปลอดภัยเร็วกว่าเดิมถึง
๒ เท่า ผ่านการรับรองจากกรมอุตสาหกรรมพิเศษ

๒. ครูใช้คำถามชวนนักเรียนคิด ดังนี้ นักเรียนคิดว่างานเขียนข้างต้นมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไร
“เป็นงานเขียนที่ขาดความน่าเชื่อถือ เพราะข้อมูลที่อ้างอิงไม่ถูกต้อง แต่เป็นงานเขียนที่สามารถโน้มน้าวใจให้

ผู้อ่านคล้อยตามในด้านอารมณ์ขั้นได้” จากนั้นครูเชื่อมโยงนำเข้าสู่บทเรียนว่าในสังคมปัจจุบันมีงานเขียนมากมาย เราในฐานะผู้รับข้อมูลข่าวสารจะต้องวิเคราะห์ แยกแยะข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และ ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียนเหล่านั้นได้

ขั้นสอน

๑. ครูอธิบายความหมายของคำ ๓ คำ คือ การชวนเชื่อ การโน้มน้าว ความสมเหตุสมผลของงานเขียน

๒. ครูติดแถบบทประพันธ์บนกระดาน

ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่ห่าง แม่हनทรวงศึกไกลไล่ข่มเหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง

นภลัย ฤกษ์ชนะ ผู้ประพันธ์

๓. ครูให้นักเรียนที่อ่านบทประพันธ์ข้างต้น พร้อมตอบคำถามลงในใบงาน เรื่อง คำตอบสะท้อนครู ที่ครูแจกให้เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน ดังนี้

- งานเขียนข้างต้นเป็นปรากฏข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจที่ส่วนใด
- งานเขียนข้างต้นเป็นงานเขียนที่สมเหตุสมผลหรือไม่ จงอธิบายพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ

๔. เมื่อครบกำหนดเวลา นักเรียนสลับใบงานกับเพื่อน และร่วมกันเฉลย คำตอบ พร้อมเปิดโอกาสให้

นักเรียนซักถามในประเด็นที่มีข้อสงสัย

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจ และ ข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลที่ปรากฏในงานเขียน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. แถบข้อความ
๒. หนังสือเรียนวรรณคดีวิจักษ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
๓. แถบบทประพันธ์
๔. ใบงาน เรื่อง “คำตอบสะท้อนครู”

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง คำตอบสะท้อนครู

หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๐ เรื่อง ระบุข้อสังเกตจากงานเขียน
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำสั่ง จากคำประพันธ์จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. งานเขียนข้างต้นเป็นปรากฏข้อความชวนเชื่อ ข้อความโน้มน้าวใจที่ส่วนใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. งานเขียนข้างต้นเป็นงานเขียนที่สมเหตุผลหรือไม่ จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบพอสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....เลขที่.....ห้อง.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เขียนบรรยายและพรรณนา

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการเขียนจำแนกประเภทการเขียนบรรยายและพรรณนา

ขอบเขตเนื้อหา

- หลักการเขียน
- เขียนบรรยายและพรรณนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- อธิบายหลักการเขียน
- จำแนกประเภทการเขียนบรรยาย และพรรณนา

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนบรรยายและพรรณนา

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่หาความรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- มารยาทในการเขียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนฝึกเขียนบรรยายหรือพรรณนา

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียน ๒. จำแนกประเภทการเขียน บรรยาย และพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่หาความรู้ ๓. มุ่งมั่นในการทำงาน ๔. มารยาทในการเขียน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

- ให้นักเรียนดูแถบข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามว่าจากข้อความดังกล่าวอธิบายได้ว่าอย่างไร

ใจแข็งดงหิน

ลิ้นแข็ง

หน้าเหื่อใจ

“ภาษามีความสำคัญในการใช้สื่อสารโดยเฉพาะภาษาเขียน หากนักเรียนไม่มีความรู้ก็จะเขียนสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ยาก” จากนั้นครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

- ครูแจกใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียนและประเภทของการเขียนบรรยายและพรรณนาให้นักเรียนศึกษา โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- ครูให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการเขียนบรรยายและพรรณนา

๓. นักเรียนช่วยกันอธิบายงานเขียนบรรยาย และงานเขียน พรรณนาว่ามีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๔. ครูนำตัวอย่างข้อความที่เป็นงานเขียนบรรยาย และงานเขียน พรรณนามาให้นักเรียนช่วยกัน จำแนกประเภทว่าข้อความดังกล่าว เป็นงานเขียนประเภทใด

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปว่า การสื่อสารในปัจจุบันมีความสำคัญมากโดยเฉพาะการเขียน เพราะฉะนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องรู้หลักการเขียนเพื่อให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. แถบข้อความ
- ๒. ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง หลักการเขียน
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๑ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การเขียน คือการถ่ายทอดเสียง สำเนียงต่าง ๆ ที่เป็นภาษาพูดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการและข่าวสารต่าง ๆ โดยใช้ตัวอักษรและเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมมาก เพราะมนุษย์ในสังคมใช้การเขียนเป็นเครื่องมือในการบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ

- การเขียนเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกเป็นลายลักษณ์อักษร
- การเขียนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ดำเนินไปได้ด้วยดี
- การเขียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดวัฒนธรรมบอกถึงความเจริญก้าวหน้าของอารยธรรมและวิวัฒนาการของมนุษย์ และเป็นบันทึกมรดกทางสังคมและช่วยถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ฯลฯ

ความสามารถในการเขียนของแต่ละคนขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดและความสามารถในการถ่ายทอดภาษา หากมีความคิดดีแต่ไม่มีความสามารถในการใช้ภาษา ขาดทักษะการเขียนที่เป็นระบบก็ไม่สามารถถ่ายทอด ความคิดนั้นให้คนอื่นรับรู้ได้หรือถ่ายทอดได้แต่ไม่ดีเท่าที่ควร จุดประสงค์ของการเขียน

๑. การเขียนเพื่อถ่ายทอดความรู้
๒. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง
๓. การเขียนเพื่ออธิบาย
๔. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น
๕. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ
๖. การเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ
๗. การเขียนเพื่อปลุกใจ
๘. การเขียนเพื่อล้อเลียนเสียดสี
๙. การเขียนเพื่อกิจธุระ

รูปแบบการเขียน

การเขียนทั่วไปจะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. การเขียนร้อยแก้ว
๒. การเขียนร้อยกรอง

ลักษณะของการเขียนที่ดี

เนื้อหาตรงจุดประสงค์การเขียนของผู้เขียน มีข้อเท็จจริง มีเหตุผล น่าสนใจ เชื่อถือได้และบอกแหล่งที่มา ของข้อมูลได้ การใช้ภาษาของงานเขียนมักเป็นภาษามาตรฐานถูกต้องและสุภาพ สำนวนภาษาที่ใช้ต้องชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่วกวนเหมาะสมกับรูปแบบของงานเขียน และเป็นงานเขียนที่ผู้อ่าน อ่านแล้วจะต้องได้รับประโยชน์ในด้านใดด้านหนึ่งเสมอ

ขั้นตอนการเขียน

1. กำหนดจุดประสงค์ของการเขียน (เขียนอะไร เขียนเพื่ออะไรและเขียนให้ใครอ่าน)
2. เลือกเรื่อง / หัวข้อที่จะเขียน (เรื่องที่มีเนื้อหาชัดเจน / สามารถจำกัดขอบเขตของเนื้อหา / มีแหล่งข้อมูลสนับสนุนเพียงพอต่อการสืบค้น / เรื่องน่าสนใจแปลกใหม่ / เหมาะกับความรู้ความสามารถของผู้เขียนและผู้เขียนสนใจ / เหมาะกับผู้อ่าน / เรื่องที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง)
3. กำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการเขียน
4. เขียนโครงเรื่อง
5. หาแหล่งข้อมูล รวบรวมความรู้ หาข้อมูลประกอบการเขียน (แหล่งข้อมูลขึ้นอยู่กับจุดประสงค์และรูปแบบการเขียน อาจมาจากหนังสือหรือบทความวิชาการ จินตนาการ ประสบการณ์ การสังเกต (มาจากการอ่าน / การสังเกต / การฟัง / การถาม)
6. เรียบเรียงเนื้อหาตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้
7. ตรวจสอบแก้ไข

ประเภทการเขียน

๑. การเขียนบรรยาย

การเล่าเรื่อง การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นฉาก สถานที่ เวลา เหตุการณ์สาเหตุที่ก่อให้เกิด สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น ๆ เนื้อหาในการบรรยายอาจเป็นเรื่องจริง เช่น ประวัติบุคคล เรื่องเล่าจากประสบการณ์หรือเป็นเรื่องสมมุติ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้นที่มีการเล่าเรื่อง

หลักการเขียนบรรยาย

๑. เรื่องที่เขียนต้องเป็นเรื่องจริง ผู้เขียนควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเป็นอย่างดี โดยอาจรู้มาจาก ประสบการณ์ หรือการค้นคว้าก็ได้
๒. เลือกเขียนเฉพาะสาระสำคัญ ไม่เน้นรายละเอียด แต่เขียนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม
๓. ใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย หากต้องการจะกล่าวให้ชัด อาจใช้อุปมาโวหารและสาธกโวหารเข้าช่วยได้บ้าง แต่ต้องไม่มากจนส่วนที่เป็นสาระสำคัญกลายเป็นส่วนด้อยไป
๔. เรียบเรียงความคิดให้ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กัน

๒. การพรรณนา

การให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สิ่งนั้นอาจจะเป็นบุคคล วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยยกพรรณนาส่วนประกอบแต่ละส่วนให้แจ่มแจ้งหรือชี้ให้เห็นลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ

หลักการเขียนพรรณนา

๑. ต้องใช้คำดี หมายถึง การเลือกสรรถ้อยคำ เพื่อให้สื่อความหมาย สื่อภาพ สื่ออารมณ์เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่ต้องการบรรยาย ควรเลือกคำที่ให้ความหมายชัดเจน ทั้งอาจต้องเลือกให้เสียงคำสัมผัสกันเพื่อเกิดเสียง เสนาะอย่างสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ในงานร้อยกรอง

๒. ต้องมีใจความดี แม้จะพรรณนายืดยาว แต่ใจความต้องมุ่งให้เกิดภาพ และอารมณ์ความรู้สึก สอดคล้อง กับเนื้อหาที่กำลังพรรณนา

๓. อาจต้องใช้อุปมาโวหาร คือ การเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพชัดเจน และมักใช้ศิลปะการใช้คำที่เรียกว่า ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ เป็นวิธีการที่จะทำให้พรรณนาโวหารเด่น ทั้งการใช้คำ และการใช้ภาพที่แจ่มแจ้ง อ่านแล้วเกิดจินตนาการและความรู้สึกคล้อยตาม

๔. ในบางกรณีอาจต้องใช้สารกโวหารประกอบด้วย คือ การยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความแจ่มแจ้ง โดยยกตัวอย่างสิ่งที่ละม้ายคล้ายคลึงกัน เพื่อให้เกิดภาพและอารมณ์เด่นชัด พรรณนาโวหารมักใช้กับการชมความงาม อื่น ๆ เช่น ชมสถานที่ สรรเสริญบุคคล หรือใช้พรรณนาอารมณ์ ความรู้สึก เช่น รัก เกลียด โกรธ แค้น เศร้าสลด เป็นต้น

ตัวอย่าง การพรรณนาถึงบุคคล

เรื่องนิทานเวตาล พระนิพนธ์ของพระราชนัดดา กรมหมื่นพิทยาลงกรณ กล่าวรูปร่าง ลักษณะของเวตาล โดยใช้วิธีการพรรณนาบุคคลโดยตรง ซึ่งใช้คำวิเศษณ์ขยายและใช้คำอุปมาและคำอุปลักษณ์ประกอบ เช่น ผมบนหัวยาวแลดก ขนที่ตัวยาวยืนเหยียด หัวกลม หน้ารูปไข่ ตากลมและถลน จมูกยาวเป็นขอเหมือนปากเหยี่ยว ปากอ้า แก้มตอบ คางแลขาตะไกรกว้าง ฟันเป็นล้อยม แขนแลมือสั้น ท้องพลุ้ย เล็บคม ปีกมีแรงมาก เป็นต้น

การบรรยายเน้นการแสดงเหตุการณ์ ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพื่ออะไร และผลที่ตามมา เป็นอย่างไร ส่วนการพรรณนาเน้นการแสดงภาพ อารมณ์ ความรู้สึกอย่างละเอียดเพื่อสร้างความประทับใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ เขียนบรรยายและพรรณนา

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

เขียนบรรยายและพรรณนา

สาระการเรียนรู้/ความรู้

หลักการเขียนจำแนกประเภทการเขียนบรรยายและพรรณนา

ขอบเขตเนื้อหา

- หลักการเขียน
- เขียนบรรยายและพรรณนา

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- อธิบายหลักการเขียนบรรยาย และพรรณนา
- จำแนกประเภทการเขียนบรรยาย และพรรณนา

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนบรรยายและพรรณนา

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนบรรยายและพรรณนาสถานที่สำคัญ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. อธิบายหลักการเขียน ๒. จำแนกประเภทการเขียน บรรยาย และพรรณนา	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา	- ตรวจใบงาน - สังเกตการทำงาน	- ใบงาน เรื่อง การเขียน บรรยายและพรรณนา - แบบสังเกต พฤติกรรม รายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูนำบทประพันธ์ในภาพห่อโคลงประพาสธารทองแดงที่เป็นบทบรรยายให้นักเรียนอ่านเป็น
ทำนองเสนาะพร้อมกัน

๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบทประพันธ์ที่อ่านทำนองเสนาะ แล้วครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน
เรื่องการเขียนบรรยายและพรรณนา

ขั้นสอน

๑. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย และสรุปความหมายความแตกต่างของคำว่า “บรรยาย” และ
“พรรณนา”

๒. ครูติดภาพการละเล่น/ภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ หรือภาพอื่นที่สามารถให้นักเรียนเขียนบรรยายได้
บนกระดาน แล้วให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง การเขียนบรรยายและการเขียนพรรณนา

๓. เมื่อนักเรียนทำใบงานเรียบร้อยแล้ว ครูลุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลงานด้วยการอ่านให้เพื่อนฟัง
หน้าชั้นเรียน แล้วนำผลงานนักเรียนมาติดป้ายนิเทศในห้องเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะ ความแตกต่าง และวิธีการเขียนบรรยายและพรรณนา
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. บทประพันธ์
๒. ตัวอย่างภาพสำหรับการเขียน
๓. ใบงาน เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา
๔. ป้ายนิเทศ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เฉลยใบงาน เรื่อง หลักการเขียนบรรยายและพรรณนา
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๒ เรื่อง การเขียนบรรยายและพรรณนา (๒)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายและเขียนพรรณนาจากภาพที่กำหนดให้

การเขียนบรรยาย

ที่มา <https://image.slidesharecdn.com/>

แนวคำตอบ

วันนี้อากาศแจ่มใสครอบครัวของโต้งและต่ายช่วยกันทำผักสวนครัวอยู่ในสวนหลังบ้าน คุณพ่อพรวนดิน โต้งและต่ายรดน้ำ ส่วนคุณแม่กำลังเด็ดมะเขือเทศเพื่อนำไปประกอบอาหาร ทุกคนในครอบครัวมีหน้าที่ พ่อบอกว่าถ้าเราปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง จะทำให้ปลอดภัยจากสารเคมีต่าง ๆ และยังช่วยประหยัดเงินอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการใช้พื้นที่ที่มีประโยชน์มากที่สุด ด้วยการปลูกผักชนิดต่าง ๆ ตามริมรั้ว การปลูกผักสวนครัวจึงมีประโยชน์หลายอย่างทั้งรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และประหยัดเงินได้ด้วย

การเขียนพรรณนา

ที่มา <https://mpics.mgonline.com/pics/images/560000011374601> JPEG

แนวคำตอบ

นาข้าวสีเขียวขจีเมื่อหลายเดือนก่อน บัดนี้ได้กลายเป็นทุ่งข้าวสีทองเหลืองอร่ามกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา รวงข้าวสีเหลืองปลิวไสวตามแรงลมในฤดูหนาวในเดือนพฤศจิกายน เสียงร้องประสานเพลงเกี่ยวข้าวของชาวนาดังไปทั่วทุ่งนา เป็นน้ำเสียงแห่งความภูมิใจ และดีใจที่ผลผลิตที่ตนเองได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจลงไปได้สำเร็จลงแล้ว

ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เกณฑ์การประเมินการเขียนบรรยายและเขียนพรรณนา

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. เนื้อเรื่อง	๑. สอดคล้องกับภาพ ๒. ตรงประเด็น ๓. มีความสัมพันธ์กัน ๔. มีเนื้อหาที่แสดง	ปฏิบัติได้ ๓ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	เขียนไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด
๒. การใช้ภาษา	๑. การเลือกใช้คำได้ถูกต้องตามกาลเทศะ ๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง ๓. เขียนเว้นวรรคตอนได้ถูกต้อง ๔. ใช้คำสุภาพ ๕. ไม่ใช้ภาษาพูดหรือภาษาถิ่น	ปฏิบัติได้ ๓-๔ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ
๓. การเขียนสะกดคำ			เขียนถูกต้องทุกคำ	มีคำที่เขียนผิด

แบบประเมินการเขียนบรรยายและเขียนพรรณนา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	รายการ	คะแนน				รวม (๑๐)
		ดีมาก (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)	
๑	เนื้อเรื่อง					
๒	การใช้ภาษา					
๓	การสะกดคำ					

เกณฑ์การให้คุณภาพ

- คะแนน ๙ - ๑๐ ระดับคุณภาพ ดีมาก
 คะแนน ๗ - ๘ ระดับคุณภาพ ดี
 คะแนน ๕ - ๖ ระดับคุณภาพ พอใช้
 คะแนน ๑ - ๔ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง สรุปความรู้จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปเนื้อหา วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

๒. สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

๒. อธิบายข้อคิดของเรื่องได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

เขียนบรรยายและพรรณนา

ด้านคุณลักษณะ

๑. ซื่อสัตย์สุจริต

๒. ใฝ่เรียนรู้

๓. มีวินัย

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

สรุปความรู้ของวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ๑. สรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ได้ ๒. อธิบายข้อคิดของเรื่องได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ เขียนบรรยายและพรรณนา	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจสอบทดสอบ - การนำเสนอผลงาน	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม - แบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่อง รามเกียรติ์ - แบบประเมินการ นำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. ซื่อสัตย์สุจริต ๒. ใฝ่เรียนรู้ ๓. มีวินัย ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูรูปภาพการแสดงวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ แล้วตอบคำถามครูว่า “นักเรียนสงสัยหรือไม่ว่าทำไมจึงมีผู้นำวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์มาทำเป็นการแสดงชนิดต่าง ๆ” (แนวคำตอบ : เพราะเป็นเรื่องที่สนุก, เพราะเป็นวรรณคดีของไทย, เพราะเป็นวรรณคดีที่มีคุณค่า) จากนั้นครูนำเข้าสู่บทเรียน

ชั้นสอน

๑. นักเรียนชมวีดิทัศน์วรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก จากเว็บไซต์ยูทูบ
๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ครูแจกกระดาษปรีฟให้กับนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดสรุปความรู้จากการดูวีดิทัศน์เป็นแผนภาพความคิด
๓. เมื่อนักเรียนสรุปเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอ พร้อมร่วมกันซักถามเสนอแนะการนำเสนอของเพื่อนแต่ละกลุ่ม
๔. ครูอธิบายสรุปเนื้อเรื่องด้วยสื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point) ในส่วนของประวัติผู้แต่ง ที่มา และจุดมุ่งหมายในการแต่ง พร้อมให้นักเรียนซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย
๕. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่องรามเกียรติ์ เสร็จแล้วร่วมกันเฉลยความถูกต้อง

ชั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. รูปภาพการแสดงวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์
๒. สื่อวีดิทัศน์จากยูทูบ
๓. กระดาษปรีฟ
๔. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)
๕. แบบทดสอบ เรื่อง สรุปความรู้เรื่อง รามเกียรติ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพความรู้ เรื่อง रामเกียรติ
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๓ เรื่อง สรุปลความรู้จากวรรณคดี เรื่อง रामเกียรติ
ตอน นารายณ์ปราบหนทก
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา https://patcharutka.files.wordpress.com/2013/02/in_1604209.jpg

ที่มา [http://picture.ookbeecomics.com/12370/originaljpg?v= 1497516416000](http://picture.ookbeecomics.com/12370/originaljpg?v=1497516416000)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง พินิจคุณค่า
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น
- ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปเนื้อหา
วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้
และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มี
คุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

- การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม
- หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ขอบเขตเนื้อหา

นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

สามารถวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนสรุปคุณค่าด้าน สังคม และคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก โดยใช้แผนภาพความคิด

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่านได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์คุณค่าของ วรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - เขียนแผนภาพ ความคิด	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม - แบบประเมินการเขียน แผนภาพความคิด	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูแจกบัตรย่อยกรองสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงทำนองธรรมชาติ แล้วให้นักเรียนอภิปราย
ร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของบทอาชยานที่อ่าน

๒. ครูให้นักเรียนสังเกตความงามทางภาษาหรือวรรณศิลป์ที่ปรากฏในบทย่อยกรองว่าปรากฏหรือไม่
อย่างไร และให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน

ขั้นสอน

๑. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี ครูอธิบายเพิ่มเติม พร้อมกับตัวอย่างการ
วิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าใจ

๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๔ กลุ่ม นักเรียนทุกกลุ่มและครูร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่าของวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก ในประเด็นต่าง ๆ เช่น วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก มีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง มีคุณค่าในด้านเนื้อหาอย่างไร ให้ข้อคิดอะไรบ้าง

๓. ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อเกิดข้อสงสัย

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปถึงคุณค่าด้านสังคมและคุณค่าด้านวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดี เรื่องรามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. บทร้อยกรอง
๒. ใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๔ เรื่อง พินิจคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คุณค่าของวรรณคดี

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา ช่วยให้เป็นความสำคัญของการศึกษาวรรณคดีโดยอาศัยการดำเนินเรื่องหรือแนวคิด เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์วรรณคดี เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง การดำเนินเรื่องในเนื้อหาเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด ทั้งสอดแทรกแนวคิดและกลวิธีในการดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านได้ใช้มุมมองความคิด พิจารณาเรื่องนั้น ๆ โดยผู้อ่านอาจมีทัศนะต่อเรื่องแตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความคิดและเสริมสร้างจินตนาการ ช่วยยกระดับความคิด และจิตใจของผู้อ่านให้สูงขึ้น การวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา สามารถวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑.๑ ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี สภาพสังคม การเมือง การปกครอง การดำรงชีวิตของคนในสมัยนั้น ๆ และความรู้อื่น ๆ

๑.๒ ได้รับความประทับใจ ภาวการณ์ที่ถ่ายทอดประสบการณ์ที่เกิดจากการมองโลกอย่างกว้างขวางและลุ่มลึก จากประสบการณ์ส่วนตัวของกวีได้กลายเป็นประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้อ่านกับกวี ผู้อ่านได้รับความประทับใจจากการอ่านงานของกวี

๑.๓ เกิดจินตนาการ ผู้อ่านเห็นคุณค่าในความงดงามของวรรณคดีทำให้เกิดความประทับใจ และรับรู้ความคิดที่แปลกใหม่ เป็นกระบวนการที่ให้รายละเอียดโดดเด่น และให้ผู้อ่านได้สร้างความคิดตาม ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน ผู้อ่านเกิดความคิดจินตนาการกว้างไกลและประเทืองปัญญา

๑.๔ พัฒนาจิตใจผู้อ่าน วรรณคดีต่าง ๆ มีเนื้อหาสาระ เรื่องราวสนุก อ่านแล้วสบายใจ สามารถกล่อมเกลาคิดใจให้อ่อนโยน ให้ข้อคิดคติธรรม อีกทั้งสอนให้ประพฤติดีประพฤติชอบ สร้างสรรค์ จรรโลงใจ ให้เกิดกำลังใจยามที่ท้อแท้

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วรรณคดีที่ได้รับยกย่องว่าดีเด่นต้องมีกลวิธีการประพันธ์ที่ดีเยี่ยม และใช้คำเหมาะสมกับลักษณะหน้าที่ของคำ ถูกต้องตรงความหมาย เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและมีเสียงเสนาะ ซึ่งผู้อ่านจะเกิดจินตนาการตามเนื้อเรื่องได้ จะต้องเข้าใจสำนวนโวหารและภาพพจน์ เสมือนได้ยินเสียง ได้เห็นภาพ เกิดอารมณ์สะท้อนใจ มีความรู้สึกคล้อยตาม ดังนี้

๒.๑ การใช้โวหาร

๒.๑.๑ บรรยายโวหาร เป็นการเล่าเรื่อง เล่าเหตุการณ์ที่มีเวลาสถานที่ ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน การบรรยายมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องราวที่นั้น ๆ เกิดขึ้นและดำเนินไปอย่างไร เรื่องราวดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจริง หรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของกวีก็ได้

๒.๑.๒ พรรณนาโวหาร เป็นการให้รายละเอียดของเรื่องราว เพื่อให้ผู้อ่านเห็นสภาพหรือลักษณะที่ละเอียดลออและพรรณนาความรู้สึกกระทบอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ทั้งนี้ การพรรณนาทำให้ผู้อ่านผู้ฟังมองเห็นภาพ การพรรณนาจึงมักแทรกอยู่ในการเล่าเรื่องหรือการบรรยาย

๒.๑.๓ เทศนาโวหาร คือ โวหารที่มุ่งในการสั่งสอน โน้มน้าวจิตใจผู้อ่านให้คล้อยตาม

๒.๑.๔ สารกโวหาร คือ โวหารที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนด้วยการยกตัวอย่างประกอบ เพื่ออธิบายสนับสนุนความคิดเห็นให้น่าเชื่อถือ

๒.๑.๕ อุปมาโวหาร คือ โวหารเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

๒.๒ การใช้ภาพพจน์ เป็นการพลิกแพลงภาษาให้แปลกออกไปกว่าที่เป็นอยู่ปกติ ทำให้เกิดรส กระทบความรู้สึกและอารมณ์ต่างกับภาษาที่ใช้โดยตรงไปตรงมา ดังนี้

๒.๒.๑ อุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งคล้ายหรือเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยมีคำแสดงความเปรียบ เช่น เปรียบ ประดุจ ดุจ ดั่ง เหมือน รวากับ ราว เพียง เพียง ฯลฯ

๒.๒.๒ อุปลักษณ์ คือ การเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการอุปมา โดยอุปลักษณ์มักใช้คำว่า เป็น คือ ในการเปรียบ

๒.๒.๓ สัญลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยไม่มีคำแสดงความเปรียบ “เขาเป็นคนเจ้าชู้มาก เห็นเปลี่ยนตทททหน้ารถประจำเลย”

๒.๒.๔ อติพจน์ คือ การใช้ถ้อยคำที่กล่าวผิดไปจากความเป็นจริง โดยกล่าวถึงสิ่งหนึ่งเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดูเกินมากกว่าความจริง

๒.๒.๕ บุคคลวัต คือ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตจิตใจให้มีการกระทำเหมือนมนุษย์

๒.๒.๖ สัทพจน์ คือ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

๒.๓ การเล่นเสียง คือ การเลือกสรรคำที่มีเสียงสัมผัสกัน ได้แก่ การเล่นเสียงอักษร เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ เพื่อเพิ่มความไพเราะและแสดงความสามารถของกวีที่แม้จะเล่นเสียงของคำแต่ยังคงความหมายไว้ได้ ดังบทประพันธ์

เสนาสู่สู่สู่	ศรแผลง
ยิ่งค่ายทลายเมืองแยง	แย่งแย่ง
รุกรันรันรนแรง	ฤทธิ์รีบ
ลวงล้วงล้วงวังแว้ง	รวบเร้าเอามา

๒.๓.๑ การเล่นเสียงอักษร คือ การใช้คำที่มีเสียงพยัญชนะเดียวกันหลาย ๆ พยางค์ติดกัน เพื่อความไพเราะจากบทประพันธ์ ดังนี้ รุก-รัน-รัน-รน-แรง-ฤทธิ์-รีบ เป็นเสียง /ร/

๒.๓.๒ การเล่นเสียงสระ คือ การใช้สัมผัสสระที่มีเสียงตรงกัน ถ้ามีตัวสะกดก็ต้องเป็นตัวสะกดในมาตราเดียวกัน แม้จะใช้พยัญชนะมาใช้เล่นสัมผัสเสียงสระอีก สู่-สู่-สู่, ค่าย-ทลาย

๒.๓.๓ การเล่นเสียงวรรณยุกต์ คือการใช้คำที่ไล่ระดับเสียง ๒ หรือ ๓ ระดับ เป็นชุด ๆ เช่น ลวง-ล้วง-ล้วง

๓. คุณค่าด้านสังคมและสะท้อนวิถีไทย วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต บอกเล่าเรื่องราวด้านชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพสังคมหรือความรู้สึกนึกคิด ของคนในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะประจำชาติที่แสดงออกมาทางวรรณคดีด้วยภาษาที่งดงามไพเราะ ทำให้ผู้อ่านเกิด

ความรู้สึกเป็นชาติร่วมกัน เพราะต่างรู้สึกว่าได้เป็นเจ้าของขนบธรรมเนียมประเพณีและภาษาเดียวกัน แบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ

๓.๑ วรรณคดีซึ่งนำสังคม เป็นการพิจารณาคุณค่าด้านสังคมว่าวรรณคดีมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม สะท้อนให้เป็นสภาพสังคม ทั้งด้านค่านิยมวัฒนธรรมและความประพฤติของคนในสังคม แนวทางการปฏิบัติตน หรือชี้ให้เห็นปัญหาที่สังคมขณะนั้นกำลังเผชิญอยู่

๓.๒ วรรณคดีสร้างสำนึกร่วมในความเป็นชาติ วรรณคดีเป็นสิ่งผูกพันจิตใจของคนในชาติให้สำนึกว่าร่วมอยู่ในชาติเดียวกัน วรรณคดีจะเป็นสื่อกลางที่นำไปสู่การรวมเป็นชาติ ซึ่งจะเป็นเครื่องผูกจิตใจคนในชาติให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

๔. ข้อคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านวรรณคดี ผู้อ่านจะได้รับข้อคิดต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นคติธรรม คำสอนต่าง ๆ โดยกวีนำเสนอผ่าน ฉาก ตัวละคร หรือบทสนทนา อันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละเรื่อง เช่น

๔.๑ ด้านการศึกษา ในวรรณคดีหลายเรื่องจะให้ข้อคิดเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียน มีคำสอนที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา

๔.๒ ด้านการรู้จักใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เป็นข้อคิดสอนใจสามารถใช้ได้ทุกยุคสมัย

๔.๓ ด้านความสามัคคี วรรณคดีช่วยปลูกสำนึกให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

๔.๔ การปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ว่าจะป็นหน้าที่ใดก็ทำด้วยความเต็มใจไม่เกียจคร้าน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ทั้งที่เป็นหน้าที่ต่อตนเอง สังคม หรือประเทศชาติ

หลักการวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี

๑. การวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจบทประพันธ์ให้ตลอดทั้งเรื่อง และจินตนาการ ขึ้นในใจเพื่อจะได้เข้าใจสารที่กวีต้องการสื่อ โดยศึกษาดังนี้

๑.๑ วิเคราะห์สาระของบทประพันธ์ สาระที่กวีสื่อออกมายังผู้อ่านอาจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิด (ทัศนะของกวี) หรือความรู้สึกก็ได้ เมื่ออ่านบทประพันธ์แล้วผู้ศึกษาควรจับสาระนั้นมีลักษณะแปลกใหม่ น่าสนใจหรือไม่ มีลักษณะสร้างสรรค์จรโรจจิตใจ หรือช่วยยกระดับจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้นได้หรือไม่ มีประโยชน์ต่อใครบ้าง เพราะเหตุใด

๑.๒ วิเคราะห์การวางโครงเรื่องและการลำดับความในเรื่อง คือ การวิเคราะห์ว่ากรวางโครงเรื่องในลักษณะใด มองหาปมของเรื่อง เริ่มจากปัญหาที่ปรากฏจนกระทั่งถึงการคลี่คลายปัญหา

๑.๓ วิเคราะห์กลวิธีการประพันธ์ คือ การพิจารณาเรื่องกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้แต่งนำมาใช้ในการประพันธ์ เพื่อช่วยใ้ทำงานประพันธ์มีคุณค่า น่าสนใจ ชวนให้ผู้อ่านติดตามหรือเกิดความประทับใจในการวิเคราะห์คุณค่าด้านเนื้อหา นี้ ผู้อ่านต้องเข้าใจกลวิธีในการนำเสนอ

วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอ คือ การพิจารณาว่ากรใช้วิธีการใดที่ทำงานเขียนมีความน่าสนใจ น่าติดตาม หรือน่าประทับใจ เช่น เสนออย่างตรงไปตรงมาทำให้ผู้อ่านจับความง่าย เสนอด้วยให้ผู้อ่านตีความ เสนอด้วย วิธีการใช้ภาพพจน์เหนือจริง สร้างความแปลกใหม่และดึงดูดความสนใจของผู้อ่านหรือเสนอด้วย

วิธีการแสดงให้เห็นอาการเคลื่อนไหว ทั้งการเคลื่อนไหวทางกายและทางอารมณ์ คือความรู้สึกที่เปลี่ยนไปมา ของตัวละคร เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นย่อมมีอารมณ์แปรปรวน เปลี่ยนไปตามความนึกคิดและสภาพแวดล้อม

๒. วิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ วิเคราะห์ความไพเราะของบทประพันธ์ คือการพิจารณาว่าบทประพันธ์ นั้น ๆ มีความไพเราะอย่างไร ซึ่งความไพเราะของบทประพันธ์เกิดด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ ความไพเราะอัน เกิดจากรสคำ และความไพเราะอันเกิดจากรสความ

๒.๑ ความไพเราะอันเกิดจากรสคำ พิจารณาได้จากการเลือกสรรคำ และการเลือกคำที่มีเสียงเสนาะไพเราะ ซึ่งเกิดจากวิธีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน การเล่นคำ และ ลีลาจังหวะของคำ

๒.๒ ความไพเราะอันเกิดจากรสความ พิจารณาได้จากการใช้คำที่มีความหมายกระชับ ชัดเจน และ การใช้โวหารต่าง ๆ กวีถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ได้อย่างลึกซึ้ง กระแทกอารมณ์ กระเพือนจิตใจ และ กระทบความรู้สึก เช่น

ไผ่ซอ้ออ้อเอียดเปียดออด	ลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไว
ออดแอตแอตออดยออดไกว	แพใบไล้น้ำลำคลอง
กระเพื่อมพลิ้วพลิ้วปลิวคว้าง	เธอวางร่างปล่อยลอยล่อง
บนแพใบไผ่ไยยอง	แสงทองส่องทาบบาบมา

จากบทประพันธ์จะเห็นว่ารสของคำ คือ การเลือกสรรคำมาใช้เพื่อให้เกิดเสียงเสนาะ ที่ทำให้เห็นภาพ และความไพเราะสละสลวย การเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง (อุปลักษณ์) “ไผ่ซอ้ออ้อเอียดเปียดออด” และมีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ (สัทพจน์) “ออดแอตแอตออด” นอกจากนี้จะพบว่ากริยาทำให้บทประพันธ์งดงาม สละสลวยด้วยสัมผัสใน ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

จากบทประพันธ์ กวีใช้ อุปลักษณ์ ในการเปรียบ ไผ่ เป็น ซอ ภาพของไผ่ อ้อเอียดเปียดออด เมื่อลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไว คือ ลมพัดไปตามช่องว่างของลำไผ่ที่เรียวยาว กวีใช้สัทพจน์ในการเลียนเสียงไผ่เปียดสีกันไล่ลงมา บทประพันธ์นี้กริยาใช้ภาษาแสดงจินตภาพได้อย่างงดงามละเมียดละไม โดยการใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์ และใช้สัทพจน์

๓. การวิเคราะห์คุณค่าด้านสังคมและสะท้อนวิถีไทย วรรณคดีและวรรณกรรมทั่วไป ผู้แต่งมักสอดแทรกความรู้ ความคิด และอารมณ์ สะท้อนวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมของคนในสังคม สมัยนั้น ๆ ในวรรณคดี ผู้อ่านจะต้องมีวิจารณญาณในการอ่าน คือ เมื่ออ่านแล้วนำไปคิดพิจารณาความรู้ ความคิดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓.๑ คุณค่าที่มีต่อผู้อ่าน คือ การวิเคราะห์หว่าบทประพันธ์นั้น ๆ มีคุณค่าต่อจิตใจ สติปัญญา และความประพฤติของผู้อ่านแต่ละคนอย่างไร

๓.๒ คุณค่าที่มีต่อสังคม คือ การวิเคราะห์หว่าบทประพันธ์นั้น ๆ ช่วยสะท้อนภาพของสังคมได้ชัดเจนมากน้อยเพียงไร และมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมในระดับใด

๔. การวิเคราะห์ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน วรรณคดีหรือวรรณกรรมทั่วไป เมื่อผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเรื่องที่มีคุณค่าด้านเนื้อหาด้านวรรณศิลป์และด้านสังคมอย่างไรแล้วผู้อ่านย่อมสามารถพิจารณาข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดี หรือวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ที่สอดแทรกอยู่และเห็นแนวทางในการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยมีแนวทาง ดังนี้

๔.๑ พิจารณาข้อคิด การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมทุกเรื่องผู้อ่านจะได้ข้อคิดที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับวัย ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน เช่น บทละครพูดเรื่องเห็นแก่ลูก ผู้อ่านจะได้ข้อคิดเกี่ยวกับความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ยอมเสียสละให้ได้ทุกอย่าง หรือเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลาญงาม พบพ่อ ข้อคิดที่ได้ เช่น ความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนไม่ว่ายุคใดสมัยใด การศึกษายังคงมีความจำเป็น แม้ว่าในสมัยนั้นโรงเรียนยังไม่มีก็ต้องศึกษาจากพ่อแม่ปู่ย่าตายายหรือพระสงฆ์

๔.๒ การนำไปใช้ พิจารณาข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีแล้วสามารถนำไปประโยชน์ ความรู้ หรือสาระ จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้อ่านเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน แล้วนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนก็สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียนและการทำงาน สามารถบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติได้ อ่านแล้วสามารถนำสาระความรู้มาพัฒนาจิตใจพัฒนาปัญญาและจรรยาบรรณสังคมได้

การอ่านวรรณคดีหรือวรรณกรรมจะเกิดประโยชน์สูงสุดเมื่อผู้อ่านได้กลั่นกรองคุณค่าที่ได้จากวรรณคดีออกมา ทั้งคุณค่าด้านอารมณ์และคุณค่าทางความคิดนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สังคม และประเทศชาติ

ใบความรู้ เรื่อง คุณค่าของวรรณคดี
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๔ เรื่อง พินิจคุณค่า
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เมื่อเรายังเล็กเป็นเด็กน้อย
ขอข้าวแกแหวนให้น้องปองนิยม
เมื่อเห็นดาวล้อมเดือนกลาดเกลื่อนฟ้า
ระยิบระยับพริบตาดาวพร่าเลือน
อยากตะกายว่ายฟ้าไปหาจันทร์
เคยนึกตามใจชอบปลอบประโลม
ฝันไปตามอารมณ์ผสมโง
สอยดวงดาวพร่าฟ้ามาเป็นยาน

เคยกล่าวถ้อยวอนจันทร์ว่าให้สม
ขอเตียงตั้งนั่งชมดาวและเดือน
ชวนน้องนับดาราที่เป็นเพื่อน
แต่ดวงเดือนเด่นสว่างกลางโพยม
และไฟฝันอยากเอื้อมให้ถึงโสม
ว่าเติบโตจะได้โคจรตีกาล
ว่าเติบโตจะบินไปด้วยใจหาญ
พาเราผ่านเมฆตันจนถึงจันทร์

(บทกวีเรื่อง วอนขอ ของ กุลทรัพย์ รุ่งฤดี)

แบบประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

ชื่อ.....เลขที่.....ห้อง.....

ลำดับที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒.	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓.	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด				

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คุณภาพ

- ๔ ระดับคุณภาพ ดีมาก
- ๓ ระดับคุณภาพ ดี
- ๒ ระดับคุณภาพ พอใช้
- ๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนภาพความคิด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๕ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมี ความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ และลำดับความสัมพันธ์ได้ ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนภาพความคิด	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนแผนภาพความคิดได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนแผนภาพความคิด ได้แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ - ๑๒	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๐	ระดับคุณภาพ	ดี
คะแนน ๖ - ๘	ระดับคุณภาพ	พอใช้
คะแนน ๐ - ๕	ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปเนื้อหา วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

๒. หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ขอบเขตเนื้อหา

นักเรียนสามารถสรุปความรู้ และข้อคิด จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

สามารถวิเคราะห์และบอกแนวทาง การนำความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. มีจิตสาธารณะ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร

๒. ความสามารถในการคิด

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนรวบรวมเกร็ด วรรณคดีที่นำมาใช้ในชีวิตจริง

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่าน วรรณคดีและวรรณกรรมได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สามารถวิเคราะห์และบอกแนวทาง การนำความรู้ และข้อคิดจากการ อ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - กิจกรรมเกมสัมพันธ์	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม - การร่วมกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. มีจิตสาธารณะ	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูนำภาพตัวอย่างวรรณคดีให้ดู และให้นักเรียนบอกว่าเป็นวรรณคดีเรื่องใด และนักเรียนสามารถนำ
ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้างในชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

๑. ครูอภิปรายร่วมกับนักเรียนในประเด็น “วรรณคดีไทย : การประยุกต์ใช้สู่ ชีวิตจริง” พร้อม
ยกตัวอย่างวรรณคดีไทยที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

๒. ครูให้นักเรียนนำกระดาษเทาขาวมาตัดเป็นบัตรคำและบัตรข้อความ จากนั้นแบ่งนักเรียนเป็นคู่ โดยให้ ๑ คน เขียนชื่อวรรณคดี และอีก ๑ คนเขียน ข้อคิดหรือข้อความจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้โดยบัตรคำและบัตรข้อความให้ระบายสี เดียวกัน

๓. เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วให้นำไปวางคว่ำไว้หน้าห้องเรียน โดยครูสลับบัตรคำให้คละกัน แล้วให้นักเรียนแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม แล้วให้ทั้ง ๒ กลุ่มแข่งกันเลือกหาบัตรคำที่คู่กัน กลุ่มใดจับคู่ได้มากกว่าถือว่าเป็นผู้ชนะ ครูกล่าวคำชื่นชมกับนักเรียนทั้ง ๒ กลุ่ม

๔. จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันภายในกลุ่มนำบัตรคำและบัตรข้อความนั้นมาพูดให้เพื่อนฟัง หน้าชั้นเรียน เพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าถูกต้องหรือไม่ พร้อมกับครูอธิบายให้เพิ่มเติม

ขั้นสรุป

เกี่ยวกับการนำความรู้และข้อคิด จากเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบนนทก มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ภาพตัวอย่างวรรณคดี
๒. ตัวอย่างวรรณคดีไทย
๓. กระดาษเทาขาว
๔. สีไม้
๕. กิจกรรมเกมสัมพันธ์

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

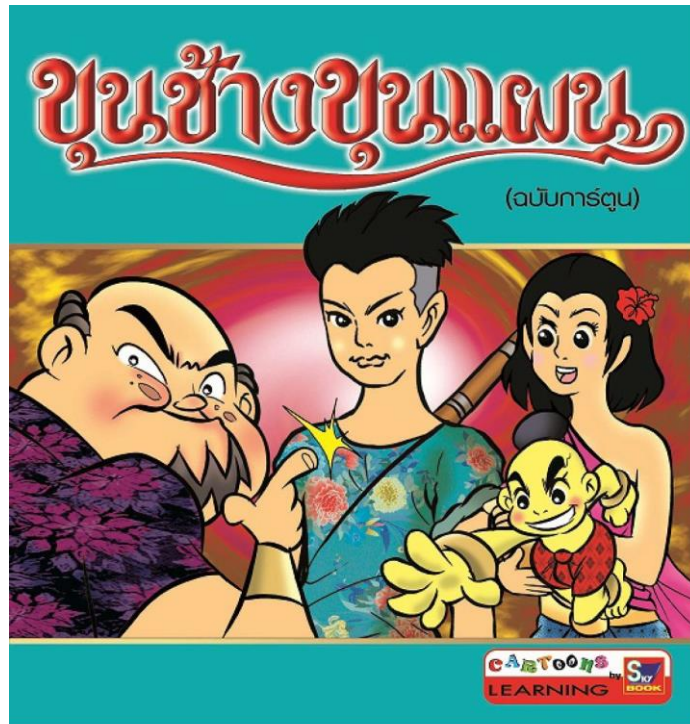
ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพตัวอย่างวรรณคดี

หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๕ เรื่อง ประยุกต์ความรู้สู่ชีวิตจริง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ที่มา <http://skybook.co.th/shop/wp-content/uploads/2019/01/>

ที่มา <http://www.era.su.ac.th/Mural/ramayana/images/ramkien91.JPG>

ที่มา <https://lifestyle.campus-star.com/app/uploads/2015/01/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B9%88.jpg>

ที่มา <https://bkkseek.com/wp-content/uploads/2016/06>

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง สรุปรื่องหาวรรณคดีและวรรณกรรม

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปรื่องหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปรื่องหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

มีความรู้ความเข้าใจในการสรุปรื่องหาวรรณคดี และวรรณกรรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

สามารถอธิบายเนื้อหาวรรณคดี และ วรรณกรรมที่เลือกอ่านได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปรื่องหาวรรณคดี และวรรณกรรมที่เลือกอ่านได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ทุกคนเลือกรวบรวมคดี เรื่อง ภาพยนตร์หรือโคลงประพาสธารทองแดงคนละ ๑ บท แล้วเขียนสรุปพร้อมวาดภาพประกอบ

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ สามารถอธิบายเนื้อหาวรรณคดี และ วรรณกรรมที่เลือกอ่านได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปเนื้อหาวรรณคดี และ วรรณกรรมที่เลือกอ่านได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสอบถามนักเรียนว่านักเรียนเคยเดินทางไปจังหวัดใดบ้างและเดินทางไปอย่างไร ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูเปิดวิดีโอทัศน์ เรื่อง ภาพยนตร์หรือโคลงประพาสธารทองแดง จาก เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?v=UeOtpwKHWo> ให้นักเรียนดู
๒. จากที่นักเรียนดูวิดีโอทัศน์นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง ให้นักเรียนร่วมกันตอบแสดงความรู้และความคิดเห็น
๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวาดภาพเส้นทางการเดินทางลงในกระดาษเทาขาว พร้อมระบายสีให้สวยงาม โดยเมื่อเส้นทางนั้นพบเจอสัตว์ชนิดใดก็ให้วาดสัตว์ชนิดนั้น ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ บทชมขบวนเสด็จ กลุ่มที่ ๒ บทชมฝูงสัตว์และพืช กลุ่มที่ ๓ บทชมนก กลุ่มที่ ๔ บทชมปลา
๔. เมื่อนักเรียนจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้วให้แต่ละกลุ่มนำผลงานที่กลุ่มตนเองทำมาให้เพื่อนดู
หน้าชั้นเรียน ครูกล่าวคำชื่นชมในการทำผลงาน

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาของวรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร
ทองแดง

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. วีดิทัศน์ เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดง จากเว็บไซต์
๒. กระดาษเทาขาว
๓. สีไม้

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่างชิ้นงาน

การสรุปวรรณคดีและวรรณกรรม เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

บทประพันธ์ที่เลือก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น
- ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟัง และดูอย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปเนื้อหา
วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้
และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มี
คุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาวรรณคดีเรื่องที่เรียนในเชิงประวัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่องที่เรียนในเชิงประวัติความเป็นมาได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่อง ที่เรียนในเชิงประวัติความเป็นมาได้

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

แผนภาพความคิดสรุปการศึกษาเชิง ประวัติ เรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธาร ทองแดง (รายบุคคล)

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ อธิบายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ วรรณคดี เรื่องที่เรียนในเชิงประวัติ ความเป็นมาได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี เรื่อง ที่เรียนในเชิงประวัติความ เป็นมาได้	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - การนำเสนอ	- แบบประเมิน พฤติกรรมกลุ่ม - แบบประเมินการ นำเสนอ	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน ๕. รักความเป็นไทย	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

๑. ครูติดภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีเรื่อง “ภาพยนตร์โคลงประพาส ธารทองแดง” แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าภาพนั้นน่าจะเป็นสถานที่ใด และอยู่ในจังหวัดใด

๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายจนได้ข้อสรุปว่าภาพนั้นเกี่ยวข้องกับพระพุทธรูป และธารทองแดง

จังหวัดสระบุรี

ขั้นสอน

๑. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: ภาพยนตร์โคลงประพาสธาร ทองแดง ให้นักเรียนทุกคน

คน

๒. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มศึกษาหัวข้อ ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑ ศึกษาประวัติของผู้แต่งและจุดมุ่งหมายของการประพันธ์

กลุ่มที่ ๒ ศึกษาความเป็นมาและข้อคิดของเรื่อง

กลุ่มที่ ๓ ศึกษาเนื้อเรื่อง

กลุ่มที่ ๔ ศึกษาคุณค่าของวรรณคดี

๓. ครูแจกกระดาษปรีฟให้นักเรียนทุกกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดสรุป ความรู้แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๔. ครูมอบหมายการบ้านให้นักเรียนทุกคนสรุปเนื้อหาเป็นแผนภาพความคิด ลงในสมุด
ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเชิงประวัติจากวรรณคดี เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาส
ธารทองแดง

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ภาพสถานที่

๒. ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิง ประวัติ: กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

๓. กระดาษปรีฟ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๗ เรื่อง การศึกษาเชิงประวัติ: กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

* ประวัติกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นบทประพันธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือ เจ้าฟ้ากุ้ง ทรงพระนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศโดยชลมารคไปนมัสการ พระพุทธบาท จ.สระบุรี ทั้งนี้คำว่าธารทองแดงเป็นชื่อลำน้ำที่เขาพระพุทธบาท ที่อยู่ในบริเวณพระพุทธบาท อันเป็นที่รื่นรมย์ด้วยธรรมชาติ มีสัตว์ต่าง ๆ และพันธุ์ไม้ต่าง ๆ อยู่มากมาย

นอกจากนี้ ที่แห่งนี้เป็นบริเวณที่ตั้งพระตำหนักธารเกษม ที่มีมาตั้งแต่รัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ในหนังสือปริทรรศน์แห่งวรรณคดีไทยของ "นายตารา ณ เมืองใต้" ซึ่งเรียบเรียงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เรียกชื่อวรรณคดีเรื่องนี้ว่า "กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง" ตามลักษณะคำประพันธ์และเนื้อเรื่อง ต่อมาเมื่อกรมศิลปากรอนุญาตให้นำเรื่องนี้ไปพิมพ์รวมกับพระนิพนธ์เรื่องอื่นของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร เพื่อเผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาเลขาภิบาลธรรมวิทกษ (เยี่ยม เลขาภิบาล) ใน พ.ศ. ๒๔๐๔ ก็ได้เขียนคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้เรียกชื่อว่า นิราศ โดยเทียบกับชื่อพระนิพนธ์อีกเรื่องหนึ่งที่แต่งคู่กันคือ กาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศก ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเรื่องนี้มีชื่อว่ากาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง และเข้าใจเช่นนี้มาจนกระทั่งปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจักขณ์จะใช้ชื่อเดิมว่า กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

* ประวัติเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง

เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง ทรงเป็นพระโอรสองค์ที่ ๑ ในพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เมื่อพระราชบิดาขึ้นครองราชย์ได้สถาปนาตั้งเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรเป็นเจ้าฟ้ากรมขุนเสนาพิทักษ์ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ทรงมีพระนิสัยสืบมาจากบรรพชนหลายประการ คือมีพระนิสัยเป็นกรืออย่างสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงดูดีเหมือนสมเด็จพระเจ้าเสือ เช่น เมื่อครั้งหนึ่งเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรทรงใช้พระแสงดาบไล่ฟันกรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ ซึ่งดำรงเพศเป็นภิกษุจนเป็นเหตุให้ต้องหนีไปผนวชอยู่เป็นเวลา ๒ ปี ณ วัดโคกแสง เพื่อให้พ้นพระราชอาญา และขณะที่ทรงหนีไปผนวชนั้นได้ทรงนิพนธ์หนังสือเกี่ยวกับศาสนา ๒ เรื่อง คือนันทโพนันทสูตรคำหลวงกับพระมาลัยคำหลวง

ต่อมาเจ้าฟ้ากุ้งได้ลาสมณเพศเมื่อ พ.ศ. ๒๒๘๔ ซึ่งพระบิดาคงจะประทานอภัยหายกริ้วแล้ว จึงโปรดให้ดำรงพระยศเป็นพระมหาอุปราช ในระหว่างนี้เจ้าฟ้ากุ้งได้นิพนธ์เรื่องทำนองพิศวาสที่ทำให้พระองค์ได้มีชื่อเสียงว่าเป็นกวีเอกผู้หนึ่ง คือ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท และที่ดีที่สุดคือ กาพย์เห่เรือ อย่างไรก็ตาม เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรสิ้นพระชนม์ใน พ.ศ. ๒๒๘๘ เพราะทรงเป็นชู้กับเจ้าฟ้าสังวาลซึ่งเป็นพระสนมในพระราชบิดา เป็นเหตุให้ต้องพระราชอาญาโดยจมนสิ้นพระชนม์

สำหรับงานนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศรที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือ นันทโพนันทสูตรคำหลวง พระมาลัยคำหลวง กาพย์เห่เรือ กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาทและเพลงยาว

* ลักษณะคำประพันธ์กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง มีลักษณะทางฉันทลักษณ์ดังนี้ ขึ้นต้นด้วยกาพย์ยานี ๑ บท แล้วตามด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บทใจความเหมือนกัน กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงนี้มีกาพย์ยานีและ โคลงสี่สุภาพรวม ๑๐๘ คู่ และโคลงปิดท้ายมี ๒ บท จุดประสงค์ในการแต่ง คือ เป็นบทชมธรรมชาติ เพื่อความเพลิดเพลินในการเดินทาง เพื่อพรรณนากระบวนเสด็จทางสถลมารคจากท่าเจ้าสนุกถึงธารทองแดง และพรรณนาธรรมชาติบริเวณธารทองแดง ซึ่งเป็นธารน้ำที่อยู่ในบริเวณพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

แบบประเมินการเขียนผังมโนทัศน์

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ลำดับที่	ข้อความ	๔	๓	๒	๑
๑	สรุปความรู้ได้ถูกต้องตรงประเด็น				
๒	การเชื่อมโยงความรู้ตามลำดับความสัมพันธ์				
๓	มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังมโนทัศน์				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔ ระดับคุณภาพ ดีมาก

๓ ระดับคุณภาพ ดี

๒ ระดับคุณภาพ พอใช้

๑ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	๔(ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑. สรุปความรู้ได้ถูกต้องครบตรงประเด็น	สามารถสรุปความรู้ได้ครบและตรงประเด็นและถูกต้องทุกหัวข้อ	สามารถสรุปความรู้ได้ครบตรงประเด็นและมีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สรุปความรู้ไม่ครบทุกประเด็น	สรุปความรู้ไม่ถูกต้อง
๒.การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้และลำดับความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างครบ	สามารถเชื่อมโยงความรู้และลำดับความสัมพันธ์ได้บ้าง	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ แต่ไม่ไปตามลำดับความสัมพันธ์
๓. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังมโนทัศน์	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ในรูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ถูกต้องและมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ และมีข้อบกพร่องเป็นบางส่วน	สามารถเขียนผังมโนทัศน์ได้ แต่ขาดรูปแบบและความสวยงาม

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน ๑๑ - ๑๒	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน ๙ - ๑๐	หมายถึง	ดี
คะแนน ๖ - ๘	หมายถึง	พอใช้
คะแนน ๐ - ๕	หมายถึง	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง คุณค่าวรรณคดี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น
ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

การอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

ขอบเขตเนื้อหา

อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

คุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม

ด้านทักษะและกระบวนการ

อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ครูมอบหมายให้นักเรียนหาความรู้ว่าภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไร

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ คุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน เรื่อง คุณค่า ของภาพย์ห่อโคลง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนบอกและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่มีค่าและสิ่งที่มีราคา ตามความคิดของนักเรียน
ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร พร้อมครู เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาคุณค่าของวรรณคดี เรื่อง ภาพย์ห่อโคลง ประพาสธารทองแดง จาก
สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)
๒. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าเรื่อง ภาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดงในด้านต่าง ๆ จนทุก
คนเข้าใจตรงกัน

๓. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ประมาณ ๔ คน แล้วมอบหมายให้ นักเรียนทำใบงาน เรื่อง คุณค่าของภาพยนตร์โคลง โดยให้สมาชิกแต่ละคน ปฏิบัติดังนี้

สมาชิกคนที่ ๑ อ่านคำถาม และเขียนคำตอบข้อ ๑ แล้วส่งให้คนต่อไป สมาชิกคนที่ ๒ อ่านคำตอบของสมาชิกคนที่ ๑ ถ้าพิจารณาเห็นว่ายังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ให้เขียนคำตอบเพิ่มเติม แล้วตอบคำถามข้อที่ ๒ สมาชิกในกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนคำตอบหมุนเวียนกันไปเรื่อย ๆ จนครบทุกข้อ

๔. ครูและนักเรียนทุกคนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าด้านต่าง ๆ ที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาส ธารทองแดง
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ใบงาน เรื่อง คุณค่าของภาพยนตร์โคลง
๒. สื่อโปรแกรมนำเสนอ (Power Point)

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน เรื่อง คุณค่าภาพยนตร์โคลง
หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๘ เรื่อง คุณค่าวรรณคดี
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายคุณค่าเรื่อง ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดงในประเด็นที่กำหนดให้

๑. คุณค่าด้านเนื้อหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. คุณค่าด้านวรรณศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. คุณค่าด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี
รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เรื่อง สรุปความรู้และข้อคิด
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง
เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น
- ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
- ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

- สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม
- หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ขอบเขตเนื้อหา

สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

การวิเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี

ด้านทักษะและกระบวนการ

สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

ด้านคุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียน
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ภาระชิ้นงาน

ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าจากเรื่องกาพย์ ห่อโคลงประพาสธารทองแดง สามารถนำความรู้และข้อคิดไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ การวิเคราะห์ข้อคิดจากรรณคดี	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่ อ่าน	- สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม - ตรวจใบงาน	- แบบสังเกตพฤติกรรม กลุ่ม - ใบงาน เรื่อง ความรู้ และข้อคิดจากกาพย์ ห่อโคลง	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูเล่านิทานอีสป ๑ เรื่องให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากการฟัง จากนั้นครูอธิบายให้นักเรียนรู้งานเขียนที่ดีมี ประโยชน์ต้องมีข้อคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ขั้นสอน

๑. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดว่า “กาพย์ห่อโคลงประพาสธาร ทองแดง” ให้ความรู้หรือให้ข้อคิด มากน้อยกว่ากัน อย่างไร เมื่อนักเรียน ตอบคำถามครูพยายามเขียนคำตอบบนกระดานให้ได้มากที่สุด

๒. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ๔ คน แล้วให้จับคู่ภายในกลุ่ม จากนั้น ให้แต่ละคู่ทำใบงานเรื่อง ความรู้ และข้อคิดจากกาพย์ห่อโคลง โดยให้ แต่ละคู่ปฏิบัติดังนี้

คนที่ ๑ คิดตั้ง ๆ แสดงถึงการตอบคำถามและเขียนคำตอบ คนที่๒ เป็นฝ่ายสังเกต ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็น (ให้นักเรียนอีกคู่ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันปฏิบัติในทำนองเดียวกัน)

๓. ให้นักเรียนแต่ละคู่เปลี่ยนบทบาทกันในคำถามข้อต่อไป โดยสลับ หน้าที่จากผู้ตอบเป็นผู้สังเกต และจากผู้สังเกตเป็นผู้ตอบ

๔. ให้นักเรียนรวมกลุ่มเดิม แล้วนำคำตอบมาเปรียบเทียบกัน จากนั้นช่วยกันอธิบายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ภาพยนตร์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
แหล่งเรียนรู้/สื่อ

๑. ตัวอย่างนิทานอีสป
๒. ตัวอย่างคำถาม
๓. ใบงาน เรื่อง ความรู้และข้อคิดจาก ภาพยนตร์ห่อโคลง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ สืบสานวรรณคดี

เรื่อง ท่องอาขยานสืบสานความเป็นไทย

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ รายวิชา ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ม.๒/๑ สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น

ม.๒/๓ อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน

ม.๒/๔ สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ม.๒/๕ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระการเรียนรู้/ความรู้

๑. สรุปความรู้ และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม

๒. หลักการวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ

ขอบเขตเนื้อหา

การท่องจำบทประพันธ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

ท่องจำบทประพันธ์เรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงได้

ด้านทักษะและกระบวนการ

ท่องจำบทอาขยานจากเรื่อง กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงได้

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียน

๓. อยู่อย่างพอเพียง

๔. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด

ภาระชิ้นงาน

ห้องจำบทอาขยาน กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

การวัดผล/การประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้	เกณฑ์
ด้านความรู้ ห้องจำบทประพันธ์เรื่อง กาพย์ห่อ โคลงประพาสธารทองแดงได้	- การถาม-ตอบ - สังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	- คำถาม - แบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านทักษะและกระบวนการ ห้องจำบทอาขยานจากเรื่อง กาพย์ ห่อโคลงประพาสธารทองแดงได้	- ประเมิน การท่องอาขยาน	- แบบประเมิน การท่องอาขยาน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ ๑. มีวินัย ๒. ใฝ่เรียน ๓. อยู่อย่างพอเพียง ๔. มุ่งมั่นในการทำงาน	ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ ๒

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูยกตัวอย่างบทประพันธ์ประเภทกลอนดอกสร้อย แล้วสอบถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยได้ยินบท
ดังกล่าวหรือไม่ และเพราะเหตุใดถึงได้ยิน (เคยได้ยิน เพราะเป็นบทที่คุณครูเคยให้ท่องจำ) ครูจึงอธิบายว่ามัน
คือ บทอาขยาน แล้ว จึงเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

๑. ครูนำตัวบทอาขยานที่นักเรียนต้องฝึกท่องมาให้ให้นักเรียนดู พร้อมให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นร้อย
แก้ว โดยต้องแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง

๒. ครูนำแถบบันทึกเสียงการอ่านบทอาขยานบทที่กำหนด มาเปิดให้ นักเรียนฟัง ๑ รอบ จากนั้นเปิด
อีกครั้งแล้วให้นักเรียนออกเสียงตามเป็นทำนองเสนาะ

๓. ครูให้นักเรียนจับคู่ฝึกอ่านบทอาขยาน ครูให้คำแนะนำกับนักเรียนเมื่อนักเรียนออกเสียงผิด

๔. ครูสอบถามนักเรียนว่าการท่องบทอาขยานมีประโยชน์อย่างไร โดยให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิด
เห็น ครูเขียนคำตอบไว้บนกระดาน แล้วร่วมกันสนทนาว่าคำตอบใดใช้ได้และคำตอบใดใช้ไม่ได้

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการท่องเที่ยวอุทยาน

แหล่งเรียนรู้/สื่อ

- ๑. ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย
- ๒. บทอาขยาน
- ๓. แถบบันทึกเสียง

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินการท่องบทอาขยาน

ชื่อผู้ประเมิน.....ชั้น.....ห้อง.....เลขที่.....

หัวข้อประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑. อักษรวิธี				
๒. น้ำเสียง				
๓. ความถูกต้องในการอ่าน				
๔. บุคลิกท่าทาง				
รวมคะแนนที่ได้				

เกณฑ์การผ่าน ได้คะแนน ๑๐ คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

๔ ระดับ ดีมาก

๓ ระดับ ดี

๒ ระดับ พอใช้

๑ ระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการท่องจำบทอาขยาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณ		คุณภาพ	
	๔ (ดีมาก)	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
อักขรวิธี	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ ถูกต้องทุกแห่ง	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๑-๒ จุด	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๓-๔ จุด	ออกเสียงอักขรวิธี ตัวสะกดควบกล้ำ มีจุดผิดพลาด ๕ จุดขึ้นไป
น้ำเสียง อารมณ์	เสียงดังชัดเจน มีความไพเราะกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน	เสียงดังพอสมควร มีความไพเราะเหมาะสมกับลักษณะ คำประพันธ์เป็น ส่วนใหญ่	เสียงเบา ขาดความไพเราะ เหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์เป็น บางส่วน	เสียงเบา ขาดความไพเราะ เพียงเล็กน้อย แต่ไม่ ค่อยเหมาะสมกับ ลักษณะ คำประพันธ์
ความถูกต้องในการอ่าน	การเว้นวรรคตอน จังหวะลีลา ถูกต้องสมบูรณ์	การเว้นวรรคตอน ผิด ๑ จุดจังหวะ ถูกต้อง แต่ขาดลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิด ๒ จุด จังหวะ ถูกต้องแต่ขาดลีลา	การเว้นวรรคตอน ผิดมากกว่า ๓ จุด ขึ้นไป ขาดทั้งจังหวะและ ลีลา
บุคลิกท่าทาง	มีความเชื่อมั่น ท่าทางสัมพันธ์กับ เนื้อเรื่อง เหมาะสม แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ท่าทางไม่สัมพันธ์ กับเนื้อเรื่อง แต่งกายเรียบร้อย	มีความเชื่อมั่น ลีลา ท่าทาง แต่งกาย ไม่เหมาะสม	ขาดความเชื่อมั่น

ตัวอย่างกลอนดอกสร้อย

หน่วยที่ ๕ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖๐ เรื่อง ท่องอาขยานสืบสานความเป็นไทย
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

แมวเหมียวแยกเขี้ยวยิงฟัน

แมวเอ๋ย แมวเหมียว
ร้องเรียก เหมียวเหมียว ประเดี๋ยวก็มา
รู้จัก เอารัก เข้าต่อตั้ง
ควรรับว่ามัน กตัญญู

รูปร่าง ประเปรียว เป็นนักหนา
เคล้าแข้ง เคล้าขา นำเอ็นดู
คำคำ ชำนาญ ระวังหนู
พอดู อย่างไม่ ใสใจเอ๋ย
หัด เปรียญ

กาดำ

กาเอ๋ยกาดำ
ได้เหยื่อเผื่อแม่ไม่แซ่เขื่อน
เกลื่อนกลุ่มรุมล้อมพร้อมพริก
จงเผื่อแม่แนะพ่อหนูจงดูกา

รู้จำรู้จักรักเพื่อน
รีบเตือนพวกพ้องร้องเรียกมา
น่ารักน้ำใจกระไรหนา
มันโอบอารีรักดีนักเอ๋ย
นายแก้ว

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
เมื่อเติบโตใหญ่เราจะ得有วิชา
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย
ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

